

**КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ:
ІСТОРИКО-ЕКОНОМІЧНИЙ НАРИС
ДО 70-РІЧЧЯ З ДНЯ ЗАСНУВАННЯ**

За редакцією
доктора економічних наук,
професора **О. І. Павлова**

Одеса
«Астропринт»
2024

УДК 378.662.096(477.74-25)
К305

Представлено передісторію кафедри, проаналізовано основні етапи її розвитку.

Співробітники кафедри, викладачі інших кафедр університету, представники закладів вищої освіти, науково-дослідних установ України, підприємці, зарубіжні колеги діляться враженнями від результатів діяльності ювілярів, участі у спільних науково-дослідних проектах та передають свої вітання колективу кафедри з її 70-річчям.

Значний інтерес для читача представляє частина нарисів, що має назву «Персоналії», в якій висвітлено основні віхи діяльності очільників кафедри, сучасного її викладацького складу.

Авторський колектив:

Олександр Іванович Павлов, Тетяна Анатоліївна Кулаковська, Олег Петрович Антонюк [та ін.]

Зміст

Передмова (Павлов О. І.) 12

Частина перша

ПЕРЕДІСТОРІЯ КАФЕДРИ (Павлов О. І.)

- 1.1. Загальна характеристика радянського періоду 1930 — початку 1950-х років 15
- 1.2. Особливості розвитку народного господарства та економічної науки періоду соціалістичного будівництва 17
- 1.3. Економічна підготовка студентів в університеті у 1930-ті — на початку 1950-х років 20
- 1.4. Уголік Микола Хомич 21

Частина друга

ОСНОВНІ ЕТАПИ ДІЯЛЬНОСТІ КАФЕДРИ

- 2.1. Загальна характеристика суспільного розвитку СРСР та України у 1954–2024 роках (Павлов О. І.) 25
- 2.2. Тенденції розвитку економіки та економічної думки в СРСР та Україні у 1954–2024 роках (Павлов О. І.) 29
- 2.3. Кафедра в період постсталінізму, хрущовської відлиги та побудови «розвинутого соціалізму»: 1954–1972 роки (Павлов О. І., Антонюк О. П.) 34
- 2.4. Кафедра в період «розвинутого соціалізму», його «удосконалення» та «перебудови»: 1973–1991 роки (Павлов О. І., Антонюк О. П., Кулаковська Т. А.) 35
- 2.5. Кафедра в період незалежної України: з 1992 року і дотепер ((Павлов О. І., Кулаковська Т. А., Самофатова В. А.) 36
- 2.6. Нагороди кафедри 40

Частина третя

ПЕРСОНАЛІЇ

3.1. <i>Вайнштейн Мойсей Соломонович</i> (Павлов О. І.)	41
3.2. <i>Подолов Георгій Георгійович</i> (Павлов О. І., Антонюк О. П.)	43
3.3. <i>Павлюченко Олександр Кузьмич</i> (Павлов О. І., Кулаковська Т. А.)	48
3.4. <i>Тунтія Георгій Кіндратович</i> (Антонюк О. П.)	50
3.5. <i>Антонюк Олег Петрович</i> (Мартиновський В. С., Купріна Н. М.)	51
3.6. <i>Стоколос Валентина Олексіївна</i> (Кулаковська Т. А.)	52
3.7. <i>Турецький Олег Андрійович</i> (Павлов О. І., Кулаковська Т. А.)	53
3.8. <i>Глушков Володимир Євгенович</i> (Павлов О. І.)	55
3.9. <i>Осіпов Павло Володимирович</i> (Самофатова В. А.)	58
3.10. <i>Лобоцька Людмила Леонідівна</i> (Фрум О. Л.)	60
3.11. <i>Кучеренко Віктор Романович</i> (Грінченко Р. В.)	63
3.12. <i>Павлов Олександр Іванович</i> (Купріна Н. М.)	67
3.13. <i>Волкова Світлана Федорівна</i> (Фрум О. Л.)	72
3.14. <i>Дідух Сергій Мирославович</i> (Ощепков О. П.)	74
3.15. <i>Кулаковська Тетяна Анатоліївна</i> (Самофатова В. А.)	77
3.16. <i>Купріна Наталія Михайлівна</i> (Павлов О. І.)	81
3.17. <i>Магденко Світлана Олександрівна</i> (Гребейникова Н. А.)	85
3.18. <i>Мартиновський Володимир Сергійович</i> (Купріна Н. М., Антонюк О. П.)	86
3.19. <i>Ощепков Олександр Петрович</i> (Дідух С. М.)	87
3.20. <i>Самофатова Вікторія Анатоліївна</i> (Кулаковська Т. А.)	89
3.21. <i>Фрум Ольга Леонідівна</i> (Лобоцька Л. Л.)	93

Частина четверта

СПОГАДИ СПІВРОБІТНИКІВ, АСПІРАНТІВ,
СТУДЕНТІВ КАФЕДРИ

4.1. <i>Волкова О. Д.</i> Це були найкращі часи, які я буду згадувати все своє життя	96
4.2. <i>Дідух С. М.</i> Початок нового століття — золота епоха кафедри економіки промисловості	97
4.3. <i>Кравченко Ю. І.</i> Викладачі кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету — професіонали високого наукового рівня	100
4.4. <i>Крупіна С. В.</i> Понад десять років мого життя були пов'язані з кафедрою економіки промисловості	101
4.5. <i>Кулаковська Т. А.</i> Університет і кафедра — більша й невід'ємна частина мого життя	103
4.6. <i>Лобоцька Л. Л.</i> На перетині технічної та економічної професійної підготовки	106
4.7. <i>Магденко С. О.</i> Ми були не тільки студентами- економістами, а й «харчовиками» та «зерновиками»	108
4.8. <i>Мініна В. О.</i> Шлях на кафедрі економіки промисловості: від студентки до доктора філософії	109
4.9. <i>Ощепков О. П.</i> Понад півстоліття разом з кафедрою економіки промисловості	111
4.10. <i>Павлов О. І.</i> Зайшов на хвилину, а залишився на роки	112
4.11. <i>Полуліх В. М.</i> Враження від першого року навчання в аспірантурі	120
4.12. <i>Рашевський А. А.</i> Успішність фахової підготовки сучасного економіста — у поєднанні науки та підприємництва	121
4.13. <i>Самофатова В. А.</i> Інтелектуальне лідерство як запорука сталого та інклюзивного розвитку кафедри економіки промисловості	122
4.14. <i>Татарик Е. П.</i> Вдячна всім колегам за довгі роки спільної праці	127

- 4.15. Федорова Т. С. Кафедра економіки промисловості — джерело натхнення та професійного зростання 128
- 4.16. Фрум О. Л. Здобуття вищої економічної освіти розширило мої можливості у виборі сфери професійної діяльності 129
- 4.17. Яблонська Н. В. Кожен співробітник кафедри залишив у моїй душі відчуття невід’ємної частина однієї великої родини 131

Частина п’ята

ВІДГУКИ НА ЮВІЛЕЙ КАФЕДРИ СПІВРОБІТНИКІВ УНІВЕРСИТЕТУ

- 5.1. Баранюк Х. О. Теорія та практика — невід’ємні частини однієї справи 133
- 5.2. Віват Г. І. З такими економістами нам філологам цікаво рухатися одним великим шляхом 134
- 5.3. Гончаренко А. М. Кафедра економіки промисловості — середовище підготовки науково-педагогічних кадрів та проведення креативних наукових досліджень 137
- 5.4. Єгоров Б. В. 70-річний ювілей кафедри економіки промисловості — значна подія для університету 139
- 5.5. Згадова Н. С. Кафедра економіки промисловості — наша опора та підтримка 141
- 5.6. Іванченкова Л. В. Маю догичну причетність до потужної когорти випускників кафедри економіки промисловості 143
- 5.7. Козак К. Б. Кафедра, яка дала путівку до дорослого самостійного життя 144
- 5.8. Лагодієнко В. В. Кафедра економіки промисловості — основа формування наукового потенціалу регіону впродовж десятиліть 146
- 5.9. Немченко В. В. Ретроспектива кафедри економіки промисловості моїми очима 151
- 5.10. Неустров Ю. Г. Погляд на кафедру економіки промисловості очима докторанта 153

- 5.11. Ніколюк О. В. Привітання колегам, які рухаються вірним курсом 154
- 5.12. Работін Ю. А. Чому кафедра економіки промисловості має успіх? 155
- 5.13. Страхова Т. В. Свій ювілей кафедра економіки промисловості зустрічає вагомими здобутками та гарними перспективами подальшого розвитку 156
- 5.14. Ткачук Г. О. Свято кафедри економіки промисловості — це й моє свято 157
- 5.15. Ткачук Т. І. Суб’єктивно-емоційний погляд на ювілей кафедри економіки промисловості 160
- 5.16. Федченко Ю. С. 70 років успіху та інновацій: до ювілею кафедри економіки промисловості ОНТУ 162
- 5.17. Шалений В. А. Роль кафедри економіки промисловості у моїй особистій долі 164

Частина шоста

ВІДГУКИ НА ЮВІЛЕЙ КАФЕДРИ КОЛЕГ ІЗ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

- 6.1. Баланюк І. Ф. Поступ кафедри економіки промисловості до наукових та практичних результатів 167
- 6.2. Барановський М. О. Нас об’єднує єдина наукова проблема 168
- 6.3. Боднар О. А. З великою вдячністю та найщирішими привітаннями професору О. І. Павлову та очолюваному ним колективу 170
- 6.4. Бойко В. В. Кафедра економіки промисловості Одеського національного технологічного університету: творці її успіху 171
- 6.5. Борщевський В. В. Особлива увага на кафедрі економіки промисловості приділяється підготовці сучасного покоління молодих науковців 173
- 6.6. Газуда Л. М., Газуда М. В. Надзвичайно вагомий внесок в організацію сучасних досліджень агропродовольчої сфери вчених кафедри економіки промисловості ОНТУ 176

- 6.7. *Дьомін О. Б.* Нарівні із часом: поступ кафедри, поступ керівника 177
- 6.8. *Єгунов Ю. А.* Погляд на історію кафедри економіки промисловості ОНТУ з вулиці Преображенської 183
- 6.9. *Карачина Н. П.* Кафедра економіки промисловості ОНТУ — сучасне прогресивне освітньо-наукове середовище 186
- 6.10. *Касян С. Я.* Наші зв'язки спроектовані на перспективу та відображають розвиток міжлюдських і професійних стосунків 186
- 6.11. *Коваленко О. В.* Сім десятиліть великих традицій та сучасних досягнень у науково-освітній сфері 188
- 6.12. *Копитко В. І.* Кафедра економіки промисловості — фундатор підготовки високопрофесійних економістів в Одеському національному технологічному університеті 189
- 6.13. *Крисанов Д. Ф.* Керівник і його науковий профіль на кафедрі 190
- 6.14. *Лопатинський Ю. М.* Кафедра економіки промисловості ОНТУ: стійкість через варіативність 196
- 6.15. *Мудрак Р. П.* Сімдесят років шляхетної освітянської праці кількох поколінь науковців та педагогів 197
- 6.16. *Ніценко В. С.* Кафедра економіки промисловості ОНТУ: погляд з Івано-Франківщини 199
- 6.17. *Охріменко І. В.* 70 років — це значний період, який вказує на сформовані традиції та здатність до стійкості за будь-якої турбулентності 200
- 6.18. *Павлов К. В., Павлова О. М.* Кафедра економіки промисловості Одеського національного технологічного університету — провідник у підготовці спеціалістів та наукових дослідженнях 201
- 6.19. *Попадинець Н. М.* Олександр Павлов — людина, яка веде до успіху колектив кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету 202

- 6.20. *Припула Х. М.* Історію кафедри творять її співробітники 203
- 6.21. *Пушак Я. Я.* Кафедра економіки промисловості ОНТУ — осередок поважних науковців та високопрофесійних викладачів 205
- 6.22. *Скрипчук П. М.* Колектив кафедри економіки промисловості характеризується професіоналізмом, бажанням постійного самовдосконалення, працює як одна команда 207
- 6.23. *Терещенко С. І.* Своє 70-річчя кафедра економіки промисловості зустрічає як ніколи дружньою та згуртованою, націленою на творчий пошук 208
- 6.24. *Шиян Д. В.* Кафедра, що об'єднала талановитих учених-дослідників та справжніх педагогів 209

Частина сьома

ВІТАННЯ З ЮВІЛЕЄМ КАФЕДРИ ВІД НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ УСТАНОВ, ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, ПІДПРИЄМСТВ ТА ПІДПРИЄМЦІВ УКРАЇНИ

- 7.1. Державна установа «Інститут регіональних досліджень Національної академії наук України» (Кравців В. С.) 211
- 7.2. Державна установа «Інститут ринку та економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України» (Буркинський Б. В.) 212
- 7.3. Економіко-правовий факультет Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (Побережець О. В.) 213
- 7.4. Економічний факультет Національного університету біоресурсів і природокористування (Діброва А. Д., Байдала В. В.) 214
- 7.5. Інститут економіки та менеджменту Національного університету «Одеська політехніка» (Філіппова С. В., Некрасова Л. А.) 215
- 7.6. Інститут продовольчих ресурсів Національної академії аграрних наук України (Хомічак Л. М.) 216

7.7. Навчально-науковий інститут бізнесу і фінансів Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» (Місюк М. В.)	217
7.8. Навчально-науковий інститут економіки і менеджменту Національного університету «Львівська політехніка» (Кузьмін О. Є., Колешук О. Я.)	219
7.9. Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» (Лупенко Ю. О.)	220
7.10. Національний університет водного господарства та природокористування (Савіна Н. Б.)	221
7.11. ПП «Аккерман зернопром» (Баранов І. Г.)	222
7.12. ПП «Ентерпрайз» (Максимович В. Я.)	223
7.13. Сервіс ТОВ П «Данфосс ТОВ» (Жумайло Ю. С.)	225
7.14. Стивідорний комплекс «Кілія» (Бондар Л. П.)	226
7.15. ТОВ «Вознесенський коньячний завод» (Самойлов А. М.)	227
7.16. ТОВ «Грін Тек Трейд» (Демченко О. В.)	228
7.17. ТОВ «Укрелеваторпром» (Слюсаренко А. Ю.)	229
7.18. ТОВ «Юртал» (Афанасьєва Н. В.)	230
7.19. ТОВ «Ясні зорі» (Хмельницький Ю. П.)	231

Частина восьма

ВІТАННЯ З ЮВІЛЕЄМ КАФЕДРИ ВІД ЗАРУБІЖНИХ КОЛЕГ

8.1. Brandon University, Canada (Ramsey D.)	232
8.2. Department of Political Geography of the University of Gdańsk, Poland (Michalski T.)	233
8.3. Eastern European Scientific Group (Okulicz-Kozaryn W.)	235
8.4. Eurasian Technological University, Kazakhstan (Suleimenov Y.)	236
8.5. European Rural Development Network (Chmieliński P.)	237
8.6. Faculty of Economics of Comrat State University, Republic of Moldova (Todorich L.)	238
8.7. Graz Schumpeter Centre — University of Graz, Austria (Sturn R.)	239

8.8. IKSAD Institute, Republic of Turkey (Emek M. L.)	240
8.9. Institute of Agricultural Economics, Bulgaria (Ivanov B.)	241
8.10. Sandal Institute, Norway (Sandal J.-U.)	242
8.11. Кафедра управління та організації Кельцького технологічного університету, Польща (Стадницький Ю. І.)	244

<i>Післямова</i> (Павлов О. І.)	246
---	-----

<i>Наші автори</i>	250
------------------------------	-----

Передмова

(Павлов О. І.)

У своїй відомій праці *«Про користь та шкоду історії для життя»* (1874) Фрідріх Ніцше зазначав, що історія потрібна нам для життя і діяльності, а не для зручного ухилення від життя і діяльності або для виправдання себелюбного життя і боягузливої та поганої діяльності. Лише оскільки історія служить життю, остільки ми самі згодні їй служити.

А це означає, що служачи історії, ми служимо собі та майбутнім поколінням. Тому історія є ключем до пізнання сенсу життєдіяльності. У ній ми знаходимо відповіді не тільки на загадки минулого, а й на таємне майбутнє.

Вийшло так, що десять років тому я взявся за справу встановлення минулого кафедри, яку я очолив у 2011 році. Наслідком цього стала публікація буклету з історії кафедри до її 60-річчя. Проте цього виявилось замало.

Розуміючи, що з кожним прожитим роком час залишає все менше творців історії нашої життєдіяльності, а мізерні відомості, що містяться в писемних джерелах, все далі віддаляють нові покоління людей від подій, відображених у цих джерелах, я поставив за мету зібрати воедино писемні, а також архівні історичні факти минулих десятиліть зі свідченнями представників сучасного покоління її співробітників, які є активними учасниками подій більш пізнього періоду нашої історії.

За великим рахунком історія окремого народу, людства в цілому складається з історії окремої людини, сім'ї, колективу, населеного пункту. І в цьому сенсі кожна окрема особа, а не умовний народ, є творцем своєї історії та істориком власного життя. До тих пір, поки не прийде розуміння кожною особою цієї простої і разом з тим великої істини, людина не стане господарем власного життя.

Кафедра в цьому контексті є не просто колективом, а організацією, призначенням якої є не тільки виконання суто професійних функцій з підготовки та виховання фахівців певної кваліфікації. Вона живе своїм окремим життям, в якому кожна окрема особа відіграє свою роль, що виходить далеко за межі певного регламенту. Від

того, наскільки повно та всебічно ця роль усвідомлюється кожним з її учасників, залежить успішність життєдіяльності організації в цілому, в частині виконання нею своєї професійної місії та у підтриманні творчої атмосфери, взаємодопомоги, підтримки та довіри один до одного.

У процесі підготовки нарису враховувалася настанова французького письменника Анатолія Франса про те, що «писати історію — справа надзвичайно складна. Ніколи напевно не знаєш, як усе відбувалося, і чим більше документів, тим більше утруднень для історика». Проте це не про нашу ситуацію. Саме документів якраз і не вистачило, а серед авторів нарису професійних істориків лише двоє.

Наші попередники в цьому сенсі не залишили нам вибору. З огляду на це ми розуміли, наскільки важливим є залишити для нащадків історичне джерело про різні періоди 70-річної історії кафедри. В тому, що більшу частину історико-економічного нарису займає опис сучасного періоду діяльності кафедри, немає нічого дивного. По-перше, це пояснюється нестачею достатньої кількості документальних даних про перші десятиліття її історії, по-друге, авторам історичних досліджень завжди є близьким та зрозумілим час, в якому вони перебувають самі. Проте головним є те, що ми намагалися бути чесними й висвітлювати явища дійсності так, як вони відбувалися насправді, намагаючись не давати волі емоціям, а керуватися виключно аналізом конкретних фактів нашої життєдіяльності. Звісно, при цьому неможливо до кінця позбутися суб'єктивізму в оцінці подій, активними учасниками яких були ми самі.

Відповідно до цих вимог було сформовано структуру історико-економічного нарису, який розпочинається передмовою редактора. В його першій частині йдеться про передісторію кафедри, в другій міститься характеристика трьох історичних етапів діяльності кафедрального колективу. Важливою і найбільш інформативно насиченою є третя частина «Персоналії», героями якої є усі завідувачі кафедри різних періодів, а також викладачі, які працюють на кафедрі зараз та наші колеги, які ще донедавна були частиною нашого колективу. В четвертій частині розміщено спогади співробітників, студентів та аспірантів кафедри. У п'ятій частині нарису містяться відгуки про діяльність кафедри викладачів інших кафедр нашого університету. Значною за обсягом та змістом є шоста частина, яка вміщує в себе відгуки про кафедру колег з різних вишів України. У передостанній,

сьомій частині, читач віднайде вітання від університетських економічних кафедр, факультетів, інститутів, керівників академічних науково-дослідних установ, фірм, вітчизняних підприємців. Останню частину історико-економічного нарису складають вітання від зарубіжних колег з європейських країн, країн Північної Америки та Азії. Підсумки діяльності з підготовки нарису підбито у редакторській післямові.

Частина перша

ПЕРЕДІСТОРІЯ КАФЕДРИ (Павлов О. І.)

1.1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РАДЯНСЬКОГО ПЕРІОДУ 1930 — ПОЧАТКУ 1950-Х РОКІВ*

Зазначений період характеризується переплетінням складних та суперечливих процесів суспільного розвитку, які наклали свій відбиток на умови розвитку економічної науки й освіти.

Наприкінці 1920-х років нова економічна політика була замінена на політику прискореної індустріалізації, суцільної колективізації та культурної революції. Соціальними наслідками суспільного розвитку, який був підпорядкований такому політичному курсу радянської держави, стали розкуркулення селянства, експлуатація ресурсів села на користь міста, Голодомор 1932–1933 років, політичні репресії проти «ворогів» радянської влади, низький життєвий рівень населення. Після досягнення цільової настанови радянської влади — перемоги соціалізму в СРСР «в цілому» наприкінці 1930-х років, радянський народ постав перед новим викликом — навалюю фашизму та воєнним лихоліттям 1941–1945 років. Після перемоги над фашистською Німеччиною та імперіалістичною Японією настав важкий період повоєнної відбудови народного господарства, на який припав голод 1946–1947 років.

П'ятирічним планом 1946–1950 років передбачалося відбудувати постраждалі від війни регіони, підняти промисловість та сільське господарство на довоєнний рівень. Було заплановано здійснення комплексу грандіозних проектів «перетворення природи», у тому числі й будівництво в Україні величезної греблі на Дніпрі.

Реалізація плану потребувала виснаження людських ресурсів, оскільки йшлося про підвищення продуктивності праці на 36 %. На відбудову важкої промисловості спрямовувалося 85 % капітало-

* Тут, а також у 1.2 використано джерело: Історія економіки та економічної думки : підруч. / В. В. Козюк, Л. А. Родіонова, О. В. Длугопольський [та ін.] ; за ред. В. В. Козюка, Л. А. Родіонової. Тернопіль : ТНЕУ, 2015. 792 с.

вкладень, що дало свої результати. Так у 1950 році промислове виробництво в Україні перевищило рівень 1940 року на 15 %, а в Західній Україні — на 250 %. Україна на той час виплавляла більше сталі на душу населення ніж Великобританія, Західна Німеччина та Франція, а за видобутком вугілля майже дорівнювала Західній Німеччині.

Відбудова сільського господарства в Україні проходила повільно. Капіталовкладення в сільське господарство були недостатніми, та й ці кошти часто не доходили до села і направлялись в інші галузі, зокрема на оборону. Пріоритет надавався відбудові промисловості. В результаті технічна оснащеність сільського господарства залишалася на низькому рівні.

У 1950 р. валова продукція сільського господарства України, з урахуванням наслідків проведеної грошової реформи 1947 р., становила 91 % від рівня 1940 року. Україна стала головною житницею СРСР, але її багатостраждальне селянство, як і раніше, не мало змоги користуватися плодами своєї тяжкої, виснажливої праці.

Протягом 1946–1950 років в Україні було збудовано житла загальною площею 46 млн кв. м. Одночасно здійснювалися відбудова водогонів, налагоджувалася робота міського транспорту, в тому числі електричного, комунальних служб. Проте мільйони сімей продовжували жити в бараках та комунальних квартирах.

Кінець 1940-х — початок 1950-х років у суспільному житті України пройшов переважно під знаком важливих процесів у її західній частині.

Відбулася радянська Західної України, включаючи її колективізацію.

Відновилися політичні репресії проти проявів національно-культурного життя, творчої та наукової інтелігенції. Було ліквідовано Греко-католицьку Церкву, проведено операцію «Вісла», здійснено адаптацію українських переселенців до нових умов життя, яка включала господарсько-побутове облаштування, психологічний аспект.

Цей період ознаменований збройним опором радянському тоталітарному режиму в Західній Україні, мали місце рейди Української повстанської армії поза межі України. Радянською владою було придушено ОУН-івське підпілля в Україні. Греко-католицька Церква перейшла до здійснення своєї діяльності у підпіллі.

1.2. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ НАРОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ ПЕРІОДУ СОЦІАЛІСТИЧНОГО БУДІВНИЦТВА

На початку 1930-х років було остаточно скасовано ринкові економічні відносини і непівську модель господарювання. В управлінні промисловістю реалізувався галузевий принцип. Усі підприємства підпорядковувалися головним управлінням Вищої ради народного господарства (ВРНГ), які виконували планово-регулювальні та оперативно-господарські функції. В 1932 р. ВРНГ було реорганізовано у народний комісаріат (наркомат) важкої промисловості. Наркомати стали основною ланкою управління. Здійснювалося їх розукрупнення і створювалися нові. У 1939 р. у СРСР налічувалось 34 наркомати.

В Україні важка промисловість підпорядковувалася загальносоюзним наркоматам. Стверджувалися єдиноначальність і директивні методи керівництва. Трести втратили свої функції, перетворившись на органи технічного управління. У період першої п'ятирічки вони припинили функціонування. Різко збільшилася чисельність чиновників, адміністрування охопило всю соціально-економічну структуру суспільства.

Господарський механізм ґрунтувався на директивному плануванні. Від поточного річного плану розвитку народного господарства було здійснено перехід до п'ятирічного — основної форми планування народного господарства. Республіканські п'ятирічні плани розроблялися як складові загальносоюзних. Централізоване планування було деталізованим, охоплювало всі галузі економіки. Центральні органи встановлювали ціни, регулювали попит і пропозицію через систему державних контрактів. Методика планування ґрунтувалася на матеріальних балансах, що зумовило створення системи органів Держпостачання.

Підприємства були переведені на госпрозрахунок, який мав обмежений характер. Вони не отримали ні власних оборотних коштів, ні права на участь у розподілі прибутку. Госпрозрахунок був формою обліку та контролю, методом реалізації планових завдань, виявлення резервів і здійснення режиму економії. До функцій підприємств належали облік затрат і собівартості, забезпечення рентабельності. В їх діяльності зменшилося значення прибутку. Він повністю надходив до бюджету, з якого фінансувалися капіталовкладення.

Галузева структура промисловості України протягом двох перших п'ятирічок набула індустріального характеру. На кінець першої п'ятирічки (1932 р.) частка галузей групи «А» у валовій продукції всієї промисловості збільшилася до 60 %; на кінець другої п'ятирічки — майже до 62 %. У Радянському Союзі частка галузей групи «А» становила в 1932 р. 53,4 %, в 1937 р. — 57,8 %. Перше місце в загальному промисловому виробництві посіло машинобудування. Якщо у 1913 р. його частка у загальному промисловому виробництві складала лише 11,3 %, то у 1940 р. вона зросла до 36,4 %. Були створені нові галузі: тракторна, верстатобудування, азотнотукова, електротехнічна, алюмінієва, електрометалургія, трубопрокатне виробництво, маргаринова, молочна, комбікормова, хлібопекарська тощо.

В умовах державної власності на землю здійснили реформу землекористування та формування нових організаційно-правових форм господарювання. Наприкінці 1937 р. замість 5 млн селянських господарств було створено 27268 колгоспів — колективних господарств, які поєднували усупільнення засобів виробництва та особисте підсобне господарство. Вони об'єднали 96,1 % селянських дворів і 99,7 % посівної площі, їх товарність досягала 84 %. Одноосібні господарства обробляли 2,9 % посівної площі.

Колгоспна система господарювання була створена на основі переважання адміністративно-бюрократичних методів шляхом знищення товарно-грошових відносин між містом і селом, розкуркулення та фізичного знищення значної частини селянства, зокрема заможного. Колгоспи втратили кооперативний зміст, перетворилися на різновид державного підприємства.

У другій половині 1930-х років Україна перетворилася на індустріально-аграрну республіку. В сукупному валовому продукті промисловості та сільського господарства промисловість посіла провідне місце, її частка становила 77,4 % у 1937 р. (78,6 % — у СРСР). Промисловість мала індустріальний характер. Зменшилося значення добувної та металургійної галузей, збільшилося виробництво у машинобудуванні у 2,5 раза, електротехнічної галузі — в 7,5 раза, хімічної — втричі.

Третім п'ятирічним планом (1938–1942 роки) було передбачено наздогнати і випередити промислові країни світу з виробництва продукції на одну особу. Для цього середньорічні темпи промислового розвитку мали становити 14 %, валова продукція промисловості — збільшитися на 90 %, сільськогосподарське виробництво — на 52 %.

У повоєнний період для зміцнення фінансово-грошової системи важливе значення мала грошова реформа 1947 р. До її причин належали розбалансування бюджету, збільшення його дефіциту і грошова емісія, фальшиві гроші, нагромадження коштів у тіньовій економіці. Реформа мала конфіскаційний характер. Стару готівку обмінювали протягом тижня на нову з розрахунку 10 : 1. Внески в ощадкасах обмінювали таким чином: до 3 тис. крб. — не підлягали переоцінці й обмінювалися в співвідношенні 1 : 1; до 10 тис. крб. — у співвідношенні 3 : 2; понад 10 тис. крб. — у співвідношенні 2 : 1. У результаті вилучили з обігу зайву грошову масу і ліквідували дефіцит основних товарів народного споживання. Була скасована карткова система, відновлена роздрібна торгівля і проведена реформа цін. В 1950 р. уряд підвищив офіційно курс радянського карбованця щодо іноземної валюти і підкріпив його золотим змістом (0,222168 г чистого золота).

На стан економічної науки в Україні вплинуло формування адміністративно-командної системи та надмірне посилення централізованого управління і планування економіки. Монополія сталінської влади на розробку важливих економічних проблем призвела до того, що не було альтернативи в офіційному напрямі економічної науки, а вчені-економісти перетворилися на коментаторів економічних рішень влади. Категорія ринку зникла із науки, а в економічних дослідженнях переважав плановий фетишизм. Державний план трактувався як економічний закон соціалізму. Вчені-економісти досліджували принципи, методологію, форми і методи планування і протиставляли його ринковим відносинам. План і ринок розглядали як антиподи, де ринок властивий капіталізму, який розвивається стихійно, а план є закономірністю соціалізму. Така постановка питань сприяла витісненню ринкових відносин з економічної системи. У 1952 р. вийшла праця Й. В. Сталіна «Економічні проблеми соціалізму в СРСР», в якій зазначалось, що товарне виробництво за соціалізму обмежене, засоби виробництва і робоча сила не є товарами, а категорії — капітал, додаткова вартість, прибуток на капітал тощо — не існують як такі. Почався розвиток політичної економії соціалізму.

1.3. ЕКОНОМІЧНА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ В УНІВЕРСИТЕТІ У 1930-ті — НА ПОЧАТКУ 1950-х РОКІВ

Економічна підготовка фахівців здійснювалася у нашому навчальному закладі з часу його організації. Ще у школі борошномелів та у млиново-технічному училищі читався курс млинового рахівництва. З утворенням на їхній основі вищого навчального закладу цикл економічних дисциплін читався студентам усіх спеціальностей.

Початок підготовки економістів у нашому університеті, а з нею і передісторія кафедри економіки промисловості припадають на початок 1930-х років, позначених в історії СРСР Голодомором та завершальним етапом реалізації політики індустріалізації та колективізації, масовим створенням колгоспно-радгоспної системи господарювання на селі.

Звісно, що ці суспільні перетворення викликали потребу у наявності достатньої кількості фахівців економічного профілю для нових підприємств та господарств. Тому не дивно, що значний акцент у фаховій підготовці майбутніх економістів було зроблено на її інжкнерній складовій.

Підготовка фахівців-економістів розпочалася 1933 року на новоствореному інженерно-економічному факультеті. Але через два роки цей факультет було переведено до Московського інституту інженерів харчової промисловості.

Проте економічні дисципліни викладалися студентам технологічного та механічного факультетів. Так з 1943 року доцентом М. Е. Розенблітом викладалася навчальна дисципліна «Економіка мукомольно-круп'яної промисловості та елеваторно-складського господарства», а з 1950 року її викладав асистент кафедри політичної економії Г. Г. Подзолов.

З 1945 року на кафедрі технології обладнання кандидатом технічних наук, доцентом М. Х. Уголіком викладалася дисципліна «Організація та планування підприємств», яку з 1948 року вела асистент А. І. Малигіна (Першутіна).

У 1950 році було поновлено фахову підготовку інженерів-економістів на механічному факультеті (декан — доцент М. Х. Уголік). З 1952 року інженерів-економістів вже готували на поновленому інженерно-економічному факультеті. Цьому сприяло створення в 1950 році кафедри організації підприємств та економіки промисловості на чолі з доцентом М. Х. Уголіком.

У 1954 році кафедра організації підприємств та економіки промисловості була поділена на дві самостійні кафедри — організації підприємств та економіки промисловості.

1.4. УГОЛІК МИКОЛА ХОМИЧ*

Передісторія кафедри, так само як і підготовка інженерів-економістів того часу, була тісно пов'язана з діяльністю Миколи Хомича Уголіка — кандидата технічних наук, доцента кафедри «Теорія і конструкція млинових, круп'яних машин», декана механічного та інженерно-економічного факультетів, заступника директора інституту з наукової роботи, завідувача кафедри організації підприємств та економіки промисловості, а з 1954 року — кафедри організації підприємств.

Уголік Микола Хомич
(27 листопада 1906 —
11 січня 1976)

Микола Хомич Уголік народився 27 листопада 1906 року в Одесі в робітничій родині. Навчався в Портовій народній школі з 1913 по 1915 роки.

Після закриття школи у зв'язку з Першою світовою війною займався самоосвітою зі своїм старшим братом. Це допомогло йому у 1921 р. вступити до Одеської борошномельної профшколи. Закінчивши навчання у 1924 р. й отримавши спеціальність кваліфікаційного робочого борошномельної промисловості, працював на підприємствах галузі.

У 1927–1931 роках М. Х. Уголік навчався в Одеському інституті технології зерна та борошна (нині — Одеський національний технологічний університет). Після закінчення інституту з оцінкою «відмінно» був призначений на посаду аспіранта-асистента кафедри спеціального машинознавства. Займався педагогічною, навчально-

* Використано джерело: Научные школы Одесской национальной академии пищевых технологий. Одесса, 2012. URL: <https://card-file.ontu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/b61f4f8c-5893-4f10-a632-74caaf3d6646/content>

адміністративною та науково-дослідницькою діяльністю. Під керівництвом професора В. І. Ільченка експериментально, на спеціально виготовлених агрегатах досліджував можливість збільшення швидкості дробильних машин, вальцьових верстатів та сит.

У 1939 р. Микола Хомич захистив дисертацію на тему «Просіювання на швидкохідному розсіві», де обґрунтував вплив амплітуди коливань розсіва на ефективність просіювання і кута нахилу сита на ступінь вилучення. В роботі було розраховано співвідношення між відносною траєкторією та розмірами вічок, а також запропоновано новий спосіб підтримки однакової продуктивності проходу по довжині сита. Рішенням вченої ради інституту від 28 червня 1939 р. М. Х. Уголіку було присуджено науковий ступінь кандидата технічних наук, а у 1940 р. затверджено у вченому званні доцента по кафедрі «Теорія і конструкція млинових, круп'яних машин».

У 1941–1943 роках Микола Хомич працював на керівних посадах: головним інженером млинового заводу № 5 (вересень 1941–жовтень 1942) та № 2 (жовтень 1942–жовтень 1943) Челябінського тресту Головборошно. У листопаді 1943 року М. Х. Уголіка було мобілізовано Наркоматом заготівель для роботи у звільнених районах з призначенням головним інженером Одеського тресту Головборошно. Він керував відновленням борошномельних підприємств в п'яти областях України. 12 квітня 1944 року разом з військовими частинами увійшов до Одеси, де займався відбудовою підприємств міста, продовжуючи працювати головним інженером, а з серпня по листопад 1948 року — головою Одеського тресту Головборошно. З вересня 1945 року Микола Хомич поєднував роботу головного інженера з викладанням в рідному інституті. У листопаді 1948 року він повернувся до інституту на посаду доцента кафедри «Теорія і конструкція млинових, круп'яних машин».

У серпні 1949 року М. Х. Уголіка затверджено деканом механічного факультету. Під його керівництвом та завдяки саме Миколі Хомичу на механічному факультеті з 1950 р. відновлено підготовку інженерів-економістів. Згодом, у 1952 році було поновлено інженерно-економічний факультет, деканом якого було призначено М. Х. Уголіка. У 1954–1956 роках Микола Хомич виконував обов'язки заступника директора інституту з наукової роботи, а з 1956 по 1965 роки знову очолював інженерно-економічний факультет.

На цій посаді Микола Хомич успішно здійснював підбір і підготовку кадрів викладачів спеціальних дисциплін, організовував їх

плідну науково-педагогічну роботу, провів ряд серйозних заходів з організації навчального процесу, вперше в інституті застосував більш тривалу практику студентів, розробку і захист курсових проектів на підприємствах. З ініціативи М. Х. Уголіка і при його безпосередньому керівництві на основі реальних даних діючих підприємств була здійснена перебудова змісту дипломного проектування. За час, коли він був деканом, факультет випустив сотні висококваліфікованих інженерів для народного господарства в галузі економіки промисловості.

Багато сил Микола Хомич доклав для створення у 1950 році кафедри організації підприємств та економіки промисловості, завідувачем якої його було призначено. З 1954 року він керував кафедрою організації підприємств.

Володіючи блискучими організаторськими здібностями, Микола Хомич об'єднав навколо себе однодумців, створивши дружний творчий колектив, діяльність якого була спрямована на викладацьку та наукову діяльність. Досвідчений колектив поповнювався молодими співробітниками, що підтримували традиції кафедри та на належному рівні здійснювали фахову підготовку студентів. Микола Хомич викладав курс організації виробництва в галузевому розрізі, створив понад 20 методичних посібників за фахом. Керував науковими роботами з дослідження витрат праці та витрат обігу на хлібоприймальних пунктах України, використання основних фондів на підприємствах з обробки насіння кукурудзи та розробки заходів щодо поліпшення цих показників. Результатом цих досліджень стало видання у співавторстві чотирьох монографій та одного підручника, які надавали суттєву допомогу як студентам, так й працівникам борошномельних, круп'яних і комбікормових підприємств.

Під керівництвом М. Х. Уголіка захистили кандидатські дисертації двоє аспірантів. У жовтні 1970 р. його було звільнено від обов'язків завідувача кафедри, але він продовжив працювати на посаді доцента.

Микола Хомич уміло поєднував наукову і викладацьку діяльність з громадською: був членом Технічної ради Одеського раднаргоспу, членом вченої ради Проектно-конструкторського та дослідницького інституту автоматизації харчової промисловості, входив до складу харчової секції Методичного комітету Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти України.

Наукове керівництво аспірантами

Стариков И. В. Некоторые вопросы совершенствования системы планирования пищевой промышленности республики : автореф. дис. ... канд. экон. наук : спец. 08.594 — экономика, организация и планирование народного хозяйства / Стариков И. В. ; науч. рук. Л. В. Барташев, Н. Ф. Уголик ; Одес. технол. ин-т пищевой пром-сти им. М. В. Ломоносова, Черномор. отд-ние Главного науч.-исслед. и информац. вычислит. центра Госплана Украины. Одесса, 1971. 22 с.

Основні праці

1. Уголик Н. Ф. Просеивание на быстроходном расसेве : дис. ... канд. техн. наук / Уголик Николай Фомич ; Одес. ин-т инж. мукомол. пром-сти и элеватор. хоз-ва. Одесса, 1939. 67 с.
2. Уголик Н. Ф. Транспортирующая вибрационная труба / Н. Ф. Уголик, В. И. Ильченко, З. И. Ярошевский. *Тр. Одес. ин-та инженеров вод. трансп.* Одесса, 1938.
3. Уголик Н. Ф. Технический прогресс — основа развития производственных объединений / Н. Ф. Уголик, В. И. Яковенко. *Хлебопекар. и кондит. пром-сть.* 1971. № 11. С. 29–31.
4. Уголик Н. Ф. Планирование технического прогресса на предприятиях мукомольно-крупяной промышленности / Н. Ф. Уголик. *Труды Одесского технологического института.* Одесса, 1956. С. 65–71.

Частина друга

ОСНОВНІ ЕТАПИ ДІЯЛЬНОСТІ КАФЕДРИ

2.1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ СРСР ТА УКРАЇНИ У 1954–2024 РОКАХ (Павлов О. І.)

У березні 1953 року вся радянська країна оплакувала відхід із життя «батька» народів СРСР, а вже через три роки вірний лєнінець і сталініст М. Хрущов виголосив свою викривальну промову на головних зборах комуністів, в якій засудив культ Й. Сталіна. Однак у керівництві країни знайшлася невелика група людей (М. Булганін, Л. Каганович, Г. Малєнков, В. Молотов і Д. Шєпілов, що приєднався до них), які не тільки не схвалили рішення ХХ з'їзду КПКР з цього питання, а й здійснили в червні 1957 року спробу усунення з посади Першого секретаря ЦК КПКР М. Хрущова, що обернулося для них втратою керівних постів. Однак через сім років М. Хрущов таки втратив свою посаду, але вже за активної участі в цьому Л. Брежнєва та його найближчого оточення. Вийшло так, що відбулася лише зміна варті, а сама справа Й. Сталіна продовжувала жити у свідомості багатьох мільйонів людей, включно з деякими представниками сучасного покоління українських громадян. Все пояснюється просто: був засуджений культ особи, а не його передумови та сталінізм як суспільне явище. З приходом до влади Л. Брежнєва «відлига» змінилася на «заморозки»: суспільне «бродіння» шістдесятників переросло в численні справи дисидентів і націоналістів, що розглядаються в закритих судових засіданнях.

У низці важливих подій та явищ радянської історії було два знакових, які зруйнували монолітну єдність партії та народу, підірвавши його віру в реалізацію комуністичних ідеалів. Це — засудження культу особистості Й. Сталіна (1956) і прийняття програми побудови комунізму (1961). Тут не ставиться під сумнів доцільність самих рішень та спеціально не аналізується процедура їхнього розгляду. Завдання полягає у встановленні зв'язку між цими процесами та подальшим розвитком СРСР, станом ідейних засад суспільства.

До ХХ з'їзду КПКР у свідомості більшості радянських людей закріпився образ Й. Сталіна як продовжувача справи В. Леніна (не на-

стільки важливо, якою була ціна успіху), з ім'ям якого асоціювалася «повна» і «остаточна» перемога соціалізму в СРСР, визволення країни й усього людства від фашистської чуми, відновлення народного господарства після виснажливої війни, становлення світового соціалізму. При цьому всі зловживання влади, незаконні арешти і загибель ні в чому не винних людей, тяготи та поневіряння, що припали на роки перших п'ятирічок, перекладалися на ворогів соціалізму та списувалися на труднощі соціалістичного будівництва в умовах капіталістичного оточення. Тому антисталінська викривальна промова, яка пролунала на партійному з'їзді з вуст нового керівника, що мав пряме відношення до злочинів сталінського режиму, шокувала радянського обивателя, який безмежно вірив у правоту політики КПРС. У більшості радянських громадян зародилися сумніви в ідеалах, на яких вони були виховані раніше, а чимала частина з них взяла на озброєння правило, продемонстроване не кимось, а першою особою держави, — жити за подвійними стандартами. Приклад душевної двулукості продемонстрував сам М. Хрущов, місія якого тоді полягала не так у публічному покаянні, як у розвінчанні сталінських злочинів як соціального феномена. У цьому сенсі можна погодитися з московським кореспондентом Financial Times Д. Саттером, який пояснив неоднозначність сприйняття комуністами рішень XX з'їзду КПРС тим, що радянський режим так й не взяв на себе відповідальність за принесені жертви та зловісні злочини. Однак ідеологічна машина з метою реанімації віри, що похитнулася, в ідеали соціалізму відтворила черговий соціальний проект, не цілком усвідомлюючи його авантюрність, прийнявши в 1961 році на XXII з'їзді КПРС програму побудови комунізму протягом наступного 20-річчя. Вже в брежневську епоху у реалізації комуністичної мрії було зроблено перший крок: 1967 року в Тезах ЦК ПСС «50 років Великої Жовтневої соціалістичної революції» містився висновок про побудову в СРСР розвинутого соціалізму.

Однак через роки настало чергове розчарування народу, оскільки з комунізмом на практиці все виявилось не так просто, як на папері. Щоправда, з приходом до влади Ю. Андропова було знайдено вихід із замкненого кола: у 1983 році в одному з номерів журналу «Комуніст» з'явилася його стаття, що містила висновок про те, що СРСР вступив у тривалий етап удосконалення розвинутого соціалізму. Однак колишній керівник КДБ СРСР та чинний генсек не міг припустити, що історія залишила батьківщині соціалізму лише вісім років не те

що для комуністичного експериментування, а для життєвого циклу системи як такої.

А в середині 1980-х років з легкої руки М. Горбачова період 1970–1985 років увійшов в історію як «роки застою».

Трактування періоду 1970–1985 років як «застійного» є нічим іншим, як черговою маніпуляцією суспільною свідомістю, яка стала можливою на ґрунті історичних метаморфоз. М. Горбачов, з подачі популярного на той час економіста академіка А. Аганбегяна, вдався до метафори «застій» з метою формування власної ідеологічної платформи реалізації «перебудови».

У політичному дискурсі в різні періоди перебудови, як рівнозначні їй, використовувалися такі терміни як реформа, революція зверху. Ініціатори «перебудови» свідомо чи несвідомо, що не так важливо, стосовно питання необхідності критичного переосмислення ідейної спадщини марксизму-ленінізму, нехтуючи сформованими стереотипами, відійшли від самої доктрини, трактуючи свої дії як революційні.

В цьому сенсі «перебудова» постала як перетворювальна діяльність вищого радянського керівництва на чолі з М. Горбачовим, пов'язана з оновленням існуючого суспільного ладу, з переходом від деформованого соціалізму до демократичного соціалізму, з людським обличчям і спрямована на увічнення заслуг її ініціатора як історичної особистості, що змінила хід світової історії.

Оскільки вказаний політичний курс не мав під собою будь-якого концептуального обґрунтування та програмного забезпечення, а рішення влади приймалися за принципом спроб і помилок, зазначені етапи мали різне змістовне наповнення, а домінуюче гасло не зникало саме по собі зі зміною політичних пріоритетів та самих етапів. Проте, оскільки використання прийому періодизації передбачає як встановлення послідовності подієвого ряду, так й часову тривалість кожного з етапів, вкажемо такі їх хронологічні рамки:

— етап прискорення соціально-економічного розвитку — від березневого 1985 пленуму ЦК КПРС — до XXVII з'їзду КПРС (лютий–березень 1986 року);

— етап гласності та демократії — від XXVII з'їзду КПРС — до січневого 1987 року пленуму ЦК КПРС;

— від січневого 1987 року пленуму ЦК КПРС — до закінчення «перебудови» (у вузькому та широкому значенні) у грудні 1991 року розвалом СРСР.

Починаючи з грудня 1991 року розпочався період суспільного розвитку України як незалежної держави.

Основними вадами вітчизняної моделі суспільного розвитку України стали:

- зневажливе ставлення до власної історії, наслідками чого є розкол суспільства, нехтування стратегією управління майбутнім із минулого (історія подібно природі, якщо не карає, то провчає тих, хто нехтує уроками історії);
- відсутність національної ідеї;
- несистемний характер реформування українського суспільства;
- неврахування природи економічних відносин, що склалися історично;
- примусовий характер капіталізації шляхом «прихватизації» національних активів, створених спільною працею кількох поколінь українських громадян;
- свідоме відсторонення державних інститутів від відповідальності за майбутнє державних підприємств, звідси їх спотворена приватизація, від якої максимальну вигоду отримали представники влади та нові хазяї, що взяли за правило не сплачувати надвисокі податки, зробивши первинний внесок, але не до казни, а до кишень можновладців;
- відсутність ринкової ментальності, економічних мотивів та стимулів у переважній більшості населення;
- брак творчої, патріотично налаштованої та пасіонарної меншості;
- наявність зовнішніх факторів та акторів, які вдало реалізують стратегію жорсткого контролю щодо розроблення та впровадження зовнішньої та внутрішньої політики України.

Використано джерела

1. Андропов Ю. Учение Карла Маркса и некоторые вопросы социалистического строительства в СССР. *Коммунист*. 1983. № 3. С. 9–23.
2. Саттер Д. Век безумия: распад и падение Советского Союза : пер. с англ. М. : ОГИ, 2005. 397 с.
3. 50 лет Великой Октябрьской социалистической революции. Постановление пленума ЦК КПСС. Тезисы ЦК КПСС. М.: Политиздат, 1967. 64 с.
4. Павлов А. И. Становление независимости Украины: «перестроечный» эндшпиль : исторический очерк. Одесса : Астропринт, 2021. 280 с.

2.2. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ В СРСР ТА УКРАЇНІ У 1954–2024 РОКАХ (Павлов О. І.)*

В історії радянської економіки 1954–1960-ті роки характеризуються збереженням панування адміністративної системи й одночасним започаткуванням процесів лібералізації та демократизації, спробами запровадити економічні методи управління народним господарством і розширити права союзних республік, соціальною переорієнтацією господарства.

У 1957 році була проведена реформа перебудови управління промисловістю та будівництвом. Відбувся перехід від галузевого до галузево-територіального принципу управління. В Україні було ліквідовано 11 промислових і будівельних міністерств, а 2 міністерства перетворено із союзно-республіканських у республіканські. Замість міністерств створили Ради народного господарства (Раднаргоспи), які здійснювали територіальне планування й управління промисловістю та будівництвом у межах відповідних економічних адміністративних районів.

Аграрна політика передбачала заходи, спрямовані на індустріальний розвиток сільського господарства та поліпшення становища селян, зміст яких характеризують такі напрями:

- збільшилися заготівельні ціни на сільськогосподарську продукцію;
- у 1956 р. дозволено колгоспникам видавати грошовий аванс — 25 % коштів від реалізації худоби і продуктів тваринництва;
- на початку 1954 р. почалося освоєння цілинних і перелогових земель у районах Казахстану, Сибіру, Уралу й частково Північного Кавказу;
- у 1955 р. збільшили посіви кукурудзи без належного економічного обґрунтування;
- почалося укрупнення колгоспів і зменшення апарату управління;
- у 1958 р. машинно-тракторні станції (МТС) реорганізовано в ремонтно-технічні;
- у 1955 р. удвічі зменшили розміри присадибного господарства, в 1957 р. відмінили обов'язкові поставки державі сільськогосподар-

* Використано джерело: Історія економіки та економічної думки : підруч. / В. В. Козюк, Л. А. Родіонова, О. В. Длугопольський [та ін.] ; за ред. В. В. Козюка, Л. А. Родіонової. Тернопіль : ТНЕУ, 2015. 792 с.

ських продуктів колгоспниками, робітниками і службовцями з особистих підсобних господарств. Зменшено у середньому вдвічі податок з кожного колгоспного двору, повністю списали борги за минулі роки;

– навесні 1957 р. за ініціативи М. Хрущова було розроблено програму дій, щоб «...у найближчі роки наздогнати США з виробництва м'яса, масла і молока на душу населення».

У 1965 році була проведена економічна реформа, яка спрямовувалася на вдосконалення системи народногосподарського планування та управління. Пошуки нового механізму господарювання почалися на початку 1960-х рр. Українські науковці пропонували перейти від системи «плану-завдання» до системи «плану-замовлення», яка мала ґрунтуватися на економічних, госпрозрахункових відносинах між плановими органами і підприємствами. Відповідні економічні експерименти проводили в 1964 р. на підприємствах швейної, машинобудівної, вугільної, приладобудівної галузей промисловості Львівського раднаргоспу.

Пленуми ЦК КПРС у березні та вересні 1965 р. визначили заходи економічної реформи. Важливою складовою реформи було вдосконалення системи планування: оптимальних форм поєднання галузевого та територіального принципів управління, централізованого планового керівництва економікою та оперативного-господарської самостійності підприємств, зміцнення і подальший розвиток господарського розрахунку.

У 1954–1960-х роках зберігалися головні ознаки командно-адміністративної планово-розподільної системи управління економікою. Проблема демократизації економічного життя не була вирішена. Господарський механізм не змінився. Реформи не передбачали його радикальної трансформації. Раднаргоспи використовували старі командно-бюрократичні методи, фактично виконували функції міністерств на певній території.

В історії економіки СРСР 1971–1985 роки були періодом нагромадження кризових явищ. Держава була монополістом економічної та політичної влади. За умови конституційно закріпленої загальнонародної власності 92 % власності та понад 70 % національного доходу зосереджувалися в руках держави. Персоніфікатором державної власності була партійно-радянська правляча еліта. З огляду на це, економічну систему СРСР називають «державно-номенклатурним соціалізмом». Панувала командно-адміністративна система управління союзним і республіканським господарствами. Система планово-розподільної економіки, директивного планування не могла

забезпечити переважання інтенсивних чинників економічного розвитку. Радикальної перебудови господарського механізму на практиці не було здійснено.

Не відбулося позитивних зрушень у галузевій структурі національного господарства, сфер і галузей. Державний пріоритет надавався галузям групи «А» і виробництву проміжної, а не кінцевої продукції. Економіка була затратною (виробництво заради виробництва), низькоєфективною. Промисловість працювала на себе та військові цілі. За рівнем виробництва ВВП на одну особу СРСР відставав від економічно розвинених країн світу майже в 10 разів. Госпрозрахунок був формальним. Послабилися стимули трудових колективів до інтенсивних методів господарювання та зростання його ефективності, в тому числі шляхом пришвидшення науково-технічного прогресу. Переважала зрівнялівка у заробітній платі. Якість продукції залишалася низькою, у промисловості знак якості мали 15,9 % виробів. Збільшувалася тривалість будівництва в середньому до 6–8 років у промисловості, замість 3–4 років за нормативами, зменшувалася фондовіддача.

У 1985–1991 роках реформування господарського механізму було пов'язано з мікроекономічними чинниками — активізацією господарської діяльності підприємств і фізичних осіб. Ухвалено Закон про індивідуальну трудову діяльність (1986), Закон про трудові колективи (1986), Закони «Про державне підприємство (об'єднання)» (1987) та «Про кооперацію» (1988). Однак вони лише загострили проблеми. Трудові колективи здобули право обирати керівників підприємств та організацій, визначати ціну на виготовлені товари та надані послуги. Це призвело до негативних наслідків у керівництві підприємствами, цінових диспропорцій.

Перебудова послабила основи командно-адміністративної системи, створила базу для подальшого розвитку ринкової економіки. Країни Центральної та Східної Європи отримали змогу здійснити економічні реформи.

Сучасна економічна система України представляє собою симбіоз дещо інших типів відповідних систем, а саме державного соціалізму (спотворені залишки радянської адміністративно-командної системи, частка якої складає приблизно 15 % у структурі вітчизняної економіки); олігархічно-корпоративного капіталізму (понад 80 % частки) та вульгарного капіталізму (близько 5 % частки). При цьому соціальну базу останнього різновиду вітчизняної економічної системи становлять щонайменше 80 % населення, які існують, але аж ніяк не функці-

онують в цій системі. Тому такий режим життєдіяльності цієї частини українських громадян визначено через термін «школа виживання».

Значною подією в радянській економічній науці став вихід підручника з політичної економії, що побачив світ у 1954 р. У ньому були викладені засади соціалістичної економіки. Автори книги визнавали існування при соціалізмі економічних законів, що є предметом політичної економії соціалізму, однак стверджували, що ці закони свідомо регулюються державою. У цей період посилилась зацікавленість учених-економістів товарно-грошовими відносинами. Дослідники цієї проблеми поділились на «товарників», котрі відстоювали потребу товарно-грошових відносин при соціалізмі, та «нетоварників», які заперечували їх наявність, вважаючи, що планові засади повністю витісняють товарно-грошові відносини, які є пережитком капіталізму. Стосовно закону вартості стверджувалося, що за соціалізму сфера його дії є обмеженою. Зі сфери товарно-грошових відносин виключалися засоби виробництва та робоча сила.

Теоретичними засадами радянської економічної науки протягом 1960–1980-х років були догми сталінської політичної економії соціалізму: про недоліки будь-яких антагонізмів при соціалізмі; про переваги суспільної форми власності та зближення з колгоспно-кооперативною власністю; про підпорядкування товарно-грошових відносин централізованому директивному плануванню; положення про те, що соціалістичні виробничі відносини відкривають необмежений простір для розвитку продуктивних сил; про єдність індивідуальних, колективних та суспільних інтересів та ін. Ці проблеми відобразились у працях Д. Валового, О. Короїда, О. Нестеренка, А. Покритана, Г. Лапшиної, Й. Вишневецького та ін.

Появу праць, які суперечили офіційній марксистській методології, радянська влада та наукова громадськість оцінювали вороже, а вчені піддавались нищівній критиці. До таких праць були віднесені статті В. Корнієнка та Ю. Пахомова, в яких автори заявили про потребу визнання робочої сили товаром в умовах соціалізму. Вивченням проблем товарно-грошових відносин у цей період продовжували займатися О. Агафонов, В. Кононенко, Я. Лінійчук, І. Лукінов, В. Рибалкін, І. Ястремський та ін. Дослідження цих учених започаткували подолання схоластичності «політичної економії соціалізму», намагання відійти від усталених стереотипів і догм. Проте радикальних змін у наукових дослідженнях не відбулося.

У 1985 році новим керівництвом СРСР на чолі з М. Горбачовим була прийнята до реалізації концепція академіка А. Г. Аганбегяна щодо пришвидшення соціально-економічного розвитку країни на базі активізації людського фактора, яка через рік втратила свою практичну актуальність. А з точки зору економічної, цей підхід взагалі не підпадав під визначення наукового. Це була така собі кон'юнктурна забаганка, спрямована на задоволення політико-ідеологічного запиту генсека.

Наприкінці 1980-х років було визнано кризовий стан радянської економічної науки і заявлено про подолання догматизму в політичній економії соціалізму. У 1987 р. на цю тему В. Черняк опублікував статтю, яка сприяла поживленню наукової думки у цей період. Багато теоретичних положень було піддано переосмисленню у працях Ю. Пахомова, А. Чухно, В. Логвиненка, О. Гоша, В. Ворони, Л. Каніщенко та ін. Однак до початку 1990-х років економічна наука все ще перебувала «у полоні» марксистських догм.

Зі здобуттям Україною незалежності почалося відродження радянської економічної науки на загальноцивілізаційних засадах. Воно розпочалося з перегляду її теоретико-методологічних основ, осмислення зарубіжних моделей економічного розвитку з метою вивчення можливостей впровадження цих моделей у вітчизняну економіку.

Тенденції розвитку економічної науки доби незалежності будуть деякою мірою висвітлені на прикладі діяльності кафедри економіки промисловості.

З метою визначення особливостей розвитку кафедри доцільно виокремити три основні етапи її діяльності:

- в період постсталінізму, хрущовської відлиги та побудови «розвинутого соціалізму» (1954–1972 роки);
- в період «розвинутого соціалізму», його «удосконалення» та «перебудови» (1973–1991 роки);
- в період незалежної України (з 1992 року і дотепер).

Термін «постсталінізм» у його вузькому значенні відбиває період розвитку СРСР після смерті Й. Сталіна до часу роботи ХХ з'їзду КПРС (5 березня 1953 року — 14–25 лютого 1956 року).

Хрущовська відлига — неформальна назва періоду історії СРСР, що розпочався після ХХ з'їзду КПРС, який засудив культ особи Й. Сталіна (1956 рік — початок 1960-х років).

2.3. КАФЕДРА В ПЕРІОД ПОСТСТАЛІНІЗМУ, ХРУЩОВСЬКОЇ ВІДЛИГИ ТА ПОБУДОВИ «РОЗВИНУТОГО СОЦІАЛІЗМУ»: 1954–1972 РОКИ (Павлов О. І., Антонюк О. П.)

Кафедра економіки промисловості функціонує як самостійний структурний підрозділ з 1 вересня 1954 року. Першим завідувачем кафедри став Мойсей Соломонович Вайнштейн. До її складу увійшли доценти М. С. Вайнштейн, М. Е. Розенбліт, М. П. Шмільян, Г. К. Баранська-Леонова, старші викладачі Є. І. Мустафін і Г. Г. Подзолов, асистенти А. К. Павлюченков, М. М. Ямпільський, старший лаборант О. В. Богоявленський.

Наявність у першому складі кафедри 50 % викладачів з науковим ступенем, двох асистентів, які у майбутньому стали професорами, а також Г. Г. Подзолова, який з часом створив науковий фундамент подальшого зростання кафедри, свідчить про її достатньо якісний склад, з огляду на те, що йдеться про середину 1950-х років.

Тим більше, що у 1956 році кафедру було посилено з переводом з Міністерства фінансів СРСР на посаду доцента к. е. н. В. І. Куц.

У 1957 році новим завідувачем кафедри було призначено Г. Г. Подзолова, який тільки через два роки після цього отримав науковий ступінь к. е. н.

В 1958 році склад кафедри поповнив асистент П. М. Робінер, який згодом став старшим викладачем, водночас виконуючи обов'язки заступника декана інженерно-економічного факультету, пропрацювавши на кафедрі до 1984 року.

В 1960 році вперше в історії кафедри було підготовлено навчальний посібник «Аналіз господарської діяльності цукрового заводу», авторами якого були В. І. Куц та Г. К. Баранська-Леонова.

У 1963 році до складу навчально-допоміжного персоналу кафедри було зараховано Л. Т. Сорочинську, яка пропрацювала до 1978 року.

У 1965 році за ініціативи Г. Г. Подзолова була відкрита аспірантура з економічної спеціальності.

У 1966 році кафедра поповнилась випускниками інженерно-економічного факультету Е. П. Базелевою, Г. М. Борисенко, Л. С. Назаренко.

Наприкінці 1960 — на початку 1970-х років під науковим керівництвом Георгія Георгійовича Подзолова було захищено десять кандидатських дисертацій викладачами та аспірантами кафедри О. П. Антонюком, Г. К. Тунтія, Л. І. Тарасюк, Л. Т. Звягінцевою,

Т. Л. Шаровською, Л. І. Гладченко, а також Б. М. Шісселем — заступником директора Одеського цукрорафінатного заводу; М. Г. Шелудьком — завідувачем відділу економіки Алма-Атинського інституту «Промпроект»; В. О. Булдою — начальником головного управління цукрової промисловості «Укрцукор» Міністерства харчової промисловості України; Г. М. Ващенком — начальником головного управління консервної промисловості «Укрконсерв» Міністерства харчової промисловості України.

У 1971 році відбулась важлива подія в історії кафедри — захист першої докторської дисертації доцентом О. К. Павлюченковим в Московському технологічному інституті харчової промисловості. На захисті дисертації були присутні викладачі кафедри О. П. Антонюк, Е. П. Базелева та Л. С. Назаренко.

У 1972 році закінчився термін перебування на посаді завідувача кафедри доцента Г. Г. Подзолова й замість нього керівником кафедри було призначено д. е. н. Олександра Кузьмича Павлюченкова. Проте через рік проф. О. К. Павлюченков відгукнувся на запрошення зайняти посаду завідувача кафедри в Інституті підвищення кваліфікації спеціалістів Міністерства заготівель СРСР.

2.4. КАФЕДРА В ПЕРІОД «РОЗВИНУТОГО СОЦІАЛІЗМУ», ЙОГО «УДОСКОНАЛЕННЯ» ТА «ПЕРЕБУДОВИ»: 1973–1991 РОКИ (Павлов О. І., Антонюк О. П.)

У 1973 році вакантну посаду завідувача кафедри економіки промисловості зайняв к. е. н., доц. Георгій Кіндратович Тунтія.

В 1974–1975 роки на кафедру були прийняті кандидати економічних наук В. О. Стоколос, Л. К. Домасевич, О. Я. Флік а також асистенти Л. Д. Костецька, Л. І. Міпостова.

Оскільки Г. К. Тунтія перейшов на посаду декана інженерно-економічного факультету, завідувачем кафедри економіки промисловості у січні 1975 року було призначено к. е. н., доц. Олега Петровича Антонюка, якого у вересні цього ж року змінила к. е. н., доц. Валентина Олексіївна Стоколос.

В 1977 році на посаду асистента кафедри була зарахована її випусниця Л. Є. Горчинська, яка після навчання у 1979–1982 роках в аспірантурі, успішно захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук.

У 1979 р. на кафедрі прийшли асистент В. С. Мартиновський і старший викладач П. В. Осіпов.

У 1980–1988 рр. кафедру поповнили доценти М. С. Табер, К. А. Россман, Л. І. Гладченко, старший викладач С. В. Малахова, асистенти Л. Е. Сюрко та В. М. Хромов.

У період 1980–1986 років доцент О. П. Антонюк, і к. е. н. П. В. Осіпов працювали викладачами кафедри прикладної економіки в Національному інституті легкої промисловості (м. Бумердес, Алжирська Народно-Демократична Республіка).

У 1984 році новим завідувачем кафедри було призначено д. е. н., проф. Олега Андрійовича Турецького.

Важливу роль у виконанні завдань, які стояли на цьому складному етапі розвитку кафедри, відіграв її навчально-допоміжний персонал, який був представлений А. М. Красновою (1974–1988 роки); В. Г. Бородіною (1978–1988 роки); Т. В. Легостаєвою (1982–1984 роки); Л. М. Луговенко (1983–2006 роки); І. М. Нікітенко (1983–2006 роки).

З початку 1990-х років зросла кількість студентів, тому виникла потреба у збільшенні викладацького складу кафедри. Так у 1991 році на посаду асистента було прийнято випускницю кафедри Л. П. Рогатіну, яка з часом захистила кандидатську і докторську дисертації та обіймала посаду завідувача кафедри економічної теорії та фінансово-економічної безпеки.

2.5. КАФЕДРА В ПЕРІОД НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ: З 1992 РОКУ І ДОТЕПЕР (Павлов О. І., Кулаковська Т. А., Самофатова В. А.)

Якісно новий, з точки зору суспільних трансформацій, позначених появою на карті нової незалежної держави Україна, етап розвитку кафедри позначився також і появою у її складі молоді, яка через два десятка років поповнила когорту докторів економічних наук університету. Так у 1992 році це були Галина Олександрівна Ткачук, Наталія Йосипівна Басюркіна — випускниці кафедри, а у 1995 році — Наталія Михайлівна Купріна — випускниця Одеського інституту народного господарства.

У 1997 р. на посаду асистента кафедри прийшла її випускниця — Т. А. Кулаковська.

У цьому ж році у зв'язку зі зростанням прийому студентів, наявністю двох спеціальностей («Економіка підприємства», «Облік і

аудит») та збільшенням навчального навантаження викладацького складу керівництвом було прийнято рішення про виділення зі складу кафедри економіки промисловості кафедри фінансів, обліку та аудиту, яка була створена в академії 1 вересня 1997 р. До нової кафедри перейшли доценти О. П. Антонюк (завідувач кафедри), К. А. Россман, Л. Т. Звягінцева, Л. І. Тарасюк, асистенти Л. П. Рогатіна, Г. О. Ткачук, Л. С. Назаренко).

Щодо кадрового персоналу кафедри цього етапу її розвитку. Як не дивно, але у другій половині 1980-х та у 1990-ті роки (час завідування кафедрою О. А. Турецьким) не відбулося жодного захисту дисертаційних робіт, тоді як при Г. Г. Подзоліві було захищено одну докторську та десять кандидатських дисертацій, за часів завідування кафедрою В. О. Стоколос — три кандидатських дисертації.

Аналізуючи причини такого положення, значною мірою його можна пояснити, з одного боку, вкрай складним матеріальним становищем суспільства в цілому й його достатньо (до цього) більш-менш забезпеченої частини — професорів та доцентів, та наявності в середині 1990-х років високопрофесійного потужного викладацького складу кафедри — з іншого. Достатньо лише перерахувати прізвища осіб, які складають золотий фонд кафедри: О. П. Антонюк, Г. М. Борисенко, С. Ф. Волкова, Л. Т. Звягінцева, Л. Л. Лобоцька, В. С. Мартиновський, Л. С. Назаренко, П. В. Осіпов, О. П. Ощепков, К. А. Россман, Л. І. Тарасюк, Г. К. Тунтія, О. А. Турецький. Великі надії подавали молоді викладачі — Г. Б. Пчелянська та Н. М. Купріна.

Другого за свою історію власного доктора економічних наук кафедра отримала через 33 роки після захисту Павлом Володимировичем Осіповим у 2004 році докторської дисертації «Методологія управління виробничим потенціалом харчової промисловості».

Протягом наступних п'яти років під науковим керівництвом нового завідувача кафедри П. В. Осіпова захистили кандидатські дисертації Т. А. Кулаковська, О. О. Дубенко (Меліх), Н. І. Басюркіна, В. А. Самофатова, Т. В. Дудка (Свистун), О. Д. Волкова.

Свій слід в історії кафедри залишив її завідувач з вересня 2010 по вересень 2011 року д. е. н., професор, лауреат премії Державного комітету з науки і техніки СРСР, нагороджений знаком Державного комітету СРСР з народної освіти Віктор Романович Кучеренко. Це був один з найіменитіших наших викладачів, так само як і О. К. Павлюченков. Але, якщо Олександр Кузьмич отримав визнання на теренах країни після звільнення з посади завідувача кафедри, то Віктор Ро-

манович прийшов до нашого колективу, вже маючи за плечима популярність та визнаний авторитет в наукових колах України.

Теперішній завідувач кафедри Олександр Іванович Павлов очолив кафедру у жовтні 2011 року вже сформованим вченим, хоча й захистив докторську дисертацію у доволі зрілому віці. Він належить до класичного типу науковців, які спочатку досягають визнання їх науковою спільнотою, завдячуючи своїм публікаціям, а потім отримують науковий ступінь доктора наук та звання професора. На той час О. І. Павлов був на кафедрі єдиним доктором наук.

Показовим є те, що майже за тринадцять років роботи на кафедрі проф. О. І. Павлов удвічі збільшив кількість власних публікацій, довівши їх до 400.

Але головним є те, що він надав нову динаміку розвитку кафедри за усіма його напрямками й передусім науковим. І справа не тільки у тому, що під час його керівництва кафедрою наукова вагомість захищених дисертацій (пять докторських, шість кандидатських, три докторів філософії) перевершує наукові здобутки кафедри за увесь попередній період, а у набутті науковими дослідженнями високої якості, створенні величезних можливостей для здобувачів наукових ступенів, відкритті нових горизонтів розвитку університетської освіти і науки.

Достатньо лише перелічити здобутки, які є фундаментом подальшого зростання кафедри: це заснування наукової школи, міжнародної науково-практичної конференції, початок функціонування докторантури та спеціалізованої вченої ради з захисту докторських та кандидатських дисертацій з економіки, імплементація у 2012 році до складу кафедри спорідненого підрозділу колишньої Одеської державної академії холоду, створення за рахунок кадрового потенціалу кафедри економіки промисловості кафедри управління бізнесом, формування умов для підготовки в Одеському технічному коледжі студентів за бакалаврським рівнем освіти тощо.

В ці ж роки було створено сайт кафедри, вперше видано буклет з її історії.

Щорічно викладачами кафедри публікується більше 50 наукових статей і тез доповідей на міжнародних науково-практичних та методичних конференціях, видано понад десять монографій, близько двадцяти матеріалів наукових колоквиумів, симпозіумів, семінарів.

Ведеться велика методична робота з підготовки конспектів лекцій, методичних вказівок до проведення практичних, лабораторних занять, самостійної роботи студентів. На високому науково-методич-

ному рівні здійснюється керівництво кваліфікаційними роботами. Під керівництвом викладачів кафедри виконуються комплексні дипломні проекти спільно з технологічними кафедрами.

Свій особистий внесок у розвиток кафедри зробили представниці її навчально-допоміжного персоналу Л. М. Луговенко та І. М. Нікітенко, які пропрацювали на своїх посадах майже чверть століття, з початку 1980-х до середини першого десятиліття XXI ст. На зміну їм прийшли С. А. Золотухіна, Е. П. Татарик, Н. В. Пилипчук, О. О. Мішина.

За роки існування кафедри економіки промисловості було підготовлено понад 8000 фахівців з економіки підприємств для України та інших республік СРСР, а також деяких країн Європи, Азії, Африки.

Сучасний склад кафедр економіки промисловості, обліку і аудиту, торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом, маркетингу, підприємництва і торгівлі, менеджменту і логістики, цифрових технологій фінансових операцій значною мірою сформувався за рахунок випускників кафедри економіки промисловості університету.

Кафедра не тільки стала базою підготовки інженерів-економістів, а й забезпечувала економічну підготовку студентів інших спеціальностей. Багато випускників кафедри працювали на провідних посадах союзних і республіканських Міністерств заготовок, харчової промисловості, сьогодні працюють — в податковій службі України, в органах публічної влади, в банках, акціонерних товариствах, в середньому і малому бізнесі.

2.6. НАГОРОДИ КАФЕДРИ

Почесна грамота Президії НААН України

Подяка Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації

Частина третя ПЕРСОНАЛІЇ

3.1. ВАЙНШТЕЙН МОЙСЕЙ СОЛОМОНОВИЧ (Павлов О. І.)

Кандидат економічних наук, доцент М. С. Вайнштейн виконував обов'язки завідувача кафедри економіки промисловості з вересня 1954 року до вересня 1957 року.

Мойсей Соломонович Вайнштейн народився 27 січня 1903 р. в с. Криве Озеро Ананіївського повіту Херсонської губернії (наразі — Первомайський район Миколаївської області) в родині службовця. У 1912 р. разом з сім'єю переїхав до міста Ольвіополя (наразі Первомайськ), де вступив до 2-класної школи. З 1914 р. працював посильним, пакувальником і рознощиком на приватних підприємствах. З 1917 по 1920 рік навчався в комерційному училищі Ольвіополя.

З 1922 по 1925 рік навчався на економічному факультеті Одеського інституту народного господарства (ОІНГ). Після захисту кваліфікаційної роботи «Теорія ренти й проблема ренти в СРСР» у 1937 р. та отримання кваліфікації економіста М. С. Вайнштейн почав педагогічну роботу в одеських вишах: асистентом в ОІНГ (1928–1930 роки), доцентом кафедри соціально-економічних наук Одеського індустріального інституту (1930–1932 роки), завідувачем кафедри соціально-економічних наук, деканом економічного факультету та заступником директора з навчальної частини Одеського інституту профосвіти (1932–1933 роки).

Згідно з постановою Раднаркому України «Про організацію на Україні державних університетів» від 10 березня 1933 року при фізхіміаті з числа найбільш досвідчених викладачів Одеси були створені «факультетські бригади», роботою яких керував М. С. Вайнштейн.

(27 січня 1903 —
25 вересня 1957)

26 липня 1933 р. Мойсея Соломоновича було затверджено заступником ректора з навчальної роботи Одеського державного університету (ОДУ). Одночасно він керував кафедрою політичної економії, з вересня 1936 по листопад 1937 р. виконував обов'язки ректора, потім до 1941 р. був проректором з наукової роботи та доцентом кафедри політичної економії ОДУ.

У 1940 р. М. С. Вайнштейн захистив дисертацію на тему «Фізіократизм в російській економічній думці», в тому ж році йому було присуджено науковий ступінь кандидата економічних наук.

В період евакуації Мойсей Соломонович завідував кафедрою політичної економії ОДУ у м. Байрам-Алі (Туркменістан) та за сумісництвом працював доцентом кафедри політичної економії Ташкентського юридичного інституту.

Після повернення до Одеси у 1945 р. М. С. Вайнштейна було направлено на роботу до Одеського державного педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського, де до 1952 р. він працював доцентом кафедри основ політичної економії.

У 1950 р. в Одеському інституті інженерів борошномельної промисловості та елеваторного господарства (з 1952 р. — Одеський технологічний інститут, нині — Одеський національний технологічний університет) була створена кафедра організації підприємств та економіки промисловості. Сюди на посаду доцента у вересні 1953 р. перейшов працювати М. С. Вайнштейн.

Після розділення 1 вересня 1954 р. кафедри організації підприємств та економіки промисловості на дві самостійні кафедри: організації підприємств та економіка промисловості, Мойсея Соломоновича Вайнштейна було призначено виконуючим обов'язки завідувача кафедри економіки промисловості. На цій посаді він плідно працював над поліпшенням навчально-виховної роботи, брав активну участь в організації дипломного проектування, сприяв науково-педагогічному зростанню молодих викладачів. Велику увагу Мойсей Соломонович приділяв методиці проведення семінарських занять.

М. С. Вайнштейн викладав на інженерно-економічному факультеті навчальні дисципліни «Теоретична і промислова статистика», «Економіка транспорту», «Економіка сільського господарства».

У липні 1957 доцент М. С. Вайнштейн був обраний за конкурсом на посаду завідувача кафедри економіки промисловості, однак 25 вересня 1957 р. він раптово пішов з життя.

Основні праці

1. Вайнштейн М. С. Хозяйство и грамотность / М. С. Вайнштейн. Одесса : Одес. Политпросвет, 1929.
2. Вайнштейн М. С. Техника и социально-экономическая наука / М. С. Вайнштейн. *Металеві дні*. 1932.
3. Вайнштейн М. С. Тяжелая промышленность Украины в пятилетнем плане 1946–1950 гг. / М. С. Вайнштейн. *Науч. зап. одес. пед. ин-та. Одесса*, 1947.
4. Вайнштейн М. С. Статистика и политическая экономия / М. С. Вайнштейн. *Труды Одесского технологического института*. Одесса, 1956. С. 39–49.

3.2. ПОДЗОЛОВ ГЕОРГІЙ ГЕОРГІЙОВИЧ

(Павлов О. І., Антонюк О. П.)

Завідувачем кафедри економіки промисловості з жовтня 1957 року до березня 1972 року був кандидат економічних наук, доцент Г. Г. Подзолов.

Георгій Георгійович Подзолов народився 18 квітня 1905 р. в Одесі в сім'ї службовця. З 1914 по 1920 рік навчався в Одеській II гімназії. Закінчивши 5 класів, до 1922 р. служив санітаром в епідемічному загоні № 3 Одеського Губздраввідділу, потім по 1924 р. навчався в профшколі в м. Барі Подільської губернії (нині — Вінницька обл.). З 1924 по 1926 рік працював конторщиком в дільничному агентстві Держстраху в с. Біляївці Біляївського району Херсонської губернії (наразі — Одеський район Одеської області). У 1926 р. Г. Г. Подзолов вступив до Одеського інституту народного господарства на промислово-економічний факультет. Після закінчення інституту та отримання кваліфікації інженера-економіста, з 1930 по 1932 рік працював на заводі сільгоспмашинобудування у Харкові, спочатку цеховим інженером, а потім завідувачем секції оперативного планування

(18 квітня 1905 — 13 січня 1985)

заводоуправління. У 1932 р. для ведення робіт з видобутку золота у Середній Азії було створено спеціальний трест «Південькольтмет-золото», куди Георгій Георгійович перейшов працювати старшим інженером-економістом. У 1934–1941 роках працював начальником планово-виробничого відділу комбінату «Союзмишьяк» Наркомату хімічної промисловості СРСР.

У липні 1941 р. Г. Г. Подзолова було мобілізовано до лав Червоної армії. Служив командиром взводу, старшим ад'ютантом батальйону, помічником начальника штабу. Нагороджений медаллю «За відвагу» (1945). У серпні 1945 р. він демобілізувався, а в листопаді влаштувався на роботу викладачем і начальником спеціальності Одеського морехідного училища, у 1947–1948 роках також виконував обов'язки завідувача навчальної частини. У вересні 1950 р. Георгій Георгійович, витримавши конкурс, перейшов до Одеського інституту інженерів борошномельної промисловості та елеваторного господарства (нині — Одеський національний технологічний університет), спочатку на посаду асистента кафедри політичної економії, потім з 1951 р. — доцента кафедри організації підприємств та економіки промисловості.

Володіючи великим виробничим досвідом і широкою ерудицією в галузі економіки й організації підприємства, маючи достатню педагогічну підготовку, Георгій Георгійович швидко опанував специфіку економіки харчової промисловості та досяг успіхів у педагогічній та науковій роботі. Читав лекції з організації елеваторно-складського підприємства, керував економічною частиною дипломного проектування. Підготував та впровадив у практику навчальної роботи посібник з аналізу виконання основних показників техпромфінплану, який було широко використано під час виробничої практики студентів для аналізу господарської діяльності підприємства.

У жовтні 1957 р. старшого викладача Г. Г. Подзолова було призначено завідувачем кафедри економіки промисловості. Під його керівництвом кафедра перетворилася на колектив висококваліфікованих фахівців, істотно удосконалився педагогічний процес та покращилася якість викладання навчальних дисциплін.

Займаючись науково-дослідницькою роботою, Г. Г. Подзолов здійснював науково-прикладні розробки з теми «Питання врахування зниження собівартості в борошномельній промисловості». Результати цієї роботи знайшли широкий відгук у працівників промисловості. У 1955–1960 роках Георгій Георгійович виконав наукову роботу,

присвячену питанням визначення оптимальних розмірів елеваторно-складських підприємств та поліпшенню їх розміщення. За її результатами на початку 1961 р. він захистив кандидатську дисертацію на тему «Шляхи поліпшення розміщення елеваторно-складського господарства». У травні цього ж року йому було присуджено науковий ступінь кандидата економічних наук, а 9 липня 1963 р. затверджено у вченому званні доцента по кафедрі економіки промисловості.

У 1961–1962 роках Г. Г. Подзоловим були проведені дослідження з оптимізації розміщення підприємств комбікормової промисловості України, а за дорученням Херсонського раднаргоспу — з вдосконалення структури управління на Херсонському бавовняному комбінаті.

У 1965 р. при кафедрі була організована економіко-математична лабораторія, яка виконувала роботи з оптимізації за допомогою ЕОМ планування перевезень хлібопродуктів, їх виробництва та розміщення підприємств. У подальшому це призвело до розгортання багаторічної науково-дослідної роботи зі створення автоматизованих систем управління в галузі хлібопродуктів. Георгій Георгійович керував економічною частиною цієї роботи. У 1970 р. для вирішення завдань автоматизації виробництва та управління при кафедрі автоматизації виробничих процесів була створена галузева науково-дослідна лабораторія економічної кібернетики. У 1974 р. науковими співробітниками лабораторії було випущено «Збірник методичних вказівок щодо застосування ЕЦОМ Мінськ-22 у плануванні та управлінні комбікормовою промисловістю», одним з співавторів якого став Георгій Георгійович.

Завдяки плідній роботі Г. Г. Подзолова для народного господарства країни було підготовлено значну кількість висококваліфікованих інженерів-економістів. Під його керівництвом захистили кандидатські дисертації з актуальних питань економіки десять аспірантів, в числі яких майбутні завідувачі кафедри економіки промисловості О. П. Антонюк та Г. К. Тунтія.

У березні 1972 р. після закінчення терміну перебування на посаді завідувача кафедри Г. Г. Подзолова було переведено на посаду доцента.

Крім наукової та педагогічної роботи, Георгій Георгійович багато сил віддавав адміністративній роботі. З 1953 р. він — заступник декана, потім — декан інженерно-економічного факультету (1954–1956, 1964–1968). Брав активну участь в роботі наукової ради Інституту економіки Академії наук України з проблеми «Продуктивність праці та резерви її росту в промисловості України». Пропагував економічні

знання на підприємствах Одеси та Одеської області. Своєю активною життєвою позицією, оптимізмом, постійним творчим натхненням Георгій Георгійович запаливав серця не тільки студентської молоді, а й викладачів. Завдяки своїм винятковим людським якостям, життєвій мудрості, організаторському таланту, доброті та високому професіоналізму Г. Г. Подзолов був прикладом для оточуючих.

Наукове керівництво аспірантами

1. Попова Л. И. Выбор оптимальных мощностей и размещения комбикормовых предприятий Украины : автореф. дис. ... канд. экон. наук : спец. 08.00.05 — экономика, организация управления и планирования народного хозяйства (пищевая промышленность): защита 27.11.1970 / Попова Людмила Ивановна ; науч. рук. Г. Г. Подзолов, И. С. Кац ; Одес. технол. ин-т имени М. В. Ломоносова. Одесса, 1970. 23 с.
2. Шисель Б. М. Экономические основы развития сахарорафинадной промышленности СССР : автореф. дис. ... канд. экон. наук : спец. 08.00.05 — экономика, организация управления и планирования народного хозяйства (пищевая промышленность): защита 23.02.1973 / Шисель Борис Менделевич ; науч. рук. З. Н. Пантелеева, Г. Г. Подзолов ; Одес. технол. ин-т пищевой пром-сти имени М. В. Ломоносова. Одесса, 1973. 20 с.
3. Тарасюк Л. И. Улучшение использования сырьевых ресурсов в комбикормовом производстве : автореф. дис. ... канд. экон. наук : спец. 08.00.05 — экономика, организация управления и планирования народного хозяйства (пищевая промышленность): защита 02.07.1973 / Тарасюк Людмила Ивановна ; науч. рук. Г. Г. Подзолов ; Одес. технол. ин-т пищевой пром-сти имени М. В. Ломоносова. Одесса, 1973. 29 с.
4. Шелудько М. Г. Размещение и специализация производства комбикормов в Казахстане : автореф. дис. ... канд. экон. наук : спец. 08.00.05 — экономика, организация управления и планирования народного хозяйства (пищевая промышленность): защита 20.12.1974 / Шелудько Михаил Григорьевич ; науч. рук. Г. Г. Подзолов, В. Р. Хачатуров ; Одес. технол. ин-т пищевой пром-сти имени М. В. Ломоносова. Одесса, 1974. 36 с.
5. Ващенко А. А. Экономическая эффективность специализации плодоовощной консервной промышленности (на примере предприятий Укрглавконсерва М-ва пищевой пром-ти УССР) : автореф. дис. ... канд. экон. наук : спец. 08.00.05 — экономика, организация управления и планирования народного хозяйства (пищевая промышленность): защита 24.05.1974 / Ващенко Александр Александрович ; науч. рук. Г. Г. Подзолов ; Одес. технол. ин-т пищевой пром-сти имени М. В. Ломоносова. Одесса, 1974. 29 с.

Основні праці

1. Рациональное размещение хлебоприемных пунктов Юга Украины (по материалам Одесской, Николаевской и Херсонской областей / рук. Г. Г. Подзолов ; исполн.: В. С. Мешерякова, М. М. Карасев, Н. А. Зелинский и др. Одесса, 1957. С. 55–56 (Работа выполнялась на кафедре экономики промышленности).
2. Подзолов Г. Г. Метод оценки географического положения хлебоприемного пункта / Г. Г. Подзолов. *Изв. вузов. Пищевая технология*. 1959. № 5. С. 3–8.
3. Подзолов Г. Г. Необходима оценка географического положения каждого хлебоприемного пункта / Г. Г. Подзолов. *Мукомол.-элеватор. пром-сть*. 1959. № 12. С. 11–13.
4. Подзолов Г. Г. О специальности инженера-организатора: [Отклик на статью И. М. Разумова и И. П. Долгого под общ. загл. «Жизнь требует новой специальности — инженера-организатора» / Г. Г. Подзолов. *Вестн. высш. шк.* 1963. № 1. С. 64–65.
5. Подзолов Г. Г. К вопросу дальнейшей переработки мелассы на спирт в УССР / Г. Г. Подзолов, О. П. Антонюк. *Фермент. и спиртовая пром-сть*. 1968. № 7. С. 21.
6. Подзолов Г. Г. Об оптимизации размещения предприятий комбикормовой промышленности / Г. Г. Подзолов, А. К. Павлюченков, Л. И. Попова. *Изв. вузов. Пищевая технология*. 1969. № 1. С. 10–12.
7. Куц В. И. О расчетных ценах и регулировании рентабельности предприятий / В. И. Куц, Г. Г. Подзолов. *Сахар. пром-сть*. 1970. № 10. С. 48–54.
8. Подзолов Г. Г. Размещение комбикормовых предприятий Украинской ССР / Г. Г. Подзолов, Л. И. Попова. *Изв. вузов. Пищевая технология*. 1972. № 2. С. 15–17.
9. Подзолов Г. Г. Укрупненные нормативы затрат на производство комбикормов / Г. Г. Подзолов, Л. Т. Звягинцева. *Изв. вузов. Пищевая технология*. 1972. № 3. С. 11–13.
10. Подзолов Г. Г. Корреляционный анализ влияния ассортимента комбикормов на использование основных фондов / Г. Г. Подзолов, Л. Т. Звягинцева. *Изв. вузов. Пищевая технология*. 1975. № 1. С. 9–12.
11. Оптимальное планирование производства комбикормов в натуральном и стоимостном выражении / П. Н. Платонов, И. С. Кац, Л. И. Тарасюк, М. А. Карнаух. *Изв. вузов. Пищевая технология*. 1975. № 2. С. 20–24.
12. Подзолов Г. Г. О нормативах чистой продукции / Г. Г. Подзолов. *Мукомол.-элеватор. и комбикорм. пром-сть*. 1981. № 6. С. 23–24.
13. Дифференциация нормативов чистой продукции заработной платы на хлебоприемных предприятиях / Г. Г. Подзолов, В. А. Стоколос, Л. Т. Звя-

гинцева, М. И. Чекал. Одесса, 1983. 6 с. Деп. в ЦНИИТЭИ заготовок 16.08.83, № 368зг-Д83.

14. Инструктивные указания по составлению производственно-финансового плана (техпромфинплана) межхозяйственного комбикормового завода / сост. А. И. Городний, М. С. Лимонис, А. Т. Звягинцева ; ред. Г. Г. Подзолов, Н. Г. Гавриленко. Киев, 1984. 117 с.

3.3. ПАВЛЮЧЕНКОВ ОЛЕКСАНДР КУЗЬМИЧ

(Павлов О. І., Кулаковська Т. А.)

(25 листопада 1924 —
26 липня 2007)

Завідувачем кафедри економіки промисловості з березня 1972 року до вересня 1973 року був доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки СРСР О. К. Павлюченко.

Олександр Кузьмич Павлюченко народився 25 листопада 1924 року у селищі Стодолище Починківського району Смоленської області. Учасник Великої Вітчизняної війни (з 1943 по 1945 рік; звільнений у запас у військовому званні молодший лейтенант). Мав бойові нагороди: орден Вітчизняної війни II ступеня, медалі «За відвагу», «За бойові заслуги», «За взяття Кенігсбергу», «За взяття Берліну», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років».

Після війни закінчив Московський технологічний інститут харчової промисловості.

О. К. Павлюченко був відомим в СРСР вченим, який очолював наукову школу з економіки зберігання та переробки зерна, автором багатьох наукових праць та підручників з економіки переробної промисловості.

В останні роки життя працював на посаді професора Московського державного заочного інституту харчової промисловості.

Наукове керівництво аспірантами. Одним із його учнів був відомий вчений-економіст, один з перших в нашому університеті докторів

економічних наук, професорів Фелікс Зосимович Мардаровський. Одним з наукових керівників кандидатської дисертації Ф. З. Мардаровського був Олександр Кузьмич Павлюченко.

Мардаровський Ф. З. Исследование некоторых вопросов классификации и разработки автоматизированных систем управления на предприятиях пищевой промышленности (на примере хлебопекарной отрасли) : автореф. дис. ... канд. экон. наук : спец. 08.00.05 — экономика, организация управления и планирования народного хозяйства (пищевая промышленность): защита 30.11.1973 / Мардаровский Феликс Зосимович ; науч. рук. А. К. Павлюченко, С. Б. Грушевой ; Одес. технол. ин-т пищевой пром-сти имени М. В. Ломоносова ; ВПК и НИИ автоматизации пищевой пром-сти «Пищепромавтоматика». Одесса, 1973. 45 с.

Основні праці

1. Павлюченко А. К. К вопросу об исчислении экономической эффективности внедрения техники в мукомольно-крупяной промышленности / А. К. Павлюченко. *Мукомол.-элеватор. пром-сть*. 1958. № 3. С. 14–15.
2. Павлюченко А. К. К вопросу об исчислении производственной мощности мукомольных предприятий / А. К. Павлюченко. *Изв. вузов. Пищевая технология*. 1959. № 4. С. 3–8.
3. Павлюченко А. К. О показателях хозрасчетной деятельности комбикормовых предприятий / А. К. Павлюченко, Н. Э. Берченко. *Изв. вузов. Пищевая технология*. 1961. № 4. С. 7–12.
4. Павлюченко А. К. О производственной мощности и диспропорциях между группами машин на мукомольных предприятиях / А. К. Павлюченко. *Изв. вузов. Пищевая технология*. 1962. № 4. С. 14–17.
5. Павлюченко А. К. Проблемы развития и размещения производства комбикормов в СССР : автореф. дис. ... д-ра экон. наук : спец. 08.00.05 — экономика, организация управления и планирования народного хозяйства (сельское хозяйство) / Павлюченко Александр Кузьмич ; Моск. технол. ин-т пищевой пром-сти. М., 1971. 53 с.

3.4. ТУНТІЯ ГЕОРГІЙ КІНДРАТОВИЧ (Антонюк О. П.)

(6 жовтня 1932 —
2 квітня 2008)

Кандидат економічних наук, доцент Г. К. Тунтія завідував кафедрою економіки промисловості з вересня 1973 до січня 1975 року.

Георгій Кіндратович Тунтія народився 6 жовтня 1932 року. В 1963 році закінчив Одеський технологічний інститут імені М. В. Ломоносова. З 1963 по 1965 рік Г. К. Тунтія працював на підприємствах харчової промисловості. У 1965 році він вступив до аспірантури. Під керівництвом Г. Г. Подзолова в 1969 році Георгій Кіндратович захистив кандидатську дисертацію в Інституті економіки Академії наук Молдавської РСР. З 1968 року він працював на кафедрі економіки промисловості асистентом, старшим викладачем, доцентом. У 1975 році Г. К. Тунтія був обраний на посаду декана інженерно-економічного факультету, на якій пропрацював 28 років. Г. К. Тунтія зарекомендував себе талановитим керівником, прекрасним організатором. Завдяки цим якостям та людяності Георгій Кіндратович користувався авторитетом у керівництва інституту, колег і студентів.

Основні праці

1. Тунтія Г. К. Эффективность развития сахаро-рафинадной промышленности СССР : автореф. дис. ... канд. экон. наук / Тунтія Георгій Кондратьевич ; Ин-т экономики АН МССР. Кишинев, 1969. 21 с.
2. Тунтія Г. К. Улучшить использование линий для расфасовки сахара-рафинада / Г. К. Тунтія, Б. М. Шисель. *Сахар. пром-сть*. 1974. № 11. С. 29–35.

3.5. АНТОНЮК ОЛЕГ ПЕТРОВИЧ (Мартиновський В. С., Курпіна Н. М.)

Кандидат економічних наук, доцент О. П. Антонюк завідував кафедрою економіки промисловості з січня до вересня 1975 року.

Олег Петрович Антонюк народився 31 серпня 1937 року в селі Печера Шпиківського (нині — Тульчинського) району Вінницької області. З 1954 року навчався на інженерно-економічному факультеті Одеського технологічного інституту імені Й. В. Сталіна (нині — Одеський національний технологічний університет), який закінчив у 1959 році. Протягом 1959–1965 років працював на підприємствах харчової промисловості.

З 1965 року О. П. Антонюк — аспірант кафедри економіки промисловості. Під керівництвом доцента Г. Г. Подзолова в 1969 році він захистив кандидатську дисертацію на тему «Економічна ефективність переробки різних видів харчової сировини в спиртовій промисловості».

З 1968 року Олег Петрович Антонюк обіймав посади асистента, старшого викладача, доцента кафедри економіки промисловості. З 1980 рік по 1984 рік він працював в Національному інституті легкої промисловості в м. Бумердес (Алжир). У 1997 році О. П. Антонюк очолив нову кафедру фінансів, обліку та аудиту, яку було створено на базі кафедри економіки промисловості.

Олег Петрович дотепер плідно працює в Одеському національному технологічному університеті на кафедрі обліку і аудиту, користується повагою колег та студентів.

Основні праці

1. Антонюк О. П. Влияние различных видов пищевого сырья на использование основных фондов в спиртовой промышленности / О. П. Антонюк. *Изв. вузов. Пищевая технология*. 1969. № 3. С. 7–10.

2. Антонюк О. П. Производство картофеля для спиртовой промышленности в Украинской ССР / О. П. Антонюк. *Фермент. и спиртовая пром-сть*. 1969. № 3. С. 29–31.
3. Антонюк О. П. Измерение уровня концентрации производства в спиртовой промышленности / О. П. Антонюк, Б. Е. Грабовецкий. *Изв. вузов. Пищевая технология*. 1973. № 2. С. 7–9.
4. Грабовецкий Б. Е. Экономико-статистическое моделирование зависимости себестоимости спирта от размера предприятия / Б. Е. Грабовецкий, В. В. Дмитраш, О. П. Антонюк. *Изв. вузов. Пищевая технология*. 1973. № 4. С. 14–16.
5. Грабовецкий Б. Е. Многофакторный корреляционный и регрессионный анализ общей рентабельности на меласных спиртозаводах Украины / Б. Е. Грабовецкий, О. П. Антонюк. *Изв. вузов. Пищевая технология*. 1974. № 1. С. 17–20.
6. Антонюк О. П. Сравнительная эффективность использования картофеля и кукурузы в спиртовой и крахмало-паточной промышленности / О. П. Антонюк. *Изв. вузов. Пищевая технология*. 1979. № 1. С. 13–15.
7. Грабовецкий Б. Е. Анализ условно-постоянных расходов в отрасли пищевой промышленности / Б. Е. Грабовецкий, О. П. Антонюк. *Изв. вузов. Пищевая технология*. 1979. № 6. С. 11–13.

3.6. СТОКОЛОС ВАЛЕНТИНА ОЛЕКСІЇВНА (Кулаковська Т. А.)

(3 січня 1929 —
12 березня 2020)

Кандидат економічних наук, доцент В. О. Стоколос завідувала кафедрою економіки промисловості з вересня 1975 по січень 1984 року,

Валентина Олексіївна Стоколос народилася 3 січня 1929 року. В 1955 році закінчила інженерно-економічний факультет Одеського технологічного інституту імені Й. В. Сталіна (нині — Одеський національний технологічний університет). Після закінчення інституту протягом трьох років працювала асистентом на кафедрі організації підприємств. З 1960 року Валентина Олексіївна працювала в системі Раднаргоспу, на підприємстві «Автоагрегат», потім в науково-дослідному інституті

праці, де захистила кандидатську дисертацію на тему «Підвищення ефективності преміювання інженерно-технічних працівників в промисловості». З 1975 року працювала на кафедрі економіки промисловості.

Завдяки допомозі та підтримці Валентини Олексіївни Стоколос захистили кандидатські дисертації Л. Є. Горчинська, Л. Є. Сюрко, В. С. Мартиновський.

Основні праці

1. Бреславская В. Я. Премирование в новых условиях хозяйствования (из опыта Одесского производственного объединения пивобезалкогольной промышленности) / В. Я. Бреславская, В. А. Стоколос, К. А. Россман. *Пищевая пром-сть*. 1988. № 1. С. 14–17.
2. Стоколос В. А. Корреляционно-регрессивный анализ влияния качества зерна на выход муки / В. А. Стоколос, Л. Л. Лобоккая, Г. С. Буюкли. *Социально-экономические и научно-технические проблемы агропромышленного комплекса* : тез. докл. обл. межвуз. науч.-практ. конф., Одесса, 9–11 окт. 1989 г. / Одес. технол. ин-т пищевой пром-сти им. М. В. Ломоносова. Одесса, 1989. С. 44.

3.7. ТУРЕЦЬКИЙ ОЛЕГ АНДРІЙОВИЧ

(Павлов О. І., Кулаковська Т. А.)

Доктор економічних наук, професор О. А. Турецький був завідувачем кафедри економіки промисловості з січня 1984 до грудня 2001 року.

Олег Андрійович Турецький народився 8 жовтня 1933 року. В 1954 році закінчив Київський політехнічний інститут за спеціальністю «Будівництво гірничих підприємств». У 1970 році захистив кандидатську дисертацію на тему «Дослідження та шляхи підвищення рівня технологічної спеціалізації шахтобудівних організацій (на прикладі шахтобудівних організацій Ворошиловградської області)» та здобув науковий ступінь кандидата

(8 жовтня 1933 —
19 лютого 2019)

економічних наук. У 1986 році Олег Андрійович захистив докторську дисертацію на тему «Соціально-економічні проблеми підвищення ефективності праці в промисловості (на прикладі Української РСР)» та отримав науковий ступінь доктора економічних наук.

О. А. Турецький мав вчені звання старшого наукового співробітника (з 1978 року), професора кафедри економіки промисловості (з 1988 року).

У 1973–1983 роках Олег Андрійович працював директором Українського філіалу Науково-дослідного інституту праці Держкомпраці СРСР.

О. А. Турецький — автор понад 250 наукових праць. Основні напрями його наукових досліджень: комплексне вивчення соціально-економічних проблем праці, ефективність виробництва, господарський механізм і сучасні проблеми державного і ринкового регулювання економіки, економіка в соціальному вимірі.

Під керівництвом О. А. Турецького на кафедрі був створений спеціалізований лекційний клас, обладнаний кабінет для самостійної роботи студентів.

Знаковою подією в житті О. А. Турецького стала його участь у виборчих перегонах до Верховної Ради України у 1998 році. Він був зареєстрований кандидатом у народні депутати України у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі від виборчого блоку «Блок Демократичних партій — НЕП (народовладдя, економіка, порядок)» під № 94 в загальному списку зі 174 осіб. Проте не був обраний народним депутатом України з тієї причини, що виборча квота цього блоку за результатами голосування не була для цього достатньою.

Основні праці

1. Турецкий О. А. Исследование и пути повышения уровня технологической специализации шахтостроительных организаций (на примере шахтостроит. организаций Ворошиловгр. обл.) : автореф. дис. ... канд. экон. наук : спец. 08.594 — экономика, организация управления и планирования народного хоз-ва / Турецкий Олег Андреевич ; Днепропетр. горный ин-т имени Артема. Днепропетровск, 1970. 24 с.
2. Турецкий О. А. Оперативное управление производством угледобычи: Из опыта экон. работы шахт / О. А. Турецкий, М. М. Тимуш. Донецк : Донбасс, 1976. 84 с.
3. Турецкий О. А. Специализация шахтостроительных организаций Донбасса / О. А. Турецкий. Киев : Техніка, 1977. 116 с.

4. Турецкий О. А. Пути повышения экономической эффективности труда в промышленности / О. А. Турецкий, Н. Е. Гринева, А. С. Бердников. Киев : О-во «Знание» УССР, 1978. 39 с.
5. Турецкий О. А. Пересмотр норм труда по инициативе рабочих / О. А. Турецкий, И. В. Франдюк, Н. Д. Харченко. Киев : Техніка, 1979. 64 с.
6. Турецкий О. А. Эффективность труда в промышленности. Киев : Техника, 1981. 175 с.
7. Турецкий О. А. Резервы повышения качества молочной продукции / О. А. Турецкий, Т. И. Егорова, Л. К. Маслова. *Пищевая и перераб. пром-сть*. 1987. № 10. С. 28–29.
8. Турецкий О. А. Экономика Украины на пороге XXI века: уроки прошлого и шаги в будущее. Одесса : Астропринт, 1999. 196 с.
9. Турецкий О. А. Национальная экономика и её регулирование. Одесса : СМІЛ, 2002. 378 с.

3.8. ГЛУШКОВ ВОЛОДИМИР ЄВГЕНОВИЧ (Павлов О. І.)

Завідувачем кафедри економіки промисловості у 2002–2004 роках був доктор економічних наук, професор В. Є. Глушков.

Володимир Євгенович Глушков народився 16 вересня 1942 р. в Одесі. У 1959 р., здобувши середню освіту, вступив до фізичного факультету Одеського державного університету імені І. І. Мечникова, після закінчення якого отримав кваліфікацію фізика-теплофізика та був залишений в аспірантурі при кафедрі теплофізики. У грудні 1967 р. В. Є. Глушкова було зараховано до науково-дослідної групи програмного навчання Одеського технологічного інституту імені М. В. Ломоносова (нині — Одеський національний технологічний університет).

У 1968 році він захистив дисертацію «Кінетика випаровування крапель двокомпонентних рідин» на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук та був переведений на посаду стар-

(16 вересня 1942 —
2 серпня 2014)

шого наукового співробітника науково-дослідного сектора кафедри автоматизації виробничих процесів Одеського технологічного інституту імені М. В. Ломоносова, де пропрацював до 1974 року.

В цей період В. Є. Глушков займався теоретичними дослідженнями в галузі фізики дисперсного стану речовин. Брав участь у всесоюзних конференціях з сипучих матеріалів.

Рішенням ВАК від 26 вересня 1973 р. Володимира Євгеновича було затверджено у вченому званні старшого наукового співробітника зі спеціальності «Автоматичне управління технологічними процесами харчової промисловості».

Від 1974 р. В. Є. Глушков працював старшим науковим співробітником відділу економічної кібернетики Одеського відділення Інституту економіки АН України — відомого академічного закладу економічного профілю на Півдні України (нині — Державна установа «Інститут ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України»). У 1979 році Володимира Євгеновича Глушкова було призначено на посаду старшого наукового співробітника відділу економіки моря та світового океану, у 1984 р. — затверджено завідувачем сектора програмно-цільового управління системного аналізу цього інституту.

Результати своїх наукових розробок В. Є. Глушков у 1992 році виклав в дисертаційній роботі «Програмно-цільове планування розвитку морської аквакультури» на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук.

Після цього Володимир Євгенович працював в Західному Державному регіональному гідрографічному управлінні на посаді радника з питань економіки, а з червня 1996 року — заступника завідувача відділу координації робіт та програм.

В період з 1998 по 2002 рік В. Є. Глушков працював головним науковим співробітником відділу економічного регулювання природо-користування Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України.

Восени 2002 р. Володимир Євгенович перейшов до ОНАХТ, де працював до 2014 року, у тому числі й завідувачем кафедри економіки промисловості (2002–2004 роки).

Основні праці

1. Глушков В. Е. Кинетика испарения капель бинарных растворов : автореф. дис. ... канд. физ.-мат. наук / Глушков Владимир Евгеньевич ; Одес. гос. ун-т. Одесса, 1968. 29 с.
2. Целевые комплексные программы хозяйственного освоения ресурсов Мирового океана / А. И. Уемов, Ю. В. Веселов, В. Е. Глушков и др. Киев : Наукова думка, 1988. 160 с.
3. Глушков В. Е. Программно-целевое планирование развития морской аквакультуры : дис. ... д-ра экон. наук : 08.00.05 — экономика и управление народным хозяйством / Глушков Владимир Евгеньевич. Одесса, 1992. 543 с.
4. Морская аквакультура: экономика, организация, планирование, управление / Б. В. Буркинский, В. Е. Глушков, М. К. Спичак [и др.] ; отв. ред. Б. В. Буркинский ; АН Украины, Ин-т пробл. рынка и экон.-экол. исслед. Киев : Наук. думка, 1992. 256 с.
5. Глушков В. Е. Теоретико-системный анализ предмета экологии и перспектив ее развития / В. Е. Глушков, И. Н. Сараева, А. И. Уемов. *Экология: истоки, проблемы и перспективы*. Одесса, 1993. № 1. С. 16–24.
6. Морехозяйственный комплекс Украины как фактор интеграции ее в мировую экономическую систему (по материалам докл. на II Междунар. конгр. укр. экономистов) / А. А. Щипцов, Б. В. Буркинский, В. Н. Степанов, В. Е. Глушков [и др.] ; ред.: Б. В. Буркинский, А. А. Щипцов ; НАН Украины, Ин-т пробл. рынка и экон.-экол. исслед. Одесса : ИПРЭИ, 1995. 68 с.
7. Щипцов А. А. Научные основы принятия решений по определению приоритетов финансирования проектов национальных и государственных программ / А. А. Щипцов, В. Е. Глушков ; НАН Украины, Ин-т проблем рынка и экон.-экол. исслед. Одесса, 1995. 54 с.
8. Глушков В. Є. Теоретичні основи екологічної безпеки / В. Є. Глушков, Л. П. Рогатіна. *Економіка харч. пром-сті*. 2012. № 4. С. 27–30.

3.9. ОСІПОВ ПАВЛО ВОЛОДИМИРОВИЧ (Самофатова В. А.)

(4 жовтня 1946 —
30 грудня 2009)

Завідувачем кафедри економіки промисловості з вересня 2004 року по грудень 2009 року був доктор економічних наук, професор П. В. Осіпов.

Павло Володимирович Осіпов народився в. Одесі 4 жовтня 1946 р. в сім'ї робітників. З 1953 по 1964 рік навчався у спеціалізованій школі № 10 з поглибленим вивченням французької мови. З 1964 по 1969 рік навчався в Одеському технологічному інституті харчової промисловості за спеціальністю «Технологія зберігання і переробки зерна». Трудову діяльність розпочав на посаді заступника директора Кремидівського хлібоприймального підприємства. Завдяки посаді у нього

виникла потреба в економічній освіті, тому вступив до цього ж інституту на заочне відділення інженерно-економічного факультету, отримавши відповідний диплом у 1972 році. В лютому 1971 р., після реорганізації Кремидівського хлібоприймального підприємства в філію Одеського портового елеватора П. В. Осіпов перейшов до Проектно-конструкторського технологічного інституту Мінхарчопрому УРСР, спочатку на посаду старшого, а потім — провідного інженера. У 1972 році він був зарахований на посаду старшого інженера науково-дослідної частини Одеського технологічного інституту харчової промисловості. У 1973 році був обраний за конкурсом на посаду асистента кафедри організації підприємств. У 1976 році вступив до заочної аспірантури, а у 1979 р. захистив кандидатську дисертацію і був переведений на таку ж посаду на кафедру економіки промисловості. У 1980 році був переведений на посаду старшого викладача тієї ж кафедри. У 1982 році пройшов мовне стажування у Франції (м. Монпельє) і був відряджений в Алжирську Народну-Демократичну Республіку — до Національного інституту легкої промисловості (м. Бумердес). Протягом чотирирічного відрядження до Алжиру працював два роки викладачем кафедри економіки промисловості Національного інституту легкої промисловості у м. Бумердесі, а потім — проректором цього

інституту з наукової та методичної роботи. У 1986 році повернувся до Одеського технологічного інституту харчової промисловості, де був обраний на посаду доцента кафедри економіки промисловості. У 1988 році йому було присвоєне вчене звання доцента. У 1994 р. він звільнився з інституту за власним бажанням та створив трастову компанію «Ірен траст», яка займалася приватизацією різноманітних промислових підприємств та подальшим продажем їх інвесторам. Після автомобільної аварії у 1998 р. та відновлення здоров'я П. В. Осіпов перейшов на посаду доцента кафедри фінансів, обліку та аудиту Одеської державної академії харчових технологій. У 2003 році був переведений на посаду доцента кафедри обліку і аудиту.

У 2004 р. захистив докторську дисертацію на тему «Методологія управління виробничим потенціалом харчової промисловості» за наукового консультування академіка Б. В. Буркинського в Інституті проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. Наприкінці 2004 р. він був обраний завідувачем кафедри економіки промисловості, створивши на кафедрі команду професіоналів та однодумців. У 2005 р. йому було присуджено науковий ступінь доктора економічних наук, а у 2006 р. — вчене звання професора кафедри економіки промисловості. Під його науковим керівництвом захищено шість кандидатських дисертацій: Т. А. Кулаковською, О. О. Меліх (Дубенко), В. А. Самофатовою, Н. Й. Басюркіною, Т. В. Дудкою (Свистун), О. Д. Волковою.

Павло Володимирович захоплювався багатьма царинами людських знань. Для душі ним були видані книги: «Апокаліпсис Нострадамуса, або Яким буде День Господень»; «Коло Сварога, або Життя в низці глобальних катастроф»; «Глобальне потепління: катастрофа неминуча»; «Таємні сторінки історії людства»; «Лікувальна в'язь слів, або Шлях до розвитку паранормальної волі».

Павло Володимирович Осіпов був дуже цікавою людиною та справжнім лідером. Він ніколи не йшов торованими шляхами і завжди спонукав учнів до самоконтролю та самопізнання.

У 2009 р. П. В. Осіпову було присвоєне звання заслуженого професора Одеської національної академії харчових технологій.

Основні праці

1. Осіпов П. В. Механизация операций при передаче сырья на переработку / П. В. Осіпов. *Изв. вузов. Пищевая технология*. 1974. № 2. С. 25–27.

2. Осипов П. В. О синхронизации потоков в консервном производстве / П. В. Осипов. *Изв. вузов. Пищевая технология*. 1974. № 6. С. 18–20.
3. Осипов П. В. Факторный анализ показателя эффективности использования основных производственных фондов / П. В. Осипов. *Консерв. и овощесушил. пром-сть*. 1978. № 2. С. 21–23.
4. Осипов П. В. Показатель эффективности использования основных производственных фондов консервной промышленности / П. В. Осипов. *Изв. вузов. Пищевая технология*. 1978. № 4. С. 19–22.
5. Осипов П. В. Эффективность использования мощности асептического консервирования / П. В. Осипов. *Пищевая пром-сть : науч.-произв. сб. / Укр. науч.-техн. о-во пищевой пром-сти*. Киев, 1979. № 1 (99). С. 23–24.
6. Осипов П. В. Состояние воспроизводства основных промышленно-производственных фондов консервной промышленности / П. В. Осипов. *Изв. вузов. Пищевая технология*. 1979. № 2. С. 7–10.
7. Осипов П. В. Технично-экономические аспекты рациональной организации производства с использованием стерилизаторов непрерывного действия «Хунистер» / П. В. Осипов. *Консерв. и овощесушил. пром-сть*. 1979. № 8. С. 38–39.
8. Осипов П. В. Эффективность использования основных производственных фондов плодоовощной консервной промышленности (на примере предприятий Укрконсервпрома) : автореф. дис. ... канд. экон. наук : спец. 08.00.05 — экономика и управление народным хозяйством / Осипов Павел Владимирович. Кишинев, 1979. 23 с.
9. Осипов П. В. Методология управления виробничим потенціалом харчової промисловості : автореф. дис. ... д-ра экон. наук : 08.07.01 / НАН України ; Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень / П. В. Осипов. Одеса, 2004. 30 с.
10. Методи проведення спеціальних економічних розрахунків : навч. посіб. / П. В. Осипов, Н. Й. Басюркіна, О. К. Войтенко та ін. ; за ред. П. В. Осіпова ; Одес. нац. акад. харч. технологій. Одеса : Друк, 2010. 262 с.

3.10. ЛОБОЦЬКА ЛЮДМИЛА ЛЕОНІДІВНА (Фрум О. Л.)

Кандидат технічних наук, доцент Л. Л. Лобоцька — завідувач кафедри економіки промисловості з грудня 2009 по вересень 2010 року.

Людмила Леонідівна Лобоцька народилася 15 жовтня 1941 року в Одесі. В 1964 році закінчила Одеський політехнічний інститут за спеціальністю «Автоматика і телемеханіка», отримавши спеціальність інженера-електрика. В цьому ж році була прийнята на роботу до Одеського технологічного інституту імені М. В. Ломоносова на поса-

ду завідувача лабораторії кафедри механізації і автоматизації виробництва. З вересня 1965 року Л. Л. Лобоцька працювала асистентом кафедри автоматичної і телемеханіки, пізніше — старшим викладачем, з 1974 року перейшла на кафедру прикладної математики і обчислювальної техніки. У 1984 році Людмила Леонідівна захистила дисертацію на тему «Оптимальне управління сировинними потоками і процесом формування сортів борошна на борошномельних заводах», а в 1985 році їй було присуджено науковий ступінь кандидата технічних наук. З 1985 року Л. Л. Лобоцька — старший викладач кафедри економіки промисловості, а з наступного року — доцент цієї ж кафедри.

Людмила Леонідівна з самого початку роботи на кафедрі активно включилася у науково-дослідну роботу, займаючись розробкою господаровірних тем, здійснює консультування з економічних питань фахівців підприємств харчової та переробної промисловості. За роки роботи в ОНТУ нею підготовлено безліч методичних матеріалів (лабораторні практикуми, методичні вказівки, методичні посібники, робочі програми) з навчальних дисциплін, які вона викладає.

Л. Л. Лобоцька є викладачем з великої літери. Майже за сорок років роботи на кафедрі вона разом з колегами підготувала тисячі кваліфікованих економістів. Для колег, аспірантів та студентів вона є взірцем відповідальності, відданості справі, доброчесності та професіоналізму. Невичерпна енергія, уміння цілеспрямовано рухатися до поставленої мети, високий професіоналізм та універсальні компетентності, чудові ділові та людські якості, уміння цінувати свій час є прикладом для всіх, хто її оточує під час виконання своїх службових обов'язків.

Викладає навчальні дисципліни: «Економетрика», «Оптимізаційні методи та моделі», «Фондовий ринок», «Інформаційні системи і технології на підприємствах», «Моделювання економічних процесів».

Здійснює керівництво навчальною комп'ютерною та переддипломною практикою.

Здійснює керівництво кваліфікаційними роботами бакалаврів і магістрів спеціальності 051 «Економіка», у тому числі міжкафедральними дипломними проектами.

Основні праці

1. Основи автоматизації проектування харчових виробництв : посібник з грифом МОН / В. Т. Артеменко, А. Я. Камінський, Л. Л. Лобоцька та ін. за заг. ред. В. Т. Артеменка. Київ: Вища школа, 1993. 247 с.
2. Лобоцька Л. Л. Тенденції розвитку фондового ринку України. *Трансформаційні форми суспільного виробництва в Україні*. Частина I. Гіпотези розвитку трансформаційних форм суспільного виробництва : монографія / за ред. В. Р. Кучеренка. Одеса : КП «ОМД», 2011. С. 146–150.
3. Лобоцька Л. Л. Оцінка ефективності використання оборотних коштів підприємств харчової промисловості на основі факторного аналізу / *Сталій розвиток та безпека агропродовольчої сфери України в умовах глобалізаційних викликів* : монографія / за ред. О. І. Павлова. Одеса : Астропринт, 2012. С. 288–296.
4. Лобоцька Л. Л. Роль фондового ринку України в забезпеченні розвитку агропродовольчої сфери в Україні. *Соціо-еколого-економічний розвиток агропродовольчої сфери України в сучасних умовах: проблеми та шляхи їх розв'язання* : монографія / за ред. О. І. Павлова. Одеса : Астропринт, 2015. С. 242–252.
5. Крусір Г. В., Кондратенко І. П., Лобоцька Л. Л., Добровольський В. В. Щодо оцінки індексу екологічної небезпеки хлібопекарського підприємства з урахуванням можливості техногенної аварії. *Екологічна безпека*. 2016. № 2. С. 89–97.
6. Лобоцька Л. Л. Кібернетичний погляд на економіку. *Соціальна, поведінкова, адаптивна економіка: теорія та практика* : монографія / О. І. Павлов, Т. А. Кулаковська, В. А. Самофатова [та ін.] ; за ред. О. І. Павлова. Одеса : Астропринт. 2016. С. 117–123.
7. Лобоцька Л. Л. Оптимізація виробничої програми хлібопекарських підприємств України — запорука підвищення їх конкурентоспроможності. *Причорноморські економічні студії*. 2017. Вип. 21. С. 151–155.
8. Лобоцька Л. Л., Фрум О. Л. Експортний потенціал харчових підприємств України. *Зовнішньоекономічна діяльність України в системі глобальних конкурентних відносин: агропродовольчий вимір* : монографія / за ред. О. І. Павлова. Одеса: Астропринт, 2019. С. 68–87.
9. Дідух С. М., Лобоцька Л. Л., Мініна В. О. Інклюзивна економіка як нова парадигма сталого розвитку. *Український журнал прикладної економіки*. 2020. Том 5. № 3. С. 100–107. DOI: <https://doi.org/10.36887>.
10. Krusir G., Kondratenko I., Garkovich A., Shpyrko T., Lobotska L. Research and assessment of the environmental security of bakery enterprises. *Food sci-*

ence and technology. 2020. Vol. 14, Issue 3/2020. P. 122–129. DOI: <https://doi.org/10.15673> (Scopus).

11. Lobotska L., Pavlov O., Didukh S., Samofatova V., & Frum O. Methodological approaches to forecasting bread prices in Ukraine. *Scientific Horizons*. 2021. Vol. 24, No. 4. P. 97–106. DOI: [10.48077/scihor.24\(4\).2021](https://doi.org/10.48077/scihor.24(4).2021) (Scopus).
12. Самофатова В. А., Лобоцька Л. Л. Шляхи підвищення інклюзивності розвитку підприємств малого та середнього бізнесу. *Інфраструктура ринку*. 2023. Вип.73. С. 82–86. http://www.market-infr.od.ua/journals/2023/73_2023/17.pdf

3.11. КУЧЕРЕНКО ВІКТОР РОМАНОВИЧ (Грінченко Р. В.)

Завідувачем кафедри економіки промисловості з вересня 2010 по вересень 2011 року був доктор економічних наук, професор В. Р. Кучеренко.

Віктор Романович Кучеренко народився 1946 року у м. Новомосковську Дніпропетровської області. Доктор економічних наук (1991), професор (1992), завідувач кафедри економіки та управління національним господарством Одеського національного економічного університету (1991–2008 роки).

Закінчив Дніпропетровський промислово-економічний технікум у 1964 р., спеціальність — «Планування машинобудівної промисловості». З 1964 по 1973 рік навчався в Одеському інституті народного господарства за спеціальністю «Економіка промисловості», Вищому інституті народного господарства імені Д. Благоева (нині — Економічний університет) в м. Варні (Болгарія), спеціальність — «Економіка машинобудування і суднобудування».

Перший досвід роботи за фахом отримав на посаді економіста на Павлоградському заводі «Хіммаш» (1964–1965) та Херсонській меблевій фабриці (1973).

(24 травня 1946 — 5 квітня 2013)

1973 року вступає до аспірантури Одеського інституту народного господарства. В 1980 р. захищає кандидатську дисертацію на тему «Питання вдосконалення планування НТП».

У 1991 р. Віктор Романович захищає докторську дисертацію на тему «Економічний механізм і організаційні форми управління НТП».

Віктор Романович Кучеренко був видатною особистістю, економістом із величезним талантом та наснагою до досліджень. Мав неординарний підхід до досліджень, пошуку нових ідей та їх реалізації. Завжди користувався повагою та був лідером колективу.

У 2012 р. ім'я Віктора Романовича Кучеренка включено в книгу «Науковці України — еліта держави», де зібрані імена найталановитіших та найшанованіших людей України — учених, які творять історію суспільства та держави.

Вільно володів англійською та болгарською мовами.

Напрями наукових досліджень В. Р. Кучеренка багатоаспектні — питання економічної кон'юнктури, економіки бізнесу, національної та регіональної економіки. Велику увагу В. Р. Кучеренко приділяв проблемам хвильової економіки та економічної ритмології, економіки бізнесу, державного регулювання економіки, економіки НТП. Був засновником наукового напрямку економічні цикли і кон'юнктура.

В. Р. Кучеренком було опубліковано понад 150 наукових робіт, зокрема — 50 монографій, підручників і навчальних посібників. Серед них — «Економічні проблеми НТП в регіоні» (1988), «Госпрозрахунковий механізм розвитку НТП» (1989), «Планування економічного і соціального розвитку регіонів» (1990), «Організація акціонерних товариств» (1991), «Механізм утворення вільних економічних зон» (1992), «Кон'юнктура ринку» (1997), «Економіка і організація підприємницької діяльності» (1998), «Кон'юнктурний аналіз товарного ринку» (1999), «Державне регулювання економіки перехідного періоду» (2000), «Планування ділового розвитку фірми» (2001), «Основи державного регулювання економіки» (2002), «Маркетинг: прогнозування кон'юнктури ринку» (2003), «Регіональна економіка: соціальна інфраструктура села» (2004), «Основи економічної кон'юнктури» (2004), «Управління діловими проектами» (2005), «Економіка і планування бізнесу» (2005), «Економіка регіонів: узагальнена модель регіональних економічних систем» (2005), «Проектний аналіз у підприємстві» (2006), «Бізнес-планування фірми»

(2006), «Проблеми кон'юнктурних досліджень на ринках товарів и услуг» (2007), «Основи бізнесу» (2007), «Проблеми кон'юнктурних досліджень ринків товарів та послуг в Україні» (2007), «Стратегії розвитку комунального сектору міського господарства» (2009), «Циклічні коливання в національній економіці» (2010), «Управління проектами в підприємницьких структурах» (2010), «Планування ділового розвитку фірми» (2010), «Оцінка бізнесу та нерухомості» (2010), «Практичний курс бізнесу» (2010), «Моніторинг світових ринків харчової сировини і продукції АПК» (2013) та інші.

Вже після смерті Віктора Романовича вийшов фундаментальний навчальний посібник «Аналіз ринкової кон'юнктури» (2014), в якому науково обґрунтовані теоретичні та практичні питання кон'юнктурних спостережень, методика аналізу і прогнозування кон'юнктури окремих ринків з урахуванням особливостей економіки України.

Під безпосереднім науковим керівництвом В. Р. Кучеренка підготовлені одна докторська і дев'ять кандидатських дисертацій:

— 1992 рік — захист докторської дисертації на тему «Організаційно-економічний механізм управління промисловістю в регіоні» (спеціальність 08.00.05 — економіка, планування й організація управління народним господарством та його галузями). Автор Бутенко Анатолій Іванович.

— 1991 рік — захист кандидатської дисертації на тему «Госпрозрахунковий механізм стимулювання розробок навої техніки в машинобудівельному комплексі» (спеціальність 08.00.05 — економіка, планування й організація управління народним господарством та його галузями). Автор Карпов Володимир Анатолійович.

— 1992 рік — захист кандидатської дисертації на тему «Організаційно-економічний механізм технічного розвитку машинобудівельного комплексу» (спеціальність 08.00.05 — економіка, планування й організація управління народним господарством та його галузями). Автор Доброва Наталя Василівна.

— 1995 рік — захист кандидатської дисертації на тему «Стимулювання підвищення ефективності науково-технічного розвитку» (спеціальність 08.00.05 — економіка, планування й організація управління народним господарством та його галузями). Автор Колодинський Сергій Борисович.

— 2004 рік — захист кандидатської дисертації на тему «Державне регулювання природних монополій на локальних ринках комуналь-

них послуг» (спеціальність 08.02.03 — державне регулювання економіки). Автор Дзезик Сергій Сергійович.

— 2009 рік — захист кандидатської дисертації на тему «Формування регіональної інвестиційної стратегії переробки твердих побутових відходів» (спеціальність 08.00.05 — розвиток продуктивних сил і регіональна економіка). Автор Андрейченко Андрій Вадимович.

— 2010 рік — захист кандидатської дисертації на тему «Організаційно-економічний механізм сприяння малого підприємництва» (спеціальність 08.00.04 — економіка та управління підприємствами). Автор Кічук Оксана Сергіївна.

— 2010 рік — захист кандидатської дисертації на тему «Фактори формування кон'юнктури ринку золота» (спеціальність 08.00.02 — світове господарство і міжнародні економічні відносини). Автор Шикін Андрій Володимирович.

— 2012 рік — захист кандидатської дисертації на тему «Формування вітчизняного ринку програмного забезпечення» (спеціальність 08.00.03 — економіка та управління національним господарством). Автор Горбаченко Станіслав Анатолійович.

— 2012 рік — захист кандидатської дисертації на тему «Формування стратегій залучення інвестицій будівельними підприємствами (на прикладі житлового будівництва)» (спеціальність 08.00.04 — економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)). Автор Грінченко Раїса Володимирівна.

Наукові дослідження та життєві настанови Віктора Романовича стали насагою для подальшого розвитку його учнів. Так, Раїса Володимирівна Грінченко, яка протягом трьох років (2010–2013) була асистентом кафедри економіки промисловості ОНТУ, продовжує його справу, захистила докторську дисертацію, отримала вчене звання професора та очолює кафедру економіки підприємства та організації підприємницької діяльності в ОНЕУ.

3.12. ПАВЛОВ ОЛЕКСАНДР ІВАНОВИЧ (*Купіна Н. М.*)

У жовтні 2011 року кафедру економіки промисловості очолив доктор економічних наук, професор О. І. Павлов*.

Олександр Іванович Павлов (21.02.1949, Миколаїв) — історик, економіст. Кандидат історичних (1984), доктор економічних (2010) наук, професор (2012). Закінчив Одеський державний університет імені І. І. Мечникова (1973). Від 1977 року працював у Миколаївському кораблебудівному інституті; від 1981 року — на партійній роботі в Одеській обл.; від 1990 року — в Одеському інституті низькотемпературної техніки та енергетики; від 1993 року — в Одеському інституті удосконалення вчителів; від 2003 року — в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова; від 2004 року — в Одеському регіональному інституті державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України; від 2011 року — завідувач кафедри економіки промисловості, водночас у 2012–2013 — директор Навчально-наукового інституту прикладної економіки і менеджменту імені Г. Е. Вейнштейна Одеського національного технологічного університету [1].

За період перебування на посаді завідувача кафедри О. І. Павлова підготовлено п'ять докторів, шість кандидатів економічних наук та три доктори філософії зі спеціальності 051 — економіка, за рахунок кадрового потенціалу кафедри було створено нову кафедру — «Управління бізнесом» (2015), акредитовано підготовку економістів за першим навчально-освітнім рівнем «бакалавр» в Одеському технічному коледжі (2019).

Обіймаючи протягом року посаду директора Навчально-наукового інституту прикладної економіки і менеджменту імені Г. Е. Вей-

* Олександр Іванович Павлов: людина, вчений, громадянин: історико-біографічний нарис про людину з активною життєвою позицією / упор. С. М. Дідух. Одеса : Астропринт, 2024. 244 с.

нштейна, О. І. Павлов започаткував міжнародну науково-практичну конференцію, зареєстрував новий журнал з економічної та продовольчої безпеки, заснував наукову школу «Забезпечення функціонування та розвитку системи економічної безпеки держави та суб'єктів господарської діяльності», за його ініціативи було відкрито докторантуру зі спеціальності «Економіка», почала працювати спеціалізована вчена рада з захисту докторських та кандидатських дисертацій.

О. І. Павлов — один із розробників фундаментальних наукових напрямів, пов'язаних із сільським розвитком, сталим та безпечним розвитком агропродовольчої сфери України, засновник руралістики як нового міждисциплінарного наукового напрямку.

О. І. Павлов вперше у вітчизняній економічній науці видав фундаментальні дослідження з історичної трансформації парадигми управління сільськими територіями та проблематики сільського розвитку в Україні. Результати досліджень професора О. І. Павлова з зазначеної проблематики сприяють вирішенню практичних проблем соціально-економічного розвитку сільських територій, що в свою чергу гарантуватиме продовольчу та національну безпеку України.

Наукові праці професора О. І. Павлова зі світоглядних, теоретичних та методологічних засад сталого та безпечного розвитку агропродовольчої сфери сприяли формуванню національної парадигми сталого розвитку та впровадженню ноосферних принципів функціонування територіальних природно-господарських комплексів. Практичне значення наукового підходу професора О. І. Павлова полягає в обґрунтуванні шляхів подолання міжгалузевого дисбалансу між сільським господарством та харчовою промисловістю, міжрегіональних диспропорцій, інтеграції сільської та міської територіальних підсистем суспільства.

Результати, рекомендації та пропозиції наукових досліджень професора О. І. Павлова використано: Інститутом регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України у процесі виконання науково-дослідних тем «Соціально-економічний потенціал розвитку сільських територій Західного регіону України: шляхи нарощування та перспективи використання», «Загрози та виклики розвитку сільських територій Західного регіону України в умовах реалізації Угоди про Асоціацію з ЄС»; Інститутом економіки та прогнозування НАН України при підготовці наукових доповідей «Соціоекономічний розвиток сільського господарства і села: сучас-

ний вимір» (2012), «Політика сільського розвитку на базі громад» (2015); Інститутом економіки природокористування та сталого розвитку НАН України при розробленні теоретико-методологічних основ формування еколого-економічного інструментарію державної стратегії сталого розвитку; Інститутом аграрної економіки НААН України при підготовці Стратегії розвитку аграрного сектора економіки на період до 2020 року (2013), Концепції розвитку сільських територій (2015); при удосконаленні системи механізмів забезпечення сталого розвитку на об'єктному та державному рівнях; при проведенні експертизи законодавчих і нормативних документів з питань сільського розвитку, а також впроваджено в діяльності суб'єктів господарювання.

Професор О. І. Павлов — автор 15 монографій та 10 навчальних посібників, загальний доробок його наукових та навчально-методичних праць складає близько 400 публікацій. Результати наукових досліджень і розробок професора О. І. Павлова представлено на 88 міжнародних науково-практичних конференціях, у тому числі в Болгарії, Іспанії, Казахстані, Молдові, Німеччині, Польщі, Сербії, Угорщині, Чорногорії, Чехії.

Професор О. І. Павлов викладав та викладає навчальні дисципліни: «Основи права та університетська освіта (модуль «Вступ до фаху»), «Теорія фірми», «Міжнародні економічні відносини», «Глобальна економіка», «Наукові основи економіки», «Економіка як наука про господарство та господарювання», «Державне та регіональне управління», «Планування розвитку територій», «Просторові трансформації та управління регіонами», «Моніторинг стану та розвитку соціально-економічних систем», «Інноваційний розвиток підприємств», «Управління проектами у маркетингу», «Управління ризиками у маркетингу».

Професором О. І. Павловим за 2015–2024 роки особисто підготовлено чотирьох докторів, одного кандидата економічних наук та двох докторів філософії зі спеціальності 051 «Економіка»:

1. Меліх О. О. Адаптивна стратегія територіально-виробничої оптимізації та економічного розвитку харчової промисловості регіону: теорія, методологія, практика : автореф. дис. ... доктора економічних наук : спеціальність 08.00.05 — розвиток продуктивних сил та регіональна економіка / Одеська національна академія харчових технологій ; науковий консультант О. І. Павлов. Одеса, 2015. 36 с.
2. Самофатова В. А. Методологія управління сталим розвитком агропродовольчої сфери регіону : автореф. дис. ... доктора економічних наук : спеці-

- альність 08.00.05 — розвиток продуктивних сил та регіональна економіка / Одеська національна академія харчових технологій ; науковий консультант О. І. Павлов. Одеса, 2018. 39 с.
3. Шекера С. С. Управління інвестиційною діяльністю підприємств харчової промисловості в умовах економічної нестабільності : автореф. дис. ... кандидата економічних наук : спеціальність 08.00.04 — економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) / Одеська національна академія харчових технологій ; науковий керівник О. І. Павлов. Одеса, 2019. 20 с.
 4. Дідух С. М. Агропродовольчі комплекси в системі інклюзивного розвитку України: теорія, методологія, практика : автореф. дис. ... доктора економічних наук : спеціальність 08.00.04 — економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) / Одеська національна академія харчових технологій ; науковий консультант О. І. Павлов. Одеса, 2021. 39 с.
 5. Кулаковська Т. А. Теоретико-методологічні засади антициклічного регулювання розвитку агропродовольчого сектору національної економіки : автореф. дис. ... доктора економічних наук : спеціальність 08.00.03 — економіка та управління національним господарством / Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України ; науковий консультант О. І. Павлов. Одеса, 2021. 41 с.
 6. Кушнір О. І. Формування інклюзивної моделі розвитку підприємницьких структур агробізнесу України : дис. ... доктора філософії : в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка» / Одеський національний технологічний університет ; науковий керівник О. І. Павлов. Одеса, 2023. 237 с.
 7. Мініна В. О. Розвиток малого та середнього підприємництва в умовах формування інклюзивної економіки : дис. ... доктора філософії : в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка» / Одеський національний технологічний університет ; науковий керівник О. І. Павлов. Одеса, 2024. 207 с.

Основні праці

а) монографії

1. Павлов А. И. Социальные процессы на селе в 60–80-е годы : вопросы методологии и историографии : монография. Киев ; Одесса : Лыбидь. 1990. 176 с.
2. Павлов О. І. Сільські території України: історична трансформація парадигми управління : монографія. Одеса : Астропринт, 2006. 368 с.
3. Павлов О. І. Сільський розвиток в Україні: теорія, практика, політика, управління : монографія. Одеса : Астропринт, 2008. 208 с.

4. Павлов О. І. Сільські території України: функціонально-управлінська модель : монографія. Одеса : Астропринт, 2009. 344 с.
5. Павлов А. И. Идентификация и классификация сельских территорий : теория, методология, практика : монография. Одесса : Астропринт, 2015. 344 с.
6. Павлов А. И. Руралістика: теорія, методологія, научные направления : монография. Одесса : Астропринт, 2018. 408 с.
7. Павлов О. І. Руралістичні засади брендингу сільських територій Південного регіону України : монографія / О. І. Павлов, І. О. Павлова. Одеса : Астропринт, 2019. 288 с.
8. Павлов А. И. Становление независимости Украины: «перестроечный» эндшпиль : исторический очерк. Одесса : Астропринт. 2021. 280 с.
9. Сталий розвиток та безпека агропродовольчої сфери України в умовах глобалізаційних викликів : монографія / Павлов О. І., Хвесик М. А., Юрчишин В. В. та ін. ; за ред. О. І. Павлова. Одеса : Астропринт, 2012. 760 с.
10. Соціо-еколого-економічний розвиток агропродовольчої сфери України в сучасних умовах: проблеми та шляхи їх розв'язання : монографія / О. І. Павлов, К. Б. Козак, Д. Ф. Крисанов [та ін.] ; за ред. О. І. Павлова. Одеса : Астропринт, 2015. 512 с.
11. Соціальна, поведінкова, адаптивна економіка: теорія та практика: монографія / О. І. Павлов, Т. А. Кулаковська, В. А. Самофатова [та ін.] ; за ред. О. І. Павлова. Одеса : Астропринт, 2016. 172 с.
12. Зовнішньоекономічна діяльність України в системі глобальних конкурентних відносин: агропродовольчий вимір : монографія / О. І. Павлов, В. А. Самофатова, Т. А. Кулаковська [та ін.] ; за ред. О. І. Павлова. Одеса : Астропринт, 2019. 272 с.

б) статті

13. Павлов О. І. Парадигма сільського розвитку. *Економіка України*. 2006. № 7. С. 41–48.
14. Павлов О. І. Сільські території: теоретико-методологічні засади дослідження. *Регіональна історія України* : збірник наукових статей. 2009. Випуск 3. С. 113–132.
15. Павлов О. І. Сільський розвиток: об'єктність, просторові межі та суспільне призначення. *Економіка України*. 2011. № 8. С. 78–89.
16. Павлов О. І. Агропродовольча сфера України як об'єкт національної безпеки. *Економіка АПК*. 2014. № 2. С. 89–97.
17. Pavlov O. I. et al. Branding of Cultural Tourism Objects of the United Territorial Communities of the Southern Megaregion of Ukraine. *European Countryside*. 2020. Volume 12 (3). P. 432–447 (Scopus).
18. Павлов О. І. Ніцшеанський образ надлюдини та сучасність. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2021. № 32. С. 74–79.

19. Павлов О. І. Помста як комплекс меншовартості та чинник російської війни проти України (2014–2022 роки). *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2022. № 36. С. 130–135.
20. Pavlov O. I. et al. System Model of Inclusive Development Management of Rural-Urban Agglomerations of Ukraine. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure*. 2024. Volume 46 (1). P. 71–84 (Web of science).
21. Pavlov O. I. et al. The Phenomenon of Inclusiveness of United Territorial Communities and Districts of Ukraine As Rural Urban Agglomerations. *Journal of Rural and Community Development*. 2024. Volume 19 (1). P. 133–155 (Web of science).

Список використаних джерел

1. Павлов Олександр Іванович / В. А. Самофатова // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. Режим доступу : <https://esu.com.ua/article-882454>

Відзнаки та нагороди

1. Грамота Верховної Ради України за заслуги перед Українським народом.
2. Довічна стипендія Кабінету Міністрів України за видатні заслуги в сфері вищої освіти.
3. Рішенням загальних зборів Відділення аграрної економіки і продовольства НААН від 29 січня 2023 року обрано до складу провідних вчених Відділення аграрної економіки і продовольства НААН України.
4. Грамота Південного наукового центру НАН України і Міністерства освіти і науки України.
5. Почесна грамота Департаменту екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації.
6. Універсал про ушанування О. І. Павлова орденом «Архистратига Михаїла».
7. Почесна відзнака Одеського міського голови «Трудова слава».
8. Почесна грамота Президії Національної академії аграрних наук України.

3.13. ВОЛКОВА СВІТЛАНА ФЕДОРІВНА (Фрум О. Л.)

С. Ф. Волкова — кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки промисловості у 1982–2016 роках.

Світлана Федорівна Волкова у 1973–1978 роках навчалася на інженерно-економічному факультеті Одеського технологічного ін-

ституту харчової промисловості імені М. В. Ломоносова. За результатами навчання отримала диплом з відзнакою зі спеціальності: «Економіка та організація промисловості продовольчих товарів».

З 1978 по 1982 рік навчалася в аспірантурі Одеського інституту народного господарства за спеціальністю «Планування та організація виробничої та фінансової діяльності».

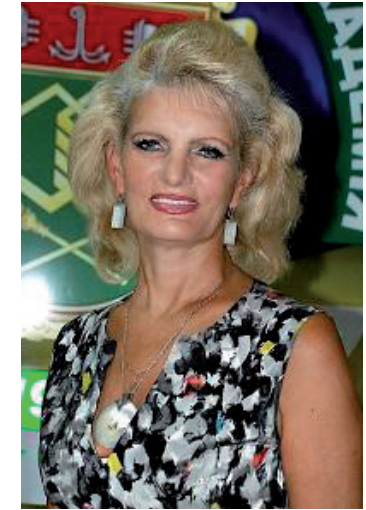
Після закінчення аспірантури та захисту кандидатської дисертації розпочала викладацьку діяльність в Одеському технологічному інституті харчової промисловості імені М. В. Ломоносова.

Викладала в різні роки такі навчальні дисципліни: «Організація матеріально-технічного забезпечення бізнесу», «Організація виробничої діяльності», «Внутрішньофірмове планування», «Управління інвестуванням», «Економіка праці та соціально-економічний розвиток колективу», «Управління персоналом», «Економічне обґрунтування господарської діяльності», «Економічна діагностика бізнесу», «Експертиза та аудит проектів», «Економічне обґрунтування інвестиційних рішень», «Проектний аналіз», «Управління витратами», «Управління проектами», «Бюджетування та контролінг» та ін.

Будучи науковим керівником, підготувала чотирьох кандидатів економічних наук — Ж. В. Коеву, В. В. Сулевського, С. М. Дідуха та О. Л. Фрум.

Викладацьку діяльність успішно поєднувала з роботою на керівних посадах профільних підприємств, компаній та фінансових установ: ТОВ «Євролюкс», ПП «Югресурс», ВАТ «Затишанське ХПП», Uni Laman Group (Uni-Orient Shipping Agence), ТОВ «Біт-Юг» та інших.

Колеги називали Світлану Федорівну «залізною леді» через її вимогливість до себе, колег, аспірантів та студентів. Вона також зарекомендувала себе як талановитий менеджер у сфері фінансів та інвестицій. Вона завжди із задоволенням ділилася своїми знаннями із зацікавленими особами.

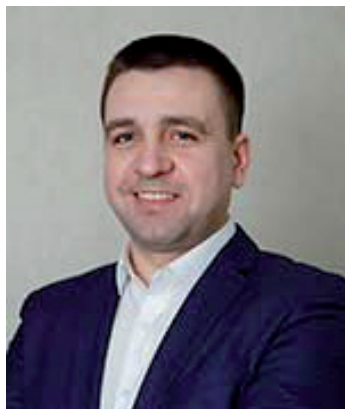

Усі свої теоретичні напрацювання та унікальний досвід практичної роботи С. Ф. Волкова передала своїм учням, аспірантам та студентам.

Світлана Федорівна запалює оточуючих своєю енергією, неповторністю, оригінальністю поглядів, готовністю ділитися корисною інформацією, тому завжди привертає до себе увагу та викликає бажання підтримувати подальше спілкування.

Незважаючи на те, що останні вісім років доцент С. Ф. Волкова не працює на кафедрі, вона підтримує постійний зв'язок зі своїми колишніми колегами.

3.14. ДІДУХ СЕРГІЙ МИРОСЛАВОВИЧ (Ощепков О. П.)

С. М. Дідух — доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки промисловості.

Сергій Мирославович Дідух народився 23 березня 1984 року у м. Нікополі Дніпропетровської області. Він є випускником та вихованцем кафедри економіки промисловості. У 2001 році С. М. Дідух вступив на 1 курс інженерно-економічного факультету Одеської державної академії харчових технологій. У 2005 році отримав кваліфікацію бакалавра з економіки підприємства, а у 2006 році — кваліфікацію магістра з економіки підприємства (диплом з відзнакою).

Під час навчання виявляв лідерські здібності, був відмінником, постійним учасником наукових студентських конференцій та олімпіад, брав активну участь у студентському житті факультету.

Після закінчення магістратури Сергій Мирославович у 2006 році вступив до аспірантури та відразу почав працювати на посаді асистента кафедри економіки промисловості.

У лютому 2014 р. отримав науковий ступень кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 — економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). Дисертацію на тему «Формування та оцінка інвестиційного потенціалу підприємств

плодоовочевої консервної промисловості України» (науковий керівник — к. е. н., доцент С. Ф. Волкова) захистив у листопаді 2013 р. у спеціалізованій вченій раді Херсонського національного технічного університету.

З грудня 2014 р. перейшов на посаду доцента кафедри економіки промисловості. У лютому 2016 р. отримав наукове звання доцента кафедри економіки промисловості.

11 травня 2021 року С. М. Дідух захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 — економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). Тема дисертації «Агропродовольчі холдинги в системі інклюзивного розвитку України: теорія, методологія, практика» (науковий консультант — д. е. н., проф. О. І. Павлов). У червні 2021 року йому присуджено науковий ступінь доктора економічних наук.

З червня 2022 С. М. Дідух перейшов на посаду професора кафедри економіки промисловості, а у жовтні 2023 р. отримав звання професора.

С. М. Дідух плідно працює як науковець, є автором понад 120 наукових та науково-методичних праць, у тому числі монографії «Інклюзивний розвиток агропродовольчих вертикально інтегрованих компаній України» та є співавтором п'яти колективних монографій, автором статей у виданнях наукометричних баз Scopus та Web of Science.

Коло наукових інтересів: сталий та інклюзивний розвиток агропродовольчих підприємств, особливості інвестиційних процесів у сучасних умовах, удосконалення процесів бюджетування і контролінгу на підприємствах, підвищення ефективності обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків.

Бере участь у наукових конференціях професорсько-викладацького складу академії, науково-методичних конференціях ОНТУ, є секретарем методичної ради спеціальності 051 «Економіка».

Був керівником держбюджетної наукової теми № 0120U002029 «Механізми та чинники формування системи інклюзивного розвитку економіки України», яку успішно виконано на кафедрі економіки промисловості у 2020 р., а також відповідальним виконавцем інших держбюджетних тем кафедри та академії.

На кафедрі економіки промисловості Сергій Мирославович Дідух відповідає за студентську наукову роботу. Він бере участь у профорієнтаційній роботі кафедри та факультету економіки, бізнесу і кон-

тролю, проводить майстер-класи профорієнтаційної спрямованості для абітурієнтів — випускників шкіл та коледжів Одеської області та міста Одеси.

Він є членом журі Міжнародного конкурсу студентських наукових робіт «Black Sea Science». Під його керівництвом студенти неодноразово займали призові місця на всеукраїнських конкурсах наукових робіт.

З першого року роботи на кафедрі Сергій Мирославович поєднував педагогічну діяльність та роботу за фахом — спочатку економістом-аналітиком у компанії з управління активами, а потім поступово дійшов до керівних посад. Саме це визначило педагогічний стиль С. М. Дідуха — синергія економічної теорії та прикладних інструментів, численні актуальні приклади із професійної діяльності, бізнескейси, аналіз зі студентами сучасних тенденцій розвитку економіки.

Сергій Мирославович Дідух викладає такі дисципліни: «Бюджетування і контролінг», «Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків», «Автоматизоване робоче місце економіста», «Інновації та інвестиції на підприємствах», «Економіка підприємства», «Економетрія».

Також Сергій Мирославович працював у Одеському технічному коледжі ОНТУ, викладаючи дисципліни «Економетрія», «Економіка підприємства», «Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків».

Будучи прихильником поєднання економічної теорії та практики, Сергій Мирославович Дідух вже з третього курсу залучає найкращих студентів кафедри до практичної діяльності, надаючи їм відповідні рекомендації та допомогу у працевлаштуванні за спеціальністю.

Під керівництвом С. М. Дідуха захистила дисертаційну роботу аспірантка кафедри Т. С. Федорова. Тема дисертації «Формування оптимальної структури капіталу підприємств агропродовольчої галузі» на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 05 — соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 «Економіка».

Основні праці

1. Дідух С. М. Теоретико-методологічні основи інвестиційного потенціалу підприємства. *Економіка: проблеми теорії та практики* : зб. наук. пр. 2008. Том 237. С. 1244–1252.
2. Дідух С. М. Принципи побудови системи оцінки інвестиційного потенціалу підприємств. *Ефективна економіка*. 2009. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=>

3. Дідух С. М. Стратегія сталого розвитку підприємств з виробництва харчових продуктів та напоїв. *Ефективна економіка*. 2015. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4588>
4. Дідух С. М. Зовнішньоекономічна діяльність вертикально інтегрованих агропромислових холдингів в умовах євроінтеграції. Зовнішньоекономічна діяльність України в системі глобальних конкурентних відносин: агропродовольчий вимір : монографія / О. І. Павлов, В. А. Самофатова, Т. А. Кулаковська [та ін.] ; за ред. О. І. Павлова. Одеса : Астропринт, 2019. С. 58–67.
5. Дідух С. М. Концепція інклюзивного розвитку: причини та передумови виникнення. *Економіка харчової промисловості*. 2019. Вип. 11 (4). С. 14–19.
6. Дідух С. М. Протиріччя концепції інклюзивного розвитку та напрями їх вирішення. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 42. С. 171–175.
7. Дідух С. М. Огляд існуючих концепцій інклюзивного розвитку економічних систем. *Інтелект XXI*. 2020. Вип. 5. С. 24–29.
8. Дідух С. М. Інклюзивний розвиток агропродовольчих вертикально інтегрованих компаній України : монографія. Одеса : Астропринт, 2020. 332 с.
9. Lobotska L., Pavlov O., Didukh S. et al. Methodological approaches to forecasting bread prices in Ukraine. *Scientific Horizons*. 2021. Vol. 24, No. 4. P. 97–106. DOI: 10.48077/scihor.24(4).2021 (Scopus).

3.15. КУЛАКОВСЬКА ТЕТЯНА АНАТОЛІВНА (Самофатова В. А.)

Т. А. Кулаковська — доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки промисловості.

Кулаковська Тетяна Анатоліївна у 1996 році з відзнакою закінчила Одеську державну академію харчових технологій за спеціальністю «Економіка підприємств» та здобула кваліфікацію інженера-економіста. З 1 вересня 1997 року почала працювати в Одеській державній академії харчових технологій на посаді асистента кафедри економіки промисловості.

З 1 грудня 2001 до 21 жовтня 2005 року навчалася в аспірантурі Одеської національної академії харчових технологій без відриву від виробництва. У жовтні 2005 року під

науковим керівництвом професора П. В. Осіпова захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.07.01 — економіка промисловості у спеціалізованій вченій раді Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України на тему «Методичне забезпечення регулювання процесів відтворення основних засобів харчової промисловості (на прикладі плодоовочевої консервної промисловості України)». У червні 2006 року їй було присуджено науковий ступінь кандидата економічних наук. В цьому ж році була призначена на посаду доцента кафедри економіки промисловості.

У жовтні 2012 року вступила до цільової докторантури Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, яку закінчила у 2015 році.

У вересні 2021 р. захистила докторську дисертацію на тему «Теоретико-методологічні засади антициклічного регулювання розвитку агропродовольчого сектора національної економіки» за спеціальністю 08.00.03 — економіка та управління національним господарством (науковий консультант — професор О. І. Павлов), у листопаді 2021 р. отримала науковий ступінь доктора економічних наук. З серпня 2022 року працює на посаді професора кафедри економіки промисловості.

З 2018 по 2022 рік обіймала посаду завідувача кафедри економіки Відокремленого структурного підрозділу «Одеський технічний фаховий коледж» ОНТУ.

Т. А. Кулаковська виконує всі види навчального навантаження: проводить лекції, практичні заняття, консультації з курсового та дипломного проектування, здійснює керівництво практикою здобувачів освіти, приймає заліки та іспити з навчальних дисциплін «Економіка підприємства», «Основи прогнозування», «Економіка і організація інноваційної діяльності», «Економічна діагностика», «Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств», «Управління розвитком підприємства», «Економіка харчової промисловості», «Адаптивна економіка», «Економіка та управління розвитком соціально-економічних систем».

Вона є автором близько 100 наукових та навчально-методичних праць, серед яких монографії, статті у періодичних наукових фахових виданнях, статті, які входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science, одноосібні статті в іноземних наукових журналах, тези доповідей конференцій, підручники та навчальні посібники, зокрема навчальний посібник «Економіка підприємства (практикум)» тощо.

Т. А. Кулаковська є відповідальною за організацію методичної роботи на кафедрі, за організацію дистанційної роботи кафедри та за підготовку та проведення акредитації освітніх програм, є гарантом підготовки здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» за освітньою програмою «Економіка підприємства» спеціальності 051 — економіка та членом робочої групи з підготовки здобувачів вищої освіти «доктор філософії» тієї ж спеціальності, здійснює керівництво науковою роботою аспірантів зі спеціальності 051 «Економіка».

Т. А. Кулаковська бере активну участь у виконанні науково-дослідних держбюджетних робіт кафедри. Вона була керівником та виконавцем держбюджетних тем «Розробка методологічних основ державного регулювання діяльності підприємств харчової промисловості в умовах кризових ситуацій» (№ держреєстрації 0114U001962, 2014–2015 рр.), «Напрямки трансформації бізнес-моделі агропродовольчих підприємств в умовах глобалізації» (№ держреєстрації 0120U002030, 2020–2021 рр.).

Коло наукових інтересів сконцентровано на таких проблемах як механізм циклічного розвитку економічної системи, антициклічне регулювання економіки, моделювання та прогнозування економічних процесів, механізм функціонування та управління розвитком підприємств.

Тетяна Анатоліївна Кулаковська є членом вчених рад факультету економіки, бізнесу і контролю та Навчально-наукового інституту прикладної економіки і менеджменту імені Г. Е. Вейнштейна.

Основні праці

1. Кулаковська Т. А. Державне антициклічне регулювання розвитку агропродовольчого сектора України: теорія, методологія, практика : монографія. Одеса : Астропринт, 2019. 392 с.
2. Кулаковська Т. А. Циклічність як форма розвитку економіки: концептуальні погляди та сучасні особливості циклів. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 38(1). С. 11–15.
3. Кулаковська Т. А. Генезис економічних поглядів на доцільність втручання держави у розвиток економіки. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. 1(69). С. 100–107.
4. Kulakovska T. Subsiding of agriculture of Ukraine: main directions, problems and prospects. *Problems of Agricultural Economics*. 2019. 361(4). P. 144–153. DOI: <https://doi.org/10.30858/zer/113591> (стаття в іноземному виданні, Польща).
5. Кулаковська Т. А. Методичне забезпечення механізму антициклічного регулювання агропромислового виробництва. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. Вип. 6. С. 236–240.

6. Кулаковська Т. А. Обґрунтування селективних важелів антициклічного регулювання галузей агропромислового комплексу. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2020. Вип. 4. С. 24–30.
7. Кулаковська Т. А. Механізм селективного антициклічного регулювання агропромислового комплексу. *Український журнал прикладної економіки*. 2020. Вип. 1. С. 406–414.
8. Kulakovska T. Synchronization of cycles and crises in the agro-food sectors of Ukraine. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 56. С. 40–49.
9. Кулаковська Т. А., Маркевич Л. С. Диверсифікація виробництва як метод виходу з кризових становищ підприємств виноробної галузі. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 58-2. С. 12–17. DOI: <https://doi.org/0.32843/bses.58-22>
10. Кулаковська Т. А. Циклічність агровиробництва: причини виникнення, фактори впливу та зв'язок з економічним циклом. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 51. С. 9–14.
11. Kulakovska T. Agrarian policy of Ukraine, EU countries, Canada and Russia: comparative analysis, problems and perspective directions. *Global Academics. International Journal of Advance Researches (USA)*. 2020. Vol. 4(10). P. 60–69. DOI: <https://www.i-journal.org/upload/10.pdf> (стаття в іноземному виданні, США)
12. Kulakovska T. The temporal concept of state countercyclical regulation of the economy (on the example of the agri-food sector). *Global Academics. International Journal of Advance Researches (USA)*. 2020. Vol. 3(9). P. 99–109. DOI: <https://www.i-journal.org/upload/9.pdf> (стаття у іноземному виданні, США)
13. Dziurakh Yu., Halanets V., Kulakovska T. et al. (2022). Economic Assessment and State Regulation of the Agri-industrial Sector in Ukraine: Solutions for Ensuring Food Security (Modeling and Analysis). *Economic Affairs*. 2022. Volume 67, Issue 4, October 2022, Pages 777–786 DOI: 10.46852/0424-2513.4s.2022.11 (Scopus).
14. Кулаковська Т. А. Методологія оцінки ефективності використання позикового капіталу підприємств. *Причорноморські економічні студії*. 2023. Випуск 82. С. 49–55. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.82-8>
15. Topalova I., Kassien O., Lozova T., Us H., Repnova T., Kulakovska T. Impact of Globalization Processes on Changes in Technological Development in Conditions of Economic Digitalization. *AD ALTA. Journal of Interdisciplinary Research*. 2023. Vol. 13. Issue 1. Special Issue XXXIII. P. 23–28. DOI: ISSN1804-7890, ISSN 2464-6733. (Web of Science)

Відзнаки та нагороди

Т. А. Кулаковська має грамоти та подяки за роботу від керівництва університету. У 2022 р. нагороджена Почесною грамотою Південного наукового центру НАН України і МОН України за багаторічну працю та вагомий внесок у розвиток наукових досліджень.

3.16. КУПРІНА НАТАЛІЯ МИХАЙЛІВНА (Павлов О. І.)

Н. М. Купріна — доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки промисловості за сумісництвом.

Наталія Михайлівна Купріна закінчила Одеський державний економічний університет у 1994 році за спеціальністю «Бухгалтерський облік, контроль та аналіз господарської діяльності» з відзнакою та отримала кваліфікацію економіста. Працює в Одеському національному технологічному університеті з вересня 1995 року по теперішній час.

З 2001 по 2005 рік навчалась в аспірантурі Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України без відриву від виробництва та захистила кандидатську дисертацію на тему «Удосконалення управління оборотним капіталом в харчовій промисловості» 28 квітня 2006 року у спеціалізованій вченій раді Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України зі спеціальності 08.07.01 — економіка промисловості. 12 жовтня 2006 року присуджено науковий ступінь кандидата економічних наук.

Доцент кафедри обліку і аудиту ОНТУ з 2008 року.

З жовтня 2001 року Н. М. Купріна виконувала обов'язки заступника декана інженерно-економічного факультету, потім — заступника декана факультету економіки, менеджменту і бізнесу, 9 жовтня 2013 року призначена на посаду в. о. декана факультету економіки, бізнесу і контролю, а з 1 квітня 2015 року була переведена на умовах контракту на посаду декана факультету у зв'язку з обранням за конкурсом, ці обов'язки виконувала до 31 січня 2023 року.

У жовтні 2009 року Н. М. Куприну було зараховано до цільової докторантури Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України за спеціалізацією 08.00.04 — економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), яку вона закінчила 30 вересня 2012 року.

Дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук на тему «Теоретико-методологічні основи забезпечення конкурентоспроможності харчової промисловості на засадах її персистентної трансформації» за спец. 08.00.03 — економіка та управління національним господарством захищено Н. М. Купріною 14 травня 2021 р. у спеціалізованій вченій раді Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України (диплом доктора економічних наук отримано 29 червня 2021 р.).

Робота на кафедрі економіки промисловості: асистент кафедри (з вересня 1995 по червень 1996 року); доцент кафедри (з вересня 2016 по червень 2020 року); професор кафедри (з грудня 2023 року по теперішній час).

Є автором 99 наукових та навчально-методичних праць, у тому числі однієї одноосібної та семи колективних монографій, шести статей, що включені до баз даних Scopus та Web of Science.

Результати наукових досліджень Н. М. Купріної є складовою частиною науково-дослідних робіт ОНАХТ (ОНТУ): «Розвиток підприємств харчової промисловості в умовах глобалізаційних процесів в економіці України» (№ держреєстрації 0109U000770, відповідальний виконавець); «Методологія реструктуризації підприємств харчової промисловості в умовах впливу глобалізаційних процесів на економіку України» (№ держреєстрації 0111U000323, відповідальний виконавець).

Н. М. Купріна є асоційованим членом Української асоціації з розвитку менеджменту і бізнес-освіти з червня 2019 р. та Громадської організації «Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України» з вересня 2021 р. по теперішній час.

Підготувала трьох переможців II туру Всеукраїнських конкурсів наукових студентських робіт та міжнародного наукового конкурсу «Black Sea Science 2019» і «Black Sea Science 2021», «Black Sea Science 2023» за напрямом «Економіка і управління».

Під науковим керівництвом Н. М. Купріної — захищено чотири кандидатських дисертації.

Н. М. Купріна є співкерівником наукової школи «Забезпечення конкурентоспроможності та ефективності функціонування національної економіки та її суб'єктів».

Основні праці

1. Tkachenko N., Lanzhenko L., Skripnichenko D., Kuprina N., Hanicheva A. Optimization of parameters of fermentolysis of the proteins in the composition of serum-protein concentrate. *Харчова наука і технологія*. 2018. Т 4, вип. 12. С. 18–24. (Web of Science).
2. Kuprina N., Baraniuk Kh., Vaskovska K. Competitiveness of the national economy and its subjects in modern conditions: theoretical and practical aspects of management. *Periodicals of Engineering and Natural Sciences*. 2019. Vol. 7, No 2. P. 794–805. URL: <http://pen.ius.edu.ba/index.php/pen/article/view/563/345> (Scopus).
3. Купріна Н. М. Забезпечення конкурентоспроможності харчової промисловості України: теорія і практика : монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», Одеса. 2019. 304 с.
4. Купріна Н. М. Оцінювання персистентної трансформації галузі: аспекти застосування методів на мезорівні дослідження. *Науково-методичні засади оцінки бізнесу в умовах євроінтеграції* : монографія / за заг. ред. В. В. Немченка. Харків : Видавництво Іванченка І. С. 2019. С. 168–176.
5. Kuprina N. Persistent transformation of the subjects of the national economy as a tool to ensure their competitiveness. *Gospodarka Materialowa I Logistyka*. 2019. Tom LXXI, № 5. P. 388–404. URL: <http://bazekon.icm.edu.pl/bazekon/element/bwmeta1.element.ekon-element-000171576820> (Poland).
6. Kuprina N., Stupnytska T., Vaskovska K. et al. Managing the Competitiveness of the Enterprise in the Context of Transformational Change. *International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE)*. 2019. Volume 8, ISSUE-2. P. 4909–4914. URL: <https://www.ijrte.org/wp-content/uploads/papers/v8i2/B3706078219.pdf> (ISSN 2277-3878 (India, Scopus)).
7. Bondarenko S., Shlafman N., Kuprina N. et al. Planning, Accounting and Control as Risk Management Tools for Small Business Investment Projects. *Emerging Science Journal*. 2021. Vol. 5, № 5. P. 650–666. URL: <https://www.ijournalse.org/index.php/ESJ/article/view/595> (Scopus).
8. Khalatur S., Kuprina N., Kurbatska L. New business strategies formation of enterprises and outsourcing development as a condition for increasing competitiveness in the markets of Europe and Ukraine: comparative analysis. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2021. Vol. 7 (4), P. 203–213. URL: <http://baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/1277> (Web of Science).
9. Купріна Н. М. Розвиток сучасних бізнес-стратегій та аутсорсингової діяльності суб'єктів національної економіки: сутність та напрями. *Економіка харчової промисловості*. 2021. Т. 13, вип. 2. С. 3–8. doi: 10.15673/fie.v13i2.2034.

10. Купріна Н. М. Механізми регулювання підприємницької діяльності суб'єктів національної економіки на основі трансформаційних змін в сучасних ринкових умовах. *Економіка харчової промисловості*. 2021. Т. 13, вип. 4. С. 27–33.
11. Купріна Н. М. Інноваційні технології трансформаційних змін діяльності суб'єктів національної економіки. *Економіка харчової промисловості*. 2021. Т. 13, вип. 4. С. 3–9.
12. Hryshchuk H., Kaliuha Ye., Kuprina N. et al. Information systems for cost control of current biological assets of crop production. *Journal of Information Technology Management*. 2022. Vol. 14, Special Issue. P. 78–103. URL: https://jitm.ut.ac.ir/article_88882_8c03fee6229e382dc12798294f37045e.pdf. doi: <https://doi.org/10.22059/jitm.2022.88882> (Scopus).
13. Купріна Н. М. Забезпечення розвитку суб'єктів агропродовольчої галузі України в умовах формування інклюзивної економіки. *Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету*. 2023. № 1(6). С. 25–32. URL: <http://econvisnyk.dstu.dp.ua/issue/view/16824>
14. Купріна Н. М. Глобальна конкурентоспроможність і економічна трансформація національної економіки та її суб'єктів: теоретичний та практичний аспект. *Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету*. 2023. № 2 (7). С. 22–31. URL: <http://econvisnyk.dstu.dp.ua/issue/view/17407>
15. Купріна Н. М. Сучасні інноваційні напрям та інструмент управління розвитком діяльності сільськогосподарських підприємств в системі АПК України. *Інноваційна економіка* : науково-виробничий журнал. 2023. № 4 (96). С. 73–82. URL: <http://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/1139>

Відзнаки та нагороди

Н. М. Купріна нагороджена грамотами та подяками ОНТУ і інших ЗВО України, органів державної влади України, МОН України та професійних організацій за високий рівень наукової та професійної діяльності, підготовку здобувачів освіти та наукових кадрів, в тому числі: грамотою голови Департаменту агропромислового розвитку Одеської обласної ради; грамотою Міністерства освіти і науки України за професійну діяльність; грамотою Південного наукового центру Національної академії наук України і Міністерства освіти і науки України та має Подяку Міністерства освіти і науки України за активну наукову діяльність та підготовку наукових кадрів.

3.17. МАГДЕНКО СВІТЛАНА ОЛЕКСАНДРІВНА (*Гребейникова Н. А.*)

С. О. Магденко — старший викладач кафедри економіки промисловості.

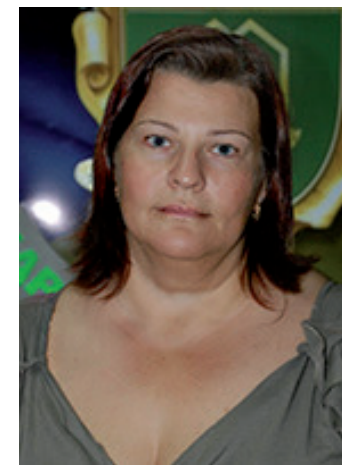
Світлана Олександрівна Магденко закінчила Одеську державну академію харчових технологій за спеціальністю «Економіка підприємства» в 1996 році. Їй було присвоєно кваліфікацію інженера-економіста, рівня спеціаліст.

Викладала на кафедрі економіки промисловості з 2004 по 2010 рік. Після перерви, пов'язаної з роботою в районних податкових інспекціях м. Одеси та на ПП фірма «Гармаш», повернулася на кафедру на посаду старшого викладача в 2014 році. Працює по теперішній час.

З 2017 р. є заступником декана факультету економіки, бізнесу і контролю.

З 2021 року є асоційованим членом Української асоціації з розвитку менеджменту та бізнес-освіти.

Сфера наукових інтересів: аналіз та дослідження шляхів підвищення ефективності діяльності підприємств харчової промисловості, моделювання економічних процесів на підприємствах.

Основні праці

1. Магденко С., Ощепков О. Аналіз власного капіталу м'ясопереробних підприємств України як основного джерела їхнього фінансування та розвитку. *Food Industry Economics*. 2021. 13 (1). URL: <https://journals.ontu.edu.ua/index.php/fie/article/view/1987>
2. Магденко С. О., Яблонська Н. В., Вербицька О. О. Основні напрями підвищення ефективності діяльності м'ясопереробних підприємств. *Причорноморські економічні студії*. № 70. С. 115–119. URL: http://bses.in.ua/journals/2021/70_2021/20.pdf
3. Магденко С. О., Ощепков О. П. Тенденції ціноутворення та економічні ризики для підприємств харчової промисловості. *Причорноморські економічні студії*. 2022. № 78. С. 51–55. URL: http://bses.in.ua/journals/2022/78_2022/10.pdf

4. Магденко С. О., Ощепков О. П. Аналіз впливу структури операційних витрат на фінансові результати діяльності підприємств. *Інфраструктура ринку*. 2023. № 73. С. 63–67. URL: http://market-infr.od.ua/journals/2023/73_2023/13.pdf
5. Магденко С. О., Ощепков О. П., Ощепков С. О. Аналіз динаміки формування фінансових результатів в сучасних умовах на підприємствах м'ясопереробної галузі. *Інфраструктура ринку*. 2024. № 77. С. 14–19. URL: http://market-infr.od.ua/journals/2024/77_2024/5.pdf

Відзнаки та нагороди

С. О. Магденко неодноразово нагороджувалася грамотами та подяками від керівництва ОНТУ.

3.18. МАРТИНОВСЬКИЙ ВОЛОДИМИР СЕРГІЙОВИЧ (*Купріна Н. М., Автошук О. П.*)

В. С. Мартиновський — кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки промисловості у 1979–2005, 2010–2018 роках.

Володимир Сергійович Мартиновський народився 9 січня 1955 року в Одесі в родині відомих науковців. У 1977 році закінчив Одеський орденна Трудового Червоного прапора політехнічний інститут за спеціальністю «Економіка та організація машинобудівної промисловості», отримав кваліфікацію інженер-економіст.

З жовтня 1977 по жовтень 1979 року працював інженером відділу АСУ НВО «Кисеньмаш».

З 1 листопада 1979 року В. С. Мартиновський — на посаді асистента кафедри економіки промисловості Одеського технологічного інституту імені М. В. Ломоносова.

У 1988 році Володимир Сергійович захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук на тему «Амортизаційна політика як фактор підвищення ефективності основних фондів та переходу економіки на інтенсивний шлях розвитку (на

прикладі продовольчого машинобудування та консервної промисловості)» за спеціальністю 08.00.21 — економіка, планування та організація управління промисловістю та її галузями.

Дисертаційну роботу захищено у спеціалізованій вченій раді Одеського відділення Інституту економіки АН УРСР під науковим керівництвом к. е. н., доцента Ф. З. Мардаровського. Після захисту дисертації він отримав вчене звання доцента кафедри економіки промисловості.

В. С. Мартиновський під час роботи на кафедрі економіки промисловості зарекомендував себе не тільки професіоналом та викладачем з креативним мисленням, але й фахівцем з досвідом практичної роботи в сфері підприємницької діяльності. Тому його лекції та практичні заняття викликали жвавий інтерес не тільки студентської аудиторії, а й колег. Під його керівництвом здобувачами виконані цікаві дипломні роботи зі спеціальності «Економіка підприємства», в тому числі комплексні дипломні проекти, підготовлені разом зі здобувачами технічних спеціальностей.

До наукових інтересів В. С. Мартиновського належать питання ефективності функціонування та розвитку харчової промисловості та її суб'єктів; інвестиційна привабливість підприємств та інвестиційна політика; ефективність використання основних засобів підприємства, методики розрахунку економічної ефективності виробництва на підприємствах та їх економічного потенціалу тощо, які відображені в наукових статтях.

За роки роботи на кафедрі Володимир Сергійович проводив заняття для здобувачів економічних та технічних спеціальностей з навчальних дисциплін: «Економіка», «Розміщення продуктивних сил та економіка регіону», «Основи прогнозування», «Реінжиніринг» та інші.

3.19. ОЩЕПКОВ ОЛЕКСАНДР ПЕТРОВИЧ (*Дідух С. М.*)

О. П. Ощепков — кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки промисловості за сумісництвом.

Олександр Петрович Ощепков народився 6 жовтня 1947 року. У 1971 році він вступив на 1 курс інженерно-економічного факультету Одеського технологічного інституту харчової промисловості імені М. В. Ломоносова та закінчив навчання в 1976 році за спеціальністю «Економіка і організація підприємства продовольчих товарів».

Після закінчення навчання Олександр Петрович Ощепков отримав направлення на роботу на кафедру політичної економії рідного інституту, де працював асистентом. Після закінчення аспірантури та захисту у 1983 році кандидатської дисертації на тему «Теоретичні основи стимулювання праці в сучасних умовах» в Національному науковому центрі «Інститут аграрної економіки» (м. Київ) він повернувся на кафедру політичної економії і працював старшим викладачем, а

згодом — доцентом, отримавши звання доцента з політичної економії. У 1992 році перевівся на кафедру економіки промисловості і був призначений заступником декана інженерно-економічного факультету.

У 1998 році він був переведений на посаду доцента новоствореної кафедри обліку і аудиту.

З 2017 року О. П. Ощепков поєднує свої основні обов'язки з викладацькою роботою на кафедрі економіки промисловості на умовах сумісництва.

Олександр Петрович Ощепков зарекомендував себе виваженим, мудрим наставником, який може допомогти молоді своїми порадами. Спокій, впевненість та професіоналізм Олександра Петровича цінуються як у середовищі викладачів, так і серед студентів.

З 2021 року він є асоційованим членом Української асоціації з розвитку менеджменту та бізнес-освіти.

Основні праці

1. Ощепков О. П., Магденко С. О. Аналіз тенденцій та оцінка значущості інтелектуального капіталу в створенні доданої вартості ефективності діяльності підприємств. *Причорноморські економічні студії*. 2022. № 74. С. 142–146. URL: http://bses.in.ua/journals/2022/74_2022/22.pdf
2. Ощепков О. П., Магденко С. О. Тенденції ціноутворення та економічні ризики для підприємств харчової промисловості. *Причорноморські економічні студії*. 2022. № 78. С. 51–55. URL: http://bses.in.ua/journals/2022/78_2022/10.pdf

3. Ощепков О. П., Магденко С. О. Аналіз впливу структури операційних витрат на фінансові результати діяльності підприємств. *Інфраструктура ринку*. 2023. № 73. С. 63–67. URL: http://market-infr.od.ua/journals/2023/73_2023/13.pdf
4. Ощепков О. П., Магденко С. О., Ощепков С. О. Аналіз динаміки формування фінансових результатів в сучасних умовах на підприємствах м'ясопереробної галузі. *Інфраструктура ринку*. 2024. № 77. С. 14–19. URL: http://market-infr.od.ua/journals/2024/77_2024/5.pdf

Відзнаки та нагороди

О. П. Ощепков неодноразово нагороджувався грамотами та подяками від керівництва ОНТУ.

3.20. САМОФАТОВА ВІКТОРІЯ АНАТОЛІЙВНА (Кулаковська Т. А.)

В. А. Самофатова — доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки промисловості.

Вікторія Анатоліївна Самофатова народилася у найстарішому місті Рівненщини — Дубровиці, серед густих дубових гаїв, блакитноокого льону, родовищ унікального бурштину та швидкоплинної річки Горинь. Батько був директором філії Київського заводу «Радіовимірвач», а мама вчителькою англійської і французької мов. З дитинства любила читати та досліджувати щось нове, цікавилась географією, історією, біологією, фізикою та англійською мовою. Пізніше сім'я переїхала до Криму, у селище Роздольне, де вона і закінчила школу зі срібною медаллю.

У 1997 р. В. А. Самофатова закінчила Одеську державну академію холоду за спеціальністю «Теплофізика» та отримала кваліфікацію інженер-теплофізик. У 1997–2002 роках навчалась в аспірантурі за спеціальністю «Економіка підприємства».

У вересні 2002 р. Вікторія Анатоліївна Самофатова була прийнята на посаду асистента кафедри економіки промисловості Одеської державної академії харчових технологій.

Вміння долати труднощі в житті розвинуло в ній завзятість, наполегливість, здатність швидко приймати рішення в складних умовах, організаторські здібності, рішучість та цілеспрямованість. Їй властиві мудрість, почуття гумору, креативність, педагогічна спостережливість, поетичність, творчість, самоконтроль, вміння надихнути інших та делегувати повноваження. Вікторія Анатоліївна активна, вольова, далекоглядна, життєлюбна, порядна, зібрана, надійна, наполеглива, з почуттям власної гідності, працездатна, самостійна, тактовна та щира. За знаком зодіаку Близнюки, отже їй притаманні допитливість, комунікабельність та почуття гумору, розвинена фантазія та красномовність, динамічність та вміння швидко і об'єктивно реагувати на виклики зовнішнього середовища.

У січні 2007 р. В. А. Самофатова захистила кандидатську дисертацію на тему «Економічний механізм управління інвестиціями у плодоовочевій консервній галузі України» в Інституті проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України під науковим керівництвом д. е. н., проф. П. В. Осіпова. З 2008 р. працювала на посаді доцента кафедри економіки промисловості. У 2010 р. їй присвоєне вчене звання доцента кафедри економіки промисловості.

Протягом 2016–2018 рр. навчалась у докторантурі ОНАХТ, по закінченню якої у жовтні 2018 р. захистила докторську дисертацію на тему «Методологія управління сталим розвитком агропродовольчої сфери регіону» у спеціалізованій вченій раді ОНТУ за наукового консультування д. е. н., проф. О. І. Павлова.

З квітня 2019 р. В. А. Самофатова працює на посаді професора кафедри економіки промисловості, а 06.10.2020 р. отримала вчене звання професора.

Є гарантом освітньо-професійної програми другого рівня вищої освіти (магістерського) за спеціальністю 051 «Економіка».

Дисципліни, що викладаються: «Методологія наукових досліджень та методика викладання у закладах вищої освіти», «Реінжиніринг», «Інновації та інвестиції на підприємствах», «Методологія економічних досліджень», «Сталий розвиток та безпека агропродовольчої сфери», «Фактори підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки».

Здійснює керівництво кваліфікаційними роботами бакалаврів і магістрів та є членом екзаменаційної комісії з їх захистів. Надає консультації студентам-технологам з розробки економічної частини дипломних проектів спеціальностей: 162 — біотехнології та біоінженерія та 181 — харчові технології, освітньої програми «Технології продуктів бродіння, напоїв та виноробства».

Брала участь у розробці Стратегії розвитку Одеської області на 2021–2027 роки, проекту Агро-еколого-рекреаційного кластера «Фрумушика-Нова», працювала у складі робочої групи ОНТУ з розробки Проекту стратегічного плану відновлення економіки Одеської області у повоєнний період (2022 р.).

Була рецензентом дисертацій О. І. Кушнір на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка» (2023 р.) та головою разової спеціалізованої вченої ради з захисту дисертацій В. О. Мініної на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка» (2024 р.).

Коло наукових інтересів: управління сталим та інклюзивним розвитком агропродовольчої сфери, регіональна економіка, сучасні методи управління підприємствами на засадах процесного підходу, методологія наукового пошуку в економічних дослідженнях, розробка стратегій розвитку та інноваційно-інвестиційний аналіз, інноваційні технології викладання.

В. А. Самофатова є автором понад 150 наукових та навчально-методичних праць.

Основні праці

а) монографії

1. Самофатова В. А. Проблемні питання сталого розвитку харчової промисловості України. *Трансформаційні форми суспільного виробництва в Україні* : монографія / В. Р. Кучеренко, В. А. Самофатова [та ін.] ; за ред. В. Р. Кучеренка. Одеса: КП Одеська міська друкарня, 2011. С. 53–66.
2. Самофатова В. А. Еволюція поглядів на економічне зростання і сталий розвиток. *Сталий розвиток та безпека агропродовольчої сфери в умовах глобалізаційних викликів* : монографія / О. І. Павлов, В. А. Самофатова [та ін.] ; за ред. О. І. Павлова. Одеса : Астропринт, 2012. С. 70–80.
3. Самофатова В. А., Яблонська Н. В. Статус економіки як соціальної науки. *Соціальна, поведінкова, адаптивна економіка: теорія та практика* : монографія / О. І. Павлов, Т. А. Кулаковська, В. А. Самофатова [та ін.] ; за ред. О. І. Павлова. Одеса : Астропринт, 2016. С. 62–87.

4. Самофатова В. А. Сталий розвиток агропродовольчої сфери регіону: теорія, методологія, управління. Одеса : Астропринт, 2018. 312 с.
5. Самофатова В. А. Економічна сутність та основні умови для формування і розвитку кластерів у агропродовольчій сфері регіону. *Зовнішньоекономічна діяльність України в системі глобальних конкурентних відносин: агропродовольчий вимір* : монографія / О. І. Павлов, В. А. Самофатова, Т. А. Кулаковська [та ін.] ; за ред. О. І. Павлова. Одеса : Астропринт, 2019. С. 104–120.
6. Маркетинг, підприємництво і торгівля: сучасний стан, напрями розвитку / Говоруха О. О., Євлаш Т. О., Самофатова В. А. [та ін.] ; за ред. М. Р. Мардар. Роздільна : Лерадрук, 2020. 757 с.

в) статті

7. Самофатова В. А. Створення агротуристичних кластерів як аспект брендингу сільських територій Південного регіону. *Інфраструктура ринку* : електронний фаховий науково-практичний журнал. Одеса. 2017. Вип. 13. С. 238–242.
8. Самофатова В. А. Методологія управління сталим розвитком агропродовольчої сфери регіону в умовах децентралізації влади. *Економіка АПК*. 2017. № 6. С. 86–93.
9. Samofatova V. Cluster development of the agri-food sphere of the Southern region: the foreign economic activity aspect. *Економіка харчової промисловості* : науковий журнал ОНАХТ. Одеса, 2018. Вип. 1, том 10. С. 3–8.
10. Самофатова В. А., Карп А. О. Роль агропродовольчих кластерів у підвищенні міжнародної конкурентоспроможності Причорноморського регіону. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип.33. С. 154–158.
11. Samofatova V. Strategic directions of sustainable and inclusive development of the agri-food sphere. *Економіка харчової промисловості* : науковий журнал ОНАХТ. Одеса 2019. Вип. 1, том 11. С. 10–15.
12. Samofatova V., Slatvinska M., Rodchenko I. et al. Management of Innovative Costs of Public Administration Institutions. *International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE)*. 2019. Volume 8. Issue 3, September. P. 3173–3177 (Scopus).
13. Samofatova V., Neveseliuk V. Current state of fishing industry of Ukraine. *Економіка харчової промисловості* : науковий журнал ОНАХТ. Одеса, 2020. Вип. 2, том 12. С. 38–45.
14. Самофатова В. А. Принципи забезпечення сталого розвитку агропродовольчої сфери Причорноморського регіону: теоретико-прикладний аспект. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 51. С. 150–155.
15. Lobotska L., Pavlov O., Didukh S. et al. Methodological Approaches to Forecasting Bread Prices in Ukraine. *Scientific Horizons*. 2021. Vol. 24, Issue 4. P. 97–106. URL: [https://doi.org/10.48077/scihor.24\(4\).2021.97–106](https://doi.org/10.48077/scihor.24(4).2021.97–106) (Scopus).

16. Samofatova V., Bova T. Problems and prospects of development of confectionery industry enterprises in Ukraine. *Food Industry Economics*. 2021. Vol.13, Issue 3. P. 56–63. doi: 10.15673/fie.v13i3.2132.

Відзнаки та нагороди

В. А. Самофатова неодноразово нагороджувалася грамотами і подяками від керівництва ОНТУ. У 2020 році нагороджена грамотою Департаменту освіти та науки Одеської обласної державної адміністрації, а у 2022 р. нагрудним знаком і грамотою Ради ректорів Одеського регіону.

3.21. ФРУМ ОЛЬГА ЛЕОНІДІВНА (Лобоцька Л. Л.)

О. Л. Фрум — кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки промисловості за сумісництвом.

Ольга Леонідівна Фрум у 2005 р. отримала диплом спеціаліста, а в 2006 р. — магістра за спеціальністю «Економіка підприємства» в Одеській національній академії харчових технологій (ОНТУ).

З вересня 2011 року вона працює на посаді асистента кафедри економіки промисловості ОНАХТ; з березня 2017 року — старшого викладача, а з вересня 2020 року — доцента кафедри економіки промисловості ОНАХТ.

У 2016 році Ольга Леонідівна захистила кандидатську дисертацію на тему «Діагностика кризового стану підприємств у системі стратегічного управління» за спеціальністю 08.00.04 — економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) під керівництвом к. е. н., доц. С. Ф. Волкової. У 2021 році отримала атестат доцента.

За основним місцем роботи працює головним бухгалтером Механіко-технологічного фахового коледжу ОНТУ.

Викладає дві дисципліни: «Проектний аналіз» для студентів підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» та «Економіка

соціально-економічних проєктів» для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр».

У 2014 році за підтримки співробітників кафедри створила сайт кафедри, над успішним функціонуванням та розвитком якого працює донині.

Ольга Леонідівна Фрум ще у студентські роки, навчаючись в ОНАХТ на заочному факультеті, виявила високу теоретичну підготовку, бажання глибоко освоїти дисципліни, що виділяло її серед інших студентів. Особливий інтерес вона проявляла до навчальних дисциплін з економіки, математичного і комп'ютерного моделювання, що в подальшому стало їй в нагоді у професійному зростанні.

Незважаючи на високу зайнятість за своєю основною посадою в бухгалтерії ОНТУ, вона приділяє велику увагу науковій роботі.

Ольга Леонідівна є організованим, відповідальним та творчим викладачем.

Нею опубліковано більше 80 наукових та навчально-методичних праць.

Основні праці

а) монографії

1. Фрум О. Л. Метод виявлення кризи розвитку потенціалу організації на ранніх стадіях. *Трансформаційні форми суспільного виробництва в Україні*. Ч. 1: Гіпотези розвитку трансформаційних форм суспільного виробництва: монографія / за ред. Кучеренка В. Р., Захарченка О. В., Яблонської Н. В. Одеса : КП ОМД, 2011. 150 с.
2. Фрум О. Л., Шекера С. С. Адаптивна економіка як більш досконала форма ринкової економіки. *Соціальна, поведінкова, адаптивна економіка: теорія та практика* : монографія / за ред. Павлова О. І. Одеса: Астропринт. 2016. С. 108–123.
3. Лобоцька Л. Л., Фрум О. Л. Експортний потенціал харчових підприємств України. *Зовнішньоекономічна діяльність України в системі глобальних конкурентних відносин: агропродовольчий вимір* : монографія / за ред. О. І. Павлова. Одеса : Астропринт, 2019. С. 68–87.

б) статті

4. Фрум О. Л., Трифонов Е. С. Організаційно-економічний механізм розвитку сукупного стратегічного потенціалу як об'єкта діагностики кризового стану підприємства. *Вісник ХНАУ*. 2016. Вип. 1. С. 253–261.

5. Фрум О. Л. Анализ проблем адаптации диагностики состояния предприятия к динамике качества экономических отношений в Украине. *Ефективна економіка*. 2016. № 2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2016/43.pdf
6. Goncharenko O., Holiuk O., Liganenko I. et al. Improving Staff Stimulation System: Causal-Consequence Approach. *International Journal of Engineering and Advanced Technology (IJEAT)*. 2019. Vol. 8, Issue 5. P. 891–894. ISSN: 2249–8958.
7. Khomutenko A., Mishchenko A., Ripenko A. et al. Tools of the Neuro-Fuzzy Model of Information Risk Management in ational Security. *International Journal of Engineering and Advanced Technology (IJEAT)*. 2019. Vol. 8, Issue 6. P. 4526–4530. ISSN: 2249–8958.
8. Lobotska L., Pavlov O., Didukh S. et al. Methodological approaches to forecasting bread prices in Ukraine. *Scientific Horizons*. 2021. Vol. 24, No. 4. P. 97–106. DOI: 10.48077/scihor.24(4).2021 (Scopus).
9. Фрум О. Л., Левченко М. С. Об'єктна система оцінки результатів інвестиційної діяльності підприємств за стадіями життєвого циклу проєктів. *Modeling the development of the economic systems*. Khmelnyskyi, 2022. № 2 (4). DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2022-4-14/>.
10. Фрум О. Л., Цвірінкалова В. А. Сфера застосування моделі DuPont у діагностиці інвестиційної діяльності підприємств консервної галузі. *Український журнал прикладної економіки та техніки / Західноукраїнський національний університет*. 2022. Том 7, № 2. DOI: http://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2022/07/ujae_2022_r02_a17.pdf.

Частина четверта

СПОГАДИ СПІВРОБІТНИКІВ, АСПІРАНТІВ, СТУДЕНТІВ КАФЕДРИ

4.1. *Волкова О. Д.* ЦЕ БУЛИ НАЙКРАЩІ ЧАСИ, ЯКІ Я БУДУ ЗГАДУВАТИ ВСЕ СВОЄ ЖИТТЯ

З кафедрою економіки промисловості в мене пов'язані найтепліші та найяскравіші спогади. Спочатку це була кафедра, яку ми, студенти дуже любили. Адже талановиті, креативні, дуже доброзичливі та винахідливі викладачі не лише допомогли нам отримати знання в галузі економіки, а й прищепили любов та бажання зануритися у наукову та викладацьку діяльність. Тому після завершення улюбленої ОНАХТ (нині ОНТУ) природним бажанням було залишитися на рідній кафедрі. Це були найкращі часи, які я буду згадувати все своє життя: прекрасні студенти та неперевершені колеги!

Робота на кафедрі — це не лише викладацька діяльність. Це ще й робота зі студентами у ролі куратора чи тьютора, виробничі практики, круглі столи, конференції, олімпіади, це буденні та святкові заходи кафедри, а також феєричні святкування Днів кафедри разом зі студентами.

На нашій кафедрі постійно кипіла наукова робота, яка завжди була дуже цікавою. Особливо мені подобалося брати участь у колективних працях, в яких всі разом щось вивчали та досліджували. А написання дисертаційної роботи було не важким тягарем, як іноді буває, а справжнім задоволенням. Мені неймовірно пощастило: науковим керівником моєї кандидатської дисертації був наш неперевершений Павло Володимирович Осіпов (улюблений викладач усіх студентів). Це був справжній Керівник з великої літери, який завжди скеровував у потрібному руслі; допомагав знайти вихід з важкої ситуації; міг одним поглядом дати зрозуміти, де ти правий, а де потрібно ще трохи подумати, та вселяв віру в себе. Він був дуже багатогранною особистістю, крутезним викладачем, наймудрішим керівником, винахідником, у якого було багато патентів, а також нереально цікавою людиною, яка знала старофранцузьку мову та написала книжки, які не відносяться до економіки. Всі зібрання на кафедрі відзначалися

цікавими розмовами з ним на різні теми. Якщо хтось на хвилинку забігав на кафедру під час його розповідей, то «зависав» надовго разом з нами, слухаючи з «відкритим ротом» його розповіді.

Всі викладачі кафедри були не просто яскравими, талановитими та дуже розумними колегами, а й добрими друзями, які завжди із задоволенням приходили на допомогу, з ними завжди можна було порадитися щодо будь-яких питань. Особливо багато мудрих порад можна було почути від викладачів, які були старшими за нас, бесіди з ними були теплими та душевними. Кожен завідувач кафедри привносив у життя кафедри щось своє, щось особливе. Щось, що робило кафедру сильнішою та прогресивнішою. Дякую всім і кожному, з ким я працювала пліч-о-пліч, ми, дійсно, були однією дружньою командою.

Бажаю колективу улюбленої кафедри багато розумних та допитливих студентів, аспірантів, подальших наукових і творчих успіхів, миру, міцного здоров'я, щастя та процвітання!

4.2. *Дідух С. М.* ПОЧАТОК НОВОГО СТОЛІТТЯ — ЗОЛОТА ЕПОХА КАФЕДРИ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ

Напевно, не буде перебільшенням сказати, що початок ХХІ століття — це золота епоха кафедри економіки промисловості. Причиною цього є те, що влучно поєдналися декілька позитивних факторів. По-перше, з кінця 1990-х років суттєво зросла кількість вступників до вищих навчальних закладів — наслідок бебі-бума 1980-х років. При цьому найбільш популярними та бажаними для вступу спеціальностями були економіка та юриспруденція.

По-друге, на початку 2000-х покращилась економічна ситуація в країні. Відповідно зросли можливості щодо вступу на контрактну форму навчання та підвищився рівень стипендій для студентів-бюджетників. Як влучно зауважував на вступній бесіді зі студентами декан факультету Г. К. Тунтія, стипендія на початку 2000-х зросла до неймовірного рівня — з 8 грн на місяць до 40 грн (близько 8 доларів США на той час), що, ніби, надзвичайно позитивно відобразилось на добробуті студентів-бюджетників.

Також, на мою думку, позитивно вплинула на розвиток Одеської національної академії харчових технологій та її кафедр зміна керівництва — прихід на посаду ректора у 2003 році Богдана Вікторовича Єгорова із новою командою.

Як результат цих декількох позитивних факторів — неймовірно конкурентна, цікава та насичена студентська атмосфера на факультеті. Переповнені аудиторії, великі потоки студентів на інженерно-економічному факультеті, перепоєнені гуртожитки — саме в цій атмосфері народжувались майбутні фахівці-економісти.

Оскільки мої батьки закінчили ОТХП ім. М. В. Ломоносова у 1980-ті роки, то вперше я потрапив до стін нашого університету ще у віці 11 років. І коли актуальним стало питання, який вищий навчальний заклад обрати після школи, то одним з основних варіантів була Одеська державна академія харчових технологій. Успішно склавши іспити відразу на декілька факультетів Харківського технічного університету радіоелектроніки, я все ж вирішив стати студентом-економістом Одеської державної академії харчових технологій і жодного разу про це не пошкодував.

Що вирізняло навчання на інженерно-економічному факультеті у двохтисячні роки? Найперше — гармонійне та конкурентне студентське середовище, коли цікаве та в міру складне навчання поєднувалось із активним студентським життям, коли молодь могла обрати те, що їй більше до вподоби після закінчення занять — насичене творче життя, художні гуртки, клуб винахідливих та кмітливих, спортивні змагання або наукову діяльність. Найбільш активні студенти, звичайно, поєднували все це.

Оскільки лише на потоці економістів навчалось по 80–90 осіб, то для того, щоб бути серед кращих, необхідно було постійно самовдосконалюватись. Високий стандарт задавали викладачі кафедри економіки промисловості.

Надзвичайно харизматичний Павло Володимирович Осіпов завжди тримав аудиторію, говорив спокійно, виважено, однак студенти ловили кожне його слово. Окрім професійної підготовки, він завжди приділяв багато уваги формуванню світогляду студентів, дуже цікаво розповідав про історію світу, якою захоплювався.

Павло Володимирович Осіпов почав формування нової плеяди викладачів кафедри: Тетяна Анатоліївна Кулаковська, Олена Олександрівна Меліх, Наталія Йосипівна Басюркіна, Вікторія Анатоліївна Самофатова, Тетяна Володимирівна Дудка — саме ці викладачки стали обличчям кафедри з початку 2000-х років.

Прикладом професіоналізму була і залишається Людмила Леонідівна Лобоцька. Її дисципліни завжди відрізнялись складністю, насиченістю, математичним підґрунтям та необхідністю якісно працювати із комп'ютерною технікою.

Посилила кафедру економіки промисловості Світлана Федорівна Волкова, яка перейшла з кафедри менеджменту та додала динаміки кафедрі, принісши нові ідеї та декілька цікавих авторських дисциплін. Вона завжди підтримувала творчі нахили студентів, заохочувала до участі у самодіяльності та подавала приклад активної життєвої позиції та постійного саморозвитку.

Цікавою особливістю навчання того часу була необхідність виконувати та здавати роботи лише в рукописному вигляді. Це пояснювалося декількома причинами. По-перше, таким чином забезпечувалась самостійність при виконанні робіт. По-друге, стимулювався більш творчий підхід при виконанні завдань.

Після насиченого періоду початку 2000-х кон'юнктура освітнього ринку змінилась, популярність та актуальність професії економіста почала зменшуватись, з'явилися нові, більш привабливі для вступників спеціальності. Відповідно почалась трансформація учбового процесу та розділення кафедр. Це значною мірою зумовило і трансформацію кафедри економіки промисловості.

Новий імпульс у своєму розвитку кафедра отримала після приходу Олександра Івановича Павлова, який впевнено, цілеспрямовано змінив вектор розвитку кафедри. На початку свого шляху завідувача у 2011 році Олександр Іванович Павлов був єдиним доктором наук на кафедрі. Однак за 13 років на кафедрі було підготовлено п'ятьох докторів, шістьох кандидатів економічних наук, трьох докторів філософії.

Вимогою нового часу стала адаптивність та здатність до трансформації — за останні роки на кафедрі економіки промисловості з'являлись і зникали нові освітні програми, удосконалювався перелік та зміст навчальних дисциплін, приходили та йшли викладачі. Наразі кафедра стала менша за чисельністю, ніж була 10–15 років тому, але тепер має сім докторів наук та професорів, залишається важливою частиною освітнього процесу Одеського національного технологічного університету. А ще вона залишається місцем виникнення нових ідей, а найголовніше — місцем народження із учорашніх випускників шкіл нових особистостей, нових громадян України.

Звичайно, кафедра економіки промисловості зустрічає свій 70-й рік народження у складний час. Спочатку епідемія COVID, а потім війна нанесли серйозний удар по вищій освіті. Докорінно змінилась технологія викладання, втрачено живий контакт зі студентами, реалії нового часу змушують здобувачів працювати вже з 1–2 курсів, все

менше випускників ідуть працювати за спеціальністю. Однак, на мій погляд, народження на кафедрі у цих умовах навіть кількох зірочок, фахівців-економістів на рік — випускників із високим рівнем знань та практичними компетенціями, які здатні посилити підприємства Одеси, України, — є важливою місією кафедри для формування добробуту країни.

4.3. Кравченко Ю. І. ВИКЛАДАЧІ КАФЕДРИ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ — ПРОФЕСІОНАЛИ ВИСОКОГО НАУКОВОГО РІВНЯ

Я, Юлія Кравченко, є аспіранткою другого року навчання зі спеціальності 051 «Економіка» кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету. Як аспірантка цієї кафедри, я хочу висловити свою щиру вдячність за можливість бути частиною такого високопрофесійного та надихаючого на великі звершення колективу.

Навчання в нашому навчальному закладі — це дійсно унікальний досвід. Кафедра економіки промисловості славиться своїми висококваліфікованими викладачами, кожен з яких є справжнім майстром своєї справи, які завжди готові поділитися своїми знаннями та досвідом, підтримати та направити нас на шляху до наукових звершень. Професіоналізм та відданість своїй справі наших старших колег служать нам прикладом і мотивують до постійного розвитку.

Особливо хочу відзначити, що на кафедрі створені всі умови для інтенсивної та плідної наукової роботи. Лекції, семінари, практичні заняття — все це допомагає глибше зануритися в предмет і отримати цінні знання та навички. Наші дослідження та проекти завжди знаходять підтримку та конструктивну критику з боку викладачів, що дозволяє нам удосконалювати свої наукові знання.

Дякую вам за те, що допомагаєте нам досягати нових вершин, відкривати нові горизонти та впевнено крокувати до поставлених цілей. Ваша підтримка та віра в нас є безцінними.

4.4. Круніна С. В. ПОНАД ДЕСЯТЬ РОКІВ МОГО ЖИТТЯ БУЛИ ПОВ'ЯЗАНІ З КАФЕДРОЮ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ

Я вперше познайомилась з Одеською державною академією харчових технологій у 1996 році, коли була зарахована студенткою на спеціальність «Економіка підприємства». З 2001 року всі наступні 22 роки життя були пов'язані з цим закладом вищої освіти.

У вересні 2001 року почалась моя діяльність в Інституті проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України на посаді наукового співробітника. Тут я почала роботу над кандидатською дисертацією але моє серце завжди залишалося з рідною академією та було пов'язане з бажанням викладати студентам.

Тому не випадковим є те, що у 2002 році почалась моя педагогічна діяльність як сумісника в Одеській національній академії харчових технологій на кафедрі організації виробництва, де я вела практичні заняття з навчальних дисциплін, які викладала досвідчений науковець — Євгенія В'ячеславівна Лазарева.

У 2007 році я захистила кандидатську дисертацію на тему «Стимулювання інноваційного розвитку підприємств харчової промисловості».

Моя особиста історія на кафедрі економіки промисловості почалась у 2009 році, коли Є. В. Лазарева на одному з захистів дисертацій в Інституті проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України познайомила мене з завідувачем цієї кафедри Павлом Володимировичем Осіповим — чудовою людиною та керівником, який запропонував мені місце асистента на кафедрі економіки промисловості.

На кафедрі я познайомилась зі своїми колегами, які стали моїми друзями та моєю другою сім'єю. На той час на кафедрі працювали доценти С. Ф. Волкова та Т. В. Єрохіна, разом з якими я почала вести спільні навчальні дисципліни.

У 2011 році я отримала вчене звання доцента та вже сама стала читати лекції. У цьому ж році завідувачем кафедри став Олександр Іванович Павлов, професор, науковець, успішний керівник, гарна та розумна людина. Під його керівництвом кафедра продовжила своє зростання у науковому та навчально-методичному сенсі. Багато колег захистили кандидатські та докторські дисертації на цікаві та актуальні теми.

Кафедра має не лише добрих, знайомих викладачів та науковців, а й людей, які організують та беруть участь у творчих та спортивних заходах.

Олександр Іванович — людина спортивна, захоплюється волейболом, баскетболом, футболом, гандболом, тенісом, організовує змагання, в яких бере особисту участь та залучає до цього студентів та викладачів.

Кожного року кафедра святкує річницю з дня свого заснування. Кожне таке святкування запам'ятовується на багато років, не залишається жодної людини, хто б не брав участі у підготовці та проведенні свята, студенти готують пісні, танці, вікторини, сценки, викладачі беруть участь у наукових заходах та разом із завідувачем змагаються зі студентами та аспірантами на спортивних майданчиках.

На кафедрі проводяться екскурсії на провідні підприємства Одеси та Одеської області, кураторські години, де студенти спілкуються та діляться цікавими моментами свого студентського життя та інтересами.

У 2015 році кафедру розділили та створили на її основі новий колектив — кафедру управління бізнесом, на якій я пропрацювала з 2015 до 2018 року, але моє серце та душа завжди тягнули мене назад на мою рідну кафедру.

Тому у 2018 році я повернулася на кафедру економіки промисловості та разом з моїми колегами плідно працювала на благо академії.

Сьогодні я не працюю, але я завжди підтримую зв'язок з моїми колегами, яким я завжди буду вдячна за те, що вони були і є в моєму житті. Деяких з них вже немає з нами. На жаль, пішли з життя професори Павло Володимирович Осіпов та Віктор Романович Кучеренко.

Деякі з моїх колег вже не працюють на кафедрі. Це — Тетяна Вікторівна Єрохіна, Володимир Сергійович Мартиновський, Світлана Федорівна Волкова, Володимир Анатолійович Шалений, Наталія Валентинівна Яблонська, Світлана Анатоліївна Золотухіна, Оксана Дмитрівна Волкова.

Незабаром нашій рідній кафедрі виповниться 70 років. Вона ще молода, але дуже потужна у науковому та педагогічному сенсі.

Я вітаю колектив кафедри економіки промисловості зі святом та всіх моїх рідних колег, бажаю Миру, щастя, процвітання та ще багато і багато творчих та успішних років!!!

День народження сьогодні відзначає мій любий, позитивний колектив.

Хоча на кафедрі сьогодні свято, робота з ранку все ж кипить.

Лекції та практики, статті і тези, підручники та методичний матеріал...

Колеги всі роботою насолоджуються, зростають горизонти перспектив.

Бажаю Миру, процвітання, удачі, успіхів, досягнення висот, Та щоб абітурієнти за знанням сюди ще багато років приходили!

4.5. Кулаковська Т. А. УНІВЕРСИТЕТ І КАФЕДРА — БІЛЬША Й НЕВІД'ЄМНА ЧАСТИНА МОГО ЖИТТЯ

Моє життя тісно пов'язано з університетом. Вже протягом 34 років інститут, потім академія, а зараз університет є невід'ємною його частиною.

У 1990 році я вступила на інженерно-економічний факультет Одеського технологічного інститут харчової промисловості імені М. В. Ломоносова. Слід зазначити, що тоді контрактної форми навчання ще не існувало, і всі абітурієнти при вступі на інженерно-економічний факультет мали пройти екзаменаційні випробування з математики та фізики.

На перший курс вступило близько 50 абітурієнтів. Нас сформували у дві групи за спеціалізацією: інженери-економісти зернопереробної промисловості та інженери-економісти м'ясо- та молокопереробної промисловості.

Для теперішніх економістів хочу навести перелік дисциплін, які ми вивчали: історія України; політична історія; політична економія; філософія; політична соціологія; правознавство; іноземна мова (2 семестри); вища математика (4 семестри); інформатика, програмування й ЕОМ; інженерна графіка; хімія неорганічна; хімія органічна з основами біохімії; фізика; загальна теорія і математична статистика; статистика промисловості; механіка; організація заробітної плати; основи енергетики підприємства; теорія управління; соціологія і психологія праці; економічна історія й економічні концепції; безпека життєдіяльності; економіка галузей АПК; організація і нормування праці; математичне програмування; економічна ефективність нової техніки і технології; економіко-математичні методи і моделі; економіка природокористування; організація виробництва; планування економічного і соціального розвитку народного господарства, галузей, підприємства; основи економічного прогнозування; техніко-економічного проектування підприємств АПК; бухгалтерський облік; внутрішньозаводське планування і госпрозрахунок; техні-

ко-економічний аналіз виробничо-господарської діяльності; автоматизація економічних задач; маркетинг; господарський механізм управління економікою; фінансування і кредитування; основи зовнішньоекономічних зв'язків; ефективність праці у промисловості; організація управління виробництвом; інформаційні системи і банки даних; військова підготовка; ділова мова; 7 курсових робіт та 4 практики зі спеціальності. Були також дисципліни спеціалізації: а) зернознавство; зберігання зерна, зерносушіння, елеваторно-складське господарство; технологія й устаткування підприємств зі зберігання і переробки зерна; б) біохімічні, фізикохімічні властивості сировини; основи процесів, технологія й устаткування харчових виробництв.

Ми отримували різнобічні знання: це була посилена підготовка з математики, хімії, фізики, механіки, енергетики; були дисципліни соціополітичного спрямування; були дисципліни суто економічного блоку та дисципліни спеціалізації. Також всі ми проходили військову підготовку, хоча час тоді був мирний.

Не можу не відмітити моїх викладачів. Кожен з них був унікальним спеціалістом у своїй галузі.

Юрій Павлович Гінзбург — мій викладач з вищої математики, доктор фізико-математичних наук, учень видатного українського математика професора В. П. Потапова. З 1979 по 1996 рік Ю. П. Гінзбург працював професором кафедри вищої математики Одеського технологічного інституту харчової промисловості імені М. В. Ломоносова. Це була високоосвічена людина, інтелігентна, закохана в свою справу. Йому не потрібні були конспекти, він все знав на пам'ять, виходив до дошки і починалася магія математики. І сьогодні перетворення Потапова — Гінзбурга активно використовуються в теорії операторів, оператор-функцій і їх застосувань. Якщо комусь потрібно було б сформулювати уявлення про професора вищого навчального закладу, то достатньо було прийти на лекцію до Юрія Павловича.

Вадим Георгійович Візинг — мій викладач з математичного програмування. Український математик, відомий у світі завдяки дослідженням в теорії графів та теоремі Візинга. Закінчив Томський державний університет за спеціальністю математика в 1959 році, після чого вступив до аспірантури в Інституті математики імені Стеклова у Москві. Пізніше переїхав до Новосибірська, де в Інституті математики Сибірського відділення АН СРСР захистив у 1966 році кандидатську дисертацію. У 1974 році переїхав до Одеси, де викладав математику протягом багатьох років у Одеському технологічному

інституті харчової промисловості. Цікава особистість, високоінтелігентна, дисциплінована, організована людина. Конспекти з його лекціями і досі зберігаю як приклад методичності і змістовності викладення матеріалу.

Наталія Кирилівна Черно — мій викладач з органічної хімії. Образ жінки-професора асоціюю саме з нею. Н. К. Черно відомий вчений у галузі хімії і технології природних сполук, створенні харчових та біологічно активних добавок. Визнанням значущості проведених нею досліджень стало присудження їй у 2002 р. звання «Заслужений діяч науки і техніки України». Запамяталося чітке і зрозуміле викладання досить складних речей.

Фелікс Зосимович Мардаровський — мій викладач з теорії управління. Ми його між собою називали «професор управління управлінням», один з перших докторів економічних наук в нашому університеті (тоді ОТІХП). З 1976 по 2002 рік він працював на кафедрі організації підприємств інституту, починаючи з посади старшого викладача, читав курси менеджменту, управління персоналом, культури управлінських відносин та ін. Людина великої душі та якоїсь батьківської теплоти. Особистість з безмежною відданістю науці. Такого ж ставлення до навчання і науки він вимагав від інших.

Любов Тимофіївна Звягінцева — мій викладач із статистики промисловості. Сьогодні я би її назвала «моєю Науковою Мамою». Це високопрофесійний спеціаліст, викладач, педагог і методист з великої літери. Її лекції відрізнялися чіткістю, послідовністю та структурованістю викладеного матеріалу. Одні з найкращих конспектів лекцій студентських років — саме лекції зі статистики промисловості. Зберігаю їх досі. Любов Тимофіївна є прикладом організованості і самодисципліни, неймовірної працьовитості, вимогливості до себе і відданості кафедрі, інституту, справі. На перший погляд сувора, але завжди справедлива. Принципова, людина зі «стрижнем», з позицією і своєю думкою. Для мене особисто є прикладом людини, яка не прогинається під змінюваний світ. Опора та помічник для колег, особливо для молодих викладачів.

Людмила Леонідівна Лобоцька — мій викладач з економіко-математичних методів і моделей. Вона є випускницею Одеського політехнічного інституту, факультету автоматики та промислової електроніки. В Одеському технологічному університеті харчової промисловості імені М. В. Ломоносова вона працює з 1964 року. Людмила Леонідівна є висококваліфікованим спеціалістом, який вдало поєднав знання

з економіки, математики та комп'ютерних технологій. Незважаючи на складність дисциплін, які вона викладає, її щирість, доброта і чесність допомагають з легкістю засвоїти нову інформацію. Це людина титанічної працездатності, відповідальна, порядна та скромна. Їй, як одеситці у декількох поколіннях, властиві тонке почуття гумору, неймовірний оптимізм та любов до життя.

4.6. Лобоцька Л. Л. НА ПЕРЕТИНІ ТЕХНІЧНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

До 1985 р. я працювала на кафедрі прикладної математики та обчислювальної техніки. Вже в ті роки кафедра активно співпрацювала з кафедрою економіки промисловості. Завідувачем кафедри економіки промисловості була к. е. н., доцент Валентина Олексіївна Стоколос, яка наполегливо просувала ідею використання обчислювальної техніки в навчальному процесі майбутніх спеціалістів з економіки.

Кафедра як випускна готувала інженерів-економістів для різних галузей харчової промисловості. В. О. Стоколос висунула вимогу обов'язкового виконання у дипломному проєкті економічних розрахунків на ЕОМ, плануючи для цього дві години на консультації по кафедрі прикладної математики та обчислювальної техніки. Цьому напряму роботи велику увагу приділяв і декан інженерно-економічного факультету к. е. н., доцент Г. К. Тунтія. Крім того, науково-дослідна робота студентів-економістів передбачала широке використання обчислювальної техніки і стандартних програм, зокрема з обробки статистичних даних, виявлення кореляційних зв'язків тощо.

З 1 вересня 1985 р. мене перевели на кафедру економіки промисловості, і в планах підготовки майбутніх інженерів-економістів з'явилися навчальні дисципліни з обчислювальної техніки. Для мене це була революційна подія, адже за фахом я інженер, а не економіст. Кафедра добре зустріла нового викладача, прийняла мене у дружню сім'ю, допомагала в освоєнні економіки.

В. О. Стоколос підтримувала тісні зв'язки з технологічними кафедрами. Для інженерів-технологів викладався курс з економіки промисловості, в якому обов'язково враховувалася специфіка галузі. В дипломних проєктах технологів в економічній частині розраховувалася економічна ефективність запропонованих заходів. Високопро-

фесійно цю консультаційну роботу виконували викладачі Г. М. Борисенко, Л. Т. Звягінцева, С. Ф. Волкова.

Слід зазначити, що Валентина Олексіївна Стоколос дуже плідно керувала кафедрою, приділяючи багато уваги методичній, науковій роботі, професійному росту викладачів.

Серед випускників кафедри економіки промисловості того періоду особливо запам'яталися С. Ф. Волкова та В. А. Чабаров, А. Перелі з групи, де я була куратором. Вони виділялися своєю відмінною теоретичною підготовкою, високою активністю у суспільних справах. В подальшому С. Ф. Волкова, В. А. Чабаров захистили кандидатські дисертації і працювали викладачами інституту. А. Перелі очолив планово-економічний відділ Одеського комбінату хлібопродуктів, а потім став головним економістом підприємства.

На вечірньому факультеті відмінно навчався Г. Б. Пчелянська, яка зараз плідно працює на кафедрі цифрових технологій фінансових операцій, викладаючи дисциплін з обчислювальної техніки; на заочному факультеті — О. Л. Фрум — нині доцент кафедри економіки промисловості.

У ті роки випуск інженерів-економістів денної форми навчання щорічно становив близько 100 осіб. Як правило, вони працювали в економічних службах підприємств харчової промисловості. Виконуючи науково-дослідну роботу, я не раз зустрічалася з колишніми випускниками кафедри, які висловлювали щирі слова подяки викладачам кафедри економіки промисловості за високу теоретичну і практичну підготовку. Переддипломну практику студенти проходили на підприємствах згідно з їх спеціалізацією (на підприємствах м'ясо-молочної і зернопереробної галузей, галузі продовольчих товарів).

Високий професійний рівень всіх викладачів кафедри економіки промисловості дозволив у складні 1990-ті роки в короткий час освоїти основи ринкової економіки, адаптувати навчальний процес до нових економічних відносин, почати викладати зовсім нові дисципліни. І сьогодні, в умовах суттєвих змін, ці традиції швидкої адаптації, освоєння всього нового, зберігаються, що свідчить про високий науковий потенціал викладацького колективу кафедри. Так буде і далі!!!

4.7. *Магденко С. О.* МИ БУЛИ НЕ ТІЛЬКИ СТУДЕНТАМИ-ЕКОНОМІСТАМИ, А Й «ХАРЧОВИКАМИ» ТА «ЗЕРНОВИКАМИ»

В 1991 році я поступила в Одеський технологічний інститут харчової промисловості імені М. В. Ломоносова на інженерно-економічний факультет на спеціальність «Економіка» і здобула кваліфікацію «Інженер-економіст» в 1996 році. До речі, наш потік був останнім, хто вивчав «мільйон» всяких хімії, фізик, сопромат, інженерну графіку, основні технології виробництва харчових продуктів та напоїв.

Потік складався з двох груп. Одна група була так звані «харчовики», інша — «зерновики». Тобто «харчовики» вивчали, наприклад, технології виробництва кондитерських і хлібобулочних виробів, виробництво алкогольних та безалкогольних напоїв, м'ясних виробів та ін. А «зерновики» більше приділяли увагу зберіганню та переробці зерна, виробництву борошна та ін.

Я навчалася в групі «харчовиків», знання, отримані під час вивчення технологій, дуже допомагають і зараз, особливо в дипломному проектуванні, коли я можу підказати, який саме захід можна застосувати та як його розрахувати для підвищення ефективності діяльності певного підприємства.

Зі мною на потоці вчилися й майбутні викладачі нашого університету: Ж. В. Коева (Маркова) (працювала на кафедрі економіки промисловості, захистила кандидатську дисертацію під керівництвом к. е. н., доцента С. Ф. Волкової), Т. А. Кулаковська (зараз д. е. н., професор нашої кафедри), О. О. Голубьонкова (к. е. н., доцент кафедри маркетингу, підприємництва і торгівлі), О. О. Стояно (Бурухіна) (к. ф. н., доцент, працювала на кафедрі філософії, соціології та права).

Нам викладали такі викладачі, як Лариса Ігорівна Гладченко (економіка підприємства), Людмила Іванівна Тарасюк (статистика), Любов Тимофіївна Звягінцева (статистика підприємства), Олег Петрович Антонюк (аналіз господарської діяльності), Людмила Леонідівна Лобоцька (дисципліни, пов'язані з оптимізаційними методами та моделями), Володимир Сергійович Мартиновський, Павло Володимирович Осіпов та ін.

Викладачем практичних занять з дисципліни «Аналіз господарської діяльності» була Наталія Михайлівна Купріна.

Завідувачем кафедри був д. е. н., професор Олег Андрійович Турецький, він і був моїм керівником дипломної роботи. Я підготу-

вала комплексну дипломну роботу разом з О. О. Голубьонковою та В. Д. Андросенко.

Запам'ятався момент на першому курсі, коли в розкладі були 4,5 і половинка 6 пари з дисципліни «Інженерна графіка». Я і ще кілька студентів не зовсім розібралися на перших парах з таким розкладом та після п'ятої пари пішли додому. Відповідно за цей час «прогулів» ми отримали «н/б» та відпрацьовували це заняття.

Студентське життя було дуже яскравим та насиченим. Ми встигали й навчатися добре, й брати участь у різних заходах інституту та кафедри.

Після інституту я пішла працювати державним податковим інспектором в ДПП у Приморському районі м. Одеси.

З 2004 по 2010 рік я працювала асистентом кафедри економіки промисловості.

Потім доля мене «занесла» знов до податкової інспекції, але вже у Малиновському районі м. Одеси, потім на ПП фірму «Гармаш», де я працювала економістом.

Повернення на кафедру економіки промисловості відбулося в 2014 році завдяки завідувачу кафедри д. е. н., професору Олександру Івановичу Павлову. До теперішнього часу працюю на кафедрі на посаді старшого викладача.

Читаю лекції з таких дисциплін як «Автоматизоване робоче місце економіста», «Ціноутворення продукції харчової промисловості», «Організація виробництва і економіка енергетики», веду практичні заняття з дисципліни «Економіка підприємства», лабораторні роботи з дисциплін «Оптимізаційні методи і моделі», «Інформаційні система і технології на підприємствах» та ін., згідно з навантаженням кафедри на певний навчальний рік.

4.8. *Мініна В. О.* ШЛЯХ НА КАФЕДРІ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ: ВІД СТУДЕНТКИ ДО ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Навчання на кафедрі економіки промисловості Одеського національного технологічного університету залишило в моїй пам'яті багато яскравих спогадів. Я розпочала свій шлях на цій кафедрі в 2019 році на третьому курсі і відразу відчула атмосферу професіоналізму та прагнення до знань, яка панувала серед викладачів та студентів.

Лекції були змістовними та захоплюючими, адже викладачі вміли передати свій багаторічний досвід та знання студентам. Ми вивчали різноманітні аспекти економіки від основ організації виробництва до аналізу ринкових тенденцій та стратегічного планування. Особливо запам'яталися дискусії на семінарських заняттях, де ми мали можливість обмінюватися думками та поглиблювати свої знання.

Одним із пріоритетів кафедри була тісна взаємодія з іншими структурними підрозділами університету задля створення максимально комплексних та практично орієнтованих дипломних проєктів. Наприклад, під час роботи над своїм дипломним проєктом, присвяченим оцінці ефективності будівництва равликових ферм та оптимізації їх діяльності, всебічне вивчення цієї тематики потребувало налагодження тісної співпраці з кафедрою комбікормів. Завдяки цьому вдалося розробити комплексне рішення, що враховувало не лише економічні чинники, а й технологічні аспекти. Це дозволило створити проєкт, максимально наближений до реальних виробничих умов.

Крім навчальної та наукової діяльності, кафедра була осередком яскравого студентського життя. Щорічно відбувалися святкові річниці та Дні кафедри в рамках тижня факультету економіки, бізнесу і контролю, під час яких студенти та викладачі мали можливість ближче познайомитися, поспілкуватися в невимушеній атмосфері та навіть продемонструвати свої таланти на святковому концерті та на спортивних майданчиках, що зміцнювало дружні стосунки між усіма учасниками навчального процесу та створювало особливу родинну атмосферу на кафедрі.

Після завершення навчання за магістерським рівнем я вирішила продовжити своє навчання в аспірантурі на тій самій кафедрі. Чотири роки були сповнені інтенсивної наукової роботи та поглибленого вивчення обраної тематики. Завдяки підтримці та наставлянню досвідчених викладачів я мала можливість проводити дослідження, публікувати свої наукові праці та брати участь у конференціях.

Я невимовно вдячна всім викладачам кафедри економіки промисловості за їхню відданість справі, професіоналізм та терпіння. Особливу подяку хочу висловити керівнику кафедри, доктору економічних наук, професору Олександру Івановичу Павлову за його мудре керівництво та наставництво. Саме завдяки його зусиллям кафедра стала осередком передових економічних знань та підготовки висококваліфікованих фахівців.

Роки, проведені на кафедрі економіки промисловості, назавжди залишаться в моєму серці. Я пишаюся тим, що мала можливість навчатися у такому навчальному закладі та здобувати знання від кращих викладачів. Ці спогади надихають мене на подальший професійний розвиток та прагнення до вдосконалення.

4.9. *Ощечков О. П.* ПОНАД ПІВСТОЛІТТЯ РАЗОМ З КАФЕДРОЮ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ

Я був зарахований на перший курс інженерно-економічного факультету Одеського технологічного інституту харчової промисловості імені М. В. Ломоносова у 1971 році, а закінчив навчання в 1976 році за спеціальністю «Економіка й організація підприємства продовольчих товарів». Кафедру економіки промисловості на той час очолювала доцент Валентина Олексіївна Стоколос, деканом факультету був Георгій Кіндратович Тунтія. Нам викладали економічні дисципліни такі відомі викладачі, як Георгій Георгійович Подзолів, який вів курси зі статистики та економіко-математичних методів, Галина Костянтинівна Леонова — читала лекції з економіки підприємства, Валентина Іллівна Куц навчала нас бухгалтерському обліку та аналізу економічної діяльності, фінанси підприємства викладав Олег Петрович Антонюк, у якого я отримав за знання на лекції «кол».

Після закінчення інституту я був прийнятий на посаду асистента кафедри політичної економії. Після закінчення аспірантури в Інституті аграрної економіки НААН України і захисту в 1983 році кандидатської дисертації на тему «Теоретичні основи стимулювання праці в сучасних умовах» я повернувся на кафедру політичної економії і працював старшим викладачем, потім отримав звання доцента з політичної економії. У 1992 році мене перевели на посаду доцента кафедри економіки промисловості. Одночасно я був призначений заступником декана інженерно-економічного факультету. Деканат в той час очолював Г. К. Тунтія, а завідувачем нашої кафедри був професор Олег Андрійович Турецький. На кафедрі разом зі мною працювали Л. Л. Лобоцька, В. О. Стоколос, О. П. Антонюк, Г. К. Тунтія та решта нових викладачів. 1990-ті роки були складними як для студентів, так і для викладачів через проблеми з затримкою виплати стипендій та заробітної плати. Практично всі викладачі підробляли або відкривали власні малі підприємства. Я також брав участь у створенні ТОВ

«СТУБ ЛТД», яке займалося реалізацією продукції викладачам за пільговими цінами, а іноді — навіть безкоштовно надавало продукцію підприємств-партнерів через профспілку інституту.

У 1993 році на факультеті відкрили нову спеціальність «Бухгалтерській облік», а у 1997 році було створено нову кафедру обліку і аудиту, яку очолив к. е. н., доцент Олег Петрович Антонюк. Тоді частина викладачів з кафедри економіки промисловості була переведена на цю нову кафедру. В той же рік поступили перші контрактники на спеціальність «Економіка». Тому задачею декана Г. К. Тунтії і моєю, як заступника декана, було забезпечення нормального навчального процесу. В кінці кожного тижня проводилися засідання завідувачів кафедр разом із працівниками деканату, де вирішувалися складні і спірні питання. Ми взагалі завжди знаходили консенсус у різних питаннях.

Моя діяльність на кафедрі закінчилась в 2005 році, коли я був переведений на кафедру обліку і аудиту на посаду доцента.

Ділові стосунки з кафедрою економіки промисловості отримали своє продовження у 2017 році, коли я почав працювати на ній за сумісництвом.

4.10. Павлов О. І. ЗАЙШОВ НА ХВИЛИНУ, А ЗАЛИШИВСЯ НА РОКИ

За формальною ознакою щодо моєї кваліфікації я — є істориком, викладачем історії та суспільствознавства. Саме такий запис міститься у моєму дипломі про вищу освіту, отриману за роки навчання (1968—1973) в Одеському державному університеті імені І. І. Мечникова.

Проте з третього по пятий курси навчання в університеті я спеціалізувався за кафедрами суспільних наук (історії КПРС, наукового комунізму, політичної економії, філософії). Саме на останній з кафедр мною було підготовлено дипломну роботу на тему «Системний підхід та його використання в історичній науці» під науковим керівництвом всесвітньо відомого логіка науки та філософа Авеніра Івановича Уймова.

Певно, моє захоплення філософією вже в студентські роки було чогось варте, якщо після захисту кандидатської дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук один з поважних

членів спеціалізованої вченої ради зазначив наступне: «В особі Олександра Павлова філософська наука втратила великого вченого». Чи так це є насправді — історії невідомо. Однак з позицій сьогодення додаю, що фактично я став відомим вченим у певному колі обізнаних у наукових справах людей.

Однак — хто я як науковець: історик, економіст, філософ чи суспільствознавець? Скоріше за все мова має йти про мене як про дослідника проблем суспільного розвитку, які перебувають на перетині кількох наукових дисциплін.

До вступу на посаду завідувача кафедри економіки промисловості Одеської національної академії харчових технологій я захистив кандидатську дисертацію з історії та докторські дисертації з економіки за спеціальністю 08.00.03 — економіка та управління національним господарством та державного управління — спеціальність 25.00.01 — теорія та історія державного управління. Щодо другої докторської дисертації на тему «Теоретико-методологічні засади становлення в Україні системи управління сільськими територіями»: спеціалізована вчена рада Національної академії державного управління при Президентові України через місяць після її захисту відмінила своє попереднє рішення внаслідок певних маніпуляцій з результатами голосування. Проте це рішення не має для науки принципового значення. За великим рахунком мерилом та ознакою наукових знань з тієї чи іншої галузі є не відповідний диплом, а наявність фундаментальних праць за цим дослідницьким напрямом, визнаних науковою спільнотою.

З огляду на мої справжнє захоплення ще зі студентських років історією, філософією, політичною наукою, соціологією, географією, певною мірою психологією й безперечно — економікою, дає усі підстави для ідентифікації себе як міждисциплінарника.

Підґрунтям для поглиблення моїх знань з перелічених наукових дисциплін у їх теоретичному та прикладному вимірах було виконання мною важливих службових обов'язків та суспільно та державно значущих функцій протягом майже двох десятиліть після закінчення університету.

Вищий навчальний заклад, сьогодні відомий як Одеський національний технічний університет, постав перед моїм взором та свідомістю як Одеський інститут технологічної промисловості імені М. В. Ломоносова з середини 1980-х років. По-перше, я кожного ранку до кінця 1990 року по дорозі до будівлі Одеського обкому Компартії України на стежинах прилегло до неї скверу зустрічав студен-

тів, які робили легкоатлетичні пробіжки в рамках занять з фізичної культури під керівництвом свого викладача — Леоніда Парвадова, який з часом став моїм приятелем.

У 1985 році я познайомився з іншим викладачем цього вишу — кандидатом фізико-математичних наук Іваном Рачеком, призначеним мною старостою туристичної групи, яка відвідувала Фінляндію.

У ті ж 1980-ті роки службовий обов'язок звів мене з трьома викладачами гуманітарного профілю Одеського технологічного інституту харчової промисловості імені М. В. Ломоносова — Г. І. Терещенком, Г. В. Ангеловим та А. П. Чередниченком, останній з яких з часом протягом короткого терміну обіймав посаду секретаря обкому партії з ідеологічних питань.

Моїм першим знайомим професором з економіки Одеської національної академії харчових технологій в 2011 році став В. В. Немченко, з яким я познайомився в Києві під час проведення зборів Всеукраїнського конгресу вчених економістів-аграрників, що проходив у Національному науковому центрі «Інститут аграрної економіки».

Під час нашої розмови, дізнавшись про моє бажання попрацювати за профілем докторської дисертації з економіки, В. В. Немченко повідомив мені, що таку можливість може надати його виш, в якому на той час були відповідні вакантні посади.

Незабаром я отримав запрошення на зустріч з ректором академії Б. В. Єгоровим, яка відбулася на початку жовтня 2011 року. Після короткої ознайомчої бесіди ректор запропонував мені обійняти вакантну посаду завідувача однієї з економічних кафедр на умовах погодинної оплати. Я попередньо не мав таких планів, розраховуючи отримати посаду професора на умовах погодинної оплати. Проте погодився попрацювати на таких умовах, навіть не поцікавившись назвою кафедри.

Через декілька днів після нашої зустрічі Б. В. Єгоров представив мене колективу кафедри економіки промисловості. Це відбулося у викладацькій (А-413), яка вщерть була заповнена викладачами переважно молодого та середнього віку. Звісно, я готувався до свого першого виступу перед своїми новими колегами, який тривав близько години. Перед моїми очима постали зосереджені і довірливі погляди небайдужих до того, що я мовив, людей. Це відіграло ключову роль для мого остаточного вибору нового місця роботи як основного. І це при тому, що до цього я не був вузьким фахівцем з профілю діяльності кафедри та ніколи не керував викладацьким колективом вишу.

Так, з 21 жовтня я був зарахований на посаду завідувача кафедри економіки промисловості наказом ректора академії терміном на один рік. Далі я обирався на цю посаду за конкурсом — першого разу 2012 року на сім років, другого — 2019 на п'ять років.

На початку листопада поточного року минає термін мого перебування на посаді, яку я обіймаю протягом майже тринадцяти років. Більше перебувати а цій посаді я не маю права та й бажання. Справа в тому, що у кожної людини, яка тривалий час займає керівну посаду, настає відчуття насиченості та «пресиченості» відповідним родом діяльності. Тим більше, що за роки мого завідування зростає ціла плеяда професорів, які здатні не тільки продовжити мою справу, а й примножити славні традиції нашого колективу.

Тепер доречно зробити ретроспективний погляд на пройдений мною разом з колективом шлях.

Моїм першим кроком на шляху до взаємодії з новим колективом були індивідуальні співбесіди ознайомчого характеру з кожним із викладачів. Вони дали можливість співмірити мої особисті сподівання та плани на майбутнє кафедри з поглядами на цей рахунок її викладачів та навчально-допоміжного персоналу. Результати проведених співбесід були такими, що вселяли надію на чималі перспективи.

Тобто з самого початку між мною та іншими членами колективу виникла взаємна довіра, яка з роками тільки посилилась, набираючи нових обертів з кожним успіхом у нашій загальній справі.

«Врожайним» на знаменні події виявився 2012 рік. У травні після приєднання до ОНАХТ Одеської державної академії холоду (ОДАХ) було утворено чотири навчально-наукові інститути. Директором Навчально-наукового інституту прикладної економіки і менеджменту імені Г. Е. Вейнштейна було призначено мене.

Внаслідок вказаної реорганізації колектив кафедри поповнився групою викладачів спорідненої кафедри ОДАХ (С. Ю. Вігуржинська, В. І. Колеснік, Н. В. Буряченко) та лаборантом Т. В. Потемкіною.

Безсумнівно, рішення ректорату ОНАХТ щодо призначення мене директором новоутвореного інституту було прийнято з урахуванням не тільки моїх організаторських здібностей та проявленної активності у навчально-виховній та науковій роботі, а й з огляду на значний потенціал кафедри, її традиції як фундатора економічної освіти в ОНАХТ.

Проте я не затримався на цій посаді більше року. Причиною цьому було моє несприйняття реструктуризації вишу, згідно з якою декани

двох економічних факультетів, що входили до складу інституту, не підпорядковувалися його директору, а це означало, що в таких самих відносинах з ним перебувають і завідувачі економічних кафедр. За таких умов директор інституту нагадував вершника без коня, генерала без війська.

На моє рішення піти з посади вплинуло також байдуже ставлення ректора Б. В. Єгорова до розроблених мною проектів Положення про інститут, його концепції та стратегії розвитку. Стало зрозуміло, що перерозподілу влади повноважень у зв'язку з реструктуризацією академії чекати марно, а ректор не бажає позбавлятися можливості ручного управління деканами як ключовими посадовими особами навчально-виховного процесу.

В цьому ж році мною було засновано та зареєстровано наукову школу «Забезпечення функціонування та розвитку системи економічної безпеки держави та суб'єктів господарської діяльності», міжнародну науково-практичну конференцію «Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття», науковий журнал «Економічна та продовольча безпека України».

В 2012 році також вийшла друком перша колективна монографія за темою наукової школи — «Сталий розвиток та безпека агропродовольчої сфери України в умовах глобалізаційних викликів» за участю науковців шести країн. Серед її авторів були академіки В. В. Юрчишин, М. А. Хвесик, М. Ф. Кропивко, В. В. Григорук, інші відомі економісти.

Для активізації наукової діяльності в галузі економічних наук на кафедрі та в ОНАХТ в цілому необхідно було відкрити шлях у науку молоді. Тому однією з першочергових задач було виведення на захист колишніх аспірантів та інших молодих викладачів кафедри економіки промисловості. Однією з них була Р. В. Грінченко (наразі — доктор економічних наук, професор, завідувач спорідненої кафедри Одеського національного економічного університету), яка прийшла на кафедру разом зі своїм науковим керівником, моїм попередником — В. Р. Кучеренком. Саме вона першою захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук у спеціалізованій вченій раді Одеського національного економічного університету.

Ще троє молодих викладачів — Ж. В. Коева, В. В. Сулевський, С. М. Дідух захистили свої дисертації протягом 2013–2014 років у спеціалізованих вчених радах вишів Умані та Херсона (на той час

спецрада в ОНАХТ тільки проходила процес свого організаційного оформлення) під науковим керівництвом доцента С. Ф. Волкової. Ще одна її підлегла — О. Л. Фрум захистила кандидатську дисертацію 2016 року вже в спецраді ОНАХТ.

В ці ж роки в ОНАХТ було відкрито докторантуру з економічної спеціальності та почала свою роботу спеціалізована вчена рада з захисту докторських та кандидатських дисертацій, що стало поштовхом для активної наукової діяльності викладачів.

Особливе місце в розвитку кафедри посідає 2014 рік — рік 60-річчя кафедри економіки промисловості. До цієї ювілейної дати було проведено чималу роботу. Зокрема видано ілюстрований буклет з історії кафедри, відремонтовано деякі кафедральні приміщення, оновлено наочність у прикафедральному просторі, проведено урочисті збори викладацького та учбово-допоміжного складу кафедри, її студентів і випускників, колег з інших кафедр академії, вишів та науково-дослідних установ України.

Знаковим у житті кафедри став і наступний — 2015 рік. Наприкінці цього року відбулися захисти перших докторських дисертацій вихованок кафедри — доцентів Н. Й. Басюркіної (науковий консультант — академік Б. В. Буркінський) та О. О. Меліх (науковий консультант — професор О. І. Павлов). Наші вихованки на той час вже перебували на новоствореній, за рахунок виділення зі штатного розпису кафедри економіки промисловості 7,25 ставки, кафедрі управління бізнесом.

У 2018 році відбувся захист докторської дисертації доцентом нашої кафедри В. А. Самофатовою (науковий консультант — професор О. І. Павлов).

В наступному році кафедра економіки промисловості втретє за свою історію виконала донорську функцію. Цього разу йдеться про кадрове забезпечення акредитації підготовки бакалаврів зі спеціальності «економіка підприємства» в Одеському технічному коледжі. Це рішення ректорату було сприйнято колективом кафедри без ентузіазму, оскільки негативно позначилося на контингенті молодших спеціалістів та бакалаврів, які до цього традиційно поповнювали контингент студентів нашої кафедри. П'ять років, що пройшли після прийняття цього рішення, цілком підтвердили наші невтішні як для кафедри, так і академії в цілому, прогнози. Від 2019 року залишились і приємні спогади, пов'язані з захистом кандидатської дисертації нашою колишньою студенткою та аспіранткою, а на той час викладачем

кафедри туристичного бізнесу та рекреації С. С. Шекерою (науковий керівник — професор О. І. Павлов).

У 2021 році склад докторів економічних наук кафедри поповнився за рахунок С. М. Дідуха та Т. А. Кулаковської, які підготували та захистили свої дисертації за моїм науковим консультуванням. Наразі вони — професори, провідні викладачі кафедри.

Навіть у важкий період її історії — 2020–2024 років кафедра, вірна своїм життєстійким традиціям, демонструє нові здобутки у царині підготовки високопрофесійних фахівців. Так наприкінці 2023 року відбувся захист дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 «Економіка» аспіранткою О. І. Кушнір (науковий керівник — професор О. І. Павлов). В лютому 2024 року відбулися ще два захисти дисертацій аспірантами нашої кафедри — В. О. Мініною (науковий керівник — професор О. І. Павлов) та Т. С. Федоровою (науковий керівник — професор С. М. Дідух).

Памятаючи, що історію творять люди, вважаваю своїм обов'язком віддати належне своїм попередникам.

Першим завідувачем кафедри був М. С. Вайнштейн — людина, чия трудова діяльність припадає на різні історичні епохи й яка мала значний досвід викладацької роботи та перебувала на керівних посадах провідних вишів Одеси 1930-х років, не маючи при цьому наукового ступеня. Це є свідченням його високих професійних здібностей та організаторського таланту. За чотири роки роботи в нашому виші (з 1953 року на посаді доцента кафедри організації підприємств та економіки промисловості) він значною мірою сприяв пошуків навчально-методичної роботи кафедри, підвищенню педагогічної майстерності молодих викладачів.

Протягом доволі тривалого періоду завідувачем кафедри був Г. Г. Подзолів, унікальність якого як фахівця та керівника полягала у поєднанні теорії та практики, наукової та адміністративної роботи (крім завідування кафедрою Георгій Георгійович протягом тривалого часу був і деканом інженерно-економічного факультету), досконалому знанні технології харчового виробництва, обізнаності з економічною кібернетикою. Захистивши кандидатську дисертацію у доволі зрілому віці, він доклав величезних зусиль для підвищення науково-педагогічного рівня викладачів кафедри. Серед десяти кандидатів економічних наук, підготовлених під його науковим керівництвом, було й чимало викладачів кафедри економіки промисловості.

Не тривалий час очільником кафедри був О. К. Павлюченков, який з часом став першим доктором економічних наук у виші та відомим радянським аграрним економістом, з працями якого я особисто познайомився ще наприкінці 1970-х років. Вражаючим є різноманіття наукових інтересів цього поважного науковця, тісний зв'язок його досліджень з практикою господарювання. За своє тривале наукове життя Олександром Кузьмичем підготовлено цілу плеяду кандидатів та докторів економічних наук. Одним із його підлеглих був Ф. З. Мардаровський, який теж залишив яскравий слід в історії нашого університету.

Великої поваги нащадків заслуговує така особистість як Г. К. Тунтія, який паралельно з завідуванням кафедрою майже три десятиліття успішно керував інженерно-економічним факультетом, тим самим зробивши неоціненний внесок в розвиток економічної освіти в університеті.

Важлива роль у розвитку кафедри та у підготовці фахових економістів належить її випускнику, вихованцю і завідувачу 1975 року О. П. Антонюку. На мій розсуд, сьогодні майже неможливо зустріти таку творчу, вимогливу передусім до себе, організовану, відповідальну, принципову, чесну і порядну людину як Олег Петрович. Він і сьогодні слугує «маяком» для покоління молодих викладачів та студентів, плідно виконуючи свої службові обов'язки.

З серпня 1975 року протягом майже десяти років на чолі кафедри перебувала доцент В. О. Стоколос, за плечима якої був доволі тривалий досвід викладацької роботи та перебування на керівних посадах у профільних державних установах. Вона залишила по собі пам'ять як вимогливий та справедливий керівник, який постійно вболівав за покращення навчально-виховної роботи серед студентства. Валентина Олексіївна сприяла підготовці трьох кандидатів економічних наук з числа викладачів кафедри.

Найбільший термін перебування на посаді керівника кафедри припадає на професора О. А. Турецького, який до приходу на кафедру був доволі відомим науковцем не тільки в Одеському регіоні, а й за його межами. Ні до нього, ні після його перебування на посаді жоден з завідувачів кафедри не мав такої популярності в політичних колах України, як Олег Андрійович, який у 1998 році балотувався для обрання народним депутатом за списком однієї з впливових партій, проте йому не вистачило голосів виборців.

Величезною повагою усього колективу кафедри користується по-стать завідувача кафедри першого десятиліття ХХІ століття П. В. Осі-

пова. За спогадами його учнів, а ним підготовлено шість кандидатів економічних наук, чотири з яких на теперішній час є докторами наук та професорами, він був яскравою та різносторонньо розвиненою особистістю.

Однозначно, якби Павло Володимирович не підставив того часу своє міцне плече молодим викладачам, кафедра не мала б сьогодні того успіху, якого вона досягла у науковій та навчально-виховній роботі.

Посаду завідувача кафедри певний період часу обіймала найавторитетніша серед нас людина — Л. Л. Лобоцька. Її розуму, наполегливості, працездатності, попри її поважний вік, відданості справі, щирості можуть позаздрити значно молодші колеги. При цьому Людмила Леонідівна залишається напрочуд скромною людиною й практично незамінною, з огляду на її науковий та викладацький профіль та викладацький досвід.

Мабуть, найбільш досвідченим серед усіх завідувачів кафедри був В. Р. Кучеренко, який до переходу в 2010 році на роботу в ОНАХТ, протягом сімнадцяти років керував однією з кафедр Одеського національного економічного університету. Крім того, він володів значним потенціалом креативного науковця, який повною мірою не був ним реалізований через брак часу. Року роботи на посаді завідувача кафедри для цього вкрай мало.

Наразі кафедра рухається вивіреном протягом десятиліть курсом назустріч значній події в її житті — 70-річному ювілею.

У планах роботи кафедри, присвячених цій знаменній даті, — комплекс заходів, які відбудуться за будь-якої «погоди», у вересні цього року.

4.11. Полуліх В. М. ВРАЖЕННЯ ВІД ПЕРШОГО РОКУ НАВЧАННЯ В АСПІРАНТУРІ

Минув перший рік навчання в аспірантурі...

Якщо би мене попросили описати трьома словами своє враження від організації цього процесу на кафедрі економіки промисловості, то я би не вагаючись ні секунди відповів: класно, чітко, професійно.

Я маю досвід навчання в двох інших закладах вищої освіти міста, проте саме в ОНТУ відчуваєш себе не просто авпірантом, а членом однієї великої родини. Родини, в якій стосунки побудовані на прин-

ципах доброзичливості, відкритості та всебічної підтримки та допомоги. Тут ти обов'язково знайдеш однодумців, навчишся новому та узагальниш вже існуючі знання.

Оскільки серед аспірантів є багато спеціалістів-практиків з різним досвідом роботи, то і ми в свою чергу маємо можливість поділитись досвідом, думками, ідеями. У зв'язку з цим поряд з навчальним процесом завжди є місце цікавій фаховій дискусії та обговоренню актуальних тем, що робить навчальний процес ще цікавішим та продуктивнішим. Поміж іншого сам навчальний процес побудовано комфортно, що дозволяє поєднувати навчання та роботу.

Навчання і спілкування з професорсько-викладацьким складом університету, а саме з завідувачем кафедри, д. е. н., проф. Олександром Івановичем Павловим, науковим керівником д. е. н., проф. Тетяною Анатоліївною Кулаковською, д. е. н., проф. Вікторією Анатоліївною Самофатовою, к. т. н, доц. Ольгою Володимирівною Ольшевською, керівником ЦВНПтаІП НТБ Анастасією Юріївною Волковою значно підвищило мій фаховий рівень та допомагає в успішному оволодінні новими знаннями та у підготовці наукової роботи.

Також важливим є те, що для охочих аспірантів, як і студентів, завжди є можливість брати активну участь у безлічі наукових заходів, які проводяться як самим університетом, так і за його участі.

Якщо мій відгук доведеться прочитати потенційному абітурієнту, котрий замислюється над вступом до аспірантури або вже стоїть перед вибором конкретного навчального закладу, то я наполегливо рекомендую зупинити свій вибір саме на ОНТУ.

Користуючись нагодою, хочу подякувати всім без виключення фахівцям університету, які задіяні в організації навчального процесу, за наполегливу працю в надскладних умовах сьогоднішнього дня!

4.12. Рашевський А. А. УСПІШНІСТЬ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ЕКОНОМІСТА — У ПОЄДНАННІ НАУКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

Я, Рашевський Артем, — аспірант другого року навчання кафедри економіки промисловості, який поєднує науку з підприємницькою діяльністю. Напередодні ювілею кафедри хочу висловити свою глибоку вдячність та дати високу оцінку діяльності її викладацького складу.

Я, інші аспіранти, що навчаються за спеціальністю 051 «Економіка», маємо можливість отримати знання на найвищому рівні. Програма навчання є дуже ґрунтовною та орієнтованою на сучасні вимоги ринку праці. Викладачі кафедри — це справжні професіонали своєї справи, які не тільки глибоко володіють предметом, але й здатні передати свої знання та досвід аспірантам.

Особливо хочу відзначити доступ до сучасної наукової літератури, електронних баз даних та участь у численних наукових конференціях. Це дало мені змогу розвивати свої наукові дослідження, що відображають актуальні проблеми економіки промисловості. Під час навчання я маю нагоду публікувати свої дослідження у відомих наукових журналах та брати участь у міжнародних конференціях, що значно розширило мої знання та зв'язки з науковою спільнотою.

Крім того, важливим аспектом навчання є тісна співпраця з науковим керівником, який завжди підтримує мої наукові ініціативи та надає цінні поради щодо розвитку досліджень.

Як представник бізнесу, можу стверджувати, що кафедра економіки промисловості ОНУ активно взаємодіє з промисловими підприємствами та бізнес-структурами. Це дозволяє студентам і аспірантам отримати реальний досвід роботи та адаптувати свої знання до практичних умов. Кафедра сприяє організації стажувань на підприємствах, що допомагає студентам зрозуміти реальні виклики та потреби сучасного бізнесу.

Кафедра економіки промисловості Одеського національного технологічного університету є зразком організації висококласної освіти та професійної підготовки спеціалістів. Вона забезпечує студентам та аспірантам необхідні знання та практичні навички, які є невід'ємною частиною успішної кар'єри в різних галузях економіки.

4.13. Самофатова В. А. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНЕ ЛІДЕРСТВО ЯК ЗАПОРУКА СТАЛОГО ТА ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ КАФЕДРИ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ

Якісна освіта — найважливіше джерело подальшого розвитку суспільства. Кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету — 70 років і вона пройшла непрості періоди свого становлення та розвитку. Проте генеалогічне дерево кафедри вже має глибоке коріння та чудову зелену молоду крону. Ко-

жен рік для кафедри знаменувався новими подіями, ставив актуальні завдання, приносив маленькі та великі перемоги, які щоразу ставали певним кроком уперед. На мою думку, її значні успіхи та постійний прогрес забезпечується, насамперед, інтелектуальним лідерством. Кафедра — це завжди локалітет інтелектуального лідерства університетів, такого цікавого та вишуканого спілкування не знайти в жодних організаціях. Завідувач кафедри — офіційний лідер свого підрозділу, що закріплено його посадовим статусом та наданими йому адміністративними повноваженнями. У реальності, що швидко змінюється, це має бути людина з нешаблонним мисленням і великим набором професійних, людських та адаптивних компетентностей. Стратегічне бачення лідерства видається як створення образу майбутнього та його втілення в життя, де управлінці-інтелектуали, як візіонери прийдешніх змін, задають стиль і напрям руху. На мою думку, головне завдання сучасного лідера полягає в тому, щоб побудувати інклюзивну кафедру та досягти її сталого розвитку, де кожен колега, студент та випускник відчуватиме свою причетність та значущість.

Моя історія на улюбленій кафедрі розпочалася у вересні 2002 року. Прийшла сюди працювати саме у рік 100-річчя академії, а нині це — широкопрофільний рейтинговий університет у галузі технологій. Моїм науковим керівником кандидатської дисертації став Павло Володимирович Осіпов — одесит, непересічна особистість. Саме від нього до мене прийшло відчуття науки та розуміння викладання, а також життєстійкості та відповідальності, насамперед перед собою.

Павло Володимирович приваблював своєю доброзичливістю, інтелігентністю, толерантністю, високою освіченістю, невтомністю, наполегливістю, харизмою, здатністю ламати стереотипи та ще багатьма іншими прекрасними якостями. Він виховав цілу плеяду вдячних учнів, налагодив тісну співпрацю з технологічними кафедрами університету. Тобто інтелектуальне лідерство принесло свої вагомні результати.

Завдяки своїй енергійності, працездатності та нестандартності рішень П. В. Осіпову вдалося досить швидко налагодити як роботу науково-педагогічного персоналу, так і навчальний процес для студентів. Значні зусилля завідувача кафедри були спрямовані на удосконалення якісного складу викладачів. Відчувався новаторський дух колективу тих часів, де було багато молодих енергійних співробітників: Володимир Анатолійович Шалений, Андрій Олегович Сумець, Сергій Мирославович Дідух, Володимир Валерійович Сулевський,

Вікторія Анатоліївна Самофатова, Тетяна Анатоліївна Кулаковська, Олена Олександрівна Меліх, Наталія Йосипівна Басюркіна, Тетяна Володимирівна Дудка, Наталія Валентинівна Яблонська, Світлана Валеріївна Крупіна, Світлана Олександрівна Магденко, Жанна Василівна Коева, Ольга Леонідівна Фрум, Юлія Олексіївна Бровкіна, Оксана Дмитрівна Волкова, Юлія Володимирівна Музиченко. Вже більш досвіченими були Світлана Федорівна Волкова, Тетяна Вікторівна Єрохіна, Людмила Євгенівна Кучерук, Галина Миколаївна Борисенко, Ольга Леонідівна Ліпова. Безперечним авторитетом користувалися Валентина Олексіївна Стоколос, Людмила Леонідівна Лобоцька, Світлана Василівна Малахова, Георгій Кіндратович Тунтія, Володимир Сергійович Мартиновський, Марк Ілліч Шешеловський. Хочеться відзначити, що Павло Володимирович створив за роки свого завідування кафедрою надзвичайно позитивний моральний клімат та творчу атмосферу, що сприяла максимальному розкриттю творчого, наукового, організаційного потенціалу співробітників, створенню та реалізації нових креативних підходів у всіх сферах діяльності кафедри. Під його керівництвом захистили кандидатські дисертації Тетяна Анатоліївна Кулаковська, Олена Олександрівна Меліх, Вікторія Анатоліївна Самофатова, Наталія Йосипівна Басюркіна, Тетяна Володимирівна Дудка та Оксана Дмитрівна Волкова.

Згадалося, як ми перетворили приміщення кафедри, аудиторію А-413 на резиденцію давньогрецьких богів та богинь — гору Олімп на святкування 60-річного ювілею П. В. Осіпова з усіма їх атрибутами: були одягнені в самостворені хітони, а Павлу Володимировичу одягли лавровий вінок, який змайструвала Т. В. Дудка. Проте тут не обійшлося без уточнень з боку Павла Володимировича, що... лавровий вінок притаманний римській міфології, а в грецький він має бути з оливкової гілки, або її заміника у нашому кліматичному поясі — верби. Ювіляр, звичайно, був у ролі Зевса, я перевтілилася на богиню сім'ї — Геру, Тетяна Володимирівна Дудка, богиню мудрості — Афіну, Володимир Анатолійович Шалений — на одного із найпопулярніших богів — Діоніса, а золотоволоса красуня Ельвіра Петрівна Татарик, безсумнівно — Афродіту! Серед запрошених були присутні тодішній декан факультету економіки бізнесу і контролю доц. Сергій Валентинович Котлик, проф. Віктор Едуардович Волков, доц. Олександр Кирилович Войтенко, начальник відділу кадрів Тетяна Володимирівна Базутова та багато інших гостей. Все це створило неповторну та незабутню атмосферу святкування.

Пам'яті П. В. Осіпова

Я сиджу і спогади сплітаються незримо

Про керівника, що доленосну роль зіграв.

Працювати з ним було чудово, хоч і строго деколи питав.

Павло Осіпов — надійний, енергійний, сильний та рішучий.

Викладач за покликанням в душі

Він чудово знав і Маркса, Кейнса і одеську та французьку мову,

Цінував живопис, витончену кухню та був майстром слова,
Фахівцем своєї справи і заклав основи управління потенціалом виробничим в сфері агропромислової.

Міць свою і силу наукову та палке натхнення він подарував учням своїм!

Плине час... І я думаю, що найкраще, що ми можемо зробити для вшанування світлої пам'яті Павла Володимировича Осіпова, — це продовжувати його справу, розробляти нові наукові теми та проводити актуальні дослідження, видавати монографії і, найголовніше, ростити талановитих учнів, дотримуючись наукових переконань і настанов цієї неординарної людини! Успіхів усім нам на цій ниві та творчого підходу до життя!

Проте інтелектуальне лідерство зазвичай ґрунтується на синергійній взаємодії колективу кафедри. Завдяки вдалому та вмілому управлінню колективом кафедри як система може працювати злагоджено, як єдиний цілісний механізм. Так сталося у період 2010–2011 років, коли кафедру очолювали доц. Людмила Леонідівна Лобоцька, а потім проф. Віктор Романович Кучеренко. До речі, Віктор Романович жартівливо називав мене родичкою, бо теж маю у родоводі прізвище Кучеренко! За всебічної підтримки Людмили Леонідівни я отримала вчене звання доцента.

У жовтні 2011 р. на посаду завідувача кафедри був запрошений Олександр Іванович Павлов, визнаний в науці лідер у розробці різних аспектів розвитку сільських територій та флагман руралістики як міждисциплінарного напрямку досліджень. За його плечима — величезний викладацький, науковий та просто життєвий досвід, а тому Олександр Іванович став чудовим наставником для молодшого покоління кафедри. Його вагома цінність — у знаннях, які є надзвичайно глибокими та багатограними. Вже через рік роботи за його науковою редакцією та особистою участю було видано фундаментальну наукову роботу — колективну монографію «Сталий розвиток та безпека агропродовольчої сфери України в умовах глобалізацій-

них викликів». Своїм добрим почуттям гумору Олександр Іванович задає тон будь-якому заходу, що проводиться на кафедрі. Олександр Іванович дуже швидко й органічно влився в колектив кафедри, його глибокі знання, компетентність, пунктуальність та відповідальне ставлення до роботи викликають повагу колег, а значний досвід наукових досліджень і управлінської роботи надзвичайно позитивно вплинули на подальшу долю кафедри. Його публічні лекції завжди відзначаються високим теоретико-методологічним рівнем та викликають захоплення у студентів і колег. Своє читання він завжди починає з історико-методологічних передумов і основ та інституціональних засад функціонування і розвитку предмета дослідження. З його лекційної подачі дуже цікаво було почути про життєвий шлях і наукові дослідження Фернана Броделя, Макса Вебера, Питирима Сорокіна і багатьох інших дослідників.

Оригінальним нововведенням Олександра Івановича стала організація не тільки наукових, а й масових культурно-спортивних заходів у рамках святкування річниць та днів кафедри. Студенти залюбки змагаються з викладачами у футболі, баскетболі та настільному тенісі. Його завідування кафедрою протягом 2020–2024 років випало на складні часи пандемії Covid-19 та воєнного стану. Проте, незважаючи на кризові часи, Олександр Іванович не тільки шукає вихід, але і завжди працює на майбутню, оптимістичну перспективу та втілює сучасні методи управління. Зокрема він посприяв створенню комфортних умов праці у кафедральному кабінеті та аудиторіях, а також відіграє важливу роль у долях багатьох співробітників та здобувачів освіти.

Олександр Іванович заснував фундаментальну і потужну наукову школу «Забезпечення функціонування та розвитку системи економічної безпеки держави та суб'єктів господарської діяльності», що є безперечним фактом підтвердження його наукового лідерства. Іншим вагомим аргументом є великий багаж захищених докторських і кандидатських дисертацій його учнями. Серед яких: Олена Олександрівна Меліх, Вікторія Анатоліївна Самофатова, Сергій Мирославович Дідух, Тетяна Анатоліївна Кулаковська, що захистили докторські дисертації, Світлана Сергіївна Шекера — кандидатську, а Оксана Іванівна Кушнір і Вікторія Олександрівна Мініна дисертації на здобуття ступеня доктора філософії (PhD). Олександр Іванович розвиває і зовнішні зв'язки кафедри з колегами з інших закладів вищої освіти та роботодавцями. Він всякчас робить наше життя максимально на-

сиченим та яскравим, плануючи, по можливості, засідання кафедри в очному форматі та надихаючи до проведення конференцій, колоквиумів і видання багатьох наукових та публіцистичних праць.

За ці 22 роки на кафедрі я набула колосального досвіду. З глибокою шаною і повагою вдячна своєму науковому керівнику кандидатській дисертації «Економічний механізм управління інвестиціями у плодоовочевій консервній галузі України» професору Павлу Володимировичу Осіпову та науковому консультанту докторської роботи «Методологія управління сталим розвитком агропродовольчої сфери регіону» — професору Олександру Івановичу Павлову! Вдячна колегам за неформальні зустрічі на дачі на Сухому Лимані у Світлани Федорівни Волкової, за спільні походи до музею Шустова та екскурсії на виробничі підприємства, які організували Наталія Валентинівна Яблонська та Світлана Валеріївна Крупіна. Завжди надихаюсь фаховою підтримкою доцента Людмили Леонідівни Лобоцької та колег-професорів: Тетяни Анатоліївни Кулаковської, Сергія Мирославовича Дідуха та Наталії Михайлівни Купріної. Щиро радію спілкуванню з моїм «тезкою», новим професором на кафедрі — Віктором Анатолійовичем Замлинським. Хочеться відмітити відмінну організованість та плідну роботу Ольги Леонідівни Фрум у складі робочої групи з підготовки ОПП «Економіка підприємства» за другим рівнем вищої освіти «магістр», де я є гарантом. Вдячна Олександру Петровичу Ощепкову за довге і добре ставлення до мене і до нашої спільної справи, Світлані Олександрівні Магденко за сприяння та творчість.

Вдячна всім за емпатію, ініціативність та активність! Нехай у нашому колективі завжди панують злагода, підтримка, творча атмосфера та інтелектуальне лідерство!

4.14. *Татарук Е. П.* ВДЯЧНА ВСІМ КОЛЕГАМ ЗА ДОВГІ РОКИ СПІЛЬНОЇ ПРАЦІ

Я закінчила у 2006 році Одеську національну академію харчових технологій і отримала повну вищу освіту за спеціальністю «Економіка підприємства» та здобула кваліфікацію спеціаліста з економіки підприємства. В цьому ж році почала працювати завідувачкою методичного кабінету на кафедрі економіки промисловості. На той час завідувачем кафедри був Павло Володимирович Осіпов. Кафедра на той

час нараховувала 29 осіб. Всі співробітники кафедри працювали дуже якісно, завжди були дисциплінованими й пунктуальними. Сварок ніяких ніколи не було. Кожний сумлінно виконував свої обов'язки. Потім вийшло розпорядження про те, що на кафедрі не може бути двох завідувачів лабораторій, тому мене призначили на посаду інженера 2-ї категорії кафедри.

У жовтні 2011 року на кафедру прийшов новий завідувач Олександр Іванович Павлов — гарний зовні чоловік спортивного типу й високого зросту. До речі, він виявився дуже грамотною й талановитою людиною у своїй справі. Олександр Іванович влився в колектив незнайомих йому людей так, ніби все життя працював з ними. Це дуже гарна риса — з кожним знаходити спільну мову.

Я працювала на кафедрі майже 18 років і за цей час я встигла збагатитися новими знаннями та залишила добрі спогади про дружню атмосферу, яка весь час панувала в нашому колективі.

4.15. Федорова Т. С. КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ — ДЖЕРЕЛО НАТХНЕННЯ ТА ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ

Мій шлях у лавах студентів кафедри економіки промисловості почався у 2015 році. Невідомість на початку навчання лякала. Проте із плином часу все більше відкривалося розуміння того, як мені пощастило. Викладачі кафедри на чолі із завідувачем кафедри Олександром Івановичем Павловим — це не просто професіонали своєї справи із широким теоретичним і практичним досвідом, це й мудрі та доброзичливі наставники, підтримка яких відчувалася впродовж всього навчання.

Навчання на кафедрі економіки промисловості було незабутнім досвідом, який відкрив мені глибини та особливості економічної науки, її історію, прояви у побутовому плані. Лекції, семінари та практичні заняття стали основою для занурення в аналіз економічних процесів. Особливо хочу відмітити здатність викладачів пояснювати складні теоретичні аспекти за допомогою практичних прикладів із власного життя. Все це в сукупності створило стійке підґрунтя для мене як спеціаліста, що наразі допомагає у професійній реалізації.

Не менш цінними були й культурно-масові заходи, відвідування олімпіад, святкувань подій кафедри, що залишили глибокий позитивний слід.

Кафедра економіки промисловості стала для мене не просто місцем навчання, а й джерелом натхнення та професійного зростання. Спогади про навчання на ній назавжди залишаться в моєму серці як час, наповнений знаннями, відкриттями та новими можливостями.

Наразі працюю менеджером комерційного відділу ТОВ «Ясні зорі». Магістратуру завершила у 2018 році, аспірантуру у 2024 році. В цьому ж році захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 «Економіка».

4.16. Фрум О. Л. ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ РОЗШИРИЛО МОЇ МОЖЛИВОСТІ У ВИБОРІ СФЕРИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Знання без роздумів марні, роздуми без знання порожні.

Конфуцій

До Одеської національної академії харчових технологій я вступила у зрілому віці, тому вибір майбутньої професії був усвідомлений. Насамперед зацікавленість економікою прийшла після прочитання трилогії Теодора Драйзера «Фінансист», «Титан», «Стоїк». У головного героя Френка Каупервуда так успішно завершувалися всі його проекти і окупалися інвестиції, що склався висновок: щоб приймати ефективні рішення, треба мати великий обсяг знань. І першим, як в подальшому і в моїх студентів, постало питання «А що ж таке «економіка»? Тільки через багато років я для себе сформулювала відповідь, що економіка — це причинно-наслідкові зв'язки, які є основою певного виду людської діяльності.

Зрозуміло, згодом стали цікавими економічні процеси, механізми, моделі, але спочатку було вивчення абетки цієї науки. На початкових курсах ще було не зовсім зрозуміло, чим взагалі займається економіст. Але потім почалося вивчення профільних дисциплін, і інформація впорядкувалася, вишикувалася в логічну послідовність, виявився взаємозв'язок між тим, що викладалося на попередніх курсах, і тим, що треба було вивчати далі.

Відправною точкою прозріння стала дисципліна «Економіка підприємства», яку читав Павло Володимирович Осіпов. Цей курс ніби сублімував отримані раніше знання і направив зрозумілим шляхом подальшого придбання знань і умінь, а також формування професійного мислення.

З цього моменту складалося враження, що вся отримана інформація розкладається на потрібні «полички»: методологія, методика, практика. Поступово з переходом від простих до складніших дисциплін накопичувався обсяг знань і вмінь, необхідний у реалізації практичної діяльності у сфері економіки.

На час закінчення навчання визначився мій науковий інтерес: методи, моделі, діагностика, проекти. Це багато в чому завдяки дисциплінам, які читали Людмила Леонідівна Лобоцька та Світлана Федорівна Волкова, яка по закінченні академії порадила мені під її керівництвом підготувати кандидатську дисертацію.

Здобуття вищої економічної освіти розширило мої можливості у виборі сфери діяльності та місця роботи. Зараз я працюю головним бухгалтером коледжу та доцентом кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету. Це свідчить про те, що:

- 1) освітні програми були оптимально збалансовані;
- 2) на кафедрі економіки промисловості ОНТУ можна здобути якісну освіту;
- 3) диплом за спеціальністю «Економіка підприємства» можна реалізувати у різних теоретичних та практичних сферах діяльності: економіка, управління, бухгалтерський облік тощо.

Робота на кафедрі показала, як відбувається життя «по той бік барикад». Адже тепер я у складі її співробітників займаюся викладацькою діяльністю. А це означає, що необхідно не тільки мати певні знання та вміння, а й передавати їх студентам так, щоб виростити з них професіоналів, гідних диплома економіста. Що не виключає, а навіть має на увазі продовження не лише викладацької, а й наукової діяльності, часто вже разом із зацікавленими студентами.

Окремим дуже відповідальним аспектом науково-практичної діяльності викладача на сьогодні є розробка освітніх програм. Якщо раніше програми розроблялися та затверджувалися на рівні Міністерства освіти і науки України, пізніше централізовано на рівні закладів вищої освіти, то тепер, після прийняття Стандартів спеціальностей, освітні програми розробляють робочі групи кафедр, які очолюють гаранті освітніх програм, та включають у свій склад викладачів, студентів, стейкхолдерів.

І тут розумієш, що ця робота передбачає відповідальність не лише перед керівництвом за своєчасне виконання дорученого завдання, а й

перед здобувачами, які прийшли здобувати якісну економічну освіту на кафедрі економіки промисловості ОНТУ.

Оскільки я беру участь у розробці освітніх програм, від моєї роботи залежить їхня оптимальність, збалансованість та відповідність Стандарту 051 — економіка. І не тільки це, ще й якість освіти, знання, навички, вміння, які отримають студенти і які згодом вони будуть використовувати у своїй професійній діяльності.

Наші випускники — це майбутнє нашої держави — запорука успішності та незалежності держави Україна. І частинка цієї відповідальності припадає на викладачів, які виступають провідниками студентів у їхнє доросле професійне життя.

4.17. Яблонська Н. В. КОЖЕН СПІВРОБІТНИК КАФЕДРИ ЗАЛИШИВ У МОЇЙ ДУШІ ВІДЧУТТЯ НЕВІД'ЄМНОЇ ЧАСТИНА ОДНІЄЇ ВЕЛИКОЇ РОДИНИ

У 1997 році розпочався мій шлях до Одеської національної академії харчових технологій, коли я вступила на спеціальність «Економіка підприємства». Мені довелося навчатися у багатьох талановитих, висококваліфікованих викладачів кафедри економіки промисловості — Людмили Леонідівни Лобоцької, Тетяни Анатоліївни Кулаковської, Володимира Сергійовича Мартиновського, Світлани Федорівни Волкової, Алевтини Василівни Заверюхи, Валентини Олексіївни Стоколос.

Студентські роки — це чудова пора, наповнена яскравими враженнями та незабутніми моментами. В академії я зустріла чудових друзів, з якими наша дружба стала невід'ємною частиною мого життя. Серед них — Світлана Валеріївна Крупіна — справжня перлина, яка завжди була поруч, підтримувала, надихала та наповнювала оптимізмом. Разом ми долали труднощі та раділи кожному моменту, створюючи неповторні спогади.

Моїм наставником була викладач кафедри організації виробництва Євгенія Вячеславівна Лазарева, яка підтримувала мене як студентку та побачила у мені потенціал для наукової діяльності. Я безмежно вдячна долі за те, що зустріла таку чудову людину, яка направила мене на цей шлях і зробила так багато для мого розвитку. Її підтримка, натхнення та стимули були неоціненними.

2001 року я завершила навчання в академії. Після вручення диплома мене запросили працювати на кафедрі економіки промисловості.

Я пам'ятаю, як приємно було опинитися у чудовому колективі: кожен член кафедри був як частина великої родини. Всі разом працювали, займалися науковою роботою, багато хто писав дисертації, а студенти, під нашим керівництвом, були сповнені ентузіазму та живого інтересу до вивчення економіки. Молодь не просто навчалася, а брала активну участь у різних наукових, культурних заходах, писала наукові роботи та брала участь у конференціях, днях кафедри, спортивних заходах.

Під чуйним керівництвом Павла Володимировича Осіпова кафедра досягла успіху в різних сферах діяльності і активно розвивалася. Його мудрість та досвід були джерелом натхнення для всіх нас, і завдяки його лідерству кафедра стала центром економічної освіти в академії.

З 2011 року кафедрою керує Олександр Іванович Павлов, справжній вчений із високими людськими якостями. Під його керівництвом кафедра активно розвивається та стає ще більш впливовою та значущою у світі науки та освіти. Кафедра проводить численні наукові конференції, семінари та колоквиуми, на яких обговорюються найактуальніші проблеми економіки та пропонуються нові ідеї та рішення. Я завжди була горда тим, що була частиною цього чудового колективу і змогла зробити свій внесок у його розвиток та процвітання.

На кафедрі панує чудова атмосфера також завдяки науковій лабораторії з висококваліфікованим методичним персоналом, який підтримує розвиток кафедри на належному рівні, створює комфортну обстановку для всіх співробітників, заряджаючи позитивом та гарним настроєм. Це сприяє ефективній роботі та дозволяє зосереджуватися на науково-педагогічних завданнях.

За 22 роки роботи на кафедрі економіки промисловості мені пощастило працювати під керівництвом, співпрацювати та бути колегою талановитих людей, чия підтримка, досвід та натхнення були для мене неоціненними. Спільно розвиваючись та вдосконалюючи наші професійні навички, ми не лише розширювали горизонти науки, а й надихали один одного на нові напрями роботи. Я вдячна всім, що мала можливість працювати в такому чудовому колективі, де кожен наповнений ідеями, професіоналізмом та має величезне серце.

Дорога кафедра, нехай твої успіхи та досягнення продовжують радувати та надихати нас усіх!

Частина п'ята

ВІДГУКИ НА ЮВІЛЕЙ КАФЕДРИ СПІВРОБІТНИКІВ УНІВЕРСИТЕТУ

5.1. Баранюк Х. О. ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА — НЕВІД'ЄМНІ ЧАСТИНИ ОДНІЄЇ СПРАВИ

Моє знайомство з кафедрою економіки промисловості розпочалося під час вступу та навчання в аспірантурі у 2016 році. До цього, як випускниця кафедри обліку і аудиту Одеської національної академії харчових технологій, я мала честь познайомитися з деякими фахівцями цієї кафедри на спільних парах для здобувачів спеціальності «Облік і аудит». Для напряму підготовки «Облік і аудит» програма підготовки ступеню вищої освіти «бакалавр» та «магістр» у 2011–2015 роках включала такі навчальні дисципліни кафедри економіки промисловості: «Економіка підприємства»; «Регіональна економіка»; «Економіка праці та соціально-трудова відносини».

Роки в аспірантурі — це роки пошуку свого наукового шляху, це знайомство з вченими, відвідування пар та семінарів з загальних та професійних навчальних дисциплін. Навчальні дисципліни циклу професійної підготовки в основному викладалися на провідних кафедрах за обраною спеціальністю, для спеціальності 051 — економіка — це кафедра економіки промисловості.

План навчання майбутніх докторів філософії, а аспіранти 2016 року вступу — перший випуск в академії докторів філософії, який в Україні прирівнюється до ступеня кандидата наук, включав до програми обов'язкові та вибіркові навчальні дисципліни циклу професійної підготовки: «Методологія економічних досліджень»; «Наукові основи економіки»; «Фаховий семінар з економіки»; «Методологія наукових досліджень»; «Економіка харчової промисловості»; «Економіка як наука про господарство та господарювання» (фаховий семінар); «Економічна психологія як міждисциплінарна наукова галузь» (фаховий семінар); «Умови адаптації вітчизняної економіки до європейського економічного простору» (фаховий семінар).

Завжди у пам'яті залишаться спільні пари з Олександром Івановичем Павловим, Тетяною Анатоліївною Кулаковською, Вікторією

Анатоліївною Самофатовою, Сергієм Мирославовичем Дідухом, Світланою Олександрівною Магденко.

Одночасне написання дисертації, робота асистентом на кафедрі обліку і аудиту та навчання в аспірантурі, коли не хотілося пропускати пари, для того щоб найбільше взяти з того, чим з тобою ділилися високопрофесійні викладачі. З теплою посмішкою пригадуються п'яті та шості пари з Олександром Івановичем: конспектування та обговорення матеріалу, підготовка до пар та консультування з окремих питань, які б стали у нагоді при написанні наукових тез доповідей та виступів на конференціях.

Після вступу до аспірантури, чотирьох років навчання та випуску у 2020 році я з відчуттям гордості можу зазначити, що я випускниця кафедри економіки промисловості, вихованка наукової школи «Забезпечення функціонування та розвитку системи економічної безпеки держави та суб'єктів господарської діяльності», керівником якої є завідувач кафедри економіки промисловості, д. е. н., професор Олександр Іванович Павлов.

Кафедра постійно здійснює інноваційну діяльність, готує наукові статті та тези доповідей, публікує монографії, проводить конференції, колоквиуми, семінари та круглі столи, залучає до роботи молодих науковців. На кафедрі активно проводяться захисти дисертаційних робіт.

Незважаючи на складну ситуацію у державі, кафедра економіки промисловості має величезний потенціал, впевнено дивиться у майбутнє і здатна брати участь у реформуванні національної економіки та забезпеченні економічної безпеки держави.

5.2. *Bisam* Г. І. З ТАКИМИ ЕКОНОМІСТАМИ НАМ ФІЛОЛОГАМ ЦІКАВО РУХАТИСЯ ОДНИМ ВЕЛИКИМ ШЛЯХОМ

Економіка або економічні науки — то сукупність суспільних наукових дисциплін про господарство, а саме: виробництво, розподіл і споживання благ та послуг, — такі дефініції про економічні науки подано у Вікіпедії.

Економічне виробництво — це виробництво, де немає збитків, а навпаки, є прибутки, при цьому там є повага до людей і порозуміння між ними. Відповідно до основної філософії економічного виробництва, виробнича система має бути чітко організована та очищена від

непотрібних функцій, які її перевантажують, — записано в інших визначеннях про економічні науки та людей, що працюють у цій галузі.

Отже, можемо зробити висновок, що проблеми економіки та економічних наук безпосередньо пов'язані як із матеріальними проблемами суспільства, так і з морально-етичними, а відтак перед економістами постає багато питань і завдань, над якими треба працювати задля вирішення тих непростих і різномірних у своїй основі проблем. Для розв'язання усіх тих завдань треба мати неабиякі знання в галузі економіки і неординарне уміння мислити, заглиблюючись у суть тієї чи тієї справи. Необхідними для людей, які присвятили своє життя економічним наукам, є і просто позитивні людські якості характеру, де гармонійно поєднано розумову і духовну сфери.

Саме такими, шляхетними, мудрими, порядними, постали перед нами професори економіки Лариса Володимирівна Іванченкова, Наталя Михайлівна Купріна, Юрій Миколайович Мельник, Валерій Вікторович Немченко, Олександр Іванович Павлов, Галина Олександрівна Ткачук, з якими мені як завідувачу кафедри українознавства та лінгводидактики, яка входила до складу факультету економіки, бізнесу та контролю, випало щастя співпрацювати.

На засіданнях деканату ми вирішували різноманітні виробничі питання, і було приємно спостерігати, з якою відповідальністю ставляться всі члени деканату до своїх обов'язків, як переймаються спільними справами, уважно вислуховують пропозиції чи заперечення до них, а разом із тим гарно, з належною повагою ставляться один до одного. Співпрацювати з тими людьми було дуже приємно. Я дякую тому випадку, що звів нас у спільній праці, і з великою приємністю згадую всіх тих розумних і працьовитих людей, а відтак у 70-ті роки кафедри економіки промисловості ОНТУ хочу привітати усіх її членів із цією ювілейною датою, висловлюючи свої привітання у віршовій формі.

**Із 70-річчям вас!
До сімдесятиріччя
кафедри економіки промисловості**

Її працівники досягли високої гоноровості,
А відтак для кафедри економіки промисловості
Прозвучать сьогодні віншувальні повісті.

* * *

Отож, вам сьогодні сімдесят.
Сімдесят — це гарна дата,
Це — велике й славне свято.
Буде ж вам вітань багато.

Першим привітаємо **доктора Олександра Павлова:**
Професора відомого, науковця славного,
Справного завідувача, доброго керівника,
Хоч і є його праця марудна й нелегка.

Далі повиншуємо **Наталю Куприну**
І хочемо повідомити вам гарну новину:
Купріна є економістка широковідома,
Із тонкощами своєї справи добре знайома.

Шанованим у нас є і **Сергій Дідух,**
Що несе в студентські маси здоровий дух.
Він також є взірцевим економістом,
А душу має добру і чисту.

Вітаємо також **Кулаковську Тетяну,**
У науковому світі професорку знану.

Віншуємо щиро й **Самофатову Вікторію,**
Знану професорку в економічній теорії.

Вітаємо також професора **Вікторію Ткач,**
То — доктор економіки, висококваліфікований викладач.

Віншуємо ми і пана **Віктора Замлинського** —
то професор від Бога:
Подолав він економіки високі пороги.

Заслугує пошануваннячка й доцент **Ольга Фрум** —
Особа високої кваліфікації і шляхетних дум.

Вітаємо також **Лобоцьку Людмилу,**
Доцента славного і людину добру та милу.

Пана доцента **Олександра Ощепкова** також хочемо привітати
І подальших успіхів у роботі щиро йому побажати.

Заслугує пошануваннячка й **Магденко Світлана,**
Серед економістів людина добре знана.

Наталія Гребейникова на кафедрі людина не нова,
Давно вже пізнала економічної науки основи.
А відтак варта нашого пошанування —
Освідчуємо їй найкращі побажання.

Зав. лабораторії **Татарик Ельвірі**
Засвідчуємо теж повагу й довіру.

Тож, милі колеги, щиро усіх вас вітаємо,
Щастя особистого у житті бажаємо.
Хай не болять вас ніколи ні ноги, ні руки,
А ваші мудрі голови хай і надалі плідно працюють
в царині економічної науки.

Йдіть до перемоги — ні кроку назад!
Вас вітає щиро **професор Віват!**

**5.3. Гончаренко А. М. КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ —
СЕРЕДОВИЩЕ ПІДГОТОВКИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ
ТА ПРОВЕДЕННЯ КРЕАТИВНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Мені випала честь у 1983–2013 роки разом з кафедрами, науково-дослідною частиною, підрозділами академії виконувати роботу з перебудови системи підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації.

Люблю, обожнюю, ціную той неймовірний період сумісної роботи.

Це були роки зростаючої потреби у спеціалістах, зокрема економічного профілю, відкриття нових спеціальностей та спеціалізацій, розвитку та укріплення зав'язків з підприємствами, зростання матеріально-технічної бази кафедр, лабораторій, спеціалізованих аудиторій.

Аспірантура та докторантура ставали все більш актуальною формою підготовки кандидатів та докторів наук.

Для ефективної роботи потрібен був постійний пошук та впровадження нових шляхів роботи з молоддю, яка мала схильність до наукової роботи, підготовка реального резерву аспірантури, складання кандидатських іспитів.

Обґрунтування планування потреби за спеціальностями, забезпечення відповідним науковим керівництвом, загальна поетапна методика навчання в аспірантурі, систематичний контроль виконання індивідуальних планів, надання необхідної допомоги, розширення кола спілкування з ученими, випускниками аспірантури, у тому числі в рамках «Школи молодих учених», участь у наукових конференціях, етапи публікацій результатів наукових досліджень, підготовки та захисту дисертації, працевлаштування після закінчення аспірантури, — все це потребувало своєчасної оперативної суто індивідуальної роботи, професіоналізму та організаторських зусиль.

В академії проводилася підготовка за 5 спеціальностями в докторантурі та 17 — в аспірантурі.

Завдяки такому загальному підходу за 1983–2010 роки на момент акредитації в академії було підготовлено 57 докторів та 502 кандидати наук.

Прикладом такої організації роботи зокрема є кафедра економіки промисловості, де професіоналізм, ентузіазм та відданість справі забезпечили можливість:

– П. В. Осіпову за 9 років підготувати шість кандидатів економічних наук (Т. А. Кулаковська, О. О. Меліх, В. А. Самофатова, Н. Й. Басюркіна, Т. В. Дудка, О. Д. Волкова);

– О. І. Павлову за такий самий період особисто ввести у світ науки чотирьох докторів, одного кандидата економічних наук, двох докторів філософії та створити на кафедрі мікроклімат безперервної підготовки, спадкоємності поколінь, зростання наукового потенціалу випускників аспірантури та докторантури. Сьогодні більшість з них — доктори наук, професори.

О. І. Павлов останні майже тринадцять років очолює кафедру економіки промисловості, яка, як коріння генеалогічного дерева,

живить нові кафедри Навчально-наукового інституту прикладної економіки і менеджменту імені Г. Е. Вейнштейна, реалізуючи потреби часу.

Доля подарувала мені унікальну можливість спілкуватися та працювати з різними поколіннями талановитих неймовірних вчителів та учнів, кожен з яких вклав свою цеглину в загальний фундамент підготовки науково-педагогічних кадрів.

З любов'ю та гордістю переглядаю на сайті університету обличчя колишніх випускників аспірантури та докторантури... Скрізь роки пам'ятаю кожного!

Сьогодні, в такий важкий час, схилиюсь перед героїчною творчою працею кожного, хто став елітою та опорою університету.

Відомо, що кожен батько бажає пишатися своїми дітьми! І, дійсно, нашій Alma mater є чим пишатися!

Впевнена, що кафедра економіки промисловості може пишатися своїми вчителями та учнями! Кафедра знаходиться у постійному пошуку нових ідей та способів їх втілення у життя.

Бажаю творчому колективу кафедри економіки промисловості здоров'я, процвітання та подальших успіхів. Сьогодні «зі всіх побажань нам потрібно одно, щоб мирне небо дивилось в вікно».

5.4. Єгоров Б. В. 70-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ КАФЕДРИ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ — ЗНАЧНА ПОДІЯ ДЛЯ УНІВЕРСИТЕТУ

Ювілей кафедри це завжди визначна подія для всього університету, адже саме кафедри складають його основу. Наразі ми вітаємо колектив кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету з 70-річчям!

Роль економічної науки та її практичні наслідки важко переоцінити, оскільки пріоритетом серед показників ефективності будь-якого підприємства є саме економічні, безумовно поряд з дотриманням гуманітарної та екологічної безпеки.

Кафедра економіки промисловості була заснована у нашому виші у 1954 році. З тих пір за різних часів змінювалась філософія підготовки кадрів від концентрації у спеціалізованих інститутах та університетах до загального поширення серед всіх вишів України. Не змінювалась лише філософія підготовки економістів в нашому університеті. Вона завжди носила прикладний характер, що

сьогодні віднайшло відображення і у назві Навчально-наукового інституту прикладної економіки і менеджменту імені Г. Е. Вейнштейна.

Значний внесок у створення і розвиток кафедри економіки промисловості внесли М. С. Вайнштейн, Г. Г. Подзолів, О. К. Павлюченков, Г. К. Тунтія, О. П. Антонюк, В. О. Стоколос, О. А. Турецький, П. В. Осіпов, В. Є. Глушков, В. Р. Кучеренко, Л. Л. Лобоцька, сьогоднішній очільник кафедри О. І. Павлов та багато інших талановитих фахівців, справжніх професіоналів своєї справи.

Я пам'ятаю кадрові труднощі, які виникли на початку 2000-х років через дефіцит кадрів найвищої кваліфікації. Тоді на всіх кафедрах економічного спрямування, а їх було всього 3, не було жодного доктора економічних наук. Професор Ф. З. Мардаровський передчасно пішов з життя, проф. О. А. Турецький змінив місце роботи... Понад 60 % викладачів з інших вишів Одеси працювали у нас сумісниками. І така ситуація склалася саме на фоні закликів керівників Міністерства освіти і науки України та окремих керівників економічних університетів до централізації підготовки економістів у профільних університетах. Виникла загроза втрати цього важливого напрямку діяльності у нас в університеті, тоді Одеській національній академії харчових технологій.

У 2004 році захистив докторську дисертацію Павло Володимирович Осіпов, який невдовзі очолив кафедру, і розпочалась копітка робота з розвитку кафедри і, в першу чергу, з підготовки кадрів вищої кваліфікації. У той період співробітниками кафедри було захищено 6 кандидатських дисертацій.

Потужного поштовху підготовці кадрів вищої кваліфікації надав професор О. І. Павлов, який очолив кафедру у 2011 році. З того часу співробітниками кафедри було захищено п'ять докторських, шість кандидатських дисертацій та три дисертації на здобуття наукового ступеня доктор філософії зі спеціальності 051 «Економіка». Зовнішніх сумісників на кафедрі сьогодні немає, а частка викладачів з науковими ступенями сягнула понад 80 %. Головне, що процес підготовки висококваліфікованих кадрів здійснюється за цілеспрямованими темами, пов'язаними зі сталим та безпечним розвитком агропродовольчої сфери України, розвитком сільських територій, що надзвичайно актуально сьогодні в умовах реалізації адміністративно-територіальної реформи України та підвищення ефективності господарювання в об'єднаних територіальних громадах.

Протягом сучасної історії свого розвитку кафедра економіки промисловості не раз виступала донором при створенні нових кафедр університету. За 20 років в Одеському національному технологічному університеті створені та успішно розвиваються ще шість кафедр економічного спрямування: обліку і аудиту, цифрових технологій фінансових операцій, економічної теорії та фінансово-економічної безпеки, менеджменту і логістики, маркетингу, підприємництва і торгівлі, публічного управління та адміністрування. І коріннями своїми всі вони сягають кафедри економіки промисловості, починаючи з 1954 року! Сьогодні на кафедрі працюють 6 докторів економічних наук, а на інших кафедрах ще 18. Економічна наука завдяки таким колективам, як колектив кафедри економіки промисловості, успішно розвивається в Одеському національному технологічному університеті.

Я вдячний колективу кафедри економіки промисловості, всім активним науковцям, які вірили у своє успішне майбутнє. Вірив і я, як ректор академії, університету (2003–2022 роки). І час розставив все за своїми місцями. Не дивлячись на широке коло університетів, які готують економістів, саме наші випускники надзвичайно затребувані в промисловості тому, що їх підготовка носить прикладний характер. Тематика кваліфікаційних робіт бакалаврів, магістрів і аспірантів тісно пов'язана з вирішенням проблем сьогодення економіки України. Кафедра виступила ініціатором створення щорічної міжнародної науково-практичної конференції, розвиває матеріально-технічну базу і зв'язки з промисловістю.

Шановні колеги, дорогі друзі! Прийміть щирі вітання з ювілеєм кафедри економіки промисловості! Бажаю всім нам Перемоги, успішної відбудови України та виведення нашої економіки в топ найуспішніших країн світу! Колективу кафедри, кожному співробітнику бажаю міцного здоров'я, подальшого сталого розвитку і нових успіхів!

5.5. Згадка Н. С. КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ — НАША ОПОРА ТА ПІДТРИМКА

Працюючи в Одеському національному технологічному університеті п'ятий рік, хочу зазначити вагомість всіх підрозділів та кафедр. За напрямом роботи та спеціалізації кафедри економічної теорії та фінансово-економічної безпеки її інтереси найбільш тісно перети-

наються з колом питань, якими займається кафедра економіки промисловості

Кафедра економіки промисловості має потужний професорсько-викладацький склад: д. е. н., проф. О. І. Павлов, д. е. н., проф. Т. А. Кулаковська, д. е. н., проф. В. А. Самофатова, д. е. н., проф. С. М. Дідух, д. е. н., проф. Н. М. Купріна, д. е. н., проф. В. А. Замлинський, к. е. н., доц. О. Л. Фрум, к. т. н., доц. Л. Л. Лобоцька та інші викладачі навчають та передають свій безцінний досвід бакалаврам, магістрам та аспірантам, незважаючи на тяжкі умови праці в умовах воєнного стану.

Кафедру очолює О. І. Павлов — дуже поважна і високопрофесійна людина.

З Олександром Івановичем особисто я познайомилась одним із перших з кафедри економіки промисловості і він відразу запропонував допомогу та пояснив тоді для мене складні питання, якими до мене займалася наша кафедра.

Під керівництвом Олександра Івановича Павлова сформувалася потужна наукова школа, тематика якої пов'язана з економічною безпекою та сталим розвитком агропродовольчої сфери та суб'єктів господарської діяльності. Колектив вчених кафедри, об'єднаних спільними науковими ідеями, методологією, підходами до досліджень і напрямками наукової діяльності в тематичних рамках наукової проблематики демонструє високий рівень діяльності, що підтверджується численними публікаціями у провідних наукових журналах, участю у міжнародних конференціях та реалізацією важливих наукових проектів.

Тому саме ця кафедра є осередком інноваційних досліджень та якісної підготовки фахівців у галузі економіки, що відповідає найвищим стандартам сучасної науки та освіти.

Олександр Іванович Павлов особисто сприяє розвитку нових ідей та напрямів у сфері економіки промисловості. Його наукові праці визнані не лише в Україні, але й за її межами, що свідчить про високу якість та актуальність його досліджень.

Крім того, під керівництвом Олександра Івановича кафедра активно співпрацює з промисловими підприємствами та організаціями, що дозволяє студентам отримувати практичні навички та досвід, необхідний для успішної кар'єри. Така синергія науки і практики є ключовою перевагою кафедри і робить її випускників високо конкурентоспроможними на ринку праці.

Отже кафедра економіки промисловості відіграє ключову роль у розвитку науки нашого університету, підвищує його престиж серед закладів вищої освіти України.

5.6. Іванченко Л. В. МАЮ ДОТИЧНУ ПРИЧЕТНІСТЬ ДО ПОТУЖНОЇ КОГОРТИ ВИПУСКНИКІВ КАФЕДРИ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ

Дорогі колеги кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету!

Дозвольте привітати вас зі знаменною подією — 70-річчям кафедри!

Я є випускницею кафедри обліку і аудиту ОНАХТ 1999 року, але моє студентське життя розпочалось саме на кафедрі економіки промисловості у 1993 році, де була відкрита спеціальність «Облік і аудит». Пишаюсь і з гордістю можу казати, що маю дотичну причетність до потужної когорти випускників кафедри економіки промисловості.

У рідному мені ОНТУ я пройшла шлях від студентки першого курсу (кафедра економіки промисловості) до випускниці, спеціаліста з обліку й аудиту, від асистента кафедри фінансів, обліку та аудиту до професора кафедри цифрових технологій фінансових операцій, від директора Навчально-наукового інституту прикладної економіки і менеджменту імені Г. Е. Вейнштейна до ректора нашого університету. Тут пройшов 31 рік мого життя.

Мій шлях був надзвичайно складним, але завжди я зустрічала людей, які підтримували мене, додавали наснаги та стимулювали до нових звершень. І серед колективу кафедри економіки промисловості я завжди отримувала підтримку. В тому, як я сформувалась як особистість, навчилась протистояти труднощам, долати перепони, є і велика заслуга колективу кафедри економіки промисловості.

Від усієї душі хочу висловити вам слова щирої подяки за проявлений професіоналізм, сумлінну працю, залізну витримку, прекрасну підготовку, розуміння та індивідуальний підхід до кожного студента. Ваші терпіння, наполегливість та натхнення навчати назавжди прищепили мені любов до економіки та обраної спеціальності. Наукова атмосфера, фахове викладання дисциплін, високопрофесійний колектив викладачів кафедри надавали впевненість у своїх силах і

знаннях. Ви власним прикладом та відданістю своїй професії заклали в мене той фундамент знань, який я і понині використовую у своїй професійній діяльності.

Бажаю вам, дорогі колеги, міцного здоров'я, довгих років успішного викладання, відмінних ідей, невичерпного ентузіазму та оптимізму, безсумнівних успіхів та приємних сюрпризів від життя!

Кафедра економіки промисловості ОНТУ — це не тільки потужна наукова база, висококваліфікований склад викладачів, а це дуже крутий старт для формування себе як людини з великими амбіціями, які будуть досягнуті.

Щиро бажаю кафедрі подальшого розквіту, майбутніх перемог і сильних студентів!

5.7. *Козак К. Б.* КАФЕДРА, ЯКА ДАЛА ПУТІВКУ ДО ДОРОСЛОГО САМОСТІЙНОГО ЖИТТЯ

Багато років минуло з моменту, коли на кафедрі економіки промисловості рідного Одеського національного технологічного університету я отримала свій перший диплом про вищу освіту, а разом із ним і путівку до дорослого самостійного життя (у студентські часи це була Одеська державна академія харчових технологій).

Роки навчання в університеті назавжди залишаться для мене одним із найяскравіших та найщасливіших періодів у житті. Рішення вступати саме на економічний факультет було легким і швидше за все інтуїтивним. І шкодувати про вибір не довелося. Важливо зазначити, що мені наче доля вказувала шлях, тому що спочатку я вступила на інженерно-технологічний факультет і протягом першого курсу зрозуміла, що маю бути на іншому місці. Так, шляхом закриття академічної різниці (близько 11 предметів) я перевелась на економічний факультет.

Я запам'ятала на все життя і сам процес навчання, і дружний колектив студентської групи а також потоку, і професійний склад викладачів. Хочу підкреслити, що на той час мені було лише 18 років, оскільки я вступила одразу ж після закінчення середньої школи. Хочу зазначити, що не тільки впродовж навчання, а й після закінчення вишу ми постійно спілкуємось між собою, дружимо родинами, зустрічаємося, підтримуємо один одного та з приємністю згадуємо наші найкращі студентські роки.

Отримані знання та практичні навички стали міцною основою мого особистого і професійного зростання незалежно від того, де довелось працювати. Пройшла шлях від економіста у вітчизняній науково-виробничій компанії, директора з маркетингу і зв'язків з громадськістю наукового журналу, захисту спочатку кандидатської роботи, а через 10 років і докторської роботи, виконуючої обов'язки завідувача кафедри, заступника декана факультету, психолога і бізнес-тренера, до професора кафедри менеджменту і логістики та роботи на посаді директора Навчально-наукового інституту прикладної економіки і менеджменту імені Григорія Еммануїловича Вейнштейна ОНТУ.

В університеті я знайшла нових друзів, познайомилася з цікавими людьми та ніколи себе не почувала, як в чужій стороні. Значним плюсом у навчанні є і був високий рівень та широкий спектр отриманих знань, що студенти-економісти здобувають у ході навчання, які стали міцним фундаментом в моєму житті і кар'єрі. Під час лекцій, семінарів і практичних занять, які вели викладачі кафедри економіки промисловості, я не тільки отримувала знання з різних предметів, але і насолоджувалася можливістю спілкування з прекрасними людьми з багатим професійним та життєвим досвідом. Викладачі вклали в нас не тільки знання, але і часточку душі, своїми настановами та теплими словами надихали нас на нові починання, вселяли віру в свої сили. Поряд з нами були надійні наставники, готові у будь-який час підтримати, дати пораду, направити на вірний шлях. Своїми професійними досягненнями всі випускники доводять, що вони отримали якісні знання.

Шановні викладачі, наставники, а тепер і колеги, щирі слова подяки всьому колективу кафедри економіки промисловості ОНТУ, бажаю творчої наснаги та життєвої енергії, сумлінних та неординарних студентів з невгамовною жагою до пізнання! Особливі слова подяки хочеться висловити завідувачу кафедри доктору економічних наук, професору Олександру Івановичу Павлову, який є відомим економістом-аграрником, одним із засновників та активних послідовників практичної реалізації фундаментального наукового напрямку, пов'язаного із сільським розвитком в Україні. А також він є еталоном сучасного керівника, що поєднує в собі харизму і лідерські якості. Спасибі вам за відповідальність та увагу до кожного студента, за створення комфортної атмосфери для нашого навчання і зростання!

Кафедрі економіки промисловості є чим пишатися. За свою історію вона випустила чимало фахівців економічного напрямку, які зна-

йшли своє місце на різноманітних підприємствах, в організаціях та установах не тільки нашої країни, а й за кордоном. Переважна більшість з них стала успішними керівниками та провідними спеціалістами. Висококваліфікований професорсько-викладацький склад кожного дня передає свої знання здобувачам вищої освіти.

Майбутнє нерозривно пов'язане з розвитком науки, освіти та технологій. А сприяти цьому розвитку будуть спеціалісти з глибокими знаннями економіки. Я впевнена, що майбутні випускники кафедри неодмінно принесуть користь нашій країні, будуть здійснювати позитивний вплив на її економічний розвиток.

Щиро бажаю професорсько-викладацькому складу, а також усім колишнім, нинішнім та майбутнім студентам нових яскравих відкриттів та звершень, успішного досягнення поставлених цілей та впевненості у собі та власних силах.

5.8. Лагодієнко В. В. КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ — ОСНОВА ФОРМУВАННЯ НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ ВПРОДОВЖ ДЕСЯТИЛІТЬ

Одним із головних напрямів роботи кафедри економіки промисловості є науково-дослідницька діяльність. Від свого заснування кафедра проводить активну наукову роботу, в якій беруть участь як співробітники кафедри, так і кращі студенти. На відміну від багатьох інших економічних закладів вищої освіти і кафедр (особливо тих, що створені нещодавно) кафедра економіки промисловості Одеського національного технологічного університету має власну потужну наукову школу і нагромадила великий досвід проведення наукових досліджень.

На кафедрі економіки промисловості, починаючи з 2012 року діє одеська наукова школа досліджень процесів забезпечення функціонування та розвитку системи економічної безпеки держави і суб'єктів господарської діяльності. Засновником і керівником цієї наукової школи виступив відомий вчений та ентузіаст економічної науки Олександр Іванович Павлов.

За період функціонування наукової школи до її складу ввійшли науковці зі значним науковим досвідом та її колишні випускники і вже знані науковці, такі як С. М. Дідух, В. А. Замлинський, Т. А. Кулаковська, Н. М. Купріна, О. П. Ощепков, В. А. Самофатова, Л. Л. Лобоцька,

О. Л. Фрум та інші. Від початку діяльності коло наукових досліджень і розробок наукової школи поширилося на різні галузі економіки, включаючи непромисловий сектор. Одним із пріоритетних наукових напрямів кафедри економіки промисловості є сталий розвиток та економічна безпека агропродовольчої сфери.

Багатогранність та різновекторність наукових досліджень підтверджується тематикою науково-дослідних тем, що в різні часи виконувалися на кафедрі економіки промисловості. Серед них можна виділити такі:

1) «Розробка методологічних засад, методичних та практичних рекомендацій щодо державного регулювання агропродовольчого сектора України в умовах циклічного розвитку економіки».

Виконавець — Т. А. Кулаковська.

2) «Розробка теоретичних та методологічних засад сталого та безпечного розвитку агропродовольчої сфери України».

Науковий керівник роботи д. е. н., проф. О. І. Павлов.

Виконавці: Т. А. Ковернега, С. С. Шекера, В. А. Шалений.

3) «Розробка методологічних основ державного регулювання діяльності підприємств харчової промисловості в умовах кризових ситуацій» (державний реєстраційний номер 0114U001962).

Науковий керівник і виконавець Т. А. Кулаковська.

4) «Методологія управління сталим розвитком агропродовольчої сфери регіону» (державний реєстраційний номер 0116U005701).

Виконавець В. А. Самофатова.

До персонального складу наукової школи входять понад 20 науковців, які виконують дослідження за багатьма напрямками. Сфера інтересів наукової школи кафедри економіки промисловості охоплює весь комплекс проблем забезпечення ефективної роботи суб'єктів господарської діяльності та суміжних з ними галузей в умовах сучасних економічних викликів, що є необхідною умовою забезпечення економічної безпеки держави в період воєнної агресії проти України та формування перспективних ініціатив відбудови економічного потенціалу в повоєнний період.

Основними формами наукової роботи кафедри економіки промисловості є:

- держбюджетні роботи;
- тематичні дослідження за замовленнями суб'єктів господарської діяльності;
- індивідуальні дослідження в рамках дисертаційних робіт.

За кожним напрямом наукових досліджень кафедри в рамках плану роботи наукової школи створені проблемні групи. Дослідження проводяться безпосередніми виконавцями проекту із залученням у разі потреби інших співробітників кафедри і сторонніх експертів, науковців. Загальне керівництво дослідницькими проектами вже впродовж майже 13 років здійснює завідувач кафедри д. е. н., проф. О. І. Павлов.

Серед значних науково-практичних досягнень наукової школи кафедри економіки промисловості останніх десятиліть слід виділити такі:

1) Обґрунтовано теоретико-методологічні основи розвитку сільських територій, визначення їх концептуальної ролі та особливостей функціонування в межах сільської соціально-територіальної підсистеми українського суспільства. Автор проф. О. І. Павлов.

За результатами досліджень видано основні праці: Сільські території України: історична трансформація парадигми управління (2006); Сільський розвиток в Україні: теорія, практика, політика, управління (2008); Сільські території України: функціонально-управлінська модель (2009); Ідентифікація і класифікація сільських територій: теорія, методологія, практика (2015).

2) Розкрито роль та місце брендингу сільських територій Південного регіону України в системі руралістичних знань, визначено його пізнавальну парадигму, соціально-психологічну сутність, обґрунтовано інтегровану модель та суспільне значення бренду цих природних та соціально-просторових утворень в контексті руралістичного підходу. Автор проф. О. І. Павлов.

За результатами досліджень видано монографії: Руралістика: теорія, методологія, научні напрями (2018); Руралістичні засади брендингу сільських територій Південного регіону України (2019, у співавторстві О. І. Павлова та І. О. Павлової).

3) Розроблено методологічні засади галузево-територіальної моделі управління сталим розвитком агропродовольчої сфери регіону в умовах децентралізації влади, запропоновано авторську інтерпретацію структури агропродовольчої сфери регіону як складної соціо-еколого-економічної динамічної системи, розроблено декомпозицію функціонально-управлінської інноваційно орієнтованої кластерної моделі забезпечення сталого розвитку агропродовольчої сфери регіону. Автор проф. В. А. Самофатова.

За результатами досліджень з цього напрямку захищено докторську дисертацію (В. А. Самофатова, 2018) на тему «Методологія управління сталим розвитком агропродовольчої сфери регіону», опубліковано

монографії: Сталий розвиток агропродовольчої сфери регіону: теорія, методологія, управління (2018), Соціальна, поведінкова, адаптивна економіка: теорія та практика (2016, колективне авторство).

4) Обґрунтовано методологічний підхід до формування концепції темпорального антициклічного регулювання розвитку агропродовольчого сектора, розроблено концепцію темпорального антициклічного регулювання розвитку агропродовольчого сектора на основі системи загальноекономічних та темпоральних принципів, розроблено організаційно-економічний механізм темпорального антициклічного регулювання агропродовольчого сектора. Автор проф. Т. А. Кулаковська.

За результатами досліджень цього напрямку захищено докторську дисертацію (Т. А. Кулаковська, 2021) на тему «Теоретико-методологічні засади антициклічного регулювання розвитку агропродовольчого сектора національної економіки», опубліковано монографії: Соціо-еколого-економічний розвиток агропродовольчої сфери України в сучасних умовах: проблеми та шляхи їх розв'язання (2015, колективне авторство), Зовнішньоекономічна діяльність України в системі глобальних конкурентних відносин: агропродовольчий аспект (2019, колективне авторство), Державне антициклічне регулювання розвитку агропродовольчого сектора України: теорія, методологія, практика (2019).

5) Сформульовано концептуальні засади перетворення агропродовольчих холдингів на драйвери створення інклюзії суспільного добробуту, визначено сутність та структуру концепту «система інклюзивного розвитку агропродовольчих холдингів», запропоновано та обґрунтовано вектори інклюзивної реконструкції агропродовольчої галузі. Автор проф. С. М. Дідух.

За результатами досліджень цього напрямку захищено докторську дисертацію (С. М. Дідух, 2021) на тему «Агропродовольчі холдинги в системі інклюзивного розвитку України: теорія, методологія, практика», опубліковано монографію: Інклюзивний розвиток агропродовольчих вертикально інтегрованих компаній України (2020).

6) Обґрунтовано методологічний підхід до формування концепції забезпечення конкурентоспроможності харчової промисловості України, розроблено концепцію імпаритетної реструктуризації суб'єктів харчової промисловості України, верифіковано гіпотезу про необхідність персистентної трансформації харчової промисловості в системі національної економіки через механізм застосування стра-

тегічної реструктуризації на підставі дії принципу імпаритету. Автор проф. Н. М. Купріна.

За результатами досліджень цього напрямку захищено докторську дисертацію (Н. М. Купріна, 2021) на тему «Теоретико-методологічні основи забезпечення конкурентоспроможності харчової промисловості України на засадах її персистентної трансформації», опубліковано монографію: *Забезпечення конкурентоспроможності харчової промисловості України: теорія і практика* (2019).

Численні результати досліджень наукової школи впроваджені у практичну діяльність державних, галузевих і регіональних органів управління. Сотні науково-практичних розробок співробітників кафедри впроваджені на промислових підприємствах, у банківських установах, страхових, консалтингових, аудиторських компаніях.

Важливим напрямом науково-дослідницької роботи кафедри економіки промисловості є виконання госпдоговірних робіт. За час свого існування кафедрою виконано понад 50 госпдоговірних робіт за замовленнями різних міністерств і відомств України, науково-дослідних установ, галузевих підприємств та їх об'єднань. Загальний обсяг фінансування цих робіт дуже складно оцінити.

Окрім госпдоговірних НДР, кафедра виконує значний обсяг держбюджетних НДР за замовленням Міністерства освіти і науки України. Тематика держбюджетних науково-дослідних робіт відповідає пріоритетним напрямкам досліджень кафедри економіки промисловості та наукової школи Олександра Івановича Павлова.

На кафедрі економіки промисловості успішно діють аспірантура і докторантура, які є справжньою «кузнею» наукових кадрів як для кафедри, так і для всієї економічної науки Одеського національного технологічного університету. Адже кафедра економіки промисловості була першою і базовою науковою платформою, де було відкрито аспірантуру і докторантуру. Кілька поколінь науково-педагогічних працівників університету і кафедри проходили цю школу, а сьогодні вже очолюють свої колективи, є засновниками і керівниками інших наукових шкіл та наукових напрямів.

Успішне функціонування аспірантури і докторантури дозволило в університеті організувати створення спеціалізованої вченої ради Д. 41.088.05 для захисту кандидатських і докторських дисертацій економічного профілю, що позитивно вплинуло на підвищення якісних показників у забезпеченні кваліфікованими кадрами професорсько-викладацького складу університету та розширило можли-

вості надання освітніх послуг з підготовки здобувачів різних рівнів та спеціальностей.

Активну участь у засіданнях спеціалізованої вченої ради Д. 41.088.05 з самого її створення бере завідувач кафедри економіки промисловості д. е. н, проф. О. І. Павлов.

Напередодні свого 70-річного ювілею кафедра економіки промисловості має насичену історію, цінний досвід та значні здобутки, адже розпочинала свою діяльність однією із перших економічних кафедр нашого університету. Кафедра пройшла чимало етапів свого розвитку, починаючи з моменту створення у 1954 році. Протягом всього періоду існування робота кафедри була спрямована на підтримку високого іміджу університету як вищого навчального закладу, що здійснює підготовку фахівців. Кафедра економіки промисловості стала фундаментом розвитку економічної науки в ОНТУ та далеко за його межами, що позитивно вплинуло на формування стратегічного потенціалу продуктивних сил регіону.

За всіма успіхами та здобутками кафедри за ці роки стояли люди, які пов'язали з нею свою долю, по-справжньому закохані у професію та присвячують свою щоденну працю формуванню нового покоління фахівців.

Шановні колеги! Прийміть найщиріші вітання з нагоди 70-річного ювілею від дня заснування кафедри економіки промисловості! Цей ювілей є знаменною подією не лише для всіх поколінь працівників кафедри, а й у житті нашого університету і всієї вітчизняної науки та освіти. За роки, що минули, вами підготовлено сотні висококваліфікованих фахівців та вчених, які сьогодні працюють в усіх регіонах нашої країни. Досягнення вашої кафедри — це яскравий приклад самовідданої праці колективу, якому притаманна талановитість, висока професійність та вміння долати будь-які труднощі. Щиро бажаю вам великого натхнення та подальших творчих успіхів. Миру вам, щастя та здоров'я!

5.9. Немченко В. В. РЕТРОСПЕКТИВА КАФЕДРИ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ МОЇМИ ОЧИМА

Я працюю завідувачем кафедри обліку і аудиту Одеського національного технологічного університету з 1 березня 2007 року — вже більше 17 років.

Кафедра економіки промисловості є свого роду нашою «материнською» кафедрою, адже на базі цієї кафедри була створена і працює наша — кафедра обліку і аудиту.

Коли я прийшов до університету, завідувачем кафедри економіки промисловості був професор Павло Володимирович Осіпов, знайомство з яким я завжди тепло згадую і ціную час нашої співпраці. Це був науковець, який долучив до наукової діяльності плеяду талановитої викладацької молоді. З часом шість з них захистили кандидатські дисертації під керівництвом Павла Володимировича. Професор П. В. Осіпов декілька років працював в Алжирі. Він не тільки здійснював економічні дослідження, й цікавився паранормальними явищами, виступав у засобах масової інформації з зазначеної проблематики.

П. В. Осіпов був чесною та порядною людиною. Він постійно боровся за правду, справедливість, захищав молодих викладачів. У нього було багато планів з розвитку кафедри. Але через важку хворобу він передчасно пішов з життя.

Після смерті П. В. Осіпова кафедру економіки промисловості очолив професор В. Р. Кучеренко, який багато років очолював одну з економічних кафедр в Одеському інституті народного господарства (нині Одеський національний економічний університет).

Я з В. Р. Кучеренком познайомився в ОНЕУ під час обговорення моєї докторської дисертації, яку я захистив у 1994 році у Києві, в Інституті аграрної економіки. Після звільнення у 2011 році В. Р. Кучеренка кафедра економіки промисловості залишилась без керманіча.

У Києві, в Інституті аграрної економіки щорічно відбувався конгрес економістів-аграрників України, збори якого я постійно відвідував. Серед запрошених також були і закордонні науковці, представники уряду України. На одних з таких зборів я познайомився з Олександром Івановичем Павловим, який тоді виходив на захист докторської дисертації. Я зрозумів, що О. І. Павлов — це не тільки визнаний вчений (за темою дисертаційної роботи напередодні її захисту ним було опубліковано три фундаментальні монографії), але й гарний організатор. Тому я запропонував йому провести перемовини з ректором Б. В. Єгоровим на предмет працевлаштування в нашій академії.

Як показав час, з О. І. Павловим нам усім пощастило. На мою думку, Олександр Іванович зробив дуже багато для розвитку кафедри. Він створив наукову школу, він був першим директором Навчально-наукового інституту прикладної економіки і менеджменту імені Г. Е. Вейнштейна. За його науковим консультуванням захистили

докторські дисертації О. О. Меліх, В. А. Самофатова, С. М. Дідух, Т. А. Кулаковська. Покращилась матеріально-технічна база кафедри.

Незважаючи на те, що кафедра економіки промисловості відмічає 70-річчя під час війни, у складні часи, можна бути впевненими, що її колектив й надалі буде працювати на користь і подальший післявоєнний розвиток України.

5.10. *Неустров Ю. Г.* ПОГЛЯД НА КАФЕДРУ ЕКОНОМІКИ ПРОМІСЛОВОСТІ ОЧИМА ДОКТОРАНТА

Першого вересня 2024 року виповнюється 70 років з дня утворення як самостійного підрозділу кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету.

Вітаю колектив кафедри з цим чудовим святом!

За ці довгі роки кафедра достойно пройшла важливий шлях розвитку через різні події в житті України. Нею підготовлено велику кількість висококваліфікованих фахівців у галузі економіки, вона заслужила авторитет як у нашої країни, так і далеко за її межами.

Сімдесят років у житті людини — це поважний та наповнений мудрістю і знаннями вік, а для кафедри це вже ознаменований злагодженою працею, вагомими досягненнями у науковій та педагогічній діяльності шлях.

Значну роль у підготовці науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації відіграють аспірантура та докторантура зі спеціальності 051 «Економіка», де гарантом та керівником робочої групи є завідувач кафедри економіки промисловості доктор економічних наук, професор Олександр Іванович Павлов.

Через 70 років з дня свого заснування колектив кафедри вправі пишатися своєю історією та здобутками, пов'язаними з іменами талановитих вчених, вдячних випускників, які успішно працюють на благо нашої держави та за кордоном.

Сьогодні завдяки раціональному використанню накопиченого досвіду й освоєнню нових професійних горизонтів співробітники кафедри впевнено дивляться у майбутнє, будують плани досягнення нових висот.

Сердечно вітаю співробітників, студентів та аспірантів кафедри з ювілеєм. Бажаю миру, міцного здоров'я, успіхів, щастя та благополуччя.

5.11. *Ніколюк О. В.* ПРИВІТАННЯ КОЛЕГАМ, ЯКІ РУХАЮТЬСЯ ВІРНИМ КУРСОМ

З великою шаною вітаю з 70-річним ювілеєм з дня заснування колектив кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету.

Завжди вірна своїм принципам, спираючись на вимоги світової економічної науки, кафедра економіки промисловості виховала цілу плеяду вчених, викладачів, висококваліфікованих фахівців для сектора економіки й інших галузей національного господарського комплексу України та інших країн.

Сьогодні кафедра економіки промисловості Одеського національного технологічного університету — символ минулого, еталон сучасного і перспектива майбутнього.

Ви зуміли створити справжній храм науки з навчально-виховними і культурними традиціями, передовими освітянськими і науковими досягненнями.

За накопиченим багажем фундаментальних наукових досліджень, за відпрацьованим механізмом навчального процесу, за високим потенціалом випускників кафедри економіки промисловості є найкращою і має достатньо високий рейтинг серед вищих навчальних закладів України.

В ці урочисті святкові дні хочу висловити слова глибокої вдячності викладацькому колективу кафедри економіки промисловості за натхненну працю та щирі побажання успіхів в реалізації творчих задумів, високих злетів на освітянській ниві.

Великі надії і відповідальність з підготовки нової формації спеціалістів покладаються на викладачів кафедри, які закладають фундамент не тільки майбутнього здобувачів, а й держави в цілому. У наш непростий час на плечі працівників освіти лягає відповідальність за навчальний процес та виховання молодого покоління українців, а отже ми фактично відповідаємо за те, яким буде майбутнє нашої держави.

Бажаю співробітникам кафедри міцного здоров'я, людського щастя, натхнення, нестримного запалу в реалізації своїх творчих ідей, а студентам — оптимізму, завзяття, терпіння і наполегливості в оволодінні знаннями та отримання необхідних професійних навичок.

Нехай кафедра процвітає здобутками свого колективу на довгі і щасливі роки під мирним небом України!

5.12. *Работін Ю. А.* ЧОМУ КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ МАЄ УСПІХ?

Вітання науковцям

Коли за ювілеєм
Мчитьсся ювілей –
Та й дата не проста...
Але до ста –
Я впевнений – буде ще кому іти...
Коли з науки Ти на Ти.

І школа ця сьогодні не проста
Але до ста... До ста...
Є вже ті, хто доведуть...
Бо вірним курсом Павловці
Ведуть потужний лайнер наукових знань...
Вони сьогодні на сторожі Слова:
Економіка наука... Держав Основа...
Вітаю Вас із славним ювілеєм...
А решту знань і Ваша молодь доведе
Бо О.І. Павлов вірним курсом їх веде...

З повагою,

Голова правління ОРО НОЖ
заслужений журналіст України **Ю.А. Работін**

5.13. *Страхова Т. В.* СВІЙ ЮВІЛЕЙ КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ ЗУСТРІЧАЄ ВАГОМИМИ ЗДОБУТКАМИ ТА ГАРНИМИ ПЕРСПЕКТИВАМИ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ

Багато поколінь наших громадян не хотіли, а головне не вміли економно споживати енергоресурси, ошадливо ставитись до природних багатств країни, не вміли і не вміють ефективно планувати сімейний бюджет. Зараз життя, захмарні тарифи змушують усіх щоденно замислюватись над цими питаннями. А це не тільки проблеми окремих сімей, вони потім проявляються і на підприємствах, в різних галузях виробництва. Не можна побудувати багату, квітучу країну, якщо не розуміти, що це все складові одного ланцюжка. Культура споживання енергоресурсів, природних багатств як наука, на мою думку, повинна закладатись із дитячого садочка. В соціальних мережах зараз пропонують різні способи економії, особливо води й електроенергії, іноді вони бувають і шахрайські.

Ще на початку створення нашого навчального закладу як вищого у 1933 році — Одеського інституту технології зерна та борошна — до його складу увійшли три факультети: технологічний, механічний та інженерно-економічний. Не тільки випускники економічних спеціальностей, а кожен наш випускник з того часу отримує знання про особливості конкурентоздатності підприємств, вміння ефективної організації роботи як окремих ланок, так і в цілому галузей виробництва, для яких ми готуємо фахівців.

Запорука успіху наших випускників у ефективній взаємодії кафедр технологічних і економічних. Кафедра технології зберігання зерна (нині у складі кафедри технології зерна і комбікормів) і кафедра економіки промисловості завжди цьому слідували. Проводились спільні засідання кафедр, обмінювались методиками, спільно вдосконалювали їх. Це особливо важливо зараз, коли все так швидко змінюється, а нас уже тривожать конкуренти не тільки в країні, а й на світовому ринку. Наша взаємодія впливає і на студентів. Дуже часто технологи повертаються до нас за економічними знаннями, а економісти хочуть більш глибоко вивчати технології виробництва, де вони працюють. Ми цьому завжди сприяємо. Добре було б робити і спільні засідання наукових та науково-методичних секцій університетських конференцій.

Не могу не згадати з повагою про декана інженерно-економічного факультету, якого всі не тільки поважали, а й любили. Це Георгій

Кіндратович Тунтія. Я вважаю, що це один з моїх наставників. Коли мене тільки обрали головою профспілкової організації працівників, він сказав: «Таня, двері храму, вокзалу і профкому повинні бути відкриті завжди». Я зрозуміла, що в мене робочий день цілодобовий, і з тих пір намагаюся слідувати цьому. В той час були непоодинокі випадки, коли в кінці року члени профспілки з економічних кафедр приходили до мене і говорили, що от я перерахував вам таку суму за рік і прошу її повернути. А оскільки кошти були витрачені, я старалась детально і переконливо показати, куди і як ми їх використали. Це змусило мене берегти кожну копійку, фіксувати абсолютно всі витрати і бути готовою звітувати перед кожним у будь-який час. Якщо голова профспілкової організації має право звітувати один раз на п'ять років, то я звітую щорічно, а з усіма економічними кафедрами відносини конструктивні і довірливі.

Особливі, довірливі відносини склалися із завідувачем кафедри економіки промисловості, професором Олександром Івановичем Павловим. В його багатогранній діяльності завжди є місце для аналізу, підтримки та активної позиції у справах первинної профспілкової організації, і я сприймаю це з великою повагою та вдячністю.

Свій 70-річний ювілей кафедра економіки промисловості зустрічає вагомими здобутками та науковими перспективами. Ми пишаємось вашими науковими досягненнями, високим кадровим потенціалом, тісними зв'язками із підприємствами, підготовкою висококваліфікованих кадрів для важливих галузей національного господарства.

Від імені первинної профспілкової організації бажаю працівникам кафедри економіки промисловості міцного здоров'я, оптимізму та творчої наснаги для реалізації планів і задумів на усіх напрямках діяльності і Олександрю Івановичу як талановитому керівнику, лідеру бажаю невичерпної енергії та подальших особистих здобутків у науковій, організаційній та викладацькій діяльності.

5.14. *Ткачук Г. О.* СВЯТО КАФЕДРИ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ — ЦЕ Й МОЄ СВЯТО

Я закінчила Одеський технологічний інститут харчової промисловості імені М. В. Ломоносова (ОТІХП) у 1987 році за спеціальністю «Економіка продовольчих товарів» та отримала кваліфікацію «інженер-економіст».

Кафедра економіки промисловості — перше місце роботи у моїй викладацькій діяльності. У вересні 1992 року я була зарахована на посаду асистента кафедри, де працювала до 31.08.1997 року.

До роботи в університеті я вже мала досвід практичної діяльності у промисловості — працювала інженером відділу організації праці і заробітної плати Одеського виробничого об'єднання молочної промисловості; економістом та заступником головного бухгалтера Госпрозрахункового територіально-міжгалузевого об'єднання Приморського райвиконкому м. Одеси.

Складні але цікаві були часи. Підготовка кваліфікованих спеціалістів у вищих навчальних закладах за умов реформування економіки в цілому та системи бухгалтерського обліку і контролю зокрема, поява незалежного аудиту потребували залучення до викладання професіоналів-практиків. Так колектив кафедри економіки промисловості в 1990-х роках поповнився молодими викладачами «із бізнесу». Це були Л. П. Рогатіна та Н. Й. Басюркіна, які також є випускницями ОТІХП та мають кваліфікацію інженерів-економістів. Не думаю, що це такий збіг — скоріше доля. Цікаво, що всі троє (і я в тому числі) у майбутньому продовжили викладацьку кар'єру, захистили дисертації на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук, здобули наукове звання професора та керуємо або керували різними кафедрами економічного блоку нашого університету. А саме д. е. н. Л. П. Рогатіна — була завідувачкою кафедри економічної теорії та фінансово-економічної безпеки; д. е. н. Н. Й. Басюркіна — завідувачка кафедри управління бізнесом (наразі кафедри торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом); д. е. н. Г. О. Ткачук — завідувачка кафедри цифрових технологій фінансових операцій. Дякую шановним колежанкам за співпрацю, взаємну підтримку, креативність та відданість справі!

П'ять років роботи у чудовому колективі викладачів та співробітників кафедри економіки промисловості під керівництвом доктора економічних наук, професора Олега Андрійовича Турецького закарбувались в моєму серці та стали стартом для подальшої викладацької діяльності. Олег Андрійович був людиною відвертою та цілеспрямованою, щиро вірив у перспективи розвитку кафедри. Дуже вдячна Олегу Андрійовичу за підтримку та науку у перші роки моєї роботи на посаді асистента.

В той період на кафедрі також працювали такі досвідчені викладачі, як Олег Петрович Антонюк, Павло Володимирович Осіпов, Олександр

Петрович Ощепков, Георгій Кондратієвич Тунтія, Любов Тимофіївна Звягінцева, Людмила Іванівна Тарасюк, Клара Аглямівна Россман, Галина Миколаївна Борисенко, Людмила Леонідівна Лобоцька, Людмила Степанівна Назаренко, Світлана Федорівна Волкова, Володимир Сергійович Мартиновський та інші, а також молоді викладачі Гаїна Борисівна Пчелянська, Наталія Михайлівна Купріна, старші лаборанти: Ірина Миколаївна Нікітенко та Людмила Миколаївна Луговенко.

При цьому О. П. Антонюк, К. А. Россман, Г. М. Борисенко, С. Ф. Волкова, Л. Л. Лобоцька були у свій час також і моїми викладачами.

Про кожного члена колективу кафедри я можу сказати багато слів вдячності та пошани.

Щиро дякую Павлу Володимировичу Осіпову, професіоналу, бізнесмену, філософу й просто щедрій людині, та Георгію Кіндратовичу Тунтії, найкращому декану в світі, за перші настанови щодо роботи зі студентами та спонукання до розширення наукової діяльності та написання дисертації.

Щиро дякую Олегу Петровичу Антонюку за життєву мудрість, якою він завжди радо та ненав'язливо ділиться. Завдяки йому я тепер знаю, що в житті не завжди треба поспішати, деякі справи можна відкласти «до зелених свят» або «до білих мух».

Щирий, добрий та відповідальний Олександр Петрович Ощепков показав мені, якими мають бути відносини у викладацькому колективі та які межі не треба переходити.

Дякую Людмилі Леонідівні Лобоцькій та Гаїні Борисівні Пчелянській за підтримку у моїх перших кроках викладання інформаційних дисциплін та роботи з програмним забезпеченням.

Любов Тимофіївна Звягінцева завжди була для всіх членів колективу, і для мене особисто, взірцем відповідальності та професіоналізму, вміння пізнавати нове та доводити справу до логічного кінця.

Взагалі, незважаючи на тяжкі дев'яності, постійні затримки у виплаті заробітної плати, хаос в економіці, на кафедрі завжди панувала доброзичлива атмосфера, яка дозволяла активно працювати та шукати нові методи викладання.

На жаль, багатьох з моїх дорогих колег, вже немає в цьому світі. Світла пам'ять П. В. Осіпову, Г. К. Тунтії, Л. П. Рогатиній, Л. І. Тарасюк, О. А. Турецькому та іншим.

У 1993 році за рішенням Міністерства освіти України, на замовлення Державного комітету України по хлібопродуктах і Укрплідо-

вочпрому, кафедра економіки промисловості відкриває нову спеціальність «Облік і аудит» та починає навчати бухгалтерів нового покоління. Для подальшого розвитку актуальної спеціальності у 1997 році здійснено реорганізацію навчального процесу та на базі членів колективу кафедри економіки промисловості була створена нова самостійна кафедра фінансів, обліку та аудиту. Завідувачем нової кафедри було призначено к. е. н., доцента Олега Петровича Антонюка. До складу нової кафедри також перейшли викладачі Л. Т. Звягінцева, К. А. Россман, Л. І. Тарасюк, Л. С. Назаренко, Г. Б. Пчелянська, Л. П. Рогатіна, Г. О. Ткачук.

Після того часу пройшло понад чверть століття. За цей період на кафедрі сформувався міцний колектив однодумців, виросла плеяда кандидатів та докторів наук, створена потужна наукова школа. Взагалі у кафедрі економіки промисловості нашого університету слава історія, яка продовжується у її випускниках та наукових здобутках.

Шановному завідувачу кафедри д. е. н., професору Олександру Івановичу Павлову та колективу кафедри хочу побажати від себе особисто та від колективу кафедри цифрових технологій фінансових операцій і надалі так успішно розвиватися, не втрачаючи здобутків та традицій попередніх поколінь.

Щиро вітаємо з ювілеєм!

5.15. Ткачук Т. І. СУБ'ЄКТИВНО-ЕМОЦІЙНИЙ ПОГЛЯД НА ЮВІЛЕЙ КАФЕДРИ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ

Коли у 1971 р. ми, першокурсники, вступили на інженерно-економічний факультет Одеського технологічного інституту харчової промисловості, то звісно, навіть не здогадувалися, що є однолітками і факультету, і кафедри економіки промисловості. Але зараз, у цей ювілейний рік, озираючись на пройдений шлях, ми з вдячністю усвідомлюємо, що у професійних здобутках випускників 1976 р. є велика частка праці колективу кафедри економіки промисловості, члени якого не тільки передали нам знання, але й сприяли розвитку наших людських, соціальних якостей. Адже робота викладачів виходила за межі передачі суто професійних знань у процесі навчання, і як тепер зрозуміло, виховання, вони вкладали душу, що сприяло розвитку особистості студентів, формуванню їх громадянської позиції.

Кафедра економіки промисловості була для нас провідною кафедрою, тут ми не тільки отримували знання, але й захищали дипломні роботи. Викладачі кафедри були нашими кураторами, очолювали деканат факультету. Справедливо буде стверджувати, що своїми професійними, кар'єрними і життєвими досягненнями мої співкурсники багато в чому зобов'язані саме викладачам кафедри економіки промисловості. І думаю, те ж саме можуть сказати і випускники інших років, інших поколінь студентів, яких навчали наступні покоління викладачів, які зберегли дух і традиції кафедри.

Коли йдеться про кафедру як структуру, то, з одного боку, це щось єдине, ціле, щось сукупне, інтегроване і агреговане. Але, з іншого боку, це інтеграція особистостей — співробітників кафедри, які формують її образ, її імідж в очах інших протягом усіх років існування кафедри. Тому кажучи «кафедра», ми уявляємо і згадуємо цих конкретних людей.

Можу зазначити, що мої особисті стосунки з кафедрою економіки промисловості включають багато етапів. Мені пощастило бути і студенткою кафедри, і дипломницею, і колегою, і викладачем наступних поколінь членів кафедри. І кожен етап подарував і залишив приємні спогади про кафедру і її співробітників.

На нашому курсі викладали такі високопрофесійні викладачі, провідні доценти, як Валентина Іванівна Куц, Елеонора Павлівна Базілева, Галина Костянтинівна Леонова, Георгій Кіндратович Тунтія, Олег Петрович Антонюк, Любов Тимофіївна Звягінцева.

Завершували ми навчання під керівництвом завідувачки кафедри Валентини Олексіївни Стоколос. Треба сказати, що багато хто з викладачів мав досвід практичної роботи на підприємствах харчової промисловості, що, звісно, сприяло якості навчання та робило заняття більш цікавими.

Окремо маю згадати керівника моєї дипломної роботи доцента Георгія Георгійовича Подзоллова. Було дуже цікаво та повчально працювати над роботою, яка мала дослідницький характер, із таким висококваліфікованим спеціалістом.

Георгій Георгійович був яскравим прикладом і взірцем посправжньому інтелігентної людини, яку поважали за професійнальні та людські якості, яка не потребує формальних ознак поваги.

Нашим улюбленим деканом був вихованець кафедри і факультету Георгій Кіндратович Тунтія, який перебував на цій посаді понад чверть століття. Більша частина мого студентського і професійного життя пройшла на факультеті під його керівництвом.

Незважаючи на те, що усі роки після закінчення інституту я працювала на кафедрі політичної економії, вважаю кафедру економіки промисловості також своєю, рідною. Наші кафедри завжди пов'язували тісні дружні стосунки. Особливо це проявилось у вашій підтримці у складні перехідні часи реорганізації кафедри політичної економії, коли у 2009 р. ми були прийняті як секція теоретичної економіки до складу кафедри економіки промисловості, якою тоді завідував Павло Володимирович Осіпов. Дякуємо, що поставилися з розумінням, по-дружньому підтримали і надали притулок.

За останні роки кафедра економіки промисловості зробила значний крок вперед, активізувала усі напрями роботи. Так, молоді викладачі, багато з яких є випускниками нашого факультету, захистили докторські та кандидатські дисертації, зокрема Сергій Мирославович Дідух, Наталія Йосипівна Басюркіна, Олена Олександрівна Меліх, Тетяна Анатоліївна Кулаковська, Ольга Леонідівна Фрум, Тетяна Валентинівна Яблонська, Володимир Анатолійович Шалений. Показово, що таке кадрове зростання дозволило підсилити інші кафедри та навіть очолити їх.

Хочу також відзначити навчально-методичний персонал кафедри: Ельвіру Петрівну Татарик та Світлану Анатоліївну Золотухіну, які зробили свій значний внесок в розвиток кафедри та завжди гідно її представляли.

Значна активізація роботи кафедри по всіх напрямках, а особливо це стосується наукової роботи, відбувається з того часу, коли її очолив професор Олександр Іванович Павлов.

З великою повагою і великою вдячністю за роки, проведені разом з вашим колективом, і зі сподіваннями на подальшу плідну співпрацю наших кафедр у освітній та науковій діяльності. Зичу кафедрі економіки промисловості наступних досягнень та успіхів.

5.16. Федченко Ю. С. 70 РОКІВ УСПІХУ ТА ІННОВАЦІЙ: ДО ЮВІЛЕЮ КАФЕДРИ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ ОНТУ

Наш університет славиться своїми здобутками, колективом та фахівцями, які в ньому працюють. Взаємодія підрозділів у вирішенні наукових, навчальних та організаційних питань — ось основна запорука якості та результативної діяльності кожного з нас та університету в цілому.

Вже 70 років поспіль до структури університету входить кафедра економіки промисловості, яка є надзвичайно важливим підрозділом ОНТУ, оскільки вона забезпечує підготовку фахівців, здатних ефективно аналізувати та розв'язувати економічні проблеми у промисловому секторі, впроваджувати інноваційні технології та методи управління виробництвом, а також сприяти сталому розвитку економіки регіону та країни в цілому.

За ці роки на кафедрі економіки промисловості проводили освітню роботу багато провідних науковців, які сформували гарні традиції кафедри, що з кожним етапом подальшої діяльності колективу доповнюються, удосконалюються і розширюються.

Наукові здобутки колективу підтверджуються результатами роботи наукової школи «Забезпечення функціонування та розвитку системи економічної безпеки держави та суб'єктів господарської діяльності», яку очолює завідувач кафедри професор О. І. Павлов, публікаціями наукових статей у вітчизняних та міжнародних виданнях, участю у наукових конференціях та симпозіумах, співпрацею з іншими науковими установами, підприємствами та організаціями для реалізації спільних дослідницьких проєктів, науковими ступенями та вченими званнями, які отримують викладачі кафедри.

Впровадження інноваційних методів навчання на кафедрі, професійний розвиток та підвищення кваліфікації викладачів, розробка та впровадження сучасних навчальних програм, що відповідають вимогам ринку праці та міжнародним стандартам освіти, — все це сприяє основному завданню, а саме підготовці високопрофесійних спеціалістів.

Під час війни в Україні кафедра економіки промисловості набуває ще більшої важливості, оскільки вона формує фахівців, здатних швидко реагувати на економічні виклики, пов'язані з воєнними діями. Економісти промисловості можуть розробляти стратегії для підтримки стабільності промислового виробництва, відновлення зруйнованої інфраструктури, ефективного використання обмежених ресурсів та забезпечення економічної стійкості.

Завдяки поєднанню економічних знань з математичними методами здобувачі вищої освіти отримують всебічну підготовку, яка дозволяє їм робити значний внесок у розвиток сучасної промисловості і сприяти швидкому відновленню економіки у післявоєнний період.

З нагоди ювілею кафедри економіки промисловості хочу від щирого серця привітати колектив кафедри на чолі з професором

О. І. Павловим з цією великою подією. Протягом усіх років ваша кафедра не лише успішно здійснює навчальний процес, але й активно впроваджує новітні методи навчання, сприяючи розвитку економічної науки та підготовці кваліфікованих фахівців для національного господарства.

Зичу вам подальших успіхів, нових досягнень та невичерпної енергії для подальшого розвитку вашої кафедри. Нехай кожен новий день приносить вам радість від досягнень та додає впевненості у майбутньому. Вітаю ще раз і бажаю, щоб кафедра економіки промисловості продовжувала займати гідне місце у світовому науковому та освітньому просторі!

5.17. Шалений В. А. РОЛЬ КАФЕДРИ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ У МОЇЙ ОСОБИСТІЙ ДОЛІ

Моя особиста історія на кафедрі економіки промисловості розпочалася в 2002 році, одразу ж після закінчення на той час Одеської державної академії харчових технології. Фактично не маючи жодного уявлення ані про наукову, ані про педагогічну діяльність, я пам'ятаю, як опинився перед очима завідувача кафедри Павла Володимировича Осіпова в його кабінеті, розповідаючи про бажання вступити до аспірантури та займатися науковою діяльністю. Озираючись назад, зараз розумію, що ці десять хвилин вирішили моє подальше життя (без перебільшення), або принаймні наступні 22 роки.

Набуття перших професійних навичок та опанування викладацької стежини відбувалося разом із друзями (до завершення навчання), а тепер колегами — Тетяною Володимирівною Дудкою (Свистун) та Андрієм Олеговичем Сумцем. До складу кафедри економіки промисловості у той рік також доєдналася нині професор, доктор економічних наук Вікторія Анатоліївна Самофатова. Три безпосередні випускники кафедри та молодий і активний майбутній аспірант П. В. Осіпова (В. А. Самофатова), з точки зору поповнення кадрового складу 2002 рік вбачається для кафедри одним з найпродуктивніших (проте це моє суто особисте, суб'єктивне враження). Сьогодні, на жаль, не всі залишилися на стежині науково-педагогічної діяльності. Так, незважаючи на палке бажання, викладацька кар'єра А. О. Сумця зупинилася майже не розпочавшись, залишивши йому яскраві спогади та дозволивши сконцентруватись на сфері професійного

спорту, а саме шахів. Сьогодні мій однокурсник та колега як професійний шахіст прославляє Україну, беручи участь у численних турнірах по всьому світу.

З самого початку викладання на кафедрі ми були занурені не тільки в навчальний процес, адже кожний мав повноцінне навантаження, а й розпочали свій науковий шлях, причому усі під безпосереднім керівництвом Павла Володимировича Осіпова. Регулярно беручи особисту участь у написанні перших (і багатьох наступних) наукових робіт, він став нашим першим і головним вчителем, наставником, людиною, яка вклала не тільки свій досвід, знання та професійні навички, а й все своє серце у становлення та розвиток нових членів колективу. Про Павла Володимировича як чудового керівника, вихователя та наставника, успішного науковця не тільки з економічного напрямку можна писати майже нескінченно, що підтверджують присвячені йому вже опубліковані численні книги та статті.

Учнями П. В. Осіпова підготовлено та опубліковано численні наукові статті, написані та захищені дисертації, що сприяло формуванню наукового потенціалу кафедри на роки вперед. Тим не менше, здобутки кафедри того періоду пов'язані не лише з науковою діяльністю. Не меншими, на мою думку, були педагогічні успіхи кафедри, формалізовані значною мірою у відповідних методичних матеріалах. Так, варто відзначити розробку єдиного методичного підходу до оцінки ефективності організаційно-технічних заходів, що з успіхом широко використовувався та використовується донині в дипломному проектуванні не тільки економічних, а й технологічних та інших спеціальностей. Розроблені методичні прийоми не тільки стали базою для дипломного проектування та використання у відповідних навчальних курсах, а були успішно застосовані в дисертаційних роботах при розрахунках відповідних економічного та науково-технічного ефекту.

Багатогранність П. В. Осіпова та колективу кафедри не тільки знаходила своє відображення у відповідних результатах науково-педагогічної діяльності, а значно виходила за ці межі: співробітники кафедри добре пам'ятають лекції Павла Володимировича, присвячені працям Нострадамуса та дослідженню прадавніх історичних подій та постатей. Закарбувалися в пам'яті зібрання у неформальній обстановці, які дозволяли не тільки обговорити актуальні питання, пов'язані з навчальним процесом, а й відчувати себе частиною єдиного колективу: великого та дружнього.

З великою приязню згадується активне студентське життя на кафедрі. Більшість з нас мабуть пам'ятають присвячені святкуванню Дня кафедри щорічні заходи, які відбувалися в актовій залі університету. Виринають з пам'яті спогади: шкент заповнена зала, яка протягом 2–3 годин бурхливими оплесками реагує на доречні та витончені жарти, чуттєві пісні-кавери, блискучі ліричні композиції та щирі студентські вітання. До речі, на таких заходах неабиякі (навіть видатні) творчі здібності виявив тоді студент-відмінник, а зараз доктор економічних наук та професор Сергій Мирославович Дідух, який, на моє власне переконання, був найяскравішою студентською зіркою.

Збереження традицій та розвиток кафедри забезпечує її персонал. Кафедра може пишатися своїми співробітниками, які щодня вже протягом багатьох років доводять свій високий науково-педагогічний рівень та відданість професії. В свою чергу стабільність складу кафедри та його високий професійний рівень багато в чому є заслугою тих людей, які у різні часи приймали відповідальність за керівництво кафедрою. Кожен із завідувачів кафедри зробив свій особистий внесок у створення колективу однодумців, сприяючи постійному зростанню його професійного науково-педагогічного рівня. Останні успіхи кафедри, пов'язані зі значною кількістю захищених кандидатських та докторських дисертацій, безумовно, є як продовженням традицій, так і результатом наполегливої праці професора Олександра Івановича Павлова, який своїм прикладом доводить, що вітчизняна наука має величезний потенціал, реалізація якого має бути та безумовно буде ключовим чинником відбудови повоєнної України.

Моя особиста історія перебування на кафедрі економіки промисловості завершилася в 2015 році, проте я завжди буду пам'ятати та залишатися безмежно вдячним тим людям, які сформували мою особистість як викладача, підтримували та давали безцінні поради, ділилися досвідом та розділяли успіхи і невдачі. Ці люди стали близькими та назавжди залишаться в моєму серці: Павло Володимирович Осіпов та Віктор Романович Кучеренко, Олександр Іванович Павлов та Людмила Леонідівна Лобоцька, Тетяна Вікторівна Єрохіна, Володимир Сергійович Мартиновський, Світлана Федорівна Волкова, Тетяна Анатоліївна Кулаковська, Вікторія Анатоліївна Самофатова, Ельвіра Петрівна Татарики, Сергій Мирославович Дідух, Світлана Олександрівна Магденко, Наталія Валентинівна Яблонська, Світлана Валеріївна Крупіна.

Завжди рідна кафедра, бажаю невпинного росту, досягнення нових вершин та збереження традицій!!!

Частина шоста

ВІДГУКИ НА ЮВІЛЕЙ КАФЕДРИ КОЛЕГ ІЗ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

6.1. *Баланюк І. Ф.* ПОСТУП КАФЕДРИ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ ДО НАУКОВИХ ТА ПРАКТИЧНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Кафедра економіки промисловості Одеського національного технологічного університету святкує величний сімдесятилітній ювілей. Історія кафедри сягає в далекі п'ятдесяті роки минулого століття. За весь свій славний період функціонування кафедра зростала та зміцнювалась, виконуючи різні науково-практичні завдання, не змінюючи свою назву. Життєвий шлях кафедри присвячений викладацькій та науковій діяльності, який пов'язаний з періодами різних суспільних змін.

Кафедра економіки промисловості сформувалась і здійснює свій вірний поступ завдяки керівництву визнаних науковців — завідувачів кафедри та науково-педагогічних працівників. Останні тринадцять років кафедру очолює доктор економічних наук, професор Олександр Іванович Павлов. Професор Павлов — це науковець, знана особистість, якому притаманні наполегливість, працездатність, талант та організованість.

Кафедра економіки промисловості здійснює великий обсяг навчально-методичної та наукової роботи. Науково-педагогічні працівники кафедри — це високопрофесійні фахівці та науковці, які на високому рівні проводять лекційні та семінарські заняття. Окрім викладацької роботи науково-педагогічні працівники проводять наукові дослідження, співпрацюють з науково-дослідними, фінансовими та промисловими підприємствами, установами та організаціями.

На кафедрі підготовлені тисячі спеціалістів, бакалаврів, магістрів, а також доктори філософії, кандидати та доктори економічних наук. Випускники кафедри працюють на різних вітчизняних та зарубіжних підприємствах, що є свідченням високої якості підготовки.

Кафедра активно продовжує свою науково-педагогічну діяльність, працює над науковими проектами. Сьогодні кафедра є провід-

ним осередком економічної науки в регіоні, досліджуючи питання оцінки ефективності капіталовкладень у технологічні та інноваційні процеси виробництва.

Крім підготовки економістів, кафедра забезпечує економічну підготовку студентів інших спеціальностей. Студенти проходять практику на підприємствах та в організаціях Одеської області та інших регіонів України. Науковий доробок кафедри та її керівника широко відомий не тільки в Україні, але й за її межами.

Знаковою подією для кафедри є публікація історико-біографічного нарису про людину з активною життєвою позицією, завідувача кафедри, професора Олександра Івановича Павлова, у якому відображено і розвиток самої кафедри.

Безпосереднє опонування дисертаційної роботи в Одеському національному технологічному університеті, яка виконана на кафедрі економіки промисловості здобувачем Тетяною Сергіївною Федоровою на тему «Формування оптимальної структури капіталу підприємств агропродовольчої галузі» під керівництвом професора Сергія Мирославовича Дідуха, справило позитивне враження. Результати захисту дисертаційної роботи свідчать про те, що: на кафедрі досліджуються актуальні проблеми економіки; наукові розробки мають поглиблений характер; на високому рівні виконуються освітні та наукові складові програми під керівництвом висококваліфікованих науково-педагогічних працівників; результати проведених наукових досліджень впроваджуються у практичну діяльність підприємств та організацій.

Особисто від себе бажаю славній кафедрі економіки промисловості Одеського національного технологічного університету, очолюваній професором Олександром Павловим, творчих та наукових злетів, удачі, благополуччя.

6.2. *Барановський М. О.* НАС ОБ'ЄДНУЄ ЄДИНА НАУКОВА ПРОБЛЕМА

Ніщо так не об'єднує людей із середовища наукових спільнот, як дослідження з подібної проблематики. Починаючи з 2005 року я почав активно цікавитися тематикою депресивних територій, зокрема сільських. Пізніше ця цікавість переросла в докторську дисертацію, яка була захищена 2010 року в Київському національному універси-

теті імені Тараса Шевченка. У процесі дослідження я звернув увагу на кілька ґрунтовних наукових праць із проблематики сільських територій за авторством Олександра Івановича Павлова. Що більше я заглиблювався в цю тематику, то все з більшою кількістю його наукових праць я знайомився. Продуктивність Олександра Івановича вражала. Що не рік — то монографія чи наукові статті у рейтингових періодичних виданнях «Економіка України», «Економіка АПК», «Регіональна економіка», «Статистика України», «Економіка, фінанси, право». Коло питань, які досліджує Олександр Іванович, дуже широке — від ідентифікації та класифікації сільських територій до функціонально-управлінської моделі їхнього розвитку. У статтях і в монографіях у нас з Олександром Івановичем були навіть заочні дискусії, зокрема щодо підходів до ідентифікації сільських депресивних територій. Особисто з Олександром Івановичем я познайомився під час участі в роботі круглого столу «Розвиток сільських територій України: стан, проблеми, перспективи». Це було восени далекого 2011 року в Інституті регіональних досліджень НАН України (м. Львів). На круглому столі точилися цікаві дискусії щодо проблем і перспектив розвитку сільських територій. Я й Олександр Іванович виступили з доповідями. Саме тоді я отримав у дарунок від Олександра Івановича монографію «Сільські території України: функціонально-управлінська модель». Зараз маю у своїй бібліотеці кілька його монографій та наукових публікацій. В наступні роки Олександр Іванович неодноразово запрошував мене до участі в роботі наукових конференцій, які проводила кафедра економіки промисловості Одеського національного технологічного університету. Я надсилав свої матеріали, але через завантаженість так і не побував на кафедрі економіки промисловості. На жаль. Але все ще може бути!

Кафедра економіки промисловості відзначає ювілей. 70 років — поважний вік. Впевнений, кафедрі є чим пишатися. Хочу побажати колективу кафедри, особисто Олександрю Івановичу сил, натхнення та нових творчих звершень.

6.3. Боднар О. А. З ВЕЛИКОЮ ВДЯЧНІСТЮ ТА НАЙЩИРІШИМИ ПРИВІТАННЯМИ ПРОФЕСОРУ О. І. ПАВЛОВУ ТА ОЧОЛЮВАНОМУ НИМ КОЛЕКТИВУ

Від широкого серця вітаю професорсько-викладацький склад та здобувачів вищої освіти всіх освітніх рівнів кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету зі знаменною подією — 70-річним ювілеєм!

Ця поважна дата ілюструє безмежні наукові здобутки та наполегливу працю цілих поколінь науковців — професіоналів своєї справи, які невпинно, із року в рік, удосконалюються самі та діляться своїми знаннями з усіма, хто поринає у царину знань та багаторічного досвіду ОНТУ.

У рік свого ювілею кафедра економіки промисловості ОНТУ має потужний професорсько-викладацький склад, який нараховує сім докторів економічних наук, професорів, чотири з яких є її вихованцями.

Колектив кафедри активно працює над поширенням власних наукових здобутків як в Україні, так і за її межами. Це підтверджується активною участю викладачів кафедри у міжнародних науково-практичних конференціях різного рівня, величезною кількістю опублікованих наукових праць. Результати досліджень професорсько-викладацького складу кафедри не лише використовуються в різних секторах національної економіки, а й впроваджуються в освітній процес для підвищення професійних навичок майбутніх фахівців. Важливим елементом цього напряму діяльності кафедри є залучення здобувачів вищої освіти до наукової роботи, що підтверджується низкою студентських конференцій, проведених на її базі.

Моє особисте знайомство з кафедрою економіки промисловості, очолюваною Олександром Івановичем Павловим, відбулося у 2019 році під час роботи над кандидатською дисертацією. Оскільки тема моєї роботи входила до кола наукових інтересів професора О. І. Павлова, я ознайомилася з кількома його монографіями, статтями з питань розвитку сільських територій і була вражена глибиною та широтою його наукових поглядів. Саме наукові погляди, раціональні думки та підходи до вирішення нагальних проблем розвитку сільських територій Олександра Івановича стали ключовими при формуванні траєкторії мого власного дисертаційного дослідження. Безмежно завдячую професору О. І. Павлову за влучні зауваження та наставляння при здій-

сненні експертизи моєї дисертаційної роботи в якості офіційного опонента, за підтримку під час її захисту.

Хотілося б відмітити ту теплоту, з якою ОНТУ зустрічає кожного, хто став його невід’ємною частиною, плекає у своїй колісці всіх «наукових пташенят», аж допоки не виростить орлів, сповнених сил та знань, отриманих за час навчання, готових успішно долати усі перепони, які виникають на життєвому шляху. Особливу роль у цій суспільно важливій місії університету відіграє кафедра економіки промисловості — фундатор фахової економічної підготовки студентів, аспірантів та докторантів.

Бажаю кафедрі і надалі процвітати, розвиватися і приносити плідні результати! Бажаю всім колегам подальших успіхів, невичерпної енергії та нових досягнень у нелегкій, але захопливій справі навчання студентської молоді та проведення фундаментальних наукових досліджень!

6.4. Бойко В. В. КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: ТВОРЦІ ЇЇ УСПІХУ

Кафедра економіки промисловості Одеського національного технологічного університету посідає важливу роль у системі підготовки кадрів для національної економіки в розрізі всієї ступеневої підготовки здобувачів вищої освіти, а саме бакалавр, магістр і доктор філософії. Випускники кафедри є знаними фахівцями не лише на регіональному та національному рівнях, але й на міжнародному. Такі успіхи на освітянській ниві вдається досягти завдяки потужному кадровому потенціалу кафедри економіки промисловості та науковій спрямованості вчених, дослідження та наукові пошуки яких стратегічно орієнтовані на вирішення критично важливих проблем ефективного функціонування національної економіки та забезпечення економічної безпеки на всіх ієрархічних рівнях управління нею. Це підтверджується спрямованістю наукових тем кафедри економіки промисловості, що створило надійний базис для формування потужної наукової школи під керівництвом доктора економічних наук, професора, завідувача кафедри Олександра Івановича Павлова «Забезпечення функціонування та розвитку системи економічної безпеки держави та суб’єктів господарської діяльності». Тематика

сформованих науковою школою напрямів дослідження набуває особливої актуальності в умовах воєнного стану функціонування національної економіки та держави в результаті широкомасштабної збройної агресії Російської Федерації на території України з початку 2022 року.

Зокрема на особливу увагу заслуговує монографія професора В. А. Самофатової «Сталий розвиток агропродовольчої сфери регіону: теорія, методологія, управління», що присвячена обґрунтуванню теоретичних засад формування наукових підходів до сталого розвитку агропродовольчої сфери, побудови методології управління сталим розвитком агропромислового сектора та розробці інноваційно орієнтованих засад управління сталим розвитком агропродовольчої сфери на регіональному рівні.

Важливу практичну цінність має монографія «Державне антициклічне регулювання розвитку агропродовольчого сектора України: теорія, методологія, практика» за авторством професора Т. А. Кулаковської. Ця наукова праця орієнтована на обґрунтування парадигми антициклічного регулювання економіки й врахування його специфіки в аграрній сфері, проведення оцінювання ефективності заходів регуляторної політики в агропромисловому секторі національної економіки та розробці методології державного антициклічного регулювання розвитку агропродовольчої сфери на засадах темпоральності.

Інноваційною спрямованістю відзначається монографія професора С. М. Дідуха «Інклюзивний розвиток агропродовольчих вертикально інтегрованих компаній України». Адже ця наукова праця присвячена ідентифікації соціально-економічних детермінант розвитку інтеграційних процесів в агропродовольчій галузі, формуванню інституційного середовища розвитку вертикально інтегрованих структур в агропродовольчій сфері, посиленню соціальної відповідальності останніх, а також розробці прикладних моделей інклюзивного розвитку компаній в агропродовольчій сфері.

Колектив кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету веде роботу над активним поширенням та апробацією отриманих результатів дослідження в науковому середовищі як на території України, так і за її межами, про що свідчить широка участь працівників кафедри на науково-практичних конференціях різних рівнів. Результати досліджень на системному рівні не лише впроваджуються в практику господарювання на різних ієрархічних рівнях управління національною економікою,

але й імплементуються в освітній процес для підвищення професійних компетенцій майбутнього покоління професіоналів та науковців. Важливою є участь кафедри економіки промисловості в процесі залучення здобувачів вищої освіти до наукової діяльності, про що свідчить низка проведених студентських конференцій на базі потужного потенціалу кафедри.

Очевидно, що досягнуті високі результати на освітянській та науковій ниві є заслугою невтомної праці як колективу кафедри економіки промисловості, так й її завідувача професора О. І. Павлова, під чуйним керівництвом якого ведуться згадані наукові дослідження. Пригадується перша зустріч з професором у 2012 році у тоді ще Львівському національному аграрному університеті на конференції з питань проблематики розвитку агропродовольчого сектора економіки та сільських територій. Тоді мене, молодого науковця, який щойно захистив кандидатську дисертацію, вразила наукова доповідь Олександра Івановича, його наукові погляди, раціональні думки та нестандартні інноваційні підходи до вирішення нагальних проблем розвитку АПК та сільських територій. Не раз звертався до наукового доробку О. І. Павлова у подальших наукових дослідженнях й зокрема в процесі роботи над докторською дисертацією.

В цілому хочеться щиро привітати колектив кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету з солідним ювілеєм, що кафедра відзначає цього року. Ваша праця достойно пройшла виклики низкою трансформацій та часом. Хочеться побажати вам всім міцного здоров'я, щастя, радості, добра та наснаги для подальшої невтомної праці на освітянській та науковій ниві. Миру й перемоги нам та всій Україні!

6.5. Борщевський В. В. ОСОБЛИВА УВАГА НА КАФЕДРІ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ ПРИДІЛЯЄТЬСЯ ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНОГО ПОКОЛІННЯ МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ

Сімдесятирічний ювілей кафедри — непересічне свідчення її глибоких традицій і вагомих здобутків у науково-освітній сфері. Він підкреслює значимість досягнень її викладачів та студентів протягом тривалого періоду часу. Щобільше, вказані досягнення не втрачали своєї актуальності в різні соціальні епохи, не зважаючи на політичні перипетії та економічні складнощі. Вони ґрунтувались на високому

професіоналізмі педагогічного колективу кафедри та на практичній спрямованості навчального процесу. Завдяки цьому випускники кафедри є відомими фахівцями своєї справи, знаними далеко за межами регіону та України.

Наукова діяльність кафедри відображає невичерпність її творчого потенціалу, а численні монографії та захищені дисертації, які протягом багатьох років збагачують її скарбничку оригінальними ідеями та пропозиціями, є вагомим внеском у розвиток української науки.

Не втрачається цей потенціал і в сучасних соціально-економічних умовах, що підтверджується широким спектром публікацій викладачів кафедри, які висвітлюють результати власних досліджень у провідних українських і закордонних фахових виданнях.

Важливо відзначити особливу роль керівника кафедри професора О. І. Павлова в її розвитку. Він особисто очолив важливий науковий напрям, згуртувавши навколо себе однодумців, які спільно вирішують важливе завдання з розвитку національної економіки України. Під його керівництвом підготовлені доктори та кандидати економічних наук, захищені численні магістерські роботи, впроваджено низку інновацій у навчальний процес ОНТУ, налагоджено плідну та взаємовигідну співпрацю з колегами з інших закладів вищої освіти та наукових установ.

Мені пощастило познайомитись із науковими напрацюваннями проф. О. І. Павлова більше 10 років тому, коли ми працювали над одним і тим самим напрямом наукових досліджень, пов'язаним з розвитком сільських територій. В подальшому взаємний обмін думками та ідеями дав змогу успішно працювати над реалізацією реформи адміністративно-територіального устрою України, передусім щодо розробки пропозицій для органів державної влади та місцевого самоврядування, спрямованих на стимулювання економічного розвитку сільських територіальних громад в умовах децентралізації.

Цікавим було також знайомство із колективом кафедри економіки промисловості, яке відбулося під час участі в опонуванні дисертаційних робіт її викладачів, а також у процесі спільної участі в роботі наукових конференцій. Передусім звернула на себе увагу командна згуртованість і взаємна підтримка її співробітників, намагання якісно робити спільну справу з максимально ефективним результатом, а також відчуття доброзичливості до колег з інших навчальних закладів і наукових установ.

Особливу увагу на кафедрі економіки промисловості приділяють підготовці сучасного покоління молодих кадрів, здатних мислити творчо та нестандартно, а також ефективно застосовувати набуті у процесі навчання знання та навички на підприємствах і в організаціях господарського комплексу України. Не менш важливим є поповнення рядів наукової молоді, яка відіграє вагомую роль у розвитку кафедри та дозволяє їй з оптимізмом дивитися у майбутнє, не зважаючи на об'єктивні труднощі та безпекові виклики часу.

Варто відзначити тісний зв'язок між науково-дослідною, навчально-методичною та прикладною спрямованістю діяльності кафедри. Адже результати досліджень її працівників та студентів не лише упродовжуються в діяльність господарюючих суб'єктів нашої держави, але й використовуються в освітньому процесі, сприяючи прикладній спрямованості набутих компетенцій її випускниками. Крім того, кращі студенти кафедри активно залучаються до наукової діяльності, зокрема через проведення студентських конференцій та конкурсів студентських робіт.

Загалом до свого 70-річного ювілею кафедра підійшла з гідним поваги доробком, що дає всі підстави засвідчити її керівнику та всьому колективу свою повагу та вдячність за той внесок, який вони роблять у наш спільний добробут і розвиток. Сподіваюсь, що непроста праця в нинішніх складних умовах вже найближчим часом буде винагороджена успіхами на етапі повоєнного відновлення української економіки, яке принесе з собою нові досягнення і здобутки як на науково-педагогічній ниві, так і в якісному розвитку навчально-методичної бази завдяки інтеграції в єдиний академічний простір вільних європейських народів.

Бажаю всім викладачам і студентам кафедри невгамовного творчого натхнення, незгасного оптимізму, непереборної вдачі, а також якнайшвидшого завершення війни та заслуженого розквіту на повоєнному етапі розвитку!

6.6. Газуда Л. М., Газуда М. В. НАДЗВИЧАЙНО ВАГОМИЙ ВНЕСОК В ОРГАНІЗАЦІЮ СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ ВЧЕНИХ КАФЕДРИ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ ОНТУ

Незаперечним сьогодні є те, що економічна безпека нашої країни невіддільна від економічної безпеки агропродовольчої сфери, її здатності протистояти викликам різного роду, в тому числі глобалізаційним. Розвиток сільських територій, на яких проживає третина населення нашої країни, є одним з основних пріоритетів державної політики. Тому закономірною є увага до цієї проблематики, вкрай актуальної в період воєнного стану, з боку академічної спільноти.

Надзвичайно вагомим є внесок в організацію сучасних досліджень агропродовольчої сфери економіки вчених кафедри економіки промисловості ОНТУ, яку з 2011 року очолює доктор економічних наук, професор О. І. Павлов. Олександр Іванович — відомий вчений економіст-аграрник, один із засновників наукового напрямку, пов'язаного із сільським розвитком в Україні, сталим та безпечним розвитком агропродовольчої сфери.

Як вчені-економісти, сфера наукових інтересів яких є дотичною і близькою до сфери, в якій працює Олександр Іванович, давно і з інтересом відслідковуємо появу його нових наукових розвідок. Доля звела нас особисто у 2016 році, коли Олександр Іванович був офіційним опонентом на захисті докторської дисертації Л. М. Газуди «Управління процесами інтеграції та конвергенції сільських прикордонних територій». Запам'ятався його конструктивний неупереджений, і в той же час доброзичливий підхід, високі стандарти вимогливості, принциповість.

Вже з переліку досліджуваних нами тем (формування управлінських підходів до забезпечення розвитку територіальних економічних систем, подолання диференціації розвитку сільської місцевості, ефективність механізму управління використанням відновлюваних природних ресурсів у сільському господарстві) видно, що ми розробляємо з ювілярами близьку і споріднену тематику.

Нам, до слова, дуже імponує точка зору О. І. Павлова на сільські території як багаторівневу систему, а не як винятково ресурсну базу функціонування і розвитку сільського господарства. Обґрунтований О. І. Павловим розгляд функцій сільських територій під кутом зору територіального підходу застосований нами при виявленні видів господарської діяльності, конкурентних та альтернативних сіль-

ськогосподарській. Так, у дослідженнях на регіональному рівні щодо розвитку аграрного підприємництва в Закарпатській області в умовах євроінтеграційних процесів в рамках ПНД 40 «Теоретико-методологічне забезпечення економічного розвитку аграрного сектора економіки та сільських територій» («Аграрна економіка») та програми 36.00.00.33.П «Маркетингова стратегія процесу формування і просування бренд-технологій виробництва та послуг в аграрному секторі» (Інститут аграрних ресурсів та регіонального розвитку НААН України, село В. Бакта, Берегівський район), зокрема у руслі наукових поглядів О. І. Павлова, нами доведено, що розвиток у межах сільських поселень несільськогосподарських видів діяльності вирішує проблему зайнятості населення, подолання його бідності, послаблення міграційних процесів, що вкрай важливо для нашого малоземельного регіону.

Безперечно, ми поділяємо акцентування уваги О. І. Павловим на проблемах деградації сільських територій, необхідності започаткування такого напрямку їх дослідження, як брендинг.

Можна ще довго перелічувати здобутки Олександра Івановича й очолюваної ним кафедри, яка готується до відзначення 70-річчя. Але коротко скажемо найважливіше: завдяки творчій і креативній діяльності таких колективів односторонньою проблемою соціально-економічного розвитку українського села вийшли на новий рівень теоретичного осмислення та ефективного практичного регулювання цих процесів.

Тож, з ювілеєм, шановні колеги! Миру і Перемоги нам і всій Україні! Наснага і щедрість у серці хай квітне, поки ювілей не настане столітній!

6.7. Дьомін О. Б. НАРІВНІ ІЗ ЧАСОМ: ПОСТУП КАФЕДРИ, ПОСТУП КЕРІВНИКА

Три етапи розвитку кафедри, три покоління викладачів, майже три чверті століття існування кафедри, десятки захищених кандидатських і докторських дисертацій, сотні публікацій (монографій, збірок, статей), тисячі випускників — такий перший узагальнюючий погляд на історію розвитку та здобутки кафедри економіки промисловості. Але ж минулі роки це не тільки звершення, це й складні роки існування державності, пошуку кафедрою свого місця в системі освіти, виробництва, науки...

Як показує огляд історії кафедри, вона, поряд із загальними тенденціями розвитку економічної освіти та соціально-економічними трендами еволюції країни, прагнула зберегти своє «обличчя» саме південноукраїнського, одеського вузу агропродовольчого профілю. Доречно буде згадати, що витoki наукового оволодіння сільськогосподарською наукою та сільськогосподарською освітою багато в чому заглиблені у суспільних настроях Одеси ще 20-х років XIX століття та в існування в стінах Новоросійського (Одеського) університету відповідної кафедри. З тематики окремих захищених дисертацій викладачів кафедри радянських часів видно, що їх звернення до проблематики роботи часто визначалось чи навіть диктувалось обставинами ідеологічного порядку. Проте характеристики «мукомольного інституту» випрямляли перенапруження кафедрального обличчя зверху і повертали стан речей до економічного руслу виробничого профілю викладацького колективу.

Економіка... Для переважної більшості викладачів кафедри це не просто термін, що визначає виробничу, наукову, освітню сферу, а вистраждана життєва позиція, шлях випробувань, важкої праці, сумнівів і досягнень. Не для усіх і спеціальність, і кафедра стали наслідком послідовного зростання кар'єрними сходами. Для деякого свою роль на шляху до кафедри зіграли переоцінки життєвих установок, обставини чи примхи долі тощо.

Може, не випадково для мене, представника гуманітарних наук, економіка із молодих років не пuste слово. Після закінчення середньої школи в далекому 1966 році я вступив до політехнічного інституту на спеціальність, здається, «економіка промисловості». Проте той час ще був несприятливий для розвитку економічних ідей та їх реалізації. Провчившись півроку, не отримавши задоволення від учбового процесу, якості лекцій, номенклатури курсів, я відразувався і почав готуватись до нової вступної кампанії. Потім навчання на історичному факультеті Одеського державного університету імені І. І. Мечникова і довгий шлях сходження шаблями викладацької кар'єри історика-всесвітника. В результаті я із економіста, що не відбувся, став певною мірою формально, істориком, що відбувся.

Життєвий шлях О. І. Павлова дає інший варіант «роману» із економікою, показує приклад, як із істориків стають економістами. Навчання в університеті, вчителювання, робота в тогочасних структурах управління, захист кандидатської дисертації із історичних наук, але присвяченої проблемам, пов'язаним із сільськогосподарською сфе-

рою, викладацька робота в одному із миколаївських інститутів, перехід знову до адміністративних структур, але вищого рівня, зіткнення із суворими реаліями так званої перебудови, заглиблення у світ малого підприємництва. І поряд — вже для душі, викладання історичних дисциплін в Одеському обласному інституті удосконалення вчителів, а згодом і в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова. Тоді ж, на початку 1990-х років він відкрив для себе і царину економічних предметів в Одеському інституті низькотемпературної техніки та енергетики. Це підготувало його до переходу у сферу державного управління — в 2004 р. він став докторантом Одеського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України за спеціальністю 25.00.01 «Теорія та історія державного управління», а в 2008 року захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора наук з державного управління.

І усе це завершилось одного дня 2011 року, коли, як згадує тодішній ректор Одеської національної академії харчових технологій Б. В. Єгоров, президент сьогоденного Одеського національного технологічного університету: в кабінет «увійшов огрядний, моложавий чоловік, який міцно стиснув мою долоню у своїй майже удвічі більшій. Перший погляд, потискання руки й обмін думками одразу виявили неординарну людину. Це був Олександр Іванович Павлов. Гострий розум, гостра промова, все було направлено на розвиток економічної науки. Справжній професіонал своєї справи, відданий вболівальник своєї професії»*.

Зараз припало на думку, що якимось по-іншому можливо подивитись на етапи та перипетії життєвого шляху О. І. Павлова і те, що раніше здавалось як таке, що не мало значення, насправді виступало віддзеркаленням закономірності. Так, із огляду на біографію О. І. Павлова зараз треба сказати, що і його перебування в медичному училищі зовсім не випадковість, а підказка долі. Як вбачається, є певні аналогії між медициною й економікою. Але якщо будь-який медик як професіонал ставить діагноз і лікує в індивідуальному спрямуванні, має справу із окремою особою кожен раз, то економіст ставить діагноз для великої спільноти, іноді навіть для ці-

* Єгоров Б. В. Справу видатних економістів університету продовжує «модерний вчений пенсійного віку» // Олександр Іванович Павлов: людина, вчений, громадянин. Одеса, 2024. С. 108.

лої країни. Його, економіста-професіонала, «терапевтичні», насамперед у форматі нових теоретичних підходів, здібності, якщо вони присутні, спрямовуються на великі колективи і мають, на відміну від медика, значно більший вплив, причому вже на долі багатьох людей. Підтвердження цієї думки я знайшов у судженнях О. В. Демченка, кандидата економічних наук, власника групи підприємств: «При умові реалізації теоретичних положень та практичних рекомендацій, що випливають із наукової спадщини професора Павлова, значно кращим стане й життя українських громадян й передусім тих з них, що проживають на селі»*.

В чому ж секрет такого преформенсу трансформації історика в економіста? Однозначно не тільки в батьківських генах, не тільки в соціальних умовах тодішньої державності. Більше в напрацьованому характері, поєднанні, із одного боку, наполегливості і працьовитості та, із іншого боку — потягу до справедливості і свободи дій. А ще у творчому потенціалі індивідуальності О. І. Павлова. Тому що йому завжди був притаманним потяг до наукової роботи ще зі студентських років — доказ звернення до нової і складної теми — теорії систем, пов'язаної із теоретичним узагальненням матеріалу на протигагу історичному підходу, де першорядне значення мав факт на відміну від системи, яка може формуватися в уявленні і не може бути в реальності. Економічна теорія ближче до систем, ніж до історичної дійсності.

Таке поєднання психологічних особливостей та умов їх реалізації, як правило, припадає на перехідні роки та етапи суспільного розвитку. Такими були 90-ті роки ХХ — початок ХХІ століття. Вони якраз і породили нове покоління українських професіоналів, в тому числі й економістів-викладачів. Частина із них мала зовсім іншу базу освіти, часто далеку від бізнесового спрямування. Проте вони пройшли випробування ринком і знали не з кафедри чи тільки із підручника практику підприємництва. До їх когорти належить і Олександр Іванович Павлов.

Гуманітарна освіта, вчителювання, задіяність до малого бізнесу поєдналися із практикою та теорією управління й органічно влились в економічну освіту. Особливо важливим стало останнє, бо воно закріплювало ті тенденції у розвитку економічної науки, які розбухали

* Демченко О. В. Старший товариш, державник, науковець // Олександр Іванович Павлов: людина, вчений, громадянин. Одеса, 2024. С. 136.

її в останній третині ХХ століття, коли акцент, хоч і недовго, став робитись на кібернетичних, управлінських засадах керівництва економікою. Політики не дали можливості виявити та показати переваги такого підходу, що привело до кризових явищ так званої перебудови.

Немаловажним чинником успіху став і вибір теми. О. І. Павлов, містянин за народженням, за місцем проживання, за світоглядом, але при цьому самовіддано і постійно займається проблемами села. Але він не спостерігач, не етнограф, що часто із шорами на очах милується сільською екзотикою, а прискіпливий вболівальник за майбутнє українського села. Тому він підходить до сучасного стану села як управлінець, як менеджер, як господар, як патріот, для якого сільський простір — невід'ємна частина існування родини, колективу, країни. Не забуті й принципи системного підходу та бачення української економіки частиною світового економічного простору. У сукупності усе це сприяло розгортанню комплексу досліджень наукової школи «Забезпечення функціонування та розвитку системи економічної безпеки держави та суб'єктів господарської діяльності», розпочатої у 2012 р. з приходом на посаду керівника кафедри д. е. н., проф. О. І. Павлова. Саме такий напрям наукової роботи, запропонований кафедрі новим керівником, привів до нового широкого включення у наукове поле науковців-викладачів не тільки господарської діяльності у сфері сільського господарства, але й різних інших галузей економіки, включно із поширенням досліджень на непромисловий сектор. Давня зацікавленість О. І. Павлова питаннями міжнародних економічних відносин, його безпосереднє знайомство із низовими ланками міжнародного бізнесу, як вбачається, стали підґрунтям звернення до програм Організації Об'єднаних Націй та введення в число пріоритетних наукових напрямів кафедри актуальних питань економіки сучасності «Сталий розвиток та економічна безпека агропродовольчої сфери».

Важливим було і те, що наукова складова кафедри не залишилась теоретичним доповненням освітнього навантаження викладачів, а стала невід'ємною частиною практичного втілення тієї підготовки, якої вимагав профіль навчального закладу. Тому у роботу кафедри органічно увійшли щорічні науково-практичні конференції, семінари, колоквиуми у руслі новітніх напрацювань кафедри, української та світової економічної думки. Не менше значення мають й колективні кафедральні праці та збірки наукових робіт. Вони складають той науковий фундамент кафедри, який дає і кафедрі, і

її викладачам моральне право бути і одними із лідерів економічної освіти, і своєрідною «зіркою за горизонтом», що відкриває шлях тисячам студентів, майбутньому українській економіки, до виробничих успіхів.

У зв'язку із цим ще хотілось би відмітити те, на що мало звертається увага в дописах про кафедру та її керівника, — високий рівень затребуваності кафедри в процесі оволодіння студентами професійними навичками. Як стверджує Л. П. Бондар, начальник стивідорного комплексу «Кілія» ПрАТ «Українське Дунайське пароплавство»: «Будучи протягом тривалого часу головою фахової екзаменаційної комісії, не можу не відмітити високий рівень спеціалістів, яких готує кафедра, яку багато років очолює О. І. Павлов»*. А це може бути досягнутим тільки багаторічною невтомною працею усього колективу кафедри, її зв'язкам із виробництвом.

Може здатись штучною тезою спостереження про збереження О. І. Павловим наукових та освітніх традицій, сприйнятих ним в університеті імені І. І. Мечникова, але зауваження колег в роботі «Олександр Іванович Павлов: людина, вчений, громадянин» щодо його викладацького почерку свідчить якраз на користь такого бачення. Вчителі О. І. Павлова на історичному факультеті університету — к. і. н., доцент Вадим Сергійович Алексеєв-Попов, д. філос. н., проф., завідувач кафедри філософії Авенір Іванович Уйомов, д. і. н., проф. Володимир Никифорович Станко, д. філос. н., проф. В. М. Костюк виступали носіями класичної університетської освіти, передавали її традиції своїм учням. Спостерігаючи спілкування завідувача кафедри із викладачами та студентами, міжвикладацькі взаємини, мимоволі згадуєш високоінтелектуальне, інтелігентне середовище, звичайно, не без конфліктів, притаманних будь-якому колективу, історичного факультету Одеського державного університету імені І. І. Мечникова. Тепер через діяльність О. І. Павлова традиції класичного університету, тепер Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, найстарішої в Одесі кафедри філософії та кафедри всесвітньої історії входять органічною складовою до одного із провідних технологічних університетів України.

Кафедра сьогодні на переломі — зміна поколінь викладачів неминучий процес. І насамперед від керівника кафедри залежить, яким

* Бондар Л. П. Шлях до успіху// Олександр Іванович Павлов: людина, вчений, громадянин. Одеса, 2024. С. 120.

прийде і яким буде це нове покоління, що нового воно зможе привнести в кафедральне майбуття, які цінності вони будуть передавати далі.

Під керівництвом і наглядом завідувача, за його підтримки та заохочення зросли нові доктори економічних наук, професори О. О. Меліх, В. А. Самофатова, С. М. Дідух, Т. А. Кулаковська, що зробило кафедру економіки промисловості одним із опорних наукових центрів економічної науки Півдня України. Продовження традицій кафедри перших десятиліть, їх затвердження в часи реформатування української освіти та українського господарства, поява та накопичення нового, що виросло в нові традиції, виступають запорукою майбутніх звершень. Але це відбудеться тільки шляхом поєднання традиції та інновацій, збереження напрацьованих надбань при творчій ініціативі нових поколінь викладачів і студентського контингенту кафедри. Отож на міцному ґрунті піднімуться й міцні пагони майбутнього.

6.8. Єгупов Ю. А. ПОГЛЯД НА ІСТОРІЮ КАФЕДРИ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ ОНТУ З ВУЛИЦІ ПРЕОБРАЖЕНСЬКОЇ

Першого вересня цього року ви отримаєте купу привітань, мабуть що з усіх кінців нашої планети. Але ми вирішили не чекати цієї нагоди і привітати вас заздалегідь, аби, бодай Боже, не забути в вихорі першого дня нового навчального року. Що і робимо з особливим задоволенням як старші товариші...

Ні, ні, ми не помилилися, охарактеризувавши себе старшими. То лише формально наша кафедра виникла 1966 року, у той час як ваша — 1954-го. Насправді ж наші взаємини мають набагато довшу історію, яка бере початок від видатного одеського підприємця Григорія Еммануїловича Вейнштейна. Ця мудра людина свого часу закінчила Одеське комерційне училище, прямим нащадком якого є наш Одеський національний економічний університет. Мудрість Г. Е. Вейнштейна полягає у тому, що він чудово розумів, наскільки важливою є якісна професійна підготовка нового покоління спеціалістів, і став одним з тих, хто ініціював створення першої в Російській імперії, отже і в Україні, Школи мукомелів, з якої, як відомо, потім виріс ваш заклад вищої освіти. А першим завідувачем вашої кафедри теж була «наша людина» — випускник, потім аспірант Одеського інституту народного господарства (ОІНГ) Мойсей

Соломонович Вайнштейн. І серед перших співробітників нової кафедри ми теж бачимо добре знайоме обличчя М. М. Ямпольського, для якого робота асистентом на вашій кафедрі стала свого роду «стартовим майданчиком» для подальшої наукової та викладацької кар'єри — вже як професора ОІНГ.

То ж, як бачите, наші колективи пов'язані тісними узами ще генген коли! І тому ми, як ніхто з інших, здатні оцінити той славний шлях, який пройшла ваша кафедра, її беззаперечні досягнення. А пишатися вам є чим, особливо ж якщо згадати той час, у який вам довелось працювати.

Кафедра розпочала свою діяльність у 1954 р., у недовгий період «відлиги», який змінився періодом «волюнтаризму», далі так званою «косигінською реформою», «застоем», «перебудовою» аж до наших складних днів незалежної України. Скільки змінилося за цей час у нашій економіці різних концепцій, «напрямів розвитку», «переходів на нові рейки», експериментів — вдалих і не дуже! Але попри всі ці зміни ваш колектив сумлінно виконував свій головний обов'язок — готувати молоде поповнення для економічних підрозділів підприємств різних форм власності.

Оскільки практично таке саме завдання стоїть і перед нами, ми чудово розуміємо, наскільки це складна робота. Але ви робите її з честю і достоїнством, рік за роком поповнюючи ряди кваліфікованих економістів для національного господарства України. Мабуть, непросто підрахувати їхню кількість за сім десятків років невтомної діяльності колективу кафедри. Зрозуміло, що рахунок йде на тисячі. Мабуть, не так вже й багато знайдеться в Одесі підприємств, де б не працювали ваші випускники, не кажучи вже про численні підприємства, фірми, компанії тощо далеко за межами міста.

Приємно вражає і висока продуктивність вашої наукової праці. При наявності 12 викладачів у вас щорічно виходить більше 50 наукових статей і тез доповідей на міжнародних та українських науково-практичних та методичних конференціях. І це при тому, що доводиться викладати понад 50 навчальних дисциплін!

Високий авторитет вашого навчально-наукового підрозділу забезпечений протягом семи десятиліть повсякденною, невтомною працею кількох поколінь викладачів, науковців, співробітників кафедри. Тут варто згадати добрим словом усіх завідувачів кафедри, починаючи від Мойсея Соломоновича Вайнштейна: доцента Георгія Георгійовича Подзолова, д. е. н., професора, заслуженого діяча науки СРСР Олек-

сандра Кузьмича Павлюченкова, к. е. н., доцента Георгія Кіндратовича Тунтія, к. е. н., доцента Валентину Олексіївну Стоколос, д. е. н., професора Олега Андрійовича Турецького, д. е. н., професора Павла Володимировича Осіпова та д. е. н., професора Віктора Романовича Кучеренка, славні традиції яких примножує ваш нинішній лідер, доктор економічних наук, професор Олександр Іванович Павлов.

З приходом Олександра Івановича наукова діяльність кафедри отримала новий поштовх. Під його безпосереднім керівництвом підготовлені чотири доктори та один кандидат економічних наук, два доктори філософії за спеціальністю 051 «Економіка». А кому, як не нам добре відомо, скільки сил, енергії, знань та душі треба вкласти у кожного з дисертантів!

У світлі останніх подій особливу актуальність має заснована О. І. Павловим у 2012 р. наукова школа «Забезпечення функціонування та розвитку системи економічної безпеки держави та суб'єктів господарської діяльності».

Водночас активізувалися наукові зв'язки наших кафедр. Спільно нами підготовлено та проведено вже чимало наукових конференцій, методичних семінарів та круглих столів, активно співпрацюємо і під час різного роду неформальних заходів.

Цей невеликий ретроспективний погляд на славну 70-літню історію кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету дозволяє впевнено дивитися у майбутнє. То ж бажаємо вам нових успіхів у діяльності, яка особливо важлива у ці надзвичайно складні часи, які переживає наша країна.

Віriamo у перемогу і працюємо задля майбутнього!

6.9. Карачина Н. П. КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ ОНТУ — СУЧАСНЕ ПРОГРЕСИВНЕ ОСВІТНЬО- НАУКОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Шановний Олександр Івановичу та колектив кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету!

Маю честь від себе та кафедри менеджменту, маркетингу та економіки Вінницького національного технічного університету привітати Вас з 70-річчям вашої кафедри.

Кафедра економіки промисловості — це сучасне прогресивне освітньо-наукове середовище підготовки висококваліфікованих про-

фесіоналів, в якому поєднане впровадження передових європейських практик зі збереженням та примноженням власних традицій. Ваша кафедра дбайливо створює всі умови для становлення і розвитку особистості студента на кожному рівні вищої освіти, супроводжуючи його професійними знаннями, мудрими порадами та безцінним практичним досвідом.

Безмежно вдячна колективу кафедри економіки промисловості і особисто завідувачу кафедри Олександрові Івановичу Павлову за надану можливість бути дотичною до формування наукових кадрів третього рівня освіти. Мені пощастило опинитись у неймовірному колективі однодумців у процесі наукових дискусій, обміну науковими здобутками та інноваційними рішеннями відновлення економіки нашої країни.

Щиро бажаю колективу кафедри наукового процвітаючого довголіття, нових блискучих економічних інноваційних ідей та їх успішного втілення, допитливих і вдячних за знання студентів та аспірантів, які сформуєть міцний економічний фундамент розвитку нашої України та прославлятимуть вашу кафедру потужними здобутками та досягненнями.

6.10. Касян С. Я. НАШІ ЗВ'ЯЗКИ СПРОЕКТОВАНІ НА ПЕРСПЕКТИВУ ТА ВІДОБРАЖАЮТЬ РОЗВИТОК МІЖЛЮДСЬКИХ І ПРОФЕСІЙНИХ СТОСУНКІВ

Від імені професорсько-викладацького складу кафедри маркетингу НТУ «Дніпровська політехніка» щиро вітаю усіх викладачів, докторантів, аспірантів та студентів кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету із 70-річним ювілеєм. Бажаю щастя, міцного здоров'я, творчих успіхів у навчальному процесі та наукових дослідженнях, миру та добробуту!

Історія наших професійних стосунків сягає майже 15 років, коли ми вперше побачилися з професором Олександром Івановичем Павловим у НУ «Львівська політехніка» на важливому науковому заході. З тих пір підтримуємо активну освітньо-наукову, методичну співпрацю у сфері економіки промисловості. Цікавим та корисним є постійний взаємний обмін науковими поглядами у сфері руралістики, економічного механізму функціонування агропродовольчих підприємств, шляхів зниження собівартості аграрної продукції, продовольчої без-

пеки та сталості, логістичного забезпечення технологічних операцій. Під час візитів на кафедру завжди відмічаю тепле, професійне спілкування, доброзичливу атмосферу гостинності та турботи. Саме Олександр Іванович перший розповів та показав мені цікаві особливості історичної спадщини, культури, менталітету одеської спільноти. Значущим є знайомство з надбанням економічної наукової школи Одеського національного технологічного університету, яке відбулося саме завдяки таким науковим стосункам.

Наші стосунки забарвлені приємними враженнями від прослуховування лекцій, семінарів від провідних викладачів, науковців кафедри економіки промисловості. Час від часу надаємо рецензії на наукові видання, що створюються у межах наших партнерських кафедр.

Яскравою є наша участь разом зі студентами спеціальності «Маркетинг» у міжнародній науково-практичній конференції «Економічні та управлінські аспекти розвитку підприємств харчової промисловості», що відбулася 2–4 жовтня 2013 року, де я виступив із доповіддю на тему «Логістичні аспекти маркетингового розподілу продовольчої продукції».

Разом з колегами узяли участь у травні 2015 року в науковому колоквиумі «Тенденції розвитку аграрного сектора економіки України в умовах соціально-економічної та політичної нестабільності» за тематичним напрямом 3. «Соціоекономічний вимір сталого розвитку агропродовольчої сфери» на базі кафедри економіки промисловості Одеської національної академії харчових технологій. Мною було подано та опубліковано тези на тему «Управління потоками аграрної продукції в умовах маркетингових та екологічних змін».

В рамках III Міжнародної науково-практичної конференції «Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття» (8.10–9.10.2015 р.) було прослухано підготовлену мною доповідь «Логістика дистрибуції та конкурентний бенчмаркінг в агропромисловій сфері».

У тому ж році у колективній монографії «Соціо-еколого-економічний розвиток агропродовольчої сфери України в сучасних умовах: проблеми та шляхи їх розв'язання», виданої за ред. професора О. І. Павлова, міститься один із підрозділів третього розділу «Комунікаційний маркетинг та сервісне обслуговування аграрного розподілу в Україні», підготовлений за моїм авторством.

Через рік та у 2019 році моє співробітництво з кафедрою економіки промисловості знайшло своє продовження в участі у науково-

му колоквиумі та VII Міжнародній науково-практичній конференції «Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття».

Перелічені заходи є свідченням наших конструктивних наукових зв'язків, спроектованих на їх подальший розвиток.

6.11. Коваленко О. В. СІМ ДЕСЯТИЛІТЬ ВЕЛИКИХ ТРАДИЦІЙ ТА СУЧАСНИХ ДОСЯГНЕНЬ У НАУКОВО-ОСВІТНІЙ СФЕРІ

Одесі від Києва — щирі вітання!
Бажаємо успіхів і процвітання
ОНТУ, ІПР — в нас мета є єдина,
Щоб із продовольством була Україна.
В Одеському вузі — учених намисто.
Перлина в них — кафедра економістів,
Тож віримо в наше щасливе майбутнє,
Науки прогрес і чуття не забудне!

В такий непростий період маємо честь привітати наших колег із Південної Пальмири, кафедру економіки промисловості і її лідера — професора Олександра Івановича Павлова із 70-річчям від дня заснування. Символічно, що кафедру було створено у 1954-му, коли темні часи для країни почали відступати, відкривалися світлі перспективи. І теорія циклічності, від часів К. Макконнелла та С. Брю, надає нам, економістам, обґрунтовані очікування, що з такими науковими кадрами, разом з героїчним народом України ми подолаємо темряву війни, техногенні та економічні негаразди і впевнено крокуватимемо до побудови щасливого суспільства.

На той час Одеський інститут інженерів борошномельної промисловості та елеваторного господарства стрімко розвивався разом із кафедрою економіки промисловості під керівництвом відомих учених і став одним із лідерів у галузі харчової промисловості. У розвиток економічної науки та освіти, у справу підготовки та виховання майбутніх економістів зробили вагомий внесок керівники кафедри минулих часів — М. С. Вайнштейн, Г. Г. Подзолів, О. К. Павлюченков, Г. К. Тунтія, О. П. Антонюк, В. О. Стоколос, О. А. Турецький, В. Є. Глушков, П. В. Осіпов, Л. Л. Лобоцька, В. Р. Кучеренко. З жовтня 2011 року й дотепер кафедру очолює д. е. н., професор Олександр Іванович Павлов. З самого початку своєї діяльності новий завідувач кафедри

продемонстрував свою прихильність до дослідження економічних процесів з позицій міждисциплінарності, з урахуванням здобутків не тільки економічної науки, а й суміжних наукових дисциплін. Сьогодні він використовує найсучасніші методи досліджень, а разом із цим охоплює проблеми, які йдуть із наших витоків — розвитку сільських територій, а також основи розвитку країни — економічної безпеки.

Запорукою його особистих успіхів та здобутків кафедри є налагоджена робота дружньої команди однодумців. Серед 12 викладачів кафедри — сім докторів економічних наук, професорів. Інтенсивність наукової та освітньої діяльності колективу кафедри має бути взірцем для наукової спільноти, адже викладається понад 50 навчальних дисциплін. За останні 12 років на кафедрі захищено 5 докторських, 6 кандидатських дисертацій та 3 дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності «Економіка». В рамках наукової школи кафедри видано 10 монографій, понад 20 матеріалів наукових симпозіумів, конференцій, колоквиумів, семінарів.

Для вчених Інституту продовольчих ресурсів НААН д. е. н., професор Олександр Іванович Павлов та очолювана ним кафедра є багаторічними партнерами, постійними учасниками міжнародних конференцій та інших наукових заходів. Ми у свою чергу теж відкликаємося на запрошення кафедри до участі у її наукових колоквиумах, у підготовці колективних монографій.

У ювілейний рік кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету бажаємо її колективу нових звершень, щасливої зірки, миру, успіхів і процвітання. Разом до Перемоги!

6.12. Копитко В. І. КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ — ФУНДАТОР ПІДГОТОВКИ ВИСОКОПРОФЕСІЙНИХ ЕКОНОМІСТІВ В ОДЕСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ ТЕХНОЛОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

З 1954 року кафедра економіки промисловості Одеського національного технологічного університету функціонує як його самостійний структурний підрозділ. За ці роки різними поколіннями професорсько-викладацького складу кафедри підготовлено тисячі висококваліфікованих економістів для різних секторів національного господарства.

У жовтні 2011 року кафедру економіки промисловості очолив д. е. н., професор Олександр Іванович Павлов. Під його керівництвом сформувався працездатний колектив, який об'єднав професіоналів та яскравих особистостей. Вміння йти в ногу з часом, бачити перспективу, починати нове, знаходити вірне рішення у складних життєвих ситуаціях — все це є продовженням та розвитком ідей та традицій, закладених фундаторами кафедри.

Монографії, наукові статті, підручники, навчальні посібники, методичні матеріали, підготовлені та опубліковані викладачами кафедри, стали основою для навчання студентів, аспірантів та докторантів. Створена у 2012 році професором О. І. Павловим наукова школа «Забезпечення функціонування та розвитку системи економічної безпеки держави та суб'єктів господарської діяльності» робить вагомий внесок у розв'язання складних проблем розвитку вітчизняної економіки. Зокрема значна увага приділяється здійсненню фундаментальних та прикладних досліджень за такими напрямками як сільський розвиток, сталий та безпечний розвиток агропродовольчої сфери, інклюзивний розвиток аграрних підприємств, територіальних громад і районів, державне антициклічне регулювання розвитку агропродовольчого сектора України. Очолюють ці напрями наукової діяльності доктори економічних наук, професори О. І. Павлов, В. А. Самофатова, С. М. Дідух, Т. А. Кулаковська.

Отже кафедра є учасником формування новітньої економічної еліти нашої країни, висококваліфікованих фахівців для підприємств України, на долю яких випала складна і водночас відповідальна місія — допомогти рідній країні сприяти виходу її економіки на високий міжнародний рівень, відновлення у післявоєнний період.

Шановні колеги! Прийміть щирі вітання з 70-річчям та побажання подальших успіхів!

6.13. Крисанов Д. Ф. КЕРІВНИК І ЙОГО НАУКОВИЙ ПРОФІЛЬ НА КАФЕДРІ

Писати про кафедру економіки промисловості ОНТУ та її завідувача професора Олександра Івановича Павлова і легко, на порівняно багатому науковому матеріалі, і в той же час дуже складно. Легко писати тому, що результати роботи кафедри дуже вагомі і «яскраві» надзвичайно потужним спектром здобутків і напрацювань у різних

іпостасях науково-дослідницької, викладацько-просвітницької, навчально-виховної і кадрово-підготовчої діяльності всього колективу і персонально кожного члена кафедри. Широта охоплення наукових напрямів дослідження і галузевих секторів національної економіки та їх обговорення на наукових конференціях різного рівня і семінарах, результативні публіцистичні і монографічні виходи «в світ» можуть «потягатися» з окремими потужними підрозділами аграрної і навіть академічної науки. А складно писати тому, що за цим стоїть самовіддана праця усіх без винятку постійних і тимчасових учасників довготривалої й різнобічної роботи на кафедрі, лідируюча та організаційна роль її завідувача, надзвичайно потужний науковий і педагогічний потенціал професорсько-викладацького колективу, всеукраїнські та міжнародні зв'язки кафедри економіки промисловості й національного університету та творче використання здобутків співробітництва для удосконалення і збагачення навчального процесу та помітного просування на науковій ниві.

Що стосується наукових здобутків, які за своєю сутністю значною мірою корелюють з науковою діяльністю автора цієї публікації, то для об'ємного розуміння масштабів та глибини досліджень доречно буде навести назви та розкрити квінтесенцію випущених друком монографій і опублікованих статей. Їх діапазон надзвичайно широкий і більшість з них відповідає рівню досліджень, які виконуються академічними науковими установами в Україні. Паралельно проводилася підготовка підручників та навчальних посібників на потребу збагачення новими ідеями та сучасною практикою навчального процесу, який безпосередньо проводить кафедра економіки промисловості та національний університет.

Перше, на що необхідно звернути увагу, це наявність наукової школи «Забезпечення функціонування та розвитку системи економічної безпеки держави та суб'єктів господарської діяльності», яка була заснована у 2012 р., з приходом на посаду керівника кафедри д. е. н., проф. О. І. Павлова. Оскільки його докторська дисертація була присвячена теоретичним і методологічним засадам управління соціально-економічним розвитком сільських територій в умовах посилення деградаційних демографічних тенденцій та процесів турбулентності у зовнішньому середовищі, то йому вдалося поєднати це із особливостями забезпечення сталого та безпечного розвитку агропродовольчої сфери України. Різні аспекти цього наукового напрямку кафедри економіки промисловості були постійними темами науко-

вих колоквіумів, семінарів та конференцій, які з 2012 р. проводяться двічі на рік. Зокрема у 2023 р. ці наукові заходи відбулися за темами: «Агропродовольчий сектор України в період війни: виклики та перспективи» (24.05.2023) та «Механізм передбачення, попередження та регуляторного впливу на системні зміни національної економіки та її суб'єктів» (27.09.2023). Ці наукові зібрання стали місцем для оприлюднення результатів власних досліджень викладачів і дисертаційних здобутків аспірантів, порівняння кафедральних підходів і напрацювань з традиційними і новими підходами до вирішення сучасних проблем агропродовольчої сфери, ознайомлення із зарубіжним досвідом впровадження інноваційних розробок в умовах зміни парадигми розвитку агропідприємств та переходу на технології індустрії 5.0.

Про високий авторитет кафедри економіки промисловості як потужного науково-освітнього підрозділу в науковому середовищі України може свідчити той факт, що в проведенні останнього наукового колоквіуму 27 вересня 2023 року брали участь і виступили із доповідями відомі вчені, зокрема за темами: «Аграрні кризи в контексті розвитку аграрного сектора України» — Д. Ф. Крисанов, д. е. н., проф., керівник Інституту економіки та бізнесу, Білоцерківський національний аграрний університет; «Суспільний поділ праці в рамках глобальної економіки та місце України в ньому» — Р. П. Мудрак, д. е. н., проф., професор кафедри економіки, Уманський національний університет садівництва; «Субстанційні засади перемоги та повоєнного відродження: зміна безпекової парадигми в Україні і світі» — В. О. Шевчук, д. е. н., проф., професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування, Національна академія статистики, обліку та аудиту (м. Київ); «Виклики і перспективи розвитку експортного потенціалу промисловості Львівської області» — С. О. Ішук, д. е. н., проф., завідувачка відділу проблем реального сектора економіки регіонів; В. О. Жулканич, к. е. н., докторант відділу проблем реального сектора економіки регіонів ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долишнього НАН України» (м. Львів) та ін.

Буде доречно зазначити, що в розрізі наукового напрямку досліджень «Сталий розвиток та безпека агропродовольчої сфери» на кафедрі розроблялася низка бюджетних й ініціативних науково-дослідних тем, зокрема: «Розробка методологічних засад, методичних та практичних рекомендації щодо державного регулювання агропродовольчого сектора України в умовах циклічного розвитку економіки», виконавець к. е. н., доц. Т. А. Кулаковська, термін виконан-

ня — 2014 р.; «Розробка теоретичних та методологічних засад сталого та безпечного розвитку агропродовольчої сфери України», наук. кер. д. е. н., проф. О. І. Павлов, виконавці: Т. А. Ковернега, С. С. Шекера, В. А. Шалений, термін виконання — 2014–2016 рр.; «Розробка методологічних основ державного регулювання діяльності підприємств харчової промисловості в умовах кризових ситуацій» — бюджетна тема; наук. кер. і виконавець — доц., к. е. н. Т. А. Кулаковська, термін виконання — 2014–2015 рр.; «Методологія управління сталим розвитком агропродовольчої сфери регіону» — бюджетна тема; виконавець: доц., к. е. н., докторант В. А. Самофатова, термін виконання — 2017–2018 рр.

Необхідно звернути увагу на прикметну відмінність опрацьованих колективом провідних вчених національного університету монографій, які одночасно несуть не тільки наукове, світоглядно критичне, але й навчальне навантаження. Зокрема в колективній монографії «Соціальна, поведінкова, адаптивна економіка: теорія та практика» (2016) стверджується, що філософія економіки поєднує економічну теорію та філософію і їй належить розкриття фундаментального значення та соціальної цінності процесу суспільного відтворення, включаючи фази виробництва, обміну, розподілу і споживання [1, с. 162]. Водночас перехід на рівень суб'єкта господарювання, тобто підприємства, і наукової дисципліни «економіка підприємства» забезпечує обґрунтування підприємницької діяльності та управлінських рішень, а також розробку інструментів їх прийняття (моделей прийняття й оптимізації рішень, структурних моделей, техніки вирішення окремих проблем) [1, с. 135]. Але існує думка, що таке поєднання, як «економіка підприємства», неможливе, оскільки підприємство всього лише виступає організаційною формою суспільного виробництва, на рівні якого неможливо вивчати й аналізувати форми прояву економічних законів і закономірностей. Отже мова має йти про господарський механізм функціонування підприємства чи організації підприємства, про економіку виробництва чи економіку галузі [1, с. 137–138]. Разом з тим здатність підприємств реагувати і справлятися зі змінами у зовнішньому середовищі є однією зі складових їх успіху та виживання. Вивчення адаптивної економіки формує реальне бачення довгострокових тенденцій економічного розвитку, а також світогляд і методологічну підготовку студентів. Вивчення курсу «Адаптивна економіка» набуває особливого значення в умовах кризового стану економіки та її глобалізації [1, с. 140–141].

Особлива роль у виборі і постановці наукових задач та організації їх реалізації належить зав. кафедри проф. О. І. Павлову. Вирішуючи завдання докторської дисертації, присвяченої проблемам розвитку українського села, після вступу на посаду в Одеському національному технологічному університеті він оперативно ввійшов у наукову роботу, яка концентрувалася на проблематиці розвитку агропродовольчої сфери в умовах становлення ринкового механізму господарювання, посиленні турбулентності у зовнішньому середовищі та поглибленні торговельно-економічних відносин аграрного сектора із продовольчим ринком ЄС. У цьому зв'язку значно розширився діапазон наукових пошуків як власне зав. кафедри, так і її співробітників. За результатами проведених досліджень була опублікована низка колективних та індивідуальних монографій, в яких проблеми харчової промисловості та її сталого розвитку тісно переплелися з проблемами галузей первинного виробництва та під кутом зору звуження і погіршення демографічного потенціалу села, деградацією його соціальної інфраструктури й поселенської мережі. До них доречно віднести такі: «Сталий розвиток та безпека агропродовольчої сфери України в умовах глобалізаційних викликів» (2012); «Соціо-еколого-економічний розвиток агропродовольчої сфери України в сучасних умовах: проблеми та шляхи їх розв'язання» (2015); «Сталий розвиток агропродовольчої сфери регіону: теорія, методологія, управління» (2017); «Зовнішньоекономічна діяльність України в системі глобальних конкурентних відносин: агропродовольчий вимір» (2019).

Водночас проблеми соціально-економічного розвитку українського села вийшли на новий рівень глобального теоретичного узагальнення та ефективного практичного регулювання цих процесів. Останніми роками в Україні започатковано новий напрям дослідження сільських територій, пов'язаний з їх брендингом, що обумовлено зростаючою конкуренцією за ресурси, інвестиційні та туристичні потоки. В цьому сенсі сільські території Південного регіону постають, з одного боку, як просторовий ресурс, та місце життєдіяльності і виробництва суспільних благ — з іншого. Проте брендинг сільських територій регіонів України поки що не перетворився на самостійний напрям наукових досліджень. В Україні в цьому напрямі зроблено лише перші кроки [2, с. 5]. І якраз авторські та колективні дослідження у цій сфері дозволили повніше розкрити соціально-економічні та психологічні засади брендингу сільських територій Південного регі-

ону. До наукових публікацій у цьому напрямі необхідно віднести такі: «Идентификация и классификация сельских территорий: теория, методология, практика» (2015); «Руралістика: теория, методология, научные направления» (2018); «Руралістичні засади брендингу сільських територій Південного регіону України» (2019).

Особливу увагу на кафедрі економіки промисловості приділяють підготовці дисертаційних робіт на сучасному рівні та на вимогу потреб агропродовольчого виробництва і на цій основі формуванню нової плеяди наукових і викладацьких кадрів вищої кваліфікації. І тут активна рушійна та науково-організаційна роль беззаперечно належить проф. О. І. Павлову. Зокрема починаючи з 2013 р. співробітниками кафедри було захищено п'ять докторських (з них чотири при науковому консультуванні проф. О. І. Павлова), шість кандидатських (з них одна під науковим керівництвом зав. кафедри) дисертацій та три дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю «Економіка» (дві з них під науковим керівництвом О. І. Павлова). Усі дисертації мають чітку агропродовольчу спрямованість та демонструють високий науковий рівень проведених теоретико-методологічних досліджень і практичних розробок, серед них зокрема докторські роботи: О. О. Меліх «Методологічні основи формування адаптивної стратегії економічного розвитку підприємств харчової промисловості» (2015); В. А. Самофатової «Методологія управління сталим розвитком агропродовольчої сфери регіону» (2018); Т. А. Кулаковської «Теоретико-методологічні засади антициклічного регулювання розвитку агропродовольчого сектора національної економіки» (2021); С. М. Дідуха «Агропродовольчі холдинги в системі інклюзивного розвитку України: теорія, методологія, практика» (2021). Більшість співробітників, які захистили докторські та кандидатські дисертації, залишилися працювати на кафедрі і фактично складають її безцінний професорсько-викладацький потенціал.

Необхідно звернути увагу і на ту обставину, що на кафедрі економіки промисловості працюють дванадцять викладачів, з яких — сім д. е. н., професорів, два к. е. н. і один к. т. н., доценти, тобто це один із найбільш потужних наукових підрозділів національного університету. Але наукова діяльність в навчальному закладі завжди поступається першій перед викладацькою роботою, якою кафедра також може пишатися: перелік спеціальних і загальнонаукових дисциплін налічує більше півсотні, а до їх викладання залучені усі співробітники. Тут також помітна лідируюча роль зав. кафедри: на високому науково-

методичному рівні студентам та аспірантам викладаються такі дисципліни як «Наукові основи економіки», «Міжнародні економічні відносини», «Глобальна економіка», «Теорія фірми», «Основи права та університетська освіта» (модуль «Вступ до фаху») та ін.

Можна було б продовжувати розкривати багатопланову й різнобічну роботу кафедри економіки промисловості та її безперечною лідера — завідувача проф. О. І. Павлова, але необхідно і честь знати.

Наближається 70-річчя з часу заснування кафедри, а її колектив знаходиться на етапі всебічного розквіту: у відмінному передсвятковому настрої та успішно вирішує як поточні проблеми, так і перспективні задачі. Хочеться побажати колективу одностайно від щирого серця: бережіть потужний, сформований в останнє десятиліття науково-педагогічний потенціал кафедри, зміцнюйте і всіляко його примножуйте! Доброго здоров'я членам колективу і натхнення та творчого довголіття завідувачу кафедри економіки промисловості д. е. н., проф. Олександрові Івановичу Павлову! Хай вам щастить завжди і в усьому!

Література

1. Соціальна, поведінкова, адаптивна економіка: теорія та практика : монографія / О. І. Павлов, Т. А. Кулаковська, В. А. Самофатова [та ін.] ; за ред. О. І. Павлова. Одеса : Астропринт, 2016. 172 с.
2. Павлов О. І., Павлова І. О. Руралістичні засади брендингу сільських територій Південного регіону України : монографія. Одеса : Астропринт, 2019. 288 с.

6.14. Лопатинський Ю. М. КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ ОНТУ: СТІЙКІСТЬ ЧЕРЕЗ ВАРІАТИВНІСТЬ

Славній кафедрі економіки промисловості Одеського національного технологічного університету вагомий 70! Роки ефективної діяльності кафедри охоплюють різні історичні періоди та навіть стосуються різних країн. Започаткована в Одеському інституті інженерів борошномельної промисловості та елеваторного господарства, кафедра виконувала важливі науково-прикладні завдання. Разом зі зростанням Одеського технологічного інституту зростала та міцніла і кафедра, формувались і розвивались наукові школи. За роки функціонування Одеської національної академії харчових технологій кафедра економіки промисло-

вості залишалась у незмінних лідерах. Вагомою ознакою сталості кафедри слугує навіть її незмінна назва. Такою ж кафедра залишається у складі Одеського національного технологічного університету.

Сталість функціонування кафедри економіки промисловості не означає її статичності, але зумовлює творчий розвиток. Змінювалися епохи та керівники. Незмінним залишався дух кафедри.

Вагомим є професійний кадровий склад кафедри різних років. Особливою сторінкою розвитку кафедри економіки промисловості стало очолювання її у 2011 році доктором економічних наук, професором Олександром Івановичем Павловим, знаним науковцем, багаторічним керівником кафедри та одним із засновників і активних послідовників практичної реалізації фундаментального напрямку сільського розвитку України, керівником наукової школи з функціонування та розвитку системи економічної безпеки.

Особисто знайомі є наукові здобутки професорів кафедри Наталії Михайлівни Купріної, Вікторії Анатоліївни Самофатової, Тетяни Анатоліївни Кулаковської, Сергія Мирославовича Дідуха та, звісно, багатьох багатьох інших, які щодня пишуть сторінки історії кафедри економіки промисловості ОНТУ.

У різноманітності та варіативності персоналій, напрямів наукової діяльності та досягнутих результатів визначається величність кафедри економіки промисловості, яка стійко і збалансовано розвивається. Колектив кафедри проводить різнобічні як теоретичні, так і прикладні наукові дослідження, здійснює великий обсяг навчально-методичної роботи, фахово забезпечує освітній процес, пишається випускниками.

Тож, як говорять на Буковині: «Наперед більше!» Так тримати!

Вітання з високим 70-річним ювілеєм!

6.15. Мудрак Р. П. СІМДЕСЯТ РОКІВ ШЛЯХЕТНОЇ ОСВІТЯНСЬКОЇ ПРАЦІ КІЛЬКОХ ПОКОЛІНЬ НАУКОВЦІВ ТА ПЕДАГОГІВ

Кафедрі економіки промисловості Одеського національного технологічного університету 70 років! Сімдесят років шляхетної освітнянської праці кількох поколінь науковців та педагогів — це знакова подія, яка багато про що говорить. Насамперед про те, що колектив кафедри, очолюваний доктором економічних наук, професором Олександром Івановичем Павловим, впевнено почуватися в неспокоїному середовищі вітчизняної вищої освіти. Адже місто Одеса — не

лише українська перлина на березі Чорного моря, де живуть відкриті, щирі, веселі та доброзичливі люди, але й потужний південний науковий центр України, представлений цілою низкою авторитетних закладів вищої освіти, серед яких Одеський національний технологічний університет та його кафедра економіки промисловості входять до групи лідерів із реалізації освітніх програм «бакалавра», «магістра» та «доктора філософії» зі спеціальності 051 «Економіка». Поза всяким сумнівом високі досягнення та лідерські позиції кафедри економіки промисловості ОНТУ на ринку освітніх послуг стали результатом багаторічної важкої, самовідданої, до певної міри навіть жертвовної праці її колективу та керівника.

Перше знайомство із колективом кафедри економіки промисловості та її керманічем відбулося заочно в 2012 році, коли мене запросили до роботи над колективною монографією «Сталий розвиток та безпека агропродовольчої сфери України в умовах глобалізаційних викликів». Ознайомившись з працями О. І. Павлова, виявив не лише спільність наших наукових інтересів — розвиток сільських територій, але і схожість поглядів на перелік існуючих проблем, їх причин та способів вирішення. Згодом була моя участь у засіданнях спеціалізованої вченої ради Д 41.088.05 в якості офіційного опонента, де мав задоволення безпосереднього спілкування з Олександром Івановичем Павловим. Мені завжди імпонувала манера наукового діалогу О. І. Павлова — майстерне поєднання вимогливості, чудового ділового стилю та доброзичливості. Слухаючи виступи О. І. Павлова, щоразу впевнювався, що саме такі наставники мають бути в української студентської молоді, яка присвятила себе досягненню економічної науки, та її вмілому практичному застосуванню. Тож з нагоди святкування 70-річчя кафедри економіки промисловості ОНТУ хочу побажати її колективу натхнення, міцного духу, невичерпної енергії, успішних учнів та нових перемог на важкій освітянській ниві!

Дорогі колеги, продовжуйте невтомно сіяти добре, вічне і мудре!!
Усім братам одеситам — перемоги і миру!!!

6.16. Ніценко В. С. КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ ОНТУ: ПОГЛЯД З ІВАНО-ФРАНКІВЩИНИ

Науковий розвиток кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету вже 13 років нерозривно пов'язаний з ім'ям її нинішнього очільника — завідувача кафедри, д. е. н., проф. Олександра Івановича Павлова. Професор О. І. Павлов має багаторічний досвід у вирішенні завдань із проблем безпеки та сталого розвитку агропродовольчої сфери України. Він є засновником наукової школи «Забезпечення функціонування та розвитку системи економічної безпеки держави та суб'єктів господарської діяльності», в рамках якої під його керівництвом захищені докторські та кандидатські дисертації. Творчий й ефективний підхід Олександра Івановича у роботі спонукає й надихає інших науковців до плідної праці.

Щорічні науково-практичні конференції з запрошенням відомих дослідників економістів-аграрників, і з моєю участю зокрема, організуються й керуються особисто Олександром Івановичем. Його ім'я відоме не тільки на теренах України, а й за її межами, відбувається постійна наукова кооперація з зарубіжними вченими (Болгарії, Польщі, Казахстану, Молдови, Литви, Австрії, Норвегії, Канади, Туреччини) щодо вирішення питань продовольчої безпеки населення.

Мої особисті наукові здобутки також присвячені питанням агропродовольчої сфери, функціонуванню крупнотоварного агробізнесу, зокрема агрохолдингів. Тому вважаю за потрібне висловити слова щирої подяки за науковий вклад проф. О. І. Павлова у вирішення важливих завдань, що стоять перед агропродовольчою сферою, і які також мали суттєвий вплив на мої наукові погляди.

70 років — це ще тільки початок крокування у велике майбутнє. Оскільки питання продовольчої безпеки стоїть гостро перед урядами держав й понині, то й наукова робота та наступні здобутки кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету у його вирішенні будуть тільки зростати.

Бажаю кафедрі економіки промисловості Одеського національного технологічного університету процвітання, творчої наснаги, видатних наукових звершень та здобутків!

**6.17. Охрімченко І. В. 70 РОКІВ — ЦЕ ЗНАЧНИЙ ПЕРІОД,
ЯКИЙ ВКАЗУЄ НА СФОРМОВАНІ ТРАДИЦІЇ ТА ЗДАТНІСТІ
ДО СТІЙКОСТІ ЗА БУДЬ-ЯКОЇ ТУРБУЛЕНТНОСТІ**

Шановний Олександрє Івановичу!
Шановні колеги та колежанки!

З усією щирістю хочу привітати ваш славний колектив із черговим підтвердженням вашої необхідності як для Одеського національного технологічного університету, так і для країни в цілому!

Історія наших стосунків, напевно, є досить типовою для освітньої сфери — через конференції, семінари, науковці публікації. І, попри те, що вам пощастило жити і працювати в місті-перлині, захопленням до дружби з вами спершу стала не стільки культурна і туристична велич вашого міста, скільки невгамовна енергія очільника вашого колективу — Олександра Івановича Павлова, який організував-організував-організував. І важко було відмовити, зіславшись на якусь зайнятість, людині з таким запалом, тому я «змушений» був і писати, і приїжджати, і виступати. Хоч, сказати по правді, з нетерпінням чекав цих поїздок — впевненої традиційної краси міста, шквалу наукових вражень, приємного спілкування з колективом.

Багато чого змінилося за останні роки і багато чого зі звичного наукового життя залишилося у минулому (але з надією на повернення), та ваша кафедра продовжує залишатися флагманом економічної науки Півдня, сміливо кидаючи виклик спеціалізованим економічним колективам. Кількість ваших наукових здобутків вражає, а кадрове забезпечення вселяє віру та впевненість.

Попри численні прогнози та аналітичні звіти, нікому навіть в поганому сні не могло наснитися, що може бути ситуація, коли хтось заохочує працювати, не витримав би жоден світовий освітній гранд, а ви працюєте. Працюєте і даєте відмінні результати!

70 років — це безумовно період, який безпомилково вказує на сформовані традиції та здатність до стійкості за будь-якої турбулентності. Ви довели, що можете! Можете і знаєте як. У світі, який обрав для себе орієнтиром економічну ефективність процесів та проєктів, потреба у кафедрі економіки промисловості ну дуже висока. У світі, який хоче розвиватися на принципах сталого розвитку та природозбереження, потреба у кафедрі економіки промисловості ще вища. Ви нам потрібні — освіті, науці, економіці.

Я від усього серця бажаю вашій кафедрі усіх земних благ, гідно і без наслідків пережити нинішній важкий період та примножити характеристики, яким щиро дивуватимуться прийдешні покоління. І, звичайно ж, мрію, що непосидючий Олександр Іванович після нашої неодмінної перемоги обов'язково організує п-ний за рахунком науковий захід і усі ми — друзі вашої кафедри будемо жваво обговорювати економічні питання мирної Одеси та жартуватимемо над черговими освітніми реформами.

Щастя вам, здоров'я, творчого натхнення та віри у нездоланність нашої країни, вашого міста, вашої кафедри!!!

**6.18. Павлов К. В., Павлова О. М. КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ
ПРОМИСЛОВОСТІ ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ — ПРОВІДНИК У ПІДГОТОВЦІ
СПЕЦІАЛІСТІВ ТА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ**

Кафедра економіки промисловості Одеського національного технологічного університету (ОНТУ) займає ключову позицію в системі підготовки висококваліфікованих кадрів для національної економіки. Випускники кафедри отримують глибокі знання та практичні навички на рівнях бакалаврату, магістратури та аспірантури, що робить їх не лише затребуваними спеціалістами на внутрішньому ринку, але й конкурентоспроможними на міжнародному рівні.

Успіх кафедри пояснюється потужним кадровим потенціалом та чіткою науковою орієнтацією. Наукові дослідження кафедри зосереджені на вирішенні критичних проблем функціонування та розвитку національної економіки, забезпеченні її стійкості та безпеки на всіх рівнях управління.

Завдяки плідній науковій діяльності кафедри створено потужну наукову школу під керівництвом д. е. н., проф. Олександра Івановича Павлова. Дослідження, що проводяться в рамках цієї школи, мають високу актуальність, особливо в умовах воєнного стану, який переживає Україна.

Активною є наукова та просвітницька діяльність кафедри. Її колектив активно поширює та впроваджує результати своїх досліджень у науковому середовищі як в Україні, так і за її межами. Науковці кафедри регулярно беруть участь у науково-практичних конференціях різних рівнів, а результати їхніх досліджень застосовуються в прак-

тиці господарювання та освітньому процесі. Кафедра також активно залучає студентів до наукової діяльності, організовуючи студентські конференції.

Досягнення кафедри економіки промисловості ОНТУ є результатом наполегливої праці її колективу під керівництвом проф. О. І. Павлова. Його наукові ідеї, раціональні підходи та інноваційні рішення проблем розвитку економіки слугують прикладом для багатьох науковців.

Від щирого серця вітаємо колектив кафедри економіки промисловості ОНТУ з ювілеєм! Бажаємо вам міцного здоров'я, щастя, успіхів у подальшій роботі на благо освіти та науки.

Миру та перемоги Україні!

**6.19. *Понадинець Н. М.* ОЛЕКСАНДР ПАВЛОВ — ЛЮДИНА,
ЯКА ВЕДЕ ДО УСПІХУ КОЛЕКТИВ КАФЕДРИ ЕКОНОМІКИ
ПРОМИСЛОВОСТІ ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

З професором Олександром Івановичем Павловим — завідувачем кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету, ми познайомилися понад десять років тому, коли він подав свою статтю до журналу «Регіональна економіка» на тему «Регіональні особливості розвитку сільських територій України». Я був на той час відповідальним секретарем цього наукового видання Державної установи «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України». Завдячуючи цій нагоді з тих пір ми тісно співпрацюємо з Олександром Івановичем Павловим, оскільки наші наукові інтереси певною мірою співпадають.

О. І. Павлов визнаний в Україні як провідний учений в галузі економіки харчової промисловості, сталого та безпечного розвитку агропродовольчої сфери та розвитку сільських територій. За зазначеною проблематикою ним особисто або за його співавторством та редакцією видано понад десять монографій.

Він є засновником міждисциплінарної наукової галузі руралістики, яка спрямована на наукове обґрунтування стратегій розвитку сільських територій з урахуванням їх базових функцій та соціальних завдань.

Професор Олександр Павлов у 2012 році заснував в ОНТУ наукову школу, в тематичних рамках якої його колеги і учні — професори В. А. Самофатова, С. М. Дідух, Т. А. Кулаковська досліджують актуальні проблеми, що пов'язані зі сталим, безпечним, інклюзивним розвитком національного господарства, суб'єктів господарської діяльності та державним антициклічним регулюванням розвитку агропродовольчого сектора України. Я мав за честь долучитися до результатів цієї діяльності в якості офіційного опонента. Ці наукові розробки активно впроваджуються в практику господарської діяльності та сприяють зміцненню економічної безпеки нашої країни.

Вдячний долі за знайомство з таким знаним вченим-економістом як професор О. І. Павлов.

Напередодні ювілею кафедри економіки промисловості бажаю її колективу міцного здоров'я та творчих успіхів на благо України!

**6.20. *Прутула Х. М.* ІСТОРІЮ КАФЕДРИ ТВОРЯТЬ
ЇЇ СПІВРОБІТНИКИ**

З особливою приємністю хочу привітати завідувача кафедри економіки промисловості ОНТУ, професора, доктора економічних наук Олександра Івановича Павлова та всіх співробітників кафедри з такою поважною подією — 70-річчям кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету!!!

Протягом 2010–2016 років свій науковий шлях у царині сільських територій я розпочала саме з вивчення наукових доробок Олександра Івановича. Монографія «Сільські території України: функціонально-управлінська модель» стала моїм путівником у світ науки — для розуміння сутності та організації сільських територій, і дала поштовх для подальшого розвитку проблематики сільського розвитку вже під час написання докторської дисертації.

ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України» та кафедру економіки промисловості Одеського національного технологічного університету пов'язує багаторічна плідна співпраця: участь у спільних наукових заходах, підготовка спільних публікацій, підготовка наукових кадрів тощо. Зокрема 26 жовтня 2011 р. у м. Львові в Інституті регіональних досліджень НАН України було проведено круглий стіл «Проблеми та перспективи розвитку

сільських територій України», на якому д. е. н., проф. О. І. Павлов доповів результати системних досліджень «Консолідована державна політика комплексного розвитку сільських територій України: концептуальний підхід, модель та рівні». Основні положення цієї доповіді зберігають свою актуальність і сьогодні. Забезпечення комплексного розвитку сільських територій є неможливим без консолідації загальнодержавних, місцевих та галузевих інтересів в умовах воєнного та післявоєнного відновлення економіки України.

Під керівництвом д. е. н., проф. О. І. Павлова започатковано та активно розвивається науковий напрям кафедри економіки промисловості «Сталий та безпечний розвиток агропродовольчої сфери». Зокрема у 2012 році наукові співробітники нашого інституту долучились до підготовки монографії «Сталий розвиток та безпека агропродовольчої сфери України в умовах глобалізаційних викликів» за редакцією доктора економічних наук, професора О. І. Павлова. Науково-практичні напрацювання та нові ідеї, представлені у колективній праці, і досі слугують дороговказами на шляху досягнення Цілей сталого розвитку України до 2030 року, затверджених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722, та посилення економічної безпеки країни.

Підвищення продуктивності агропродовольчого сектора, стимулювання експорту, створення нових робочих місць, забезпечення стійкості та безпеки харчових продуктів, а також сприяння екологічному виробництву та зелений перехід є на порядку денному в Україні та частиною реформ, передбачених Планом для Ukraine Facility (Програми фінансової підтримки України від Європейського Союзу на 2024–2027 роки).

Заснування та розвиток наукової школи «Забезпечення функціонування та розвитку системи економічної безпеки держави та суб'єктів господарської діяльності» у 2012 році під керівництвом д. е. н., проф. О. І. Павлова дозволило виховати і підготувати плеяду молодих науковців.

Від душі бажаю Вам, шановний Олександр Івановичу, міцного здоров'я та подальших творчих успіхів, талановитих учнів, реалізації доробків, невтомності та нових здобутків у повсякденній відповідальній діяльності, нарощення наукового потенціалу кафедри, успішного здійснення всіх професійних і особистих задумів, шани та поваги серед колег та студентства. Нехай збуваються всі Ваші прагнення та реалізуються ідеї, примножується все добре, що є у Вашому житті!

Нехай доля і надалі буде прихильною до Вас та обдаровує всіма благами! Я безмежно ціную Ваш внесок у формування вектора мого наукового шляху та щиро рада нашій співпраці!

6.21. Пушак Я. Я. КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ ОНТУ — ОСЕРЕДОК ПОВАЖНИХ НАУКОВЦІВ ТА ВИСОКОПРОФЕСІЙНИХ ВИКЛАДАЧІВ

Трансформаційні процеси, що охопили різні сфери національного державотворення та розбудови вітчизняної економіки, істотно позначились на функціонуванні та розвитку сучасного науково-освітнього середовища, ключовим елементом формування якого є заклади вищої освіти, зокрема такі структурні підрозділи як кафедри, які формують базис системи. З огляду на це доцільно відзначити активність діяльності та значущість отриманих результатів кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету для розбудови вітчизняного сучасного науково-освітнього середовища в умовах адаптації та наближення його до практики функціонування, що має місце у високорозвинених країнах.

Кафедра має тривалу та успішну історію свого становлення та розвитку, адже була започаткована ще у далекому 1954 році, тобто цьогогоріч їй виповнюється 70 років. Це значний проміжок часу, що свідчить про її важливість, унікальність та ефективність для забезпечення освітнього процесу з метою підготовки кваліфікованих кадрів від середини минулого століття і до сьогодні.

Науково-педагогічні працівники кафедри під успішним керівництвом свого очільника доктора економічних наук, професора Олександра Івановича Павлова сьогодні успішно здійснюють підготовку здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» відповідно до освітньо-професійної програми «Економіка підприємства» (гарант ОПП, д. е. н., професор Т. А. Кулаковська), «магістр» відповідно до освітньо-професійної програми «Економіка підприємства» (гарант ОПП, д. е. н., професор В. А. Самофатова). Окрім того, завдяки вагомому внеску науково-педагогічних працівників кафедри акредитовано та проводиться підготовка здобувачів наукового ступеня «доктор філософії» відповідно до освітньо-наукової програми «Економіка» (гарант ОНП, завідувач кафедри, д. е. н., професор О. І. Павлов). Тобто кафедра економіки промисловості завдяки злагодженій роботі її членів

та ефективного керівництва завідувача є випусковою для підготовки фахівців, починаючи від освітнього ступеня «бакалавр» і завершуючи науковим ступенем «доктор філософії», що дає змогу здійснювати підготовку не лише професійних кадрів-практиків для вітчизняного реального сектора економіки, але й фахівців-науковців, що у майбутньому формуватимуть основу національної науки та розвиватимуть сформовану професором О. І. Павловим власну наукову школу. Професор О. І. Павлов є також керівником робочої групи з підготовки докторів економічних наук зі спеціальності 051 «Економіка».

Щорічно кафедра організовує низку науково-практичних заходів різного рівня (конференції, симпозіуми, колоквиуми, семінари, круглі столи тощо), що сприяють обміну науковими доробками між представниками різних наукових шкіл не лише України, але й з-за кордону, а також сприяють популяризації науки серед здобувачів освіти та молодих науковців.

Науковий доробок працівників кафедри характеризується значною кількістю не лише фахових наукових статей, але й тих, що публікуються в міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science, активним продукуванням монографічних видань, що присвячені проблемам функціонування національної економіки в умовах сьогодення та опубліковані як в Україні, так і за її межами. Навчально-методичні видання, передусім посібники, опубліковані представниками кафедри, викликають зацікавлення та використовуються освітянами інших закладів вищої освіти при підготовці власних навчальних курсів. Завдяки невпинній та фаховій праці представників наукової школи професора О. І. Павлова здійснюється підготовка майбутніх докторів філософії та докторів наук не лише для Одеського національного технологічного університету, але й для інших закладів вищої освіти.

Сердечно вітаю колектив кафедри економіки промисловості та його очільника із 70-річчям кафедри. Бажаю усім здоров'я, злагоди, достатку, вагомих наукових доробків, мирного неба та перемоги кожному з вас та Україні загалом!

6.22. Скрипчук П. М. КОЛЕКТИВ КАФЕДРИ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ ХАРАКТЕРИЗУЄТЬСЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМОМ, БАЖАННЯМ ПОСТІЙНОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ, ПРАЦЮЄ ЯК ОДНА КОМАНДА

Шановний Олександр Івановичу!

Дозвольте привітати Вас та Ваш колектив з ювілеєм.

Почнемо зі слів вдячності за Вашу працю, професіоналізм, безмежну відданість справі, наполегливість у досягненні поставлених цілей з розвитку кафедри. Наснага до професії, досвід, високий професіоналізм та чудові організаторські здібності стали запорукою значних успіхів колективу кафедри. Кафедрі личать слова: мудрість, компетентність, людяність, відповідальність, що є ознакою сучасного інтелектуального колективу. Колектив кафедри характеризується професіоналізмом, бажанням постійного самовдосконалення, працює як одна команда. Маємо честь та нагоду з вами співпрацювати.

Хочемо відзначити вашу славу історію щодо постійного наукового розвитку. Сучасний склад кафедр економіки промисловості, обліку і аудиту, маркетингу, підприємництва і торгівлі, менеджменту і логістики, торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом, цифрових технологій фінансових операцій — це випускники кафедри економіки промисловості. Ви проводите міжнародні наукові конференції з проблем безпеки агропродовольчої сфери України та економічних та управлінських аспектів розвитку підприємств харчової промисловості, видаєте монографії та співпрацюєте з різними країнами світу. Щорічно викладачами кафедри публікується більше 50 наукових статей і тез доповідей на міжнародних науково-практичних та методичних конференціях.

Ведеться велика методична робота з написання конспектів лекцій, методичних вказівок до проведення практичних, лабораторних занять, самостійної роботи студентів. На високому науково-методичному рівні здійснюється керівництво дипломним проектуванням. Під керівництвом викладачів кафедри виконуються комплексні дипломні проекти на замовлення бізнесу.

До пріоритетних напрямів роботи кафедри належить студентська науково-дослідна робота. Щорічно студенти кафедри економіки промисловості, що займаються науковою діяльністю, беруть участь у наукових конференціях та студентських конкурсах різних рівнів, разом з викладачами друкують в наукових журналах результати своїх до-

сліджень. Під керівництвом науковців кафедри студенти виконують наукові дослідження, які відзначаються на місцевих і державних конкурсах.

На кафедрі функціонує наукова школа «Забезпечення функціонування та розвитку системи економічної безпеки держави та суб'єктів господарської діяльності», яка заснована у 2012 році д. е. н., проф. О. І. Павловим. В її рамках виконуються дослідження за напрямками: «Сталий розвиток та економічна безпека агропродовольчої сфери»; «Розробка методологічних засад, методичних та практичних рекомендацій щодо державного регулювання агропродовольчого сектора України в умовах циклічного розвитку економіки» тощо.

З нагоди ювілейної дати кафедри увесь професорсько-викладацький колектив Національного університету водного господарства та природокористування висловлює вам сердечні вітання та бажає міцного здоров'я, сімейного затишку і добробуту, сили й наснаги, натхнення на нові звершення і перемоги, оптимізму, а також здійснення планів та мрій, вдячності від студентів і підтримки від близьких та рідних, які й надалі підтримуватимуть і надихатимуть вас на добрі справи.

Нехай пліч-о-пліч з вами завжди будуть колеги, які й надалі підтримуватимуть і надихатимуть, даруючи дружбу та співпрацю.

Ми цінуємо ваш значний внесок в історію розвитку освіти та вашого університету.

Радості вашому колективу та навколо вас. Прекрасного самопочуття, великого натхнення і постійних надзвичайних подій. Будьте щасливі!

6.23. Терещенко С. І. СВОЄ 70-РІЧЧЯ КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ ЗУСТРІЧАЄ ЯК НІКОЛИ ДРУЖНЬОЮ ТА ЗГУРТОВАНОЮ, НАЦІЛЕНОЮ НА ТВОРЧИЙ ПОШУК

Кафедра не тільки важливий структурний елемент університету. Це його «живе серце», основа, ядро, центр навчально-виховної роботи. Кафедра, як і будь-який соціальний організм, має своє народження, свою історію, свої ювілеї. Такий ювілей зустрічає і кафедра економіки промисловості Одеського національного технологічного університету якій виповнюється 70 років.

Кожного року науково-педагогічними працівниками кафедри розробляється щонайменше 20 методичних видань, наукових статей

у фахових виданнях України не менше як 30 у закордонних виданнях не менше 10, наукових статей у наукових виданнях, що індексуються у базах Scopus та WoS, 5–7, розробляються електронні навчальні матеріали.

Кожного року науково-педагогічні працівники підвищують кваліфікацію шляхом участі у вебінарах, науково-практичних конференціях та інших заходах, присвячених формуванню економічних відносин у промисловій сфері.

Стратегічним пріоритетом в освітньому середовищі кафедри є залучення авторитетних фахівців-дослідників та професіоналів-практиків, якими є її викладачі, для читання лекцій.

Попри воєнний стан, громадяни України не перестають мріяти. Така мрія є й у вас — вийти на якісно новий рівень розвитку, розвивати міжнародні зв'язки, активізувати свою діяльність в європейському освітньому просторі. 70 років стосовно віку людини — це період досягнення мудрості. Щодо кафедри — це важливий рубіж в інтелектуальному розвитку, в досягненні майстерності у різних сферах педагогічної діяльності. Свій сімдесятилітній ювілей кафедра зустрічає як ніколи дружньою та згуртованою, націленою на творчий пошук. Сьогодні, згадуючи всіх, хто створював і зміцнював кафедру, ми вітаємо всіх і говоримо традиційне: «З днем народження, кафедра! Нових тобі перемог і звершень»!

6.24. Шиян Д. В. КАФЕДРА, ЩО ОБ'ЄДНАЛА ТАЛАНОВИТИХ УЧЕНИХ-ДОСЛІДНИКІВ ТА СПРАВЖНИХ ПЕДАГОГІВ

Прийміть найтепліші вітання з нагоди 70-річчя кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету від колективу Харківського національного економічного університету імені С. Кузнеця і мене особисто!

Сімдесят років — це прекрасна дата мудрості і гордості за здобуті досягнення. Для кафедри це зрілий вік, ознаменований злагодженою роботою колективу і вагомими здобутками у науковій та педагогічній діяльності. Ваша кафедра об'єднала талановитих учених і дослідників, сформувала міцну навчально-методичну базу, багато зробила для підготовки фахівців-професіоналів в галузі економіки.

Формула динамічного розвитку кафедри економіки промисловості у гармонійному поєднанні високого професіоналізму, колосальної

працездатності і наполегливості із духом новаторства, незмінно присутнім у середовищі вчених, які працюють у галузі економіки. Єдність цих складових є запорукою успішного виконання першочергових завдань — забезпечення якісного процесу навчання, зміцнення наукового потенціалу, створення умов для самореалізації студентської молоді. За сімдесят років продуктивної роботи кафедра економіки промисловості здобула високий авторитет у вітчизняної наукової спільноти. Сьогодні ви вправі пишатися історією кафедри, іменами талановитих викладачів і вдячних випускників, які успішно працюють в Україні та інших країнах. Завдяки раціональному використанню накопиченого досвіду й освоєнню нових професійних горизонтів ви може з упевненістю дивитися у майбутнє і досягати нових висот.

Сердечно бажаємо вам, дорогі колеги, здійснення всіх планів і задумів, невичерпної енергії, ентузіазму й оптимізму! Доброго вам здоров'я, сімейного щастя, творчої наснаги та подальших успіхів на ниві освіти і науки! Перемоги!

Частина сьома

ВІТАННЯ З ЮВІЛЕЄМ КАФЕДРИ ВІД НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ УСТАНОВ, ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, ПІДПРИЄМСТВ ТА ПІДПРИЄМЦІВ УКРАЇНИ

7.1. ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ»

(Кравців В. С.)

НАН України
Державна установа
«Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього
Національної академії наук України»
(ІРД НАН України)

вул. Козельницька, 4, м. Львів, 79026 тел. (032) 270-71-68, факс (032) 270-70-58 www.ird.gov.ua,
e-mail: ir@mail.lviv.ua. Код ЄДРПОУ 05539979

На № _____ від _____

Колективу
кафедри економіки промисловості
Одеського національного технологічного
університету

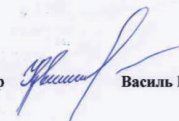
Державна установа «Інститут регіональних досліджень імені М.І.Долішнього Національної академії наук України» щиро і сердечно вітає науково-педагогічний колектив кафедри із 70-літтям із дня створення!

У день ювілею ми віддаємо данину глибокої поваги тим, хто у важких умовах, у яких сьогодні перебуває Ваше прекрасне місто, плідно розвиває у стінах Вашої кафедри економічну науку, усім співробітникам, чий високий інтелектуальний потенціал спрямований на підготовку висококваліфікованих фахівців для різних галузей економіки. Підтвердженням високої якості освітніх послуг, що надаються професорсько-викладацьким складом кафедри є висока професійна репутація і конкурентоспроможність випускників кафедри економіки промисловості на вітчизняному та зарубіжному ринку праці.

У цей урочистий день від усієї душі зичимо керівництву та професорсько-викладацькому складу кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету міцного здоров'я, нових здобутків, творчої наснаги і успіхів на благо нашої держави.

Із святом Вас, шановні колеги!

З повагою

Директор Інституту
доктор економічних наук, професор Василь КРАВЦІВ

м. Львів, 30.04.2024р.

7.2. ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ РИНКУ ТА ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ» (Буркинський Б. В.)

Шановні колеги та друзі!

Від імені дирекції, Вченої ради та колективу Державної установи «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України» щиро вітаємо Вас з ювілеєм – 70 річчям із дня заснування!

Ваш неоціненний внесок у розвиток національної економіки формування багатьох поколінь фахівців, розвиток національної наукової школи – це свідчення відданого служіння ідеалам професіоналізму, добра, честі та особистої відповідальності за сьогоднішнє та майбутнє нашої країни, народу, суспільства.

Цього урочистого та святкового дня щиро бажаємо всім Вам міцного здоров'я, подальших творчих звершень, педагогічних успіхів, нових винаходів та відкриттів, невичерпної плеяди талановитих учнів та довгих років плідної роботи на відновлення та зміцнення економіки України!

З повагою,

Директор Інституту,
академік НАН України,
д.е.н, професор

Борис БУРКИНСЬКИЙ

7.3. ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА (Побережець О. В.)

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І.МЕЧНИКОВА
ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Україна, Одеса, 65058
Французький бульвар, 24/26

тел.: (0482) 776-24-88
електронна пошта: ounerpf@ukr.net

Шановні колеги!

Щиро вітаємо науково-педагогічний персонал, співробітників та здобувачів кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету зі славним ювілеєм - із 70-річчям від дня заснування!

Сьогодні ваш колектив продовжує і примножує свої славні традиції економічної освіти! До цієї знаменної віхи своєї історії Ви підійшли із вагомими здобутками, виховавши цілу плеяду видатних вчених та успішних економістів.

Бажаємо Вам мирного неба, здоров'я, щастя, добробуту, натхнення, ідей, розвитку, нових перспектив та звершень в ім'я України!

Успіхів в академічній, науковій та творчій сфері Вашого життя, досягнення поставлених цілей!

Надалі виховуйте талановиту та перспективну молодь, яка в подальшому буде відбудовувати національну економіку України!

Заст. декана
економіко-правового факультету
ОНУ імені І.І. Мечникова

Ольга ПОБЕРЕЖЕЦЬ

**7.4. ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**
(Діброва А. Д., Байдала В. В.)

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

03041, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 11, навчальний корпус № 10, тел./факс: (044) 527-85-40, тел.: (044) 527-85-43
E-mail: economy_dean@nubip.edu.ua

До 70-річчя кафедри економіки промисловості
Одеського національного технологічного університету

Шановний Олександр Івановичу!

Сердечно вітаємо вас в цей непростий, буремний час із визначною, знаменною подією – 70-літнім ювілеєм кафедри. Довгий і славетний шлях вашої кафедри – яскравий приклад самовідданої праці колективу, якому притаманна талановитість, висока професійність і репутація, вміння долати труднощі, яких вистачає в усі часи. Історія кафедри свідчить, що з часу заснування вона пройшла довгий, насичений різноманітними подіями шлях. За роки, що минули, науково-педагогічними працівниками кафедри підготовлено сотні висококваліфікованих фахівців і вчених, які нині знані в багатьох країнах світу і які працюють в усіх кутках нашої держави. Без перебільшення кожен рік існування кафедри – це великий внесок у розвиток вітчизняної науки і освіти.

Співпрацюючи з колективом кафедри економіки промисловості в непростих умовах сучасності, неодноразово впевнювалися у високій професійності й репутації професорсько-викладацького складу, новаторських підходах в освітній діяльності, вагомості наукових здобутків, які є потужним джерелом енергії для розвитку науки та суспільства.

То ж, вітаючи з ювілеєм, широко бажаємо професорсько-викладацькому складу кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету й усім причетним до неї подальших успіхів і звершень на освітньо-науковій ниві, творчої наснаги в підготовці висококваліфікованих фахівців, великого натхнення, невпинного руху вперед, успіхів у реалізації найсміливіших ідей! Бажаємо з кожним роком набирати обертів і завжди орієнтуватися на успіх, визнання, високу професійну репутацію! Нехай якість вашої освітньо-наукової діяльності завжди буде на високому рівні й кожен день дарує масу нових ідей і творчих можливостей! Нехай Вас супроводжує удача в усіх починаннях, а непроста робота приносить тільки задоволення! Бажаємо, щоб висока продуктивність, злагоджені дії, відповідальність, ентузіазм, цілеспрямованість і високі амбіції завжди були достойно винагороджені!

Шановні колеги, нехай доля буде до Вас прихильною, життєва дорога – чистою і на ній зустрічаються вірні друзі та колеги! Бажаємо всім і кожному міцного здоров'я, щастя, здійснення всіх мрій і задумів! Творчих Вам звершень, наснаги й усіляких гараздів на довгі щасливі літа! Миру та Перемоги!!!

З повагою,
декан економічного факультету

Анатолій ДІБРОВА

завідувач кафедри економіки

Вікторія БАЙДАЛА

**7.5. ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**
(Філіппова С. В., Некрасова Л. А.)

ВІТАЄМО З ЮВІЛЕЄМ!

**Шановні колеги кафедри економіки промисловості
Одеського національного технологічного університету,**
прийміть щирі вітання з 70-річчям кафедри від Інституту економіки
та менеджменту Національного університету «Одеська політехніка»!

Вітаємо колектив кафедри, яка відома своєю славетною історією та видатними вченими, має багатий досвід плідної навчально-наукової діяльності та вагомі здобутки у розвитку економіки промисловості, відома висококваліфікованим науково-педагогічним складом та фаховим рівнем своїх випускників.

Бажаємо всьому дружньому колективу та особисто кожному члену кафедри самореалізації, наполегливості у повсякденній праці, поповнення своїх здобутків, міцного здоров'я, невтомного творчого пошуку та здійснення самих сміливих планів.

Життєтвердого оптимізму, невичерпної наснаги вам у професійній діяльності на благо університету та всієї України, з вірою у нашу перемогу і надією на краще майбутнє!

Від колективу Інституту економіки та менеджменту Національного університету «Одеська політехніка»

Директор ІЕМ, доктор економічних наук,
професор Світлана ФІЛІППОВА

Завідувачка кафедри економіки,
доктор економічних наук,
професор Любов НЕКРАСОВА

7.6. ІНСТИТУТ ПРОДОВОЛЬЧИХ РЕСУРСІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ (Хомічак Л. М.)

7.7. НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ І ФІНАНСІВ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ» (Місюк М. В.)

Кафедра економіки промисловості ОНТУ створена в вересні 1954 року шляхом розділення кафедри організації підприємств та економіки промисловості на два самостійних структурних підрозділи.

Очолує кафедру Олександр Іванович Павлов, д. е. н., професор.

Професорсько-викладацький склад кафедри сформований з високопрофесійних фахівців, які мають практичний та науковий досвід роботи. Наразі на кафедрі працюють 12 науково-педагогічних працівників серед яких 7 докторів наук та 3 кандидати наук. В основу концепції діяльності кафедри покладено державні стандарти вищої освіти, положення Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», основні принципи інтеграції вітчизняної освіти у європейський та світовий освітній простір, концепція виконання всебічно і гармонійно розвинених особистостей.

Завдяки високому професіоналізму, натхненій, творчій і наполегливій праці, педагогічній майстерності професорсько-викладацького складу сьогодні кафедра є лідером економічної освіти Одеського регіону, здійснює підготовку конкурентоспроможних фахівців, які користуються безперечним авторитетом в державних фінансових установах України, на підприємствах різних форм власності, в основі чого є їх ґрунтовна підготовка.

Випускники кафедри економіки промисловості — висококваліфіковані фахівці, які здатні, використовуючи як традиційні методи, так і сучасні комп'ютерні пакети спеціалізованих програм, виконувати інформаційні, контрольні та аналітичні функції, що сприяє ефективному функціонуванню підприємств, організацій і установ в умовах сьогодення.

Кафедра має успішний досвід співпраці з роботодавцями щодо проведення навчальних тренінгів, семінарів, проходження практики здобувачами вищої освіти та їх подальшого працевлаштування.

Кафедра економіки промисловості ОНТУ є не тільки освітнім структурним підрозділом, але й і науковим, де основним науковим напрямом є сталий розвиток та економічна безпека агропродовольчої сфери, що є досить актуальним у період воєнного стану. Зокрема на кафедрі сформована наукова школа д. е. н., професора, завідувача кафедри О. І. Павлова «Забезпечення функціонування та розвитку

системи економічної безпеки держави та суб'єктів господарської діяльності».

Під керівництвом професора О. І. Павлова викладачами кафедри доцентами: О. О. Меліх, Т. А. Кулаковською, В. А. Самофатовою, С. М. Дідухом захищено докторські дисертації, результати яких визнані у вітчизняній науці.

Бажаємо колективу кафедри економіки промисловості нових творчих злетів і насаги, невичерпної енергії та оптимізму, нових починань і перспективних проєктів, щастя, бадьорості та сили духу, радості та задоволення від щоденної праці.

Ми переконані, що ви і надалі будете зберігати та примножувати славні традиції Одеського національного технологічного університету, сприяти розвитку економічної науки, використовувати свій особливий потенціал, знання та вміння задля власного добробуту та відбудови і процвітання Української держави.

З повагою д. е. н., професор, заслужений економіст України,
директор Навчально-наукового інституту бізнесу і фінансів,
Закладу вищої освіти «Подільський державний університет»
Микола Васильович МІСЮК

7.8. НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» (Кузьмін О. Є., Колещук О. Я.)

03219

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
вул. С. Бандери, 12, м. Львів, 79013
тел./факс: +38 (032) 258-22-10
e-mail: Oleh.Y.Kuzmin@lpnu.ua

www.lp.edu.ua/inem

MINISTRY OF EDUCATION AND
SCIENCE OF UKRAINE
EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC INSTITUTE OF
ECONOMICS AND MANAGEMENT OF
LVIV POLYTECHNIC NATIONAL UNIVERSITY

5, Bandera Street, 12, Lviv, Ukraine, 79013
tel./fax: +38 (032) 258-22-10
e-mail: Oleh.Y.Kuzmin@lpnu.ua

16.08.2024р. № 68-РЗ-2461

на № _____

Вельмишановні ювіляри, друзі!

Колектив інституту економіки і менеджменту та кафедри економіки підприємства та інвестицій Національного університету «Львівська політехніка» сердечно вітають Вас з 70-річним ювілеєм кафедри.

Створена у 50-х роках минулого століття Ваша кафедра мала забезпечити підготовку фахівців для відбудови зруйнованої війною економіки України. Це нелегке завдання було виконано з честю, а кафедра стала відомим освітньо-науковим колективом. Кафедра готувала і впродовж всього періоду діяльності на різних етапах економічного розвитку країни продовжує готувати конкурентоспроможних на вітчизняному і міжнародному ринках праці фахівців. Ваші випускники стали відомими в Україні та за її межами економістами, керівниками виробництва та державними діячами і є величюю візитівкою кафедри.

Ми високо цінуємо Вашу професійність, новаторські підходи в освітній діяльності та вагомні наукові здобутки. Ваша робота є потужним джерелом енергії для натхненної праці і подальшого розвитку.

В складних умовах воєнного стану Ви продовжуєте готувати фахівців для повоєнного відновлення економіки країни та стали взірцем спокою і впевненості у подоланні усіх викликів часу.

Бажаємо Вам подальших успіхів і звершень на освітнянській ниві, творчої насаги в підготовці висококваліфікованих фахівців, великого натхнення та невпинного руху вперед. Нехай Ваша освітньо-наукова діяльність завжди відповідає вимогам часу, а кожен день дарує нові ідеї та творчі можливості. Бажаємо успіхів в усіх починаннях, задоволення від праці та досягнення найсміливіших цілей! Разом до миру та перемоги України!

Завідувач кафедри економіки
підприємства та інвестицій
НУ «Львівська політехніка»
д.е.н., доцент

Орест КОЛЕЩУК

Директор Навчально-наукового інституту
економіки і менеджменту
НУ «Львівська політехніка»
д.е.н., професор,
Заслужений працівник народної освіти України

Олег КУЗЬМІН

7.9. НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
«ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ» (Лупенко Ю. О.)

НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ

Шановні колеги!

Від імені колективу ННЦ «Інститут аграрної економіки» та від себе особисто щиро вітаю кафедру економіки промисловості ОНТУ з яскравим ювілеєм! 70 років для кафедри – це розквіт в її діяльності, наукових досягненнях та здобутках, це ціла плеяда студентів, аспірантів, молодих науковців, якими може пишатися країна.

Зичимо вам, дорогі колеги, великих успіхів у академічній, науковій та творчій сферах вашої діяльності, нестримності в науковому пошуку, завзяття у вихованні майбутніх фахівців, далекоглядності у подальшому розвитку, натхнення у творчих задумах! Плідних вам досягнень на ниві науки та освіти, творчої атмосфери, злагоди та розуміння в колективі.

Бажаю колегам довголіття, творчих злетів та задоволення від діяльності.

З повагою
Директор ННЦ "ІАЕ" академік НААН
Юрій ЛУПЕНКО

7.10. НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА
ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ (Савіна Н. Б.)

Національний університет водного господарства та природокористування

The National University of Water and Environmental Engineering

Вельмишановні колеги!

Від імені науково-педагогічного персоналу Національного університету водного господарства та природокористування щиро вітаємо вас із визначною подією – 70-річчям від дня заснування кафедри економіки промисловості! Це не просто дата в календарі, а яскраве свідчення багаторічної самовідданої праці, невпинного розвитку та численних досягнень.

За ці роки кафедра пройшла великий шлях становлення і зростання, зробила вагомий внесок у формування наукового потенціалу університету та регіону, виховала безліч висококваліфікованих фахівців, які завдячуючи отриманим знанням, формують економічну політику та своєю працею роблять її незаможною.

Особливо подяка викладачам та науковцям, які своєю мудрістю, досвідом та натхненням вкладають знання та навички у молоде покоління. Ваша відданість справі, любов до своєї професії та прагнення до досконалості є прикладом для всіх нас.

Неможливо не відзначити стійкість та мужність колективу кафедри під час складних часів війни. Ваш непохитний дух, відданість справі та прагнення до знань є прикладом для всіх нас. Ви продовжуєте працювати, незважаючи на всі виклики, демонструючи справжню силу і стійкість.

Одеса – це не просто місто на карті, а центр культурного та економічного життя України, саме тому ваш внесок у його розвиток є безцінним. Це місто завжди було і буде містом можливостей, і Одеський національний технологічний університет є важливою складовою цієї великої історії.

Бажаємо кафедрі подальшого процвітання, нових наукових досягнень, талановитих студентів та успішних проектів. Нехай кожен день приносить нові можливості та перспективи, а кожен випускник буде гордістю кафедри.

Зичимо всім здоров'я, натхнення та творчих успіхів. Нехай наступні роки будуть не менш плідними і успішними, а слава про вашу кафедру поширюється далеко за межі нашої країни!

Проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків

Наталія САВІНА

7.11. ПП «АККЕРМАН ЗЕРНОПРОМ» (Баранов І. Г.)

ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО

«АККЕРМАН ЗЕРНОПРОМ»

м. Білгород-Дністровський

16.05.2024 № 86

Колективу
кафедри економіки
промисловості
Одеського національного
технологічного університету

Колектив ПП «АККЕРМАН ЗЕРНОПРОМ» щиро вітає колектив кафедри економіки промисловості ОНТУ з 70-річчям!

Протягом цих років свого існування кафедра стала не просто осередком науки, а справжнім храмом науки. Випускники кафедри економіки є кваліфікованими спеціалістами, які щоденно вносять свій вклад у розвиток економіки не тільки нашої країни, а і економіки світу.

Бажаємо Вам нових досягнень, цікавих проектів та розвитку у всіх куточках світу. Нехай людська шана буде подякою Вам за плідну працю, чуйність, уміння творити добро!

Голова правління

Баранов І.Г.

7.12. ПП «ЕНТЕРПРАЙЗ» (Максимович В. Я.)

Кафедрі економіки промисловості — ініціатору креативних рішень

Кафедра економіки промисловості ОНТУ відмічає своє 70-річчя, ретроспективно переглядаючи та оцінюючи здобутки та досягнення. Результати роботи кафедри дуже вагомі та потужні за різними напрямками діяльності кафедри — навчально-виховної та кадрово-підготовчої діяльності колективу кафедри, науково-дослідної та викладацько-просвітницької діяльності, формуванні у студентів наукового світогляду та громадянської позиції в складних умовах розвитку економіки України.

Ці досягнення в значній мірі є результатом надзвичайно високого потенціалу професорсько-викладацького колективу кафедри, творчого використання здобутків співробітництва з провідними профільними вузами України та міжнародних зав'язків кафедри, плідних обговорень на наукових конференціях і семінарах проблем та напрямів їх вирішення, публікації монографій та наукових статей.

Результати наукової та просвітницької діяльності широко популяризуються в наукових монографіях та науково-популярних статтях, підручниках та навчальних посібниках з викладенням нових ідей та сучасною практикою навчального процесу.

Професорсько-викладацький колектив кафедри не тільки готує високоосвічених фахівців в сфері економіки промисловості, але а й творчо вивчає та намагається втілювати в життя не тільки класичні економічні теорії Сміта, Рікардо, Маркса, Кейнса, а й феноменальні практичні досягнення економік Південно-Східної Азії та Китаю, які базуються на теорії та практиці Лі Куан Ю та інших видатних економістів сучасності.

Напрями діяльності кафедри базуються на ідеях та принципах, закладених в діяльності наукової школи «Забезпечення функціонування та розвитку системи економічної безпеки держави та суб'єктів господарської діяльності», очолюваної професором О. І. Павловим.

В сьогоденних умовах розвитку економіки України, коли металургійна, гірничо-добувна та енергетична галузі практично знищені, теорія агропромислових трансформацій в сільському господарстві та переробній промисловості, як і теоретичні та методологічні засади управління соціально-економічним розвитком сільських територій в

умовах посилення деградаційних демографічних тенденцій стають все більш актуальними.

Саме тому завідуючий кафедрою економіки промисловості ОНТУ професор О. І. Павлов готує кафедру до нових новаторських підходів та визначних досягнень, які критично необхідні економіці України після нашої Перемоги.

Вітаю колектив кафедри з 70-ю річницею з дня заснування та бажаю не тільки зберегти надзвичайно потужний інтелектуальний та кадровий потенціал, який вам вдалось сформувати за останні роки, а й примножити та ще більше розвинути досягнуте, вийти на самі передові рубежі науково-викладацької діяльності.

Максимович Володимир Ярославович,
кандидат економічних наук, директор ПП «Ентерпрайз»

7.13. СЕРВІС ТОВ П «ДАНФОСС ТОВ» (Жумайло Ю. С.)

Колективу кафедри
економіки промисловості
Одеського національного
технологічного університету

Шановні викладачі та співробітники кафедри економіки промисловості!

Від імені всього колективу Товариства з обмеженою відповідальністю з іноземними інвестиціями "Данфосс ТОВ" дозволяю висловити ширі вітання з нагоди знаменного ювілею — 70 років з дня заснування вашої кафедри. Протягом цих років ваша кафедра стала справжнім взірцем відданості науці та освіті, виховуючи покоління експертів, які сьогодні є гордістю нашої країни та відомі далеко за її межами.

Ваша кафедра завжди була місцем інновацій та прогресу, де теорія переплітається з практикою, а новітні наукові дослідження стають основою для розвитку професійних навичок.

У цей знаменний день бажаємо вам невичерпної наснаги, успіхів у всіх наукових пошуках і нових досягнень у навчальному процесі. Нехай ваша робота й надалі висвітлює шлях молодим талантам і служить прикладом глибокого професіоналізму та відданості своїй справі.

Зичимо здоров'я, благополуччя та нових ідей, які допоможуть вам продовжувати вашу благородну місію.

З повагою та найкращими побажаннями,

Керівник сервісу
ТОВ з П "Данфосс ТОВ",
Жумайло Юрій

7.14. СТИВІДОРНИЙ КОМПЛЕКС «КІЛІЯ» (Бондар Л. П.)

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«УКРАЇНСЬКЕ ДУНАЙСЬКЕ ПАРОПЛАВСТВО»
(ПрАТ «УДП»)

СТИВІДОРНИЙ КОМПЛЕКС «КІЛІЯ»

м. Кілія

04.05.24 № 44/020

Колективу
кафедри економіки
промисловості
Одеського національного
технологічного університету

Колектив стивідорного комплексу «Кілія» приватного акціонерного товариства «Українське Дунайське пароплаводство» щиро вітає колектив кафедри економіки промисловості ОНТУ з ювілеєм – 70-річчям із дня заснування!

За ці роки у стінах Вашої кафедри підготовлено тисячі висококваліфікованих фахівців, які успішно працюють в усіх куточках нашої держави та далеко за її межами, впроваджуючи у життя набуті знання та примножуючи славу рідної Alma Mater.

Впевнені, що колектив всіх працівників кафедри буде і надалі відмінно виконувати поставлені перед ним завдання, сприяти формуванню духовності та інтелектуального потенціалу українського народу.

Бажаємо Вашому колективу міцного здоров'я, оптимізму, незгасаючої енергії і невтомності у повсякденній діяльності в вихованні ще не одного покоління професіоналів, які свої сили, знання, досвід будуть віддавати справі процвітання нашої держави.

З повагою,

Начальник СК «Кілія»

Леонід БОНДАР

7.15. ТОВ «ВОЗНЕСЕНСЬКИЙ КОНЬЯЧНИЙ ЗАВОД»
(Самойлов А. М.)

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ВОЗНЕСЕНСЬКИЙ КОНЬЯЧНИЙ ЗАВОД»

56541, с. Бузьке, вул. Зеленогаївська, буд.2, Вознесенський район, Миколаївська область
код ЄДРПОУ 40404385;
р/р UA813071230000026002010964948 ПАТ «БАНК ВОСТОК» МФО 307123
e-mail: vkz2016@ukr.net, тел. (05134) 36178; 36078

10.05.2024 р. № 44

Колективу кафедри
економіки промисловості
Одеського національного
Технологічного університету

Товариство з обмеженою відповідальністю «Вознесенський коньячний завод» щиро вітає колектив кафедри економіки промисловості ОНТУ з 70-річним ювілеєм!

Протягом 70 років висококваліфіковані викладачі та працівники роблять величезний вклад у підготовку кваліфікованих спеціалістів, які вже 70 років забезпечують стабільність економіки та її розвиток всередині України та на міжнародному рівні.

Студенти та випускники вашої кафедри обіймають посади в нашому підприємстві та в багатьох інших підприємствах, установах, організаціях, що є величезним результатом 70-річної високоякісної, плідної роботи кожного співробітника колективу кафедри економіки промисловості Одеського національного Технологічного університету.

Вітаємо Вас з 70-річним ювілеєм! Бажаємо успіхів, процвітання, талановитих студентів, розвитку кафедри та мирного неба!

Директор
Товариства з обмеженою відповідальністю
«Вознесенський коньячний завод»

Андрій САМОЙЛОВ

7.16. ТОВ «ГРІН ТЕК ТРЕЙД» (Демченко О. В.)

УКРАЇНА UKRAINE

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ГРІН ТЕК ТРЕЙД»
Limited Liability Company
«Green Tech Trade»**

27612, вулиця Миру, 152-Ж, село Могутнє, Кіровоградський район, Кіровоградська область ІВАН:
UA83320478000026001924866978 в ПАТ АБ «УКРГАЗБАНК»
МФО 320478, Код 42346619, Податковий № 423466111239
27612, Myru street, 152-Zh, Kirovograd region, village Mogytne, Ukraine
IBAN: UA83320478000026001924866978 PJSC AB «UKRGASBANK», MFO: 320478
Identification code: 42346619, tovgreentech@gmail.com

 +38 (050) 643-77-25

Вих.№ 117/05
від 31.05.2024

Колективу кафедри
економіки промисловості
Одеського національного
Технологічного університету

ТОВ «ГРІН ТЕК ТРЕЙД» щиро вітає колектив кафедри економіки промисловості ОНТУ з визначною подією, з 70-річним ювілеєм!

Колектив кафедри економіки промисловості ОНТУ, продовжуючи славні традиції політехніків, працює над примноженням науково-технічного потенціалу нашої держави та готує висококваліфіковані кадри для сучасного виробництва в нових економічних умовах. Це яскравий приклад самовідданої праці колективу, якому притаманна талановитість, висока професійність та вміння долати труднощі, яких вистачає в усі часи.

Впевнені, що ювілей – чергова сходинка до нових творчих пошуків та перемог на шляху служіння народові України. Нехай Ваш досвід і професіоналізм, величезний творчий та інтелектуальний потенціал у справі підготовки фахівців та виховання молоді і надалі служитиме зміцненню нашої держави.

В урочистий день ювілею від щирого серця бажаємо всьому колективу, професорам, викладачам і студентам міцного здоров'я, щастя, примноження здобутків, творчого натхнення, успіхів у розвитку наукових досліджень, підготовці високопрофесійних кадрів та вихованні гідних громадян нашої держави!

Зичимо нових звершень, Перемоги та мирного неба!!!

З повагою,
Директор
ТОВ «ГРІН ТЕК ТРЕЙД»

Олександр ДЕМЧЕНКО

7.17. ТОВ «УКРЕЛЕВАТОРПРОМ» (Слюсаренко А. Ю.)

ТОВ «УКРЕЛЕВАТОРПРОМ»
Україна, 65003, Одеса, вул. Чорноморського козацтва 52/1,
Телефон: +38048 705-15-30 / Факс: +38048 705-15-39
e-mail: uaucer@adm.com
ADM.COM

Вих.№ 265/1

Бід 10.05.2024р.

Колективу кафедри
економіки промисловості
Одеського національного
Технологічного університету

Колектив ТОВ «Укрелеваторпром» щиро вітає колектив кафедри економіки промисловості ОНТУ з 70-річним ювілеєм!

Важко переоцінити вклад викладачів та робітників кафедри у підготовці кваліфікованих спеціалістів, які щоденно вносять свій вклад у розвиток економіки Одеського регіону та нашої України в цілому. Економіка це одна з базових галузей, яка забезпечує взаємозв'язок усіх елементів функціонування країни, має величезну роль на міждержавному рівні.

Випускники вашої кафедри обіймають посади в нашій компанії АДМ, в багатьох інших успішних компаніях, державних установах й це найвагоміший результат багаторічної плідної роботи кожного співробітника кафедри економіки промисловості.

Від щирого серця вітаємо вас з такою значною датою й бажаємо наснаги, нових творчих горизонтів, успіхів, процвітання, талановитих студентів і мирного неба!!!

З великою пошаною,

Генеральний директор
ТОВ «Укрелеваторпром»

 Слюсаренко А.Ю.

7.18. ТОВ «ЮРТАЛ» (Афанасьєва Н. В.)

Колективу кафедри
економіки промисловості
Одеського національного
технологічного університету

Шановні викладачі та співробітники кафедри економіки промисловості! Колектив Товариства з обмеженою відповідальністю "Юртал" щиро вітає Вас із славним ювілеєм – 70-річчям від дня заснування Вашої поважної кафедри!

Впродовж багатьох десятиліть Ви віддано працюєте на благо вітчизняної освіти та науки, забезпечуючи ґрунтовну підготовку майбутніх фахівців економічної галузі. Випускники кафедри успішно реалізують здобуті знання на провідних підприємствах України та за кордоном, зміцнюючи авторитет альма-матер.

Бажаємо Вашому дружньому колективу невичерпної наснаги, творчого натхнення та нових здобутків у благородній справі навчання й виховання молодого покоління. Нехай професіоналізм, відданість обраній справі та любов до рідного університету й надалі будуть запорукою Ваших звершень!

Зичимо вам міцного здоров'я, впевненості у завтрашньому дні і вдячності за ваш внесок у розвиток нашої країни. Нехай ваші досягнення завжди будуть відзначені й оцінені високо!

Директор
ТОВ «ЮРТАЛ»

Н.В. Афанасьєва

7.19. ТОВ «ЯСНІ ЗОРІ» (Хмельницький Ю. П.)

Товариство з обмеженою відповідальністю
«Ясні зорі»
м. Подільськ

Колективу кафедри економіки
промисловості
Одеського національного
технологічного університету

17.05.2024 № 6/п

Товариство з обмеженою відповідальністю «Ясні зорі» в особі директора Хмельницького Юрія Павловича та колективу компанії від щирого серця вітає колектив кафедри економіки промисловості із ювілеєм!

Цей знаменний день символізує важливу віху у вашій історії, пов'язану з багаторічною працею, науковими досягненнями та вагомими здобутками у галузі економіки промисловості.

Завдяки вашій наполегливості, професіоналізму та відданості своїй справі, кафедра здобула значного визнання. Ваш внесок у розвиток економічної науки, підготовку висококваліфікованих фахівців та підтримку економіки нашої країни є безцінним.

Бажаємо Вашому колективу подальших успіхів, нових наукових звершень та творчих ідей. Нехай ваша праця й надалі приносить плоди, а кожен день наповнюється радістю від досягнень та задоволенням від результатів. Міцного вам здоров'я, натхнення, невичерпної енергії та благополуччя!

З повагою,

Директор ТОВ «Ясні зорі»

Хмельницький Ю.П.

Частина восьма
ВІТАННЯ З ЮВІЛЕЄМ КАФЕДРИ
ВІД ЗАРУБІЖНИХ КОЛЕГ

8.1. BRANDON UNIVERSITY, CANADA (*Ramsey D.*)

Department of
Rural Development
phone 204-571-8514
ramsey@brandonu.ca

May 5, 2024

Dear Professor Oleksandr Pavlov,

I would like to take this opportunity to congratulate you and the Department of Industrial Economics at Odessa National Technology University on your 70th anniversary.

The members of the *Journal of Rural and Community Development* would like to express their gratitude for the contribution of your article *The Phenomenon of Inclusiveness of United Territorial Communities and Districts of Ukraine as Rural Urban Agglomerations* to our most recent issue 19(1), 2024. We were honored and proud to publish your work, and we included the following dedication: "The authors of the paper from Ukraine are located in Odesa, a region directly affected by Russian military aggression. The JRCDC dedicates this issue to the Pavlov family and to the people of Ukraine."

We wish you and your department well as you move forward in these uncertain times.

Sincerely,

Doug Ramsey
Professor, Department of Rural Development
Editor, *Journal of Rural and Community Development*

270-18th Street
Brandon, Manitoba
Canada R7A 6A9
www.brandonu.ca

8.2. DEPARTMENT OF POLITICAL GEOGRAPHY
OF THE UNIVERSITY OF GDAŃSK, POLAND (*Michalski T.*)

To the 70th anniversary of the Department of Industrial Economics
of Odessa National Technological University

We met Professor Oleksandr Pavlov in 2006 at a scientific and practical conference in Lviv. In 2012, I became one of the co-authors of the collective monograph «Sustainable development and security of the agri-food sector of Ukraine in the face of globalization challenges», prepared on the initiative, co-authorship and editorship of Professor Pavlov.

Of course, the interest in theoretical and practical problems, which were formulated and solved by the author team of this fundamental work with the participation of scientists from several countries, was determined by the range of my scientific interests as a geographer concerned with the problems of the socio-economic and political development of socio-spatial formations of various level and scale.

However, since the subject of my short essay is current areas of scientific research by employees of the Department of Industrial Economics of the Odessa National Technological University, which is celebrating its 70th anniversary this year, I will go on to describe them.

First of all, the thematic diversity and the number of scientific activities and works of the department are impressive. These are collective monographs that were published after 2012, namely: «Socio-ecological-economic development of the agri-food sector of Ukraine in modern conditions: problems and ways to solve them» (2015); «Social, behavioral, adaptive economy: theory and practice» (2016); «Foreign economic activity of Ukraine in the system of global competitive relations: agro-food dimension» (2019).

As of individual monographs, the undisputed leader here is Professor Pavlov, who published two works independently («Identification and classification of rural areas: theory, methodology, practice» and «Ruralistics: theory, methodology, scientific directions»), one co-authored with I. O. Pavlova («Ruralistic principles of branding of rural areas of the Southern region of Ukraine»), as well as the historical essay «Establishment of the independence of Ukraine: the «restructuring» endgame».

Familiarization with the website of the department, which reflects the achievements of the department, shows the high scientific level of training of its teaching staff as a whole. The results of dissertation studies by professors S. M. Didukh, T. A. Kulakovska, and V. A. Samofatova deserve special

attention of the international scientific community, highlighted respectively in their monographs «Inclusive development of agri-food vertically integrated companies of Ukraine» (2021); «State countercyclical regulation of the development of the agri-food sector of Ukraine: theory, methodology, practice» (2019); «Sustainable development of the agri-food sector of the region: theory, methodology, management» (2017).

Among the large number of scientific colloquiums, symposia, seminars held within the framework of the scientific school, founded and headed by Professor Oleksandr Pavlov, the following attract special attention: «Mechanism of prediction, prevention and regulatory influence on systemic changes of the national economy and its subjects» (27 September 2023); «Agri-food sector of Ukraine during the war: challenges and prospects» (May 24, 2023); «The place of economic entities in ensuring the safe development of rural-urban agglomerations» (November 26, 2021); «The role of decentralization of power and management in ensuring the economic security of the state» (May 26, 2021); «Adaptive strategies for the development of food industry enterprises in the conditions of a changing world» (May 19, 2017); «Rural principles of balanced development of the agri-food sector of Ukraine» (October 6, 2016).

In its progress towards international recognition, the department does not lose momentum even during a full-scale war, as evidenced by the defense of three dissertations by its graduate students for the Doctor of Philosophy degree in the specialty «Economics» during the last five months.

Therefore, we wish the staff of the department not to stop in the future.

On the eve of the glorious anniversary of the department, please accept from the staff of the University of Gdańsk the wishes of good health, further success in scientific and educational work, peace and harmony to all employees, graduate students, doctoral students and students.

Tomasz Michalski, assoc. prof. dr hab.,
Department of Political Geography
of the University of Gdańsk (Poland)

8.3. EASTERN EUROPEAN SCIENTIFIC GROUP (*Okulicz-Kozaryn W.*)

Congratulations!

It is well known that for over the 70 years of its history, the Department of Industrial Economics of the Odessa National Technological University has made significant achievements both in the educational and scientific fields.

A significant increase in her activity fell in the last decade. Teachers, doctoral students, postgraduate students of the department carried out important theoretical and applied research within the framework of the scientific school "Ensuring the functioning and development of the system of economic security of the state and subjects of economic activity", headed by professor O. I. Pavlov. His scientific publications on rural development, sustainable development of the agri-food sector and inclusive development of territorial communities and districts are well known in Europe.

Also deserve attention the results of scientific research by professors V. A. Samofatova (Sustainable development of the agri-food spheres of the region), S. M. Didukh (Inclusive development of agri-food vertically integrated companies of Ukraine), T. A. Kulakovska (State countercyclical regulation the development of the agri-food sector of Ukraine).

On the eve of the 70th anniversary of the department, I wish all its employees and students a peaceful sky, well-being, and success in educational, teaching, scientific and practical activities!

My Best Regards,
Professor AH, Dr hab.
Doctor Honoris Causa
Walery Okulicz-Kozaryn
Head of Eastern European Scientific Group

8.4. EURASIAN TECHNOLOGICAL UNIVERSITY, KAZAKHSTAN (Suleimenov Y.)

We wholeheartedly congratulate the Department of Industrial Economics of the Odesa National Technological University on the occasion of its 70th anniversary. Your dedication and commitment to commemorating this milestone speak volumes about your admirable values and efforts. Despite the difficult circumstances facing your country and the challenges endured by the Ukrainian people, the unwavering dedication of your department to excellence is truly commendable. Your commitment to academic and professional endeavors in such trying times is a testament to the resilience and determination of both your department and the entire Ukrainian nation.

The accomplishments of the Department of Industrial Economics, particularly in the last decade as well as the dedication and hard work of your faculty and staff in advancing knowledge in the field of economics are truly admirable. From the training of highly skilled economists to the initiation of significant research endeavors, your department has left an indelible mark on the academic landscape.

On behalf of our university, I extend our sincerest congratulations and warmest greetings to you and your esteemed colleagues. Your perseverance, dedication, and commitment to excellence are an inspiration to us all.

Warm regards,
Dr. Yerbol Suleimenov
Rector of Eurasian Technological University

8.5. EUROPEAN RURAL DEVELOPMENT NETWORK (Chmieliński P.)

European Rural Development Network

Warszawa 30.05.2024

Dr hab. Paweł Chmieliński
Associate Professor
President of the Board
European Rural Development Network
pawel.chmielinski@erdn.eu
www.erdn.eu

Professor Oleksandr Ivanovych Pavlov
Chair of Department of Industrial Economics
Odessa National University of Technology
Odessa

Dear Professor Oleksandr Pavlov,

I would like to take this opportunity to congratulate you and the Department of Industrial Economics at Odessa National Technology University on your 70th anniversary.

Department of Industrial Economics has a long scientific history and is an internationally recognised centre for research in industrial, rural and agricultural development. The scientific studies held by the Department on economics, entrepreneurship and management have made a significant contribution to increasing the efficiency of modern enterprises in the conditions of a market economy. This has led to the publication of six monographs and a large number of scientific articles, as well as active cooperation with scientists from Poland and other countries in our region, including the exchange of experience and research knowledge at scientific conferences.

The international community of the European Rural Development Network would like to wish you much continued success in your scientific activities for the development of a free and independent Ukraine and for increasing the intensity of international cooperation with the countries of Europe.

Extending my congratulations, I wish you great success in your work, on behalf of the community of European Rural Development Network.

Sincerely yours,

European Rural Development Network
Owocowa 8, 05-822 Milanówek, Poland
NIP: PL5252768950
REGON: 381695410

dr hab. Paweł Chmieliński
President of the Board

**8.6. FACULTY OF ECONOMICS OF COMRAT STATE UNIVERSITY,
REPUBLIC OF MOLDOVA (Todorich L.)**

Dear colleagues and friends!

We warmly congratulate the Department of Economics and Industry of the Odessa National Technical University on this momentous anniversary!

Throughout the years of its existence, you have demonstrated yourselves as a center of intellectual growth, scientific discoveries, and practical achievements. Your contribution to the development of economic science and the training of qualified specialists is invaluable.

Every teacher, employee, and student of your department is a part of this brilliant success. Your research, educational programs, and projects reflect your dedication to the highest standards of education and science.

We wish your department further bright achievements, new prospective ideas, and successful collaboration with colleagues from around the world. May your dedication to excellence and innovation never fade!

With best wishes and congratulations!

Todorich Lyudmila, doctor of economic sciences, professor,
Dean the Faculty of Economics of Comrat State University,
Republic of Moldova

**8.7. GRAZ SCHUMPETER CENTRE —
UNIVERSITY OF GRAZ, AUSTRIA (Sturn R.)**

KARL-FRANZENS-UNIVERSITÄT GRAZ
UNIVERSITY OF GRAZ
Graz Schumpeter Zentrum

To
professor Oleksandr Ivanovych Pavlov
Chair of Department of Industrial Economics
Odessa National University of Technology
Odessa
Ukraine

Graz, 25. April 2024

Subject: 70th anniversary of the Department of Industrial Economics of the Odessa National University of Technology

Dear prof Pavlov:

Please kindly accept our warm congratulations on the 70th anniversary of the founding of your institution, which excelled in many remarkable academic achievements and hosted so many scholars of great merit. All the best wishes for a path of scholarly excellence in the coming 70 years!

Vivat academia, vivant professores! Ad multos annos!

Univ.-Prof. Mag. Dr. Richard Sturn

President of the European Society for the History of Economic Thought
Director of the Graz Schumpeter Centre - University of Graz

1 von 1

Graz Schumpeter Centre
Universität Graz
☒ Universitätsstraße 15/FE, 8010 Graz, Austria

Telefon: +43 (0) 316 / 380-3593
Fax: +43 (0) 316/ 380-9523
E-Mail: schumpeter.centre@uni-graz.at
schumpeter-centre.uni-graz.at

8.8. IKSAD INSTITUTE, REPUBLIC OF TURKEY (*Emek M. L.*)

Congratulations from IKSAD Institute

Congratulations on the 70th anniversary of the Department of Industrial Economics at Odessa National Technological University!

It's a remarkable milestone that showcases decades of dedication to excellence in education and research. The contributions of prof. Oleksandr Pavlov stand out as a testament to the department's commitment to academic rigor and innovation. His productive work and active participation in IKSAD Scientific events have not only enriched the academic discourse but also fostered valuable collaborations between our organizations.

We extend our heartfelt appreciation to prof. Oleksandr Pavlov and all the faculty, staff, and students of the Department of Industrial Economics for their continued efforts in advancing knowledge and shaping the future of industrial economics. Here's to many more years of success and impactful contributions to the field!

Sincerely,
Dr. Mustafa Latif Emek
President of IKSAD Institute

8.9. INSTITUTE OF AGRICULTURAL ECONOMICS, BULGARIA (*Ivanov B.*)

AGRICULTURAL ACADEMY

INSTITUTE OF AGRICULTURAL ECONOMICS

125, Tzarigradsko shosse, Blvd., Block 1, 1113 SOFIA, Bulgaria
Phone.: + 359 (2) 465 31 53, Fax: + 359 (2) 465 11 28;
e-mail: office@iae-bg.com, www.iae-bg.com

Dear Professor Oleksandr Pavlov,

Please accept my most cordial congratulations with the 70 years celebration of the headed from you Department of Industrial Economics at Odessa National Technology University.

Established in 1950 as a Department of Organization of Enterprises and Industrial Economics, it has a long scientific history. In October 2011, the Department of Industrial Economics was headed by Doctor of Economics. O.I. Pavlov, one of the founders and active followers of the practical implementation of the fundamental direction related to rural development in Ukraine. The main direction of long-term scientific studies of economics, entrepreneurship and management was the search for ways to increase the efficiency of modern enterprises in the conditions of a market economy. In recent years, the department has dealt with methodological issues of evaluating the effectiveness of capital investments in technological and organizational innovations. The result of research work is numerous publications in domestic and foreign magazines, participation in international conferences. The department became not only a training base for engineer-economists, but also provided economic training for students of other specialties.

In the light of this opportunity, I would like to mention that there is a broad field for interaction between your Department and the Institute of Agricultural Economics, Sofia, and I am confident that through joint efforts we would succeed in further scientific works.

While once again extending my congratulations, I wish you great success in your work, on behalf of the team of the Institute of Agricultural Economics, Sofia.

Assoc. Prof. Dr. Bozhidar Ivanov
Director of Institute of Agricultural Economics, Sofia

8.10. SANDAL INSTITUTE, NORWAY (*Sandal J.-U.*)**LETTER OF CONGRATULATIONS**

To
 Department of Industrial Economics of Odessa National
 Technological University, Ukraine, and
 Head of Department Dr. Professor Oleksandr Pavlov

CONGRATULATIONS
70th ANNIVERSARY
75th BIRTHDAY

It is a great pleasure for me to express my congratulations on this special occasion of the 70th anniversary of Department of Industrial Economics of Odessa National Technological University, Ukraine, and the 75th Birthday of Dr. Professor Oleksandr Pavlov.

My first meeting with Dr. Professor Oleksandr Pavlov took place on October 21st, 2016, at Yuriy Fedkovich Chernivtsi National University during the 3rd International Schumpeter's Conference, Joseph Aloiz Schumpeter's Scientific Heritage and Modernity: A View from the Past into the Future, jointly organized in collaboration with Fil. Dr.

Jan-U. Sandal Institute, Norway. Professor Pavlov's scientific presentation was "Schumpeter as a Foreteller of Interdisciplinary Synthesis of Economics and Adjacent Disciplines".

Dr. Professor Oleksandr Pavlov has significantly contributed to the development of science and education and Department of Industrial Economics of Odessa National Technological University achieves remarkable results and can now demonstrate an impressive scope and level among its scientific, pedagogical staff and students at all levels.

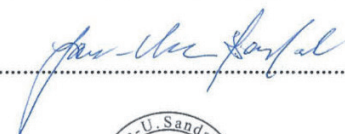
I wish the entire team of the department, its students, postgraduates and doctoral candidates' further success in creative work and studies, health, prosperity, and joy.

My warmest wishes for the future and great success!

Prof. Fil. Dr. JAN-URBAN SANDAL

RECTOR AND OWNER OF THE INSTITUTE
 PROFESSOR CHAIR CHERNIVTSI SCHUMPETER CENTRE FOR ECONOMIC RESEARCH, UKRAINE
 PATRON OF HARVARD UNIVERSITY ARCHIVES, USA
 HONORARY PROFESSOR OF CHERNIHIV POLYTECHNIC NATIONAL UNIVERSITY, UKRAINE
 HONORARY SENIOR FELLOW OMEGA INSTITUTE, HANOI, VIETNAM
 DOCTOR HONORIS CAUSA ALYTAUS KOLEGLJA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES, LITHUANIA
 INTERNATIONAL INDEPENDENT SCIENCE PROFESSIONAL
 GLOBAL PROMOTER OF SOCIAL ENTREPRENEURSHIP AND INNOVATION
 FOUNDER, CHAIR AND OWNER OF SUMMIT EMERGING ISSUES IN SOCIAL ENTREPRENEURSHIP

Fil. Dr. Jan-U. Sandal Institute, April 29, 2024

**8.11. КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ КЕЛЬЦЬКОГО
ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ, ПОЛЬЩА (Стадницький Ю. І.)**

**Просторова економіка у виконанні професора
Олександра Павлова: погляд з польського університету**

Ось вийшов сіяч сіяти. І як він сіяв,

- 1) Одне зерно впало при дорозі, і прилетіли птахи та видзьобали його.
- 2) Інше впало на кам'яний ґрунт, де не було багато землі, і швидко зійшло, бо не мало глибокої землі; а як зійшло сонце, вигоріло й, не маючи кореня, всохло.
- 3) Інше впало в терня, а терня виросло й заглушило його.
- 4) Інше впало на добру землю й дало плід: одне в сто разів, одне в шістдесят, одне в тридцять разів.

Притча про сіяча. Євангеліє від Матвія р. 13

«Притчу про сіяча» я колись трактував як чудову ілюстрацію того, що простір не є нейтральним до господарських процесів, які здійснюються у його межах. Як хороший урожай зумовлюється попаданням зерна у добру землю, так і успішність справ визначається правильним вибором місця їхнього здійснення. Але нині я трактую «Притчу про сіяча» як чудову ілюстрацію того, що все залежить від сіяча, тобто від людей, які знають, розуміють і відчувають простір загалом і економіку простору, зокрема. Професор Олександр Павлов якраз і є тим сіячем, тією людиною, що знається на просторі та його економіці, вміє засівати добрі знання у перспективні голови. І вже не важливо як називається кафедра, а важливо, якою проблематикою займаються науковці на кафедрі.

Не буду перераховувати широко відомих наукових здобутків професора Олександра Павлова, лише підкреслю, що на кожній конференції, де ми були разом, щастило почути від талановитого представника одеської школи економіки щось нове у царині просторової організації економіки та регіонального розвитку. Як під час офіційних виступів, так й у ході кулуарного спілкування, яке, до речі, мабуть є не менш продуктивним, ніж дискусії у ході пленарних і секційних засідань.

Хочеться також підкреслити, що професор Олександр Павлов є зразком не лише талановитого науковця, але й просто інтелігентної

людини, спілкування з якою на будь-яку тематику (не лише наукову у царині просторової економіки) приносить насолоду.

Хочу побажати професору Олександрові Павлову, колективу кафедри, яку він очолює вже багато років, передусім Перемоги та миру і творчої наснаги для сприяння повоєнному розвитку України. У науці все залежить від людини. Професор Олександр Павлов є саме такою людиною, що може генерувати та втілювати ідеї для кафедри зокрема та України у цілому, які перетворюватимуть слабкі сторони (Weaknesses) на переваги (Strengths), а загрози (Threats) на можливості (Opportunities). Успіхів Вам у цьому!

З повагою та симпатією,
Юрій Стадницький,
професор кафедри управління та організації
Кельцького технологічного університету, Польща

Післямова
(ПАВЛОВ О. І.)

Підбиваючи підсумки проведеної роботи з підготовки історико-економічного нарису, присвяченого 70-річчю кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету, слід зазначити, що попередньо визначена структура дозволила висвітлити основні віхи її життєдіяльності. Сучасний етап діяльності кафедри вдалося висвітлити більш повно, ніж два попередні. Це пов'язано з тим, що ранній етап розвитку кафедри виявився менш інформативно забезпеченим архівними та опублікованими джерелами. А живих свідків історії того часу вже немає серед нас.

Ще більш складною виявилася ситуація, яка стосується передісторії кафедри. Як свідчать опубліковані джерела, що присвячені 110, 115 та 120 річницям університету, підготовка інженерів-економістів розпочалася в нашому навчальному закладі з початку 1930-х років. Відносно цього періоду відомі лише прізвища окремих викладачів, які були до цього дотичні. Щодо деталей навчально-виховного процесу, то навіть залишається невідомим перелік навчальних дисциплін, що викладалися студентам-економістам. Основна інформація, що присвячена ключовим персонам цього періоду, стосується лише особистості М. Х. Уголіка.

Не набагато насиченішим на історичні джерела є період 1950–1954 років, ознаменований функціонуванням спеціалізованої кафедри, з якої «вийшла» кафедра економіки промисловості.

Тепер щодо періодизації історії кафедри. В її основу покладено її зв'язок з еволюцією радянського суспільства того періоду та становленням незалежності України.

Враховуючи зазначений підхід до викладення історії кафедри, кожний з етапів її діяльності супроводжується загальною характеристикою суспільного розвитку та виявленням тенденцій розвитку економічної науки. Це дало можливість компенсувати відсутність достатньої конкретно-фактологічної бази дослідження щодо детальної характеристики напрямів розвитку освітянської і наукової діяльності кафедри та визначити історико-економічний контекст цієї діяльності.

Якщо зануритися в деталі історичного минулого кафедри на рівні тих чи інших персон й передусім завідувачів кафедри (про викладачів вдалося добути лише загальні дані), слід констатувати наявність певних протиріч у висвітленні цього питання в тих чи інших джерелах. Це стосується, як не дивно, останнього етапу історії кафедри. Зокрема в одних джерелах вказано, що в перше десятиліття XXI століття кафедрою завідував виключно П. В. Осіпов (2001–2009 роки), в інших наводиться інформація про В. Є. Глушкова та Т. В. Єрохіну, які завідували кафедрою після О. А. Турецького, тобто з вересня 2001 року до кінця 2004 року. Про В. Є. Глушкова така інформація є в фондах бібліотеки університету. Т. В. Єрохіна у телефонній розмові зі мною підтвердила, що вона виконувала в зазначений період обов'язки завідувача кафедри на період перебування П. В. Осіпова у докторантурі. Сподіватися ж на достовірність спогадів сучасних викладачів марно, тому що вони навіть плутають рік моєї появи на кафедрі.

У процесі роботи над рукописом нарису виникли навіть такі труднощі, як встановлення точних дат, пов'язаних з роками життєдіяльності осіб, які керували кафедрою у 1980-ті — на початку 2000-х років.

Враховуючи цю обставину, а також віддаючи шану усім без винятку співробітникам кафедри, до третьої частини нарису («Персоналії») мною було запропоновано внести всіх викладачів, які працюють зараз або пішли на заслужений відпочинок кілька років тому. Чи вдалося до кінця втілити цей задум? Відповідаю: ні. Причина — в хибній скромності окремих персон, а точніше — в лінощах особисто зробити те, що має залишитися для нащадків.

Отже, приступаючи до роботи над нарисом, я переконався в тому, що люди не хочуть писати навіть про події, активними учасниками яких є вони самі.

В цьому сенсі значні труднощі мали місце з приводу долучення до цієї важливої за мірками історії справи наших колег з інших кафедр університету, включаючи осіб, які є випускниками кафедри. Уважне око читача, завдячуючи методу виключення, встановить осіб, які нехтують знанням власної історії та впали в безпам'ятство. З моєї точки зору, така позиція є аморальною.

Значно більш активними, хоча й не вмотивованими та не зацікавленими в цьому, були колеги з інших вишів України, представники академічних науково-дослідних установ, вітчизняного бізнесу, зарубіжні науковці з Австрії, Болгарії, Казахстану, Канади, Молдови, Норвегії, Польщі, Туреччини.

Звісно, занурення в історію розвитку кафедри економіки промисловості ОНТУ передусім мало на меті не тільки вшанування пам'яті наших попередників, а й акцентування уваги на особливостях процесу підготовки фахових економістів в нашому закладі вищої освіти. Не менш важливим є здобуття уроків з досвіду, який залишили представники минулих поколінь викладачів.

Відмінною рисою кафедри економіки промисловості було те, що на ній готували не просто економістів, а інженерів-економістів. Звідси і назва факультету «інженерно-економічний», яка змінилася лише у новому столітті. В цьому сенсі корисними є спогади професора С. М. Дідуха.

На його думку, логіка підготовки інженерів-економістів полягала в такому: для того, щоб стати у майбутньому фаховим економістом, керівником у різних галузях харчової промисловості та національного господарства, необхідно у достатній мірі знати технологію виробництва, особливості виробничих процесів. Відповідно у висококонкурентному ринковому середовищі необхідно було сформулювати у студентів компетенції щодо технології харчових виробництв. Тому з першого курсу студенти-економісти вивчали такі предмети як «Система технологій», «Товарознавство харчової сировини», «Енергетичний менеджмент», «Організація виробництва» тощо. У курсових роботах, у дипломній роботі були технологічні розділи. Мудрі викладачі казали студентам, що ці знання неодмінно знадобляться у практичній діяльності — і вони виявились праві.

Володіння знаннями щодо особливостей виробництва продуктів харчування дозволяло студентам, які потім працювали за спеціальністю, не бути статистами на підприємстві, лише фіксувати економічні результати технологічних операцій, а бачити можливості удосконалення та економічної оптимізації виробничих процесів, виявляти резерви економіки та запобігати можливим зловживанням технічних спеціалістів.

Ключовою дисципліною (початок 2000-х років) при цьому була «Система технологій», при викладанні якої студентів знайомили з усіма основними видами виробництв харчових продуктів.

У процесі навчання економіка та технології були тісно переплетені. На відміну від інших вишів, на кафедрі економіки промисловості нашого закладу вищої освіти практичні завдання завжди базувались на реальних виробничих процесах та прикладах. Це дозволяло потім випускникам швидше адаптуватись до реалій виробництва та розумі-

ти специфіку харчової промисловості та інших галузей національного господарства.

Саме в цьому полягає, на моє переконання, перший урок, який ми маємо враховувати в процесі підготовки економістів на сучасному етапі.

Другий урок впливає з першого. Це приділення належної уваги міждисциплінарності, оскільки професійно підготовлений економіст має досконало володіти основами фізико-математичних, хіміко-біологічних знань, бути обізнаним не тільки з актуальних питань політичної економії, міжнародної, глобальної економіки, макроекономіки, а й менеджменту, логістики та маркетингу.

Третій урок стосується необхідності подолання дихотомічної роздвоєності світогляду викладача, який заганяє себе в глухий кут вибору між теорією та практикою. Слід навчитися мислити системно для того, щоб органічно поєднувати теоретичні та прикладні знання.

Звідси — четвертий урок, сенс якого зводиться до розуміння необхідності значного посилення рівня науково-дослідницької роботи викладачів.

П'ятий урок — потрібні якісні зміни в базовій підготовці абітурієнтів.

Наші автори

1. *Chmieliński Paweł* — Dr hab., Associate Prof., President of the Board European Rural Development Network
2. *Emek Mustafa Latif* — Dr, President of IKSAD — Institute of Economic Development and Social Research, Ankara (Republic of Turkey)
3. *Ivanov Bozhidar* — Assoc. Prof. Dr, Director of Institute of Agricultural Economics, Sofia (Bulgaria)
4. *Michalski Tomasz* — Assoc. Prof. Dr hab., Department of Political Geography of the University of Gdańsk (Poland)
5. *Okulicz-Kozaryn Walery* — Prof. AN, Dr hab. Doctor Honoris Causa Head of Eastern European Scientific Group
6. *Ramsey Doug* — Professor, Department of Rural Development Editor, Journal of Rural and Community Development of Brandon University (Canada)
7. *Sandal Jan-Urban* — Dr., professor, Sandal Institute (Norway)
8. *Suleimenov Yerbol* — Dr., Rector of Eurasian Technological University, Almaty (Kazakhstan)
9. *Sturn Richard* — Univ.-Prof. Mag. Dr., President of the European Society for the History of Economic Thought Director of the Graz Schumpeter Centre, University of Graz (Austria)
10. *Todorich Lyudmila* — doctor of economic sciences, professor, Dean the Faculty of Economics of Comrat State University (Republic of Moldova)
11. *Стадницький Юрій Іванович* — доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту та організації Кельцького технологічного університету (Польща)
12. *Антонюк Олег Петрович* — кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і аудиту Одеського національного технологічного університету
13. *Афанасьева Наталя Вікторівна* — директор товариства з обмеженою відповідальністю «Юртал», м. Одеса
14. *Байдала Вікторія Володимирівна* — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки Національного університету біоресурсів і природокористування України, м. Київ
15. *Баланюк Іван Федорович* — доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри облі-

- ку й оподаткування Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ
16. *Баранов Іван Георгійович* — голова правління приватного підприємства «Аккерман зернопром», м. Білгород-Дністровський Одеської області
 17. *Барановський Микола Олександрович* — доктор географічних наук, професор кафедри географії, туризму та спорту Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
 18. *Баранюк Христина Олександрівна* — кандидат економічних наук, доцент, декан факультету економіки, бізнесу і контролю Одеського національного технологічного університету
 19. *Боднар Олена Андріївна* — кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Миколаївського національного аграрного університету
 20. *Бойко Віталій Володимирович* — доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту організації Національного університету «Львівська політехніка»
 21. *Бондар Леонід Петрович* — начальник стивідорного комплексу «Кілія» Приватного акціонерного товариства «Українське Дунайське пароплавство» (ПрАТ «УДП»)
 22. *Борщевський Віктор Валентинович* — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри державного управління Українського католицького університету, м. Львів
 23. *Буркинський Борис Володимирович* — доктор економічних наук, професор, академік Національної академії наук України, директор Державної установи «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України», м. Одеса
 24. *Віват Гана Іванівна* — доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української та іноземної філології Одеського національного технологічного університету
 25. *Волкова Оксана Дмитрівна* — кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету 2006–2011 років
 26. *Газуда Леся Михайлівна* — доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки і підприємництва Ужгородського національного університету
 27. *Газуда Михайло Васильович* — доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки і підприємництва Ужгородського національного університету

28. *Гончаренко Алла Мойсеївна* — завідувач відділу аспірантури та докторантури Одеського національного технологічного університету 1983–2013 років
29. *Гребейникова Наталія Анатоліївна* — викладач-стажер кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету
30. *Грінченко Раїса Володимирівна* — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємства та організації підприємницької діяльності Одеського національного економічного університету
31. *Діброва Анатолій Дмитрович* — доктор економічних наук, професор, декан економічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України, м. Київ
32. *Дідух Сергій Мирославович* — доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету
33. *Демченко Олександр Миколайович* — кандидат економічних наук, докторант Одеського національного технологічного університету, директор товариства з обмеженою відповідальністю «Грін Тек Трейд», м. Кропивницький
34. *Дьомін Олег Борисович* — доктор історичних наук, професор, професор кафедри археології, етнології та всесвітньої історії Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
35. *Єгоров Богдан Вікторович* — доктор технічних наук, професор, академік Національної академії аграрних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, президент Одеського національного технологічного університету
36. *Єгунов Юрій Артемович* — кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємства та організації підприємницької діяльності Одеського національного економічного університету
37. *Жумайло Юрій Сергійович* — випускник кафедри економіки промисловості 2023 року, керівник сервісу ТОВ з іноземними інвестиціями «Данфосс ТОВ», м. Київ
38. *Згадова Наталія Сергіївна* — кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри економічної теорії та фінансово-економічної безпеки Одеського національного технологічного університету
39. *Іванченкова Лариса Володимирівна* — доктор економічних наук, професор, ректор Одеського національного технологічного університету

40. *Карачина Наталія Петрівна* — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту, маркетингу та економіки Вінницького національного технічного університету
41. *Касян Сергій Якович* — кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри маркетингу Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»
42. *Коваленко Ольга Володимирівна* — доктор економічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу економічних досліджень Інституту продовольчих ресурсів НААН, м. Київ
43. *Козак Катерина Богданівна* — доктор економічних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту прикладної економіки і менеджменту імені Г. Е. Вейнштейна Одеського національного технологічного університету
44. *Колещук Орест Ярославович* — доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри економіки підприємства та інвестицій Національного університету «Львівська політехніка»
45. *Копитко Василь Іванович* — доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту та міжнародного бізнесу Львівського інституту менеджменту
46. *Кравців Василь Степанович* — доктор економічних наук, професор, директор Державної установи «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України», м. Львів
47. *Кравченко Юлія Ігорівна* — аспірантка другого року навчання спеціальності 051 «Економіка» Одеського національного технологічного університету
48. *Крисанов Дмитро Федосович* — доктор економічних наук, професор, керівник Інституту економіки та бізнесу Білоцерківського національного аграрного університету
49. *Крупіна Світлана Валеріївна* — кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету 2009–2015, 2018–2023 років
50. *Кузьмін Олег Євгенович* — доктор економічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, директор Навчально-наукового інституту економіки і менеджменту Національного університету «Львівська політехніка»
51. *Кулаковська Тетяна Анатоліївна* — доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету

52. *Купріна Наталія Михайлівна* — доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету
53. *Лагодієнко Володимир Вікторович* — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри маркетингу, підприємництва і торгівлі Одеського національного технологічного університету
54. *Лобоцька Людмила Леонідівна* — кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету
55. *Лопатинський Юрій Михайлович* — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри бізнесу та управління персоналом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
56. *Лупенко Юрій Олексійович* — доктор економічних наук, професор, академік Національної академії аграрних наук України, директор Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки», м. Київ
57. *Магденко Світлана Олександрівна* — старший викладач кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету
58. *Максимович Володимир Ярославович* — кандидат економічних наук, директор ПП «Ентерпрайз»
59. *Мартиновський Володимир Сергійович* — кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету 1979–2005, 2010–2018 років
60. *Мініна Вікторія Олександрівна* — доктор філософії зі спеціальності 051 «Економіка», випускниця кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету 2019 року
61. *Місюк Микола Васильович* — доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України, директор Навчально-наукового інституту бізнесу і фінансів Закладу вищої освіти «Подільський державний університет», м. Кам'янець-Подільський
62. *Мудрак Руслан Петрович* — доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки Уманського національного університету садівництва
63. *Некрасова Любов Аркадіївна* — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки Національного університету «Одеська політехніка»
64. *Немченко Валерій Вікторович* — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і аудиту Одеського національного технологічного університету

65. *Неустров Юрій Геннадійович* — кандидат економічних наук, доцент, докторант Одеського національного технологічного університету
66. *Ніколюк Олена Володимирівна* — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Одеського національного технологічного університету
67. *Ніценко Віталій Сергійович* — доктор економічних наук, професор, професор кафедри підприємництва та маркетингу Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу
68. *Охрименко Ігор Віталійович* — доктор економічних наук, професор, ректор Київського кооперативного інституту бізнесу і права
69. *Ощепков Олександр Петрович* — кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету
70. *Павлов Костянтин Володимирович* — доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки і торгівлі Волинського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк
71. *Павлов Олександр Іванович* — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету
72. *Павлова Олена Миколаївна* — доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки і торгівлі Волинського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк
73. *Побережець Ольга Валеріївна* — доктор економічних наук, професор, заступник декана економіко-правового факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
74. *Полуліх Володимир Мирославович* — аспірант першого року навчання спеціальності 051 «Економіка» Одеського національного технологічного університету
75. *Попадинець Назарій Миколайович* — доктор економічних наук, старший дослідник, доцент кафедри економіки і маркетингу Національного університету «Львівська політехніка»
76. *Притула Христина Мирославівна* — доктор економічних наук, завідувач сектора транскордонного співробітництва ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», м. Львів
77. *Пушак Ярослав Ярославович* — доктор економічних наук, професор, професор кафедри соціально-поведінкових, гуманітарних наук та економічної безпеки Львівського державного університету внутрішніх справ

78. *Работін Юрій Анатолійович* — кандидат економічних наук, доцент, голова правління Одеської регіональної організації Національної спілки журналістів України, заслужений журналіст України
79. *Рашевський Артем Андрійович* — аспірант другого року навчання спеціальності 051 «Економіка» Одеського національного технологічного університету
80. *Савіна Наталія Борисівна* — доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків Національного університету водного господарства та природокористування, м. Рівне
81. *Самойлов Андрій Михайлович* — директор товариства з обмеженою відповідальністю «Вознесенський коньячний завод», м. Вознесенськ Миколаївської області
82. *Самофатова Вікторія Анатоліївна* — доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету
83. *Скрипчук Петро Михайлович* — доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту та публічного врядування Національного університету водного господарства та природокористування, м. Рівне
84. *Слюсаренко Андрій Юрійович* — Генеральний директор товариства з обмеженою відповідальністю «Укрелеваторпром», м. Одеса
85. *Страхова Тетяна Василівна* — кандидат технічних наук, доцент, голова первинної профспілкової організації Одеського національного технологічного університету
86. *Татарик Ельвіра Петрівна* — старший лаборант кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету
87. *Терещенко Світлана Іванівна* — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та підприємництва імені І. М. Брюховецького Сумського національного аграрного університету
88. *Ткачук Галина Олександрівна* — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри цифрових технологій фінансових операцій Одеського національного технологічного університету
89. *Ткачук Тамара Іванівна* — кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії та фінансово-економічної безпеки Одеського національного технологічного університету
90. *Федорова Тетяна Сергіївна* — доктор філософії зі спеціальності 051 «Економіка», випускниця кафедри економіки промисловос-

- ті Одеського національного технологічного університету 2019 року
91. *Федченко Юлія Степанівна* — кандидат фізико-математичних наук, доцент, завідувач кафедри фізико-математичних наук Одеського національного технологічного університету
92. *Філіппова Світлана Валеріївна* — доктор економічних наук, професор, директор інституту економіки та менеджменту Національного університету «Одеська політехніка»
93. *Фрум Ольга Леонідівна* — кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету
94. *Хмельницький Юрій Павлович* — директор товариства з обмеженою відповідальністю «Ясні зорі», м. Подільськ Одеської області
95. *Хомічак Любомир Михайлович* — доктор технічних наук, член-кореспондент Національної академії аграрних наук України, директор Інституту продовольчих ресурсів НААН, м. Київ
96. *Шалений Володимир Анатолійович* — кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом Одеського національного технологічного університету
97. *Шиян Дмитро Вікторович* — доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки підприємства та організації бізнесу Харківського національного економічного університету імені Сємена Кузнеця
98. *Яблонська Наталя Валентинівна* — кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки промисловості Одеського національного технологічного університету 2009–2023 років

К305

Кафедра економіки промисловості Одеського національного технологічного університету: історико-економічний нарис до 70-річчя з дня заснування / авт. : О. І. Павлов, Т. А. Кулаковська, О. П. Антонюк [та ін.] ; за ред. О. І. Павлова. — Одеса : Астропринт, 2024. — 260 с.

ISBN 978–617–8381–59–2

Представлено передісторію кафедри, проаналізовано основні етапи її розвитку.

Співробітники кафедри, викладачі інших кафедр університету, представники закладів вищої освіти, науково-дослідних установ України, підприємці, зарубіжні колеги діляться враженнями від результатів діяльності ювілярів, участі у спільних науково-дослідних проектах та передають свої вітання колективу кафедри з її 70-річчям.

Значний інтерес для читача представляє частина нарису, що має назву «Персоналії», в якій висвітлено основні віхи діяльності очільників кафедри, сучасного її викладацького складу.

УДК 378.662.096(477.74-25)

Науково-популярне видання

**ПАВЛОВ Олександр Іванович
КУЛАКОВСЬКА Тетяна Анатоліївна
АНТОНЮК Олег Петрович
та інші**

**КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ:
ІСТОРИКО-ЕКОНОМІЧНИЙ НАРИС
ДО 70-РІЧЧЯ З ДНЯ ЗАСНУВАННЯ**

*Завідувачка редакції Т. М. Забанова
Дизайнер обкладинки В. І. Костецький
Коректор І. В. Шепельська*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 15,11.
Тираж 75 прим. Зам. № 433 (65).

Видавництво і друкарня «Астропринт»
65091, м. Одеса, вул. Разумовська, 21
Тел.: (0482) 37-14-25, 33-07-17, (048) 7-855-855
e-mail: astro_print@ukr.net; www.astroprint.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1373 від 28.05.2003 р.